"Size Rabbimin risaletini/mesajlarını iletiyorum ve ben sizin için güvenilir bir nasihatçiyim."
(7/A'râf, 68)

GÜNCEL İTİKAD MESELELERİ

4. BASKI

teuhid
BASIM YAYIN

إنهم فتية آمنوا بربهم وزدناهم هدى

GÜNCEL İTİKAD MESELELERİ

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

teuhid
BASIM YAYIN

www.tevhidmeali.com
www.tevhiddersleri.org
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com

GÜNCEL İTİKAD MESELELERİ

Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala)

Teknik Hazırlık:

Dizgi
Tevhid Basım Yayın, 42546
Düzeltmeler
Tevhid Basım Yayın, 42546

Baskı:

Basım Yeri
Şenyıldız Yayıncılık, 45097

ISBN:

978-605-63824-1-3
4. Baskı, Ağustos/2020

İletişim:

E-posta
tevhiddergisi@gmail.com
Telefon
+90 545 762 15 15
Posta
P.K. 51 Güneşli Merkez PTT
Bağcılar/İstanbul
Merkez
Kirazlı Mh. Mahmutbey Cd. No:120/A
Bağcılar/İstanbul

İÇİNDEKİLER

بِسْمِ للهَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

إنَّ الْحَمْدَ لِلهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ، وَنَسْتَغْفِرُهُ،
وَنَعُوذُ بِاللهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا، وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا،
مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلاَ مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلاَ هَادِىَ لَهُ،
وَأَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ،
وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا.

يَاأَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا.

أَمَّا بَعْدُ فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ، وَشَرَّ الأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ، وَكُلَّ ضَلاَلَةٍ فِى النَّارِ

HUTBETU'L HACE

Muhakkak hamd Allah'adır. O'na hamdeder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden Allah'a sığınırız. Allah'ın hidayet verdiğini kimse saptıramaz. O'nun saptırdığını da kimse doğru yola iletemez. Şehadet ederim ki Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O, bir ve tektir, O'nun ortağı yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve resûlüdür.

"Ey iman edenler! Allah'tan hakkıyla korkup sakının! Yalnızca Müslimler/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullar olarak can verin." [1]

"Ey insanlar! Sizleri tek bir nefisten yaratan, ondan da eşini yaratan ve o ikisinden de birçok erkek ve kadın türetip (yeryüzünde) yayan Rabbinizden korkup sakının. Kendisiyle istediğiniz Allah'tan ve akrabalık bağlarını koparmaktan korkup sakının. Şüphesiz ki Allah, sizin üzerinizde gözetleyicidir." [2]

"Ey iman edenler! Allah'tan korkup sakının ve doğru/sağlam/adil söz söyleyin. (Allah da buna karşılık) amellerinizi ıslah etsin, günahlarınızı bağışlasın. Kim de Allah'a ve Resûl'üne itaat ederse, şüphesiz ki büyük bir kurtuluş ve kazanç elde etmiş olur." [3]

"Bundan sonra, şüphesiz sözlerin en güzeli Allah'ın kelamı, yolların en hayırlısı Muhammed'in yoludur. İşlerin en kötüsü sonradan çıkarılanlardır. Sonradan çıkarılan her şey bidattir, her bidat sapıklıktır, her sapıklık da ateştedir. " [4]

1. 3/Âl-i İmran, 102
2. 4/Nîsa, 1
3. 33/Ahzâb, 70-71
4. Müslim, 867; Nesai, 1578

MUKADDİME/ÖN SÖZ

Kitaplar ve resûller göndererek insanları başıboşluktan ve dalaletten kurtaran Allah'a (cc) hamd olsun. Salât ve selam; bu dini fiil ve sözleriyle en güzel şekilde beyan edip, bizleri gecesi dahi gündüz gibi apaçık bir yol üzere kılan rahmet Peygamberine, onun âline, ashabına ve onlara ihsan üzere tabi olanlara olsun.

İnsanlar cahiliye ve şirk karanlığında tüm ahlaki değerlerden yoksun, başıboş ve amaçsız yaşarken, Allah (cc) onları karanlıklardan aydınlığa çıkaracak bir peygamber gönderdi. Kısa süre içerisinde samimi ve sebatkâr sahabilerin de çabasıyla Allah (cc) nurunu tamamladı ve bu aydınlık din, yeryüzünde yayıldı.

Şüphesiz ki sahabenin yaşadığı dönemin önemli bir bölümünde Resûlullah'ın (sav) hayatta olması, onlar için çok büyük bir rahmetti. Müslimler arasında çıkan ihtilaflarda o, tek merci ve son söz sahibiydi. Aldığı vahyi insanlara ulaştırır ve bireysel/toplumsal sorunları suhuletle çözerdi.

Nitekim Resûlullah'ın (sav) vefatıyla beraber vahiy de kesildi. Yani mutlak olarak tasdik edilebilecek canlı bir merci kalmadı. Yine de bu ittifak hâli, onun (sav) terbiyesinde yetişen, Sahabe Dönemi'nde de -bazı küçük istisnai sorunlar olmakla beraber- devam etti.

Bir zaman sonra onun terbiyesinde yetişen insanlar da vefat etmeye başladı. Bunun akabinde İslam'ı sonradan kabul eden, ancak kalplerinde imanın yer etmediği bedevi/Harici tipler; nasları, yaşanmış örneklikten kopuk olarak

anlamaya yeltendi. İnanç ve düşüncedeki birlik böylece kaybolmuş oldu.

Ne yazık ki buna, İslam olmadığı hâlde kılıç korkusuyla İslam'ı kabul eden zındıkların fitneleri de eklendi. Her gelen nesil, bir sonrakinden daha kötü bir hâle büründü. En hayırlı zamanın ehli vefat ettikçe, şer de daha çok baş göstermeye başladı. Dünya sevgisi, heva ve arzular, şehvetler, mal ve makam hırsı… ve tüm bunlara bir de itikadi ihtilaflar eklenmeye başlayınca vaziyet iyice içinden çıkılmaz bir hâl aldı.

Şüphe yok ki bu hâl, günümüze kadar kötülüğünü ve şerrini arttırarak devam etti. Yine şüphe yok ki; her dönemde bu fitnelere kapılıp sapanlar olduğu gibi, Kitab'a ve sünnete tutunarak sebat edenler de oldu. Ve bu risale, fitnelere muhatap olan bir nesle, Kur'ân ve sünnetin aydınlatıcı naslarını ulaştırmak için kaleme alındı.

Risalenin Yazılış Süreci!

26 Zilhicce 1429/24 Aralık 2008 tarihinde elime bir risale geçti. Bazı insanların belirli bir fikre karşı kaleme aldığı ve özellikle muayyen tekfir, tekfirin engelleri, kimin tekfire müstehak olduğu; tağuti düzenlerde askerlik, okul ve memurluk gibi günümüzde çok tartışılan meseleler hususunda, muasır âlimlerin görüşlerinin beyan edildiği bir risaleydi.

Yazarın risaledeki temel vurgusu, bir grup gencin, muasır cihad âlimlerinin kitaplarını ve sözlerini yanlış anladığı yönündeydi. Nitekim yazar, bu konular üzerinde durmuş, kendince bunu beyan etmiş, risalede sözü edilen konu-

lara değinmeye çalışmış ve kapasitesi ölçüsünde nakiller aktarmıştı.

Yazarın cihad âlimleri olarak ifade ettiği kişiler, El-Kaide vb. yapıları destekleyen, Usame b. Ladin'in küresel direniş çağrısına yazıları ve sohbetleriyle destek veren ilim adamlarıydı. Bu ilim adamlarının kitaplarını ve sözlerini yanlış anladığını iddia ettiği bir grup genç ise o günlerde henüz tam anlamıyla oluşmamış Tevhid ve Sünnet Cemaati'nin fertleriydi.

Yazarın bu risaleyi yazma ve bizi açıkça hedef alma nedeni ise kısaca şu şekildedir: 2008 yılında bir operasyona maruz kalmış ve basının günlerce "El-Kaide operasyonu yapıldı!" şeklindeki haberleriyle gündem olmuştuk. Bu esnada Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevinde kalan, El-Kaide yapısına mensup ve risale yazarının da içinde olduğu bir grup şahıs, çıkan haberlerden sonra bizlerin kendileriyle aynı cemaatten olduğu kanısına varmış. Aynı cezaevinde kalan kardeşlerimizle karşılaşıp, bazı sorular sorunca; bizlerin onlarla aynı cemaatten olmadığını, aramızda hem itikad (inanç) hem de menhec (metot) yönünden farklılıklar olduğunu görmüş ve sonuç olarak cemaatlerinin yanlış tanınmaması için bu risaleyi kaleme almışlar. Böylece basının hakkımızda yaptığı yalan habere aldanarak, bizleri El-Kaide mensubu sanabilecek kamuoyunu aydınlatmayı hedeflemişler. Aslında yaptıkları bu davranış onların en doğal hakkıdır. Elbette bizler gibi, El-Kaide'yle itikad ve menhec olarak bir araya gelmesi mümkün olmayan insanların, basının yalan haberleri sebebiyle aynı topluluktan zannedilmesi yanlıştır ve onların da bunu kamuoyuna

açıklama hakkı vardır. Eğer risale bu kadarıyla yetinip, hakaret ve aşağılama gibi ilmî üsluba yakışmayan ifadeler barındırmasaydı açıkçası bu risaleden memnuniyet duyardık.

Cezaevindeyken elime ulaşan risalenin tamamını okudum, önemli olabilecek yerleri defalarca tekrar ettim. Risalenin içindeki konuların çoğunu internet ortamında mevcut olan derslerimde anlattığım için bir cevap vermeyi düşünmemiştim. Fakat risale henüz elime ulaşmadan önce birçok kardeşin, bu risaleyi okuyup kendilerine bazı noktalarda ayrıntılı bilgi vermemi talep etmesi, herkesin bilgi istediği noktanın farklı oluşu ve ayrı ayrı yazıldığı zaman çok vakit alacak olması üzerine fikrimi değiştirdim ve risaleye, baştan sona herkesin faydalanacağı bir reddiye yazmaya karar verdim. Rabbimden yardım dileyip, O'na (cc) sığınarak bu risaleye başladım.

Nitekim bu risalemizde hem benim açımdan -zaman olarak- hem de okuyucu kardeşlerim açısından şöyle bir üslubun uygun olacağını düşündüm. Risale içinde çok defa geçecek olan ve aramızdaki ihtilafın asıl sebebi olarak gördüğüm birkaç noktayı; ihtiyaç duyuldukça, göz atmak ve müracaat etmek için risalenin girişinde ele alarak, müstakil bir şekilde yazdım. Bu kısım, risalenin ilk bölümünü oluşturdu. İkinci bölümde yazarın risalesini parça parça ele alıp, şer'i açıdan hatalı gördüğüm yerlere cevap vermeye gayret ettim. Risalenin üçüncü bölümünde ise aynı minvalde yazılmış diğer iki risaleye cevap verdim ve son bölümde meselenin temelini oluşturan "cihad ve

akide ilişkisi" üzerine genel bir değerlendirme yaparak risaleyi tamamladım.

Risaleyi okuyacak kardeşlerimizden bazı ricalarım ve özürlerim olacaktır:

Önce "Ebu Seleme Eş-Şamî" isimli yazarın risalesini okuyup daha sonra ret mahiyetindeki bu risaleyi -risaleleri yazdığımız ortamı ve içindeki imkânsızlıkları göz önüne alarak- okumanızı rica ederim. (Çünkü her iki risale de cezaevinde kaleme alınmıştır. Özellikle kaynak ve ulaşım noktasındaki sıkıntıyı ancak yaşayan bilir.)

Nakillerde -kaynak belirtirken- diğer kitaplarda olan düzenin dışında bir metot görülebilir. Sebebi ise çoğu naklin, önceden alınmış ders notlarından ibaret olmasıdır. Ayrıca şunu da belirtmek gerekir ki, kaynak olarak kullanmak istediğim bir kitabın her bir cildinin bir hafta arayla elime geçtiği zamanlar olmuştur. Örneğin; bir yerde kitabın beşinci cildinden nakiller yapılmış, daha ileriki sayfalarda ise aynı kitabın birinci cildinden nakiller yapılmıştır. Yukarıda belirttiğim imkân şartlarının kısıtlı olmasından ötürü bu durumu anlayışla karşılayacağınızı ümit ederim.

Her hâlükârda beşer olmanın verdiği acziyet, bulunduğumuz ortamdaki imkânsızlık, iletişim ve ulaşım sıkıntısı ile ilmimizin eksikliği muhtemelen bizi hatalara sevk etmiştir. Kitaba dair söyleyebileceğim en doğru söz şu olsa gerektir: Tüm güzellikler Allah'tan (cc), yanlışlar ise benden ve şeytandandır.

Son olarak; 2019 yılında yapılan son tashihte, kitapta birçok değişiklik yapıldı. Bazı bölümler daha anlaşılır

olması için yeniden düzenlendi. "Cehalet Özrü" bölümüne uzunca bir giriş yazısı eklendi. Ayrıca 2009-2019 yılları arasında benzer konularda kaleme alınmış, iki ayrı yazıda kitabın sonuna eklendi. Bunlardan ilki; 2016 yıllarında Tevhid Dergisi'nde Faruk Beşer hocanın yazdığı yazıya cevaptır. Diğeri ise; 2014 yılı, Ocak ayında yayınlanan ve "Güncel İtikad Meseleleri" kitabının muhataplarıyla benzer düşünceye sahip insanlara yönelik yazılmış bir nasihat yazısıdır. Daha doğrusu "cihad âlimleri" söylemine kapılmış ve bazı düşüncelerini değiştirmiş insanlara yönelik bir hatırlatma yazısıdır.

Hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAZI GENEL MESELELERİN AYDINLATILMASI

BAZI GENEL MESELELERİN AYDINLATILMASI

A. Bir İnsan Nasıl Müslim Olur ve İslam'ına Ne ile Hükmedilir?

Bu konuyu Allah (cc) Kur'ân'da şöyle açıklamıştır:

"Haram aylar çıktığında, müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün. Onları yakalayın, onları kuşatın ve her gözetleme yerine onlar için oturup (onları gözetleyin). Şayet (şirkten) tevbe eder, namazı dosdoğru kılar ve zekâtı verirlerse yollarını açın/onları serbest bırakın. Şüphesiz Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir." [1]

Allah (cc) ayetin girişinde müşrikleri öldürmeyi emretmiştir. Ayetin devamında ise bazı şartlar çerçevesinde bunun durdurulmasını istemiş, ilk olarak da "Şayet (şirkten) tevbe eder… " **ifadesini kullanmıştır. Tüm tefsir kitaplarında** "Burada tevbe etmek ifadesi ile kastedilen, şirkten tevbe

1. 9/Tevbe, 5

etmektir." şeklinde açıklanmıştır. Ayrıca âlimler bu ayeti açıklarken, Buhari ve Müslim başta olmak üzere birçok hadis imamının kitaplarında naklettiği şu hadisi zikretmişlerdir:

"Ben, Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim O'nun elçisi olduğuma şahitlik edinceye ve namazı kılıp zekâtı verinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum." [2]

Söz gelimi İmam Kurtubi (rh) **bu ayetin tefsirinde,** "Tevbe, şirkten dolayı yapılır ve öldürme emri, şirkin yok olmasıyla ortadan kalkar." **demiştir.**

Müfessir İbni Arabî de (rh) "Bu ayet ve hadisin her ikisi de aynı manaya gelir." [3] **demiştir.**

Bunun yanında Allah (cc) **şöyle buyurmuştur:**

"Şayet (şirkten) tevbe eder, namazı kılar, zekâtı da verirlerse dinde kardeşlerinizdirler. Bilen bir topluluk için ayetleri böyle detaylı bir şekilde açıklarız." [4]

Kişinin İslam dinine girmesi, Müslimlerle kardeş olması, malının ve canının koruma altına alınması için temel şart; kişinin şirkten tevbe etmesidir.

Buna ek olarak şu ayetler de konumuza delildir:

"Fitne/şirk sonlanıncaya ve din/otorite Allah'a ait oluncaya dek onlarla savaşın. Yaptıklarına son verirlerse zalimlerden başkasına düşmanlık yoktur." [5]

"Fitne/şirk sonlanıncaya ve dinin/otoritenin tamamı Allah'ın

---

2. Buhari, 25; Müslim, 22
3. Kurtubi Tefsiri, 8/130
4. 9/Tevbe, 11
5. 2/Bakara, 193

oluncaya dek onlarla savaşın. Şayet (şirkten) vazgeçerlerse, şüphesiz ki Allah, yaptıklarını görendir."[6]

Dikkat edilirse Allah (cc) müşriklere, İslam sıfatı vermek için şirkten tevbe etmelerini şart koştuğu gibi, Müslimlerin, onlarla olan muamelelerinde de yine bu noktayı esas almalarını emretmiştir. Nitekim "Fitne sonlanıncaya dek onlarla savaşın." emrinin manası da budur.

Kur'ân birinin İslam'a girmesi ve Müslim muamelesi görmesi için; şirkten tevbe etmesini şart koşuyor. Birinin İslam'a nasıl gireceği ve Müslim muamelesi göreceği konusunda Allah Resûlü'de (sav) aynı şeyi söylüyor. Zira o (sav) Kur'ân'ı tebliğ etmek ve tebliğ ettiğini açıklamak için gönderilmiştir.

"(Peygamberleri) apaçık deliller ve Kitaplarla (yolladık). Sana da bu zikri/Kur'ân'ı indirdik ki, insanlara indirileni onlara açıklayasın. Umulur ki düşünürler."[7]

"Hakkında anlaşmazlığa düştükleri hususları onlara açıklaman, iman eden bir topluluğa hidayet ve rahmet olması için bu Kitab'ı sana indirdik."[8]

Öyleyse, bir insanın İslam'ına nasıl hükmedileceğine dair hadislerle, Kur'ân'ın koyduğu bu kaide arasında uyum olmalıdır. Zira sünnet Kur'ân'ın açıklayıcısıdır. Açıklama asla muhalefet içermez.

Resûlullah (sav) bu manayı -kişilerin İslam'ına nasıl hükmedileceği ile ilgili meseleyi- açıklamak için şöyle buyurmuştur:

6. 8/Enfâl, 39
7. 16/Nahl, 44
8. 16/Nahl, 64

"Ben, Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim O'nun elçisi olduğuma şahitlik edinceye ve namazı kılıp zekâtı verinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum."" [9]

Şimdi şu soruyu sormak istiyoruz: Acaba Allah (cc) can ve mal emniyeti için şirkten tevbe etmeyi şart koşarken, Resûlullah (sav) farklı bir şart mı belirlemiştir? Asla! **Ayet; birinin İslam'ına hükmetmek için kişinin şirkten tevbe etmesini şart koşuyor. Sünnet; birinin İslam'ına hükmetmek için kişinin Kelime-i Tevhid'i ikrar etmesini şart koşuyor. Çünkü; o gün, şirkten teberrî etmenin sembolü, "Lailaheillallah" demekti. Bu kelimeyi söyleyen her kişi açıkça şunları söylemiş oluyordu: Ben tevbe ettim. Putları terk ettim. Tağutları terk ettim. Atalar yolunu terk ettim. Muhammed'in** (sav) **davet ettiği şekilde yalnızca Allah'a** (cc) **kul olmayı kabul ettim.**

"Lailaheillallah" diyen herkese Müslim muamelesi yapılıyordu o gün. Doğrudur… Ancak bu, kişinin söylediği kelimeden ziyade, kelimenin ifade ettiği anlam sebebiyleydi. Kelime, Kur'ân'da ifade edilen "şirkten tevbe etmek" anlamına geldiği içindi. Kelimeyi söyleyen kişi, bu anlamı bildiği ve söyleyerek kabul etmiş olduğu içindi.

Şimdi şöyle bir düşünelim: Müşrikler hem Lat ve Menat gibi putlarını bırakmayacak hem de Kelime-i Tevhid'i söyleyecek olsalardı, İslamlarına hükmedilir miydi? Bu büyük bir tezat değil midir? Kimsenin böyle bir soruya "evet" diyeceğini zannetmiyorum. Öyleyse Kelime-i Tevhid; şirki terk etmenin sembolü olduğu müddetçe, ikrar eden kişiye İslam hükmü verilmesini sağlar.

9. Buhari, 25; Müslim, 22

Hâliyle bu kelime; o gün ifade ettiği anlamı yitirir ve şirkten tevbe etmeye delalet etmezse, söyleyene ne hükmi ne de hakiki anlamda fayda sağlamaz.

Ret sadedinde olduğumuz risalede çokça "âlim" vurgusu yapıldığı için; bu meseleyi âlimlerin nasıl anladığına da değinmek istiyoruz:

İslam âlimleri bu noktaya dikkat çekmiş ve üzerinde hassasiyetle durmuşlardır. Kelime-i Tevhid'in her toplumda, sahibine İslam hükmü vermek için yeterli olmadığını, ancak "şirkten tevbe edildiğine" veya "sahih İslam'a" delalet ettiği toplumlarda sahibine Müslim hükmü vereceğini belirtmişlerdir. Buna dair bazı nakilleri inceleyelim:

"Resûlullah'ın vefatından sonra Ebu Bekir halife olup, Araplardan kâfir olanlar çıkınca Ömer, Ebu Bekir'e şöyle der: 'Resûlullah, 'Ben, insanlar 'Lailaheillallah' deyinceye dek onlarla savaşmakla emrolundum. Kim de onu söylerse canını ve malını benden korumuş olur, İslam'ın hakkı müstesna. Hesabı ise Allah'a aittir.' dediği hâlde mi savaşacaksın?' Ebu Bekir de Ömer'e, 'Allah'a yemin ederim ki namazla zekâtın arasını ayıranlarla savaşacağım. Çünkü zekât malın hakkıdır. Allah'a yemin ederim ki Resûlullah'a (sav) vermekte oldukları 'anak'ı (bir yıllık oğlağı veya daha az bir şeyi) bana vermekten yüz çevirirlerse, onu almak üzere onlarla savaşacağım.' Ömer (daha sonraları) şöyle demiştir: 'Allah'a yemin ederim ki Ebu Bekir'in savaşmak konusundaki bu görüşünün, Allah'ın onun göğsünü hakka açmasından başka bir şey olmadığını gördüm ve anladım ki o görüş doğruymuş." [10]

---

10. Buhari, 6924

Resûlullah (sav) vefat edince farklı gruplar ortaya çıkmış ve bunlara "riddet taifesi" denmiştir. Bunlardan bir grup da Ebu Bekir'e (ra) zekât vermek istemeyenlerdir. Ebu Bekir (ra) onlarla savaşmak isteyince, Ömer (ra) ile aralarında bu münazara geçmiştir.

Hafız İbni Hacer (rh) hadisin açıklamasında şöyle demiştir: " ... Bu hadisten anlaşılan bir diğer hüküm ise 'Lailaheillallah' diyen bir kimsenin öldürülmemesidir velev ki fazlasını yapmasa da ... 'Fakat mücerret olarak bu kelimeyi söylemekle Müslim olunur mu?' sorusuna gelince racih olan görüş, Müslim olunamayacağıdır. Bilakis öldürülmekten vazgeçilir ve sonra imtihan edilir, şayet risaleti kabul edip İslam ahkâmını iltizam ederse ancak o zaman o kişinin İslam'ına hükmedilir. Hadisteki 'İslam'ın hakkı müstesna' kısmıyla da buna işaret edilmiştir."

İmam Beğavi (rh) şöyle demiştir: "Şayet kâfir, putperest ise ve tevhidi ikrar etmiyorsa 'Lailaheillallah' demesiyle İslam'ına hüküm verilir, sonra da İslam'ın tüm ahkâmını kabul edip, İslam'a muhalif tüm dinlerden berî olmaya zorlanır. Eğer tevhidi ikrar edip risaleti inkâr ediyorsa 'Lailaheillallah' sözüyle İslam'ına hüküm verilmez, yani Müslim kabul edilmez, ta ki 'Muhammedun Resûlullah' deyinceye kadar ... Eğer Muhammed'in (sav) risaletinin 'Araplara has' olduğuna inanıyorsa, İslam'ına hüküm olunması için 'tüm insanlığa' demesi gerekir. Eğer bir vacibi inkâr etmiş veya haramı mübah saymışsa o itikadından dönmesi gerekir (İslam'ına hükmedilmesi için)."

İmam Beğavi' nin (rh) getirdiği şu tafsilata bak! İşte fıkıh budur. Bu nakle göre imam; Lailaheillallah'ı söylemeyi, kişiye mutlak olarak İslam hükmü vermek için yeter-

li görmemiş, bilakis kişilerin durumuna göre tafsilata gitmiştir. Kişinin içinde bulunduğu şirkten sıyrılmaya alamet olmayan Kelime-i Tevhid'i, İslam hükmü için yeterli saymamıştır.

Bu hadisle ilgili bir diğer mesele şudur: Hadis, bazen "Lailaheillallah" diyenin İslam'ına hükmedileceğini söylerken; bazende buna ek olarak namaz kılmayı, kıbleye yönelmeyi, İslami usüllere göre kurban kesmeyi şart koşar.

" 'Lailaheillallah' deyinceye dek insanlarla savaşmakla emrolundum. Bu kelimeyi söyledikleri, namazımızı kıldıkları, kıblemize yöneldikleri ve bizim kestiğimiz gibi hayvanlarını kestikleri zaman kanları ve malları haram olur. Ancak İslam'ın hakkı müstesna. Onları hesaba çekmek de Allah'a aittir." [11]

Taberi (rh) ve bazı diğer âlimler şöyle demiştir:

Birinci (Lailaheillallah), Kelime-i Tevhid'i ikrar etmeyen putperestler için,

İkinci (Lailaheillallah, Muhammedun Resûlullah), Kelime-i Tevhid'i ikrar edip, nübüvveti inkâr edenler için,

Üçüncü de (... kim namazımızı kılar, kıblemize yönelir ise ...) İslam'a girip de itaat etmeyenler ve amel etmeyenler için söylenmiştir.

Dikkat edilirse burada da İmam Taberi (rh) ve diğer âlimler, kişilerin durumuna göre İslamlarına hükmedilecek delillerin değişeceğini belirtmişlerdir.

İmam Muhammed (rh), Siyeru'l Kebir'de [12] "Bir Kişi Nasıl Müslim Olur?" başlığında bir konu açmıştır. Burada İmam

11. Buhari, 392
12. bk. 5/345 ve sonrası

Serahsi'nin (rh) açıklamalarıyla beraber bazı alıntıları özetleyerek sunuyorum:

İmam Muhammed (rh) **şöyle der:** "Bir kâfir, üzerinde bulunduğu şeyin hilafına olan bir inancı açığa vurursa, onun İslam'ına hükmedilir. Bu konunun temel delili ise 'İnsanlar 'Lailaheillallah' deyinceye dek onlarla savaşmakla emrolundum.' hadisidir. Resûlullah, bunu söylemeyen putperestlerle savaştı. Ayrıca Medine'de, Yahudileri İslam'a davet ettiğinde 'peygamberliğini kabul etmelerini' imanlarına alamet saymıştı."

İmam Serahsi (rh) **şerhinde şöyle der:** "Çünkü Yahudiler onun peygamberliğini kabul etmiyorlardı. Nihayet onlar bunu ikrar edince, imanlarına alamet sayılmıştı."

İmam Muhammed (rh) **der ki:** "Bir Müslim, bir müşriği öldürmek istediği zaman (ona saldırınca) müşrik, Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ederse ve şayet o müşrik bunu söylemeyen (kabul etmeyen) bir topluluktan ise Müslim onu öldürmekten vazgeçmelidir."

Yine İmam Muhammed (rh) **der ki:** "Bugün Müslimler arasında yaşayan Yahudi ve Hristiyanlardan biri, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in (sav) O'nun elçisi olduğuna şahitlik edecek olsa yalnızca bu şehadeti ile Müslim kabul edilmez."

Yani bir Yahudi ve Hristiyan'ın, "Ben Allah'ın varlığını ve birliğini, bununla birlikte Muhammed'in (sav) Allah'ın elçisi olduğunu kabul ediyorum." **demeleri; İsa veya Üzeyr'i** (as) **Allah'ın** (cc) **oğlu olarak kabul etmeye devam ediyorlarsa**

kendilerine hiçbir fayda sağlamaz ve bu sözleri onların Müslim olmalarına yetmez.

Aynı şekilde günümüzde de bir kişi şehadet getirdiği hâlde bir şirk fiili işliyor ise, söylediği bu kelime onu Müslim yapmaz ve kendisine fayda vermez.

İmam Serahsi (rh) İmam Muhammed'in (rh) bu cümlesinin açıklamasında şöyle der: "Çünkü herkes bilir ki aramızda yaşayan her Yahudi ve Hristiyan bunu söylemektedir. Kendisinden bu şehadetle ilgili açıklama istendiğinde ise 'Muhammed (sav) size gönderilmiştir, bize değil.' derler."

O hâlde onlardan birinden Kelime-i Şehadet'i işitirsek İslam'ına hükmedebilmemiz için bu söze ilave olarak eski dininden teberrî ettiğini de işitmemiz gerekir. Kendi inancına muhalif olan bu sözü eklerse, ancak o zaman İslam'ına hükmederiz.

Daha sonra Serahsi, hocası olan Abdulaziz El-Helevani'den, "Bizim burada, Mecusiler dışında herkes Müslim olduğunu söylüyor. Bu nedenle ancak Mecusilerden biri, 'Ben Müslim'im!' derse onun İslam'ına hükmedilir. Nitekim onlar kendileri için bu vasfı kabul etmezler. Zira onlar çocuklarına kızdıklarında, 'Be hey Müslim!' derler." dediğini aktarır.

Dikkat edersen İslam uleması, mücerret bir Kelime-i Şehadet'i; insanlara, Müslim vasfı vermek için yeterli saymamışlardır. Çünkü konu girişinde beyan ettiğimiz gibi bu kelime, içerdiği harflerin telaffuz edilişiyle değil, şirkten tevbe etmeye sembol oluşuyla İslam'a alamettir. Nitekim Kelime-i Şehadet getirmenin; şirkten tevbe etme

ve şirki terk etme alameti olmadığı yerlerde bu kelimeyi söylemek, kişinin İslam'ına hükmedilmesine yetmez.[13]

İmam Müslim (rh), Sahih'inin İman Bölümü'nde " ... insanlarla savaşmakla emrolundum." hadisini rivayet eder.

İmam Nevevi (rh), Hattabi'nin bu rivayetle ilgili olarak, "Malumdur ki burada kastedilen Ehl-i Kitap değil, putperestlerdir. Çünkü Ehl-i Kitap zaten 'Lailaheillallah' diyor. Buna rağmen onlarla savaşılır ve başlarından kılıç kalkmaz." dediğini naklettikten sonra şöyle der: "Kadı İyad, Hattabi'nin sözünü zikretti, ayrıca üstüne şunları ekledi ve meseleyi açıklığa kavuşturdu: 'Can ve malın korunma altına alınmasının Lailaheillallah'a has olması, bu imanı kabul etmenin bir göstergesidir. Bundan kasıt Arap müşrikler ve tevhid ehli olmayan putperestlerdir. Çünkü onlar ilk olarak İslam'a çağrılıp, bunun üzerine kendileriyle savaşılanlardır. Ama onların dışındakilerden, tevhidi ikrar edenlere gelince, mallarının ve canlarının korunmasında 'Lailaheillallah' yeterli değildir. Zira onlar küfür hâlinde de bu sözü söylemektelerdir ve ayrıca bu onların itikadındandır. Bundan dolayı başka bir hadiste ' ... ve benim resûl olduğuma şehadet edip, namazı kılıp, zekâtı verinceye dek ... ' denmiştir."

İmam Nevevi (rh) der ki: "Bu, Kadı İyad'ın sözüdür. Ben de derim ki: 'Hadiste geldiği gibi bununla beraber Resûl'ün getirdiklerinin tümüne iman etmek de olmalıdır ... ' "[14]

Evet, bu üç büyük imamın hadis anlayışlarına bir bak! Bir kimsenin küfür üzereyken "Lailaheillallah" demesi, kişiye İslam hükmü verilebilmesi için yeterli değildir. İslam'ın ilk

13. Bu tafsilatın aynısı için bk. Şerhu Siyeri'l Kebir, 1/165-169
14. 1/240

dönemlerinde, İslam'a girmek için bu kelimeyi -Kelime-i Tevhid'i- söylemenin yeterli olmasının sebebi; daha önce üzerinde bulundukları itikadın değiştiğine dair bir sembol ve alamet olmasıydı. Yani bu kelime, putperestliğin terk edilmesinin sembolüydü. Nitekim Ehl-i Kitap, şirkleriyle beraber bu kelimeyi söylediği için, onların İslam'ına hükmedilmezdi.

Bunlarla birlikte sayılabilecek birçok delil vardır. Fakat bunların geneli; İslam hükmü vermekten ziyade, hakiki İslam ile alakalı olduğu için zikretmeye gerek duymuyoruz. (İlim ehlinin Kelime-i Tevhid için söylediği şartlar gibi…) Ancak bu delillerden biri daha vardır ki; yine mal ve can emniyeti -yani dünyada insana İslam hükmü verme- hususunda söylendiği için zikredeceğiz:

"Kim 'Lailaheillallah' der ve Allah'ın dışında ibadet edilenleri inkâr ederse malını ve canını korumuş olur. Hesabı ise Allah'a aittir." [15]

Dikkat edilirse; bu hadiste mal ve can emniyeti, Kelime-i Tevhid ile birlikte onun içindeki en belirgin mana olan ve aynı anda vurgulanan "Allah'ın dışında ibadet edilenleri inkâr etme"ye bağlanmıştır. Yalnızca bu niyet ve kasıt üzere söylenirse kişiye dünya ve ahirette fayda sağlayabilir. Şüphesiz bir konu, o konu hakkında gelen bütün delillerin bir araya getirilerek değerlendirilmesi sonucu sağlıklı bir şekilde anlaşılabilir ve açıklık kazanabilir. Bir konuda tek bir delili veya sadece bazı âlimlerin açıklamalarını göz önünde bulundurmak ise; olayın yanlış anlaşılmasına veya hiç anlaşılmamasına sebep olur.

15. Müslim, 23

Şimdi konunun başından beri ispat etmek istediğimiz aslı, meselenin özü olan hususu tekrar ediyoruz ve diyoruz ki: İnsan ancak, İslam'a muhalif olan şirkten teberrî etmekle İslam dinine girer. Allah (cc), İslam hükmü için Kitab'ında bunu şart koşmuştur.[16] Resûlullah'ın (sav), "İnsanlar Kelime-i Tevhid'i söyleyinceye dek onlarla savaşmakla emrolundum ... " mealindeki hadisi de bu anlamın sembolü ve alametidir. İslam âlimlerinden yapmış olduğumuz nakillerden de anlaşıldığı üzere; Kelime-i Tevhid, şirkten ve İslam'a aykırı itikadlardan teberrî etmeyi ifade ettiği yerlerde kişiye İslam hükmü kazandırır. Şirk üzere olan kişiler ise üzerinde bulundukları şirkten teberrî ederlerse veya işlemekte oldukları şirki terk ettiklerini bir şekilde izhar ederlerse ancak o hâlde İslamlarına hükmedilir. Yani kendilerine "Müslim" ismi verilir.

Şimdi; yaklaşık 80 milyon nüfusu olan bir toplumu[17] ele alalım ve düşünelim:

Bu insanların yaklaşık 50 milyonu hâkimiyet hakkını Allah'tan (cc) başkasına veriyor.[18] Demokrasi dininin en temel ilkesi olan seçimlere katılıyor ve bunu yaparken de Lailaheillallah'ı ağzından düşürmüyor. Hatta bazıları elinde tespih, günlük virdi olan Lailaheillallah'ı çeke çeke oy kullanmaya gidiyor.

---

16. bk. 9/Tevbe, 5-11

17. 2016 yılındaki verile göre toplam nüfus sayısı 79,81 milyondur.
https://www.nvi.gov.tr/nufus-istatistikleri

18. 24 Haziran 2018 tarihinde yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinde 49.671.344, milletvekili seçimlerinde 49.664.165 adet oy kullanılmıştır.
31 Mart 2019 tarihinde yapılan yerel seçimlerde ise 44.881.860 oy kullanılmıştır. Bununla birlikte 23 Haziran 2019 tarihinde, kayıtlı 10.560.963 seçmeni olan İstanbul ili özelinde yenilenen seçimde 8.925.166 adet oy kullanılmıştır.
http://www.ysk.gov.tr/tr/secim-arsivi/2612

Bu insanların çok az bir kısmı müstesna hepsi askerlik görevini yapıyor; ancak risale sahibinin iddia ettiği gibi ikrah hâlinde veya başka bir tevile sığınarak değil! Yani bu kişilerin tekfirine engel teşkil edecek hiçbir sebep yok. Bilakis bu vazifeyi, gönüllü bir vatandaşlık görevi olarak ifa ediyorlar. Bunu yaparken de "Lailaheillallah" diyorlar.

Bu insanların çoğu putların önünde saygı duruşunda bulunuyor ve müşriklerin, büyüklerini tazim etmek için düzenledikleri bayramlara katılıyor. "Lailaheillallah" ise yine birçoğunun dilinde, söylenmeye devam ediyor.

Ayrıca bu toplumun bazı bölgelerinde marifetmiş gibi Allah'a (cc) sövülüyor, Allah ve din ile dalga geçiliyor, dine hakaret ediliyor… Bunu da yeri geldiğinde "Lailaheillallah" diyen densizler yapıyor.

Bu insanların çoğu kabirperest olduğu gibi olmayanlar ise kabir şirkini yanlış gördüğü için değil, o seviyeye kendilerini layık görmediklerinden dolayı bu işten uzak duruyorlar. Bu insanlar da Allah'tan (cc) başkasına dua ederken, taşlardan fayda ve zarar beklerken günlük virdleri olan "Lailaheillallah"ı zikretmeye devam ediyor.

Bu toplum televizyonkoliktir. İzledikleri görüntülerde hemen her gün -istisnasız- Allah'ın (cc) dini ve dinin şiarları ile dalga geçiliyor; onlar da katıla katıla gülüyorlar. Aynı zamanda da "Lailaheillallah" diyorlar.

Toplumun günlük şakalarının, fıkralarının ve alaylarının yarısından fazlası din ve dindarlar üzerinedir. Buna mukabil bu şakaları yapanların çoğu da "Lailaheillallah" diyenlerdir.

Şimdi, böyle bir toplum Lailaheillallah dediği için onları

Müslim sayacak ve bu kelimeyi de şirkten teberrî ettiklerine dair delil mi alacağız? Sonra da "Bu kimseler için asıl olan İslam'dır." mı diyeceğiz? Rabbim basiretimizi köreltmesin. Allahumme âmin.

Şunu da hatırlatmak isterim ki; risayi kaleme alan yazarın düşüncesinde olan kişilerle her konuşmamızda şu soruyu sordum:

"Bazılarınız 20 yıl, bazılarınız 30 yıldır bu toplumda yaşıyorsunuz. Kelime-i Tevhid'i söylemesine güvenerek İslam hükmü uyguladığınız kaç kişinin şirkten uzak, gerçek bir muvahhid olduğunu gördünüz?"

Bu soruyu hemen hemen hepsine sordum. Kimi tevhidle yeni tanışmış ve kimi ise çok eski olan bu kişilerin -Allah şahittir ki- birinden dahi "Ben bu kişinin Kelime-i Tevhid'ine güvenerek kendisine İslam hükmü verdim ve gördüm ki gerçekten bir muvahhidmiş." dediğine rastlayamadım. Soru sorduğum kişilerin hepsinden olumsuz cevap aldım. Kimi yanlışını anlayıp döndü, kimi ise fikrinde ısrar etti. Öyleyse bu soruyu, bu satırları okuyan herkese soruyorum: Böyle bir şeyle karşılaşanınız oldu mu? "Ben karşılaştım." diyen olduysa; evet, bu mümkündür. Ancak oldukça nadirdir. Bir elin parmaklarını geçmez. İslam'da hükümler, nadir ya da istisnai durumlara değil, yaygınlık kazanmış durumlara bina edilir.

Sonuç

Bu toplumun ekseriyetle yaşadığı sorun; bu kelimenin inkâr edilmesi değildir ki, bu kelimeyi söylüyor olmalarını, onlara İslam hükmü vermek için esas sayalım. Bu

toplumun küfrü; bu kelimeyle beraber, yukarıda da zikrettiğimiz gibi Allah'ın (cc), Kitab'ında açıkladığı apaçık küfürleri işlemeleridir.

Bunun yanında bu düşüncede olan bizlerin amacı, her önümüze gelene ayniyle "kâfir" **demek değil; günlük insani muamelelerimizin dinî boyutunda ihtiyatlı davranmaktır. Aklı başında hiçbir Müslim de bu görüşü vesile yapıp, eline bir mühür alarak yoldan geçeni tekfir edelim, demez. Nasıl ki; yazarın geniş tuttuğu tekfir engellerini ele alarak, tağutları tekfir etmeyen ve onlardan ictinap etmeyenler çıktığında yazar bunlardan mesul olmayacaksa; aynı şekilde bizim anlattığımız gayeye zıt davranarak, tekfirle oyun oynayan insanlardan da biz mesul olmayız.**

B. Bu Sözümüz[19] Tüm İslam Alametleri İçin Geçerlidir

İki risale sahibinin de üzerinde durduğu konulardan biri; namazın İslam alameti olduğu meselesidir.

Buna göre; birinin namaz kıldığını görüyorsak o, hükmen Müslim'dir, Müslim muamelesi yapılmalıdır.

Yazarlar bu görüşü dillendirmekle yetinmemiş, bu konuda icma olduğunu söylemiş, dahası farklı düşünenlere hakaret etmeyi de ihmal etmemiştir. Cevaben deriz ki:

Şu bir gerçektir ki; namaz, Allah Resûlü Dönemi'nde İslam alametiydi. Bir kimsenin namaz kıldığı görüldüğünde ona Müslim muamelesi yapılırdı. Ancak hac ibadeti İslam alameti değildi; sadaka vermek İslam alameti

19. Bir kimsenin şirk üzere olması hâlinde söylediği Lailaheillallah, kendisine asla fayda vermez.

değildi, zekât vermek İslam alameti değildi… Öyleyse şu soruyu sormak hakkımız değil midir: Namaz kılmak da haccetmek de İslam'ın beş esası arasındayken ve namaz kılmak İslam alameti olurken, neden hac vazifesini eda etmek İslam alameti kabul edilmemişti?

Sanıyorum herkes aynı cevabı verecektir:

Hac vazifesini hem müşrikler hem de Müslimler yerine getiriyordu. Hac ibadetinin ayırıcı, Müslim'i müşrikten temyiz edici bir vasfı yoktu. Namaz ise; Allah Resûlü'nün (sav) kıldığı şekliyle yalnızca Müslimlere hastı. Hiçbir toplum onlar gibi namaz kılmıyordu. Namaz, ayırıcı bir görev görüyordu. Bu sebeple İslam alametiydi.

Zaten Allah Resûlü de (sav) her namazı değil, "bizim namazımızı" İslam alameti saymıştı:

"Kim bizim namazımızı kılar, kıblemize yönelir ve kestiğimizi yerse; o Müslim'dir. Ona Allah'ın ve Resûl'ünün zimmeti/koruması vardır. O korumayı delmeyin." [20]

Bugün namaz, bu ayırıcı vasfı görüyor mudur? Namaz, tevhid için bir alamet midir? Allah'ın (cc) kanunlarını sırtlarının gerisine atanlar, helalleri haram, haramları da helal yapanlar dahi namaz kılarken bu mümkün müdür? Elbette hayır! Hatta en büyük İslam düşmanları halkı aldatmak için göstere göstere namaz kılmaktadır! Bir tağutla bir Müslim'in ortak fiili, onları nasıl birbirinden ayırıp temyiz edecektir?

Bu kısmı açıklığa kavuşturduktan sonra, bu konuda icma

---

20. Buhari, 391

olduğu ve farklı düşünenlerin icmaya muhalefet ettiği iddiasına bakalım:

İmam Nevevi (rh) **Mecmu'da şöyle der:** "Daha önce de zikrettik ki; bizim mezhebimizde meşhur olan, mücerret olarak namazla bir kimsenin İslam'ına hükmedilmez. Nitekim bu; Evzai'nin, İmam Malik'in, Ebu Sevr'in ve Davud'un mezhebidir."[21]

Ebu Hanife (rh) **ise şöyle demiştir:** "İster cemaatle kılsın ister kendi başına kılsın, eğer mescidde namaz kılarsa ya da mescid dışında cemaatle namaz kılarsa İslam'ına hükmedilir."[22] [23]

İmam Ahmed (rh) **ise,** "İster cemaatle kılsın ister münferit kılsın, İslam'ına hükmedilir." **demiş ve sonra da delillerini zikretmiştir.**

Dikkat edersen, cumhur, namazı mücerret olarak İslam hükmü için yeterli saymamıştır. Namazı mücerret olarak yeterli gören, sadece İmam Ahmed'dir (rh)**. O da yukarıda geçen hadisi delil almıştır.**[24]

İmam Kurtubi (rh) **Nîsa Suresi'nin 94. ayetinin tefsirinde şöyle demektedir:** "7. Mesele: Kişi eğer namaz kılar veya İslam dinine ait olan bir fiili yaparsa, bu kişinin hükmü hususunda âlimlerimiz ihtilaf etti. Tefsirci İbni Arabî dedi ki: 'Biz onun bu namazla Müslim olmayacağını düşünürüz. Nitekim namaz kılan kimseye, 'Bu namazdan kastın nedir?' diye sorarız. Eğer derse ki: 'Bu kıldığım Müslim namazıdır.' Denir ki: 'Öyleyse Kelime-i Tevhid'i söyle!' Eğer söylerse

21. Sıfatu'l Eimme, 4/221
22. El-Mecmu', 4/252
23. Kastı; cemaatle kılınan namazın İslam alameti olacağıdır.
24. Buhari, 391

doğru olduğu açığa çıkar. Şayet söylemezse biliriz ki oyun oynuyordur… ' "[25]

Şunu elbette kabul ediyoruz: Namazın İslam alameti olması hususunda ihtilaf vardır. Bizim karşı çıktığımız, bu meseledeki ihtilaf değil; keseden uydurma icmalarla insanları suçlamaktır.

Bir insan bir konuda cahil olabilir, yeterli araştırma imkânı bulamamış olabilir… Kabul ederiz… Ancak birkaç muasır ilim adamının kitabını okuyup, dünyayı bundan ibaret saymak, kabul edilebilir değildir. Hele ki cehaletten kaynaklı eksik bilgiyle insanlara hakaret etmek, hiçbir şekilde kabul edilebilir değildir.

İşin ilginç bir boyutu da şudur: Risale sahiplerinin muasır âlim/cihad âlimi diye dillerine doladıkları ilim adamları, bu konuda çelişki içindedir.

Burada yeri gelmişken şunu da ifade etmek isteriz: Biz onları severiz, sözleri bizim için kıymetli ve değerlidir. İlim talep ettiğimiz ilk dönemlerde -Allah'ın lütfuyla- Rabbimiz bizlere bu âlimlerin kitaplarını, birçok şeyleri görmemize ve anlamamıza vesile kılmıştır. Bununla birlikte asla yanlışlarında ve çelişkilerinde onlara tabi olmayız. Risale yazarının[26] bizlere yaptığı gibi en çirkin vasıfları aklımızdan dahi geçirmeyiz. Çok açıktır ki her ihtilaf, zıtlığı gerektirmez. Özellikle, bize muhalif olan kimse, sözlerinde ve amellerinde şirkten kaçınmış bir muvahhidse…

Bu hatırlatmadan sonra, bu âlimlerin çelişkisine bakalım:

---

25. Kurtubi Tefsiri, 5/339
26. Ebu Seleme Eş-Şamî

Bu konuda El-Cami' kitabında Şeyh Abdulkadir bin Abdulaziz bizim gibi düşünen kardeşleri eleştirdikten sonra şöyle der: "Bir kimseye İslam hükmü vermemizi gerektiren alametler, öyle alametlerdir ki; bir şahıstan sadır olduğunda İslam'ına hükmedilir. Yalnız bu alametlerin İslam hasletlerinden olması gerekir. Öyle ki başka milletlerden kimse, o fiillerde Müslimlere iştirak etmemelidir. Sadaka vermek, anne babaya iyilik etmek, zorda olana yardım etmek ... Bunların hepsi İslam'ın şubelerindendir. Fakat Müslimlere has fiiller değildir; kâfirler de yapar, Müslimler de."[27] (Bu sebepten dolayı şeyh; bu fiilleri İslam hükmü için alamet saymaz.)

İslam alametini böyle tarif eden şeyh; namazı ve Kelime-i Tevhid'i ise İslam alameti kabul eder.

Öyleyse şöyle diyoruz: Allah (cc) şeyhi korusun, alameti tarif etmesi doğrudur. Fakat verdiği örnekler bu zaman için doğru değildir. Evet, namaz kılmak ve Kelime-i Şehadet'in söylenmesi, Resûlullah Dönemi'nde Müslimleri diğer milletlerden ayıran ve onlara has fiiller olduğu için, Resûlullah (sav) bunu İslam alameti saymıştır. Fakat bu fiiller bugün şeyhin de örnekte belirttiği gibi hem Müslimlerin hem de kâfirlerin yaptığı ameller olup, sadece Müslimlere has fiiller olma özelliğini kaybetmiştir. Nasıl ki o dönemde sadaka vermek ve anne babaya iyilik etmek gibi ameller, İslam ve şirk ehlinin ortak fiili olduğu için -şeyhin de ifadesiyle- İslam alameti olmamıştır ve sayılmamıştır; aynı şekilde bugün de hem tevhid hem de şirk ehlinin söylediği Kelime-i Tevhid ve kıldığı namaz İslam alameti olamaz. Çünkü şirki ve küfrü ortada olan ve hiçbir şekilde İslam'a

27. El-Cami', 2/625-630

girmemesine rağmen kendisini Müslim zanneden herkes namaz kılmakta ve Kelime-i Şehadet getirmektedir.

Bunun gibi bir durum Risâle-i Selâsîniyye'de[28], Şeyh Ebu Muhammed El-Makdisi için de geçerlidir. Üçüncü hatanın beyanında, "İslam hasletleri Müslimlere has olan ve sair milletlerde olmayan şeylerdir." diye tarif eder. "Sadaka vermek, bazı hayır amelleri işlemek, güzel ahlak sahibi olmak ... Bunlar tek başına İslam'a hükmetmeye yeterli değildir. Her ne kadar İslam olduğuna işaret eden ve gösteren, fakat araştırma gerektiren şeyler olsa da ... "[29]

Daha sonra şeyh, günümüz için; Kelime-i Şehadet'i söylemeyi, "Ben Müslim'im!" demeyi ve namazı delilleriyle İslam alameti olarak zikreder. Şeyh, bu alametlerin görüldüğü insanlara Müslim muamelesi yapmayanların da hatalı olduklarını uzunca anlatır.

İbni Kudame (rh), Muğni adlı eserinde, namaz ile insanın İslam'ına hükmedilmesi meselesini açıklarken "Kâfir hac ibadeti yapsa da onun İslam'ına hükmedilmez. Çünkü müşrikler de hac ibadeti yapıyordu." der.

Şeyh Makdisi, "Hac, İslam alametidir. İbni Kudame'nin, Muğni'de zikrettiğine iltifat edilmez. Evet, ilk başta hac ibadeti hem müşrikler hem de Müslimler yaptığı için İslam alameti değildi. Fakat sonra Allah (cc) Tevbe Suresi'nin 28. ayeti ile hac ibadetini müşriklere yasakladı. Resûl de (sav): 'Bu yıldan sonra müşrikler hac ibadetini yapamaz.' dedi. O günden

28. "30 Risale" adıyla Türkçe'ye çevrilmiştir.
29. Risâle-i Selâsîniyye, s. 121-122

sonra hac, İslam alameti oldu. Çünkü sadece Müslimler hac ibadeti yapar oldu."[30] **demiştir.**

Gördüğünüz gibi şeyh; ilk dönemlerde hac ibadetinin İslam alameti olmadığını, daha sonraları ise yalnızca Müslimlere has olunca İslam alameti olduğunu söylemiştir. Yani hac ibadeti, vasfı değiştikten sonra İslam alameti olmuştur. Biz de diyoruz ki; Allah Resûlü Dönemi'nde alamet olan ameller, bugün alamet olma vasfını yitirmiştir. Aynı usule göre, alamet kabul edilmemeleri gerekir.

Hanbelilerin, namazı mutlak olarak İslam alameti sayması!

Hanbeliler, namazı mutlak olarak İslam alameti sayarlar, dedik. Fakat Hanbelilerin, namazın İslam alameti oluşuna dair zikrettikleri sebep ve suret dahi günümüze uymamaktadır:

İbni Kudame (rh) **El-Muğni'nin Kitabu'l Mürted bölümünde,** "Kâfir namaz kıldığında İslam'ına hükmedilir, ister daru'l harpte olsun ister daru'l İslam'da olsun." **der ve sözlerine şöyle devam eder:** "Çünkü namaz, Müslimlere has olup kâfirlerin fiillerinden temeyyüz eden fiillerdendir. Kişinin İslam'ına hükmedilmesi için kâfirlerin namazından farklı olarak, içinde kıbleye yönelme, rükû, secde olan namazı kılması gerekir."[31]

Yani Hanbeliler de, İslam alameti saydıkları namazın ayırıcı vasfa sahip olması gerektiğini söylemişlerdir.

İcma İddiası!

30. Risale, s. 126
31. Risâle-i Selâsîniyye, s. 125

Bu konuda icma olduğunu iddia edenlere şöyle soralım:

Bu icmayı nereden çıkardınız? İbni Teymiyye'nin (rh) kitaplarından çıkardınız... Muasır âlimler, tahkik etmeden İbni Teymiyye'den icma nakletti. Siz de tahkik etmeden onlardan naklettiniz... Ne yazık ki yanıldınız... Yanılmakla kalmayıp, insanları cahillikle suçlayarak kul hakkına girdiniz. Şimdi bu konuda icma olmadığını tane tane anlatalım:

a. Yukarıda naklettiğimiz gibi, İmam Şafii (rh), Ebu Hanife (rh) ve Malik (rh), Evzai (rh), Ebu Sevr (rh) ile Davud (rh) bu konuda farklı düşünmektedir. Öyleyse içinde üç mezhebin olmadığı bir icma nasıl oluşmuştur?

b. Biraz tuhaf olacak biliyorum, ancak söylemek durumundayım: İmam Ahmed (rh) dahi bu icmaya dâhil değildir!

Ebu Ya'la, Tabakatu'l Hanabile isimli kitabında İmam Mervezi'den (rh) şöyle aktarır:

"Ahmed'e (rh) soruldu: 'Yolda yürürken ezan veya kamet sesi duyuyorum. Gidip namaz kılayım mı?' Ahmed şöyle cevap verdi: 'Ben bu konularda rahat davranırdım. Ancak bidatler çoğalınca yalnızca tanıdığın insanların arkasında namaz kıl.' "[32]

Bu nakli nasıl anlamalıyız?

Ezan okunuyor, mescidde namaz kılınıyor, Ahmed'e (rh) soruluyor. İbni Teymiyye (rh) anlayışına göre şöyle demeliydi:

"Bu nasıl soru? Bu konuda icma var! Biri namaz kılıyorsa,

32. 1/58

sorgulamadan arkasında namaza dur. Aksi hâlde bidatçi olursun ... "

Heyhat! Böyle bir icma olmadığı için, imamın cevabı da farklı oluyor. Çünkü bidatler yayılmış, insanlar küfür itikadını benimsemiş, toplumda salihlerle mücrimler birbirine karışmış ... İmam, fıkıh sahibi ... Allah Resûlü'nün (sav) uygulamalarını yerli yerine oturtuyor ... Namazı İslam alameti sayan nasların nasıl bir vakıada söylendiğini biliyor. Şartlar o güne göre çokça değişmiş ve bunun için de; "Bidatler çoğalınca yalnızca tanıdığın insanların arkasında namaz kıl." diyor.

c. Peki, İbni Teymiyye (rh) icma olduğu fikrine nasıl ulaşıyor? O dönemdeki uygulamalara bakıyor. İmamların cumayı ve cemaati terk etmediğini -edenlerin de istihbaben ettiğini- iddia ediyor.[33] Doğrudur, mecbur kalınca namaz kıldıklarına dair örnekler vardır. Ancak bunu İslam alameti olarak gördükleri için değil, işkence korkusuyla yapmış ve kıldıkları namazları daha sonra iade etmişlerdir.

Ebu Davud (rh) Mesail'inde, "Namazları Cehmî imamların kıldırdığı dönemde Ahmed'e cuma namazlarını sordum. 'Ben iade ediyorum, sen de ne zaman 'Kur'ân mahlûktur!' diyen birinin arkasında kılarsan namazını iade et.' dedi."[34]

"İmam Malik'e, kaderi inkâr edenlerin arkasında namaz kılma hakkında soruldu. Soru sorana, 'Sana (isteğin) sorulursa arkasında namaz kılma.' dedi. Adam, 'Cumayı da mı kılmayayım?' diye sorunca, 'Evet, cumayı da kılma. Şayet

33. Feteva, 3/281
34. s. 48

ondan korkar ve sakınman gerekirse onunla kıl, ancak öğlen namazı olarak iade et.' dedi." [35]

"Halife Me'mun'un, 'Kur'ân mahlûktur.' fitnesini izhar ettiği günden itibaren İmam Yahya bin Main, cuma namazlarını dahi iade etmiştir." [36]

Görüldüğü gibi İbni Teymiyye (rh) bir vaka aktarmış, fakat yorumlarken isabetli davranmamıştır. Selef, kendi yaptığını yine kendisi açıklamıştır. Bu açıklamaya göre İbni Teymiyye yaklaşımı kabul edilebilir değildir.

d. Aklınıza şöyle bir soru gelebilir:

Bu anlatılanlar teorik, yani ağır konular… Allah Resûlü'nün (sav) ve sahabenin hayatından; toplumda karışıklık olursa alametlerin değişebileceğine dair pratik örnekler var mıdır? Elbette vardır!

"Ey iman edenler! Allah yolunda sefere çıktığınız zaman (emin olmak için) meseleleri açıklığa kavuşturun. Size selam veren kimseye, dünya hayatının malını isteyerek: 'Sen mümin değilsin.' demeyin. (Oysa) Allah'ın yanında çok fazla ganimet vardır. Siz de bundan önce böyleydiniz. Allah size (hidayet edip küfürden kurtararak) iyilikte bulundu. (Emin olmak için) meseleleri açıklığa kavuşturun. Şüphesiz ki Allah, yaptıklarınızdan haberdardır." [37]

Bu ayetin nüzul sebebine dair farklı rivayetler nakledilmiştir. [38]

Bir rivayete göre sahabiler bir sefer veya savaş sırasında

35. Mudevvene el-Kubra, 1/84
36. Sünne, 1/20, 77
37. 4/Nîsa, 94
38. bk. İbni Kesir Tefsiri

bir adamla karşılaşıyorlar. Onu düşman sanıp öldürmek ve malını almak istiyorlar. Adam onlara selam veriyor (veya 'Lailaheillallah' diyor). Buna rağmen adamı öldürüyorlar. Ayet iniyor; hem yaptıklarının yanlış olduğunu söylüyor hem de onlara doğruyu öğretiyor.

Peki, doğru olan nedir? Allah (cc) biri hakkında şüphe oluşursa "tebeyyün edin", yani "durumu açıklığa kavuşturun" buyuruyor. Bu ifadeyi ayette iki defa tekrarlıyor.

Bu demek oluyor ki; vakıadan veya şahıstan kaynaklı bir karışıklık durumu olursa, Allah'ın (cc) emri "tebeyyün etmek"tir. Ne o şahsa kâfir demek ne de Müslim demektir. Durumunu anlamaya çalışmaktır.

Ancak şöyle bir sorunumuz var: Allah (cc) "Tebeyyün edin." diyor. Bu arkadaşlar ise "Tebeyyün bidattir." diyor. Neden? Çünkü "öyle buyurmuş şeyhleri"! Allah (cc) açıkça tebeyyünü emrediyor... Ne gam! Şeyhleri "Bu bidattir." demiş ve konu kapanmış.

Kur'ân, şeyhten daha iyi bilecek değil ya! İnna lillâhi ve inna ileyhi raciun...

Bir örnek daha verelim:

"Ey iman edenler! Mümin kadınlar, hicret etmiş olarak size geldiklerinde onları imtihan edin. Allah onların imanını en iyi bilendir. Onların mümin olduğunu öğrenirseniz, kendilerini kâfirlere geri çevirmeyin. (Mümin) kadınlar (kâfir) erkeklere, (kâfir) erkekler de (mümin) kadınlara helal değildir. (Eski kocalarının, kadınları için) harcadıklarını onlara verin. Onlara mehirlerini verdiğiniz takdirde, kendileriyle evlenmenizde bir beis yoktur. Kâfir (kadınları) nikâhınızda tutmayın. Onlara

harcadığınızı isteyin, onlar da harcadıklarını istesinler. Bunlar, Allah'ın hükmüdür. Sizin aranızda hükmeder. Allah, (her şeyi bilen) Alîm, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir." [39]

Bir kadın, neredeyse bir aylık mesafeyi göze alıp, Mekke'den Medine'ye hicret ediyor. Allah (cc) **buyuruyor ki;** "Onları imtihan edin. Şayet mümin olduklarından emin olursanız, onları kabul edin, kâfirlere geri çevirmeyin."

Subhanallah! "Lailaheillallah" **İslam alameti değil miydi?** "Namaz" **İslam alameti değil miydi? Neden doğrudan İslamlarına hükmedilmiyor da, imtihana tabi tutuluyorlar?**

Çünkü bazı kadınların Allah (cc) **ve Resûl'ü** (sav) **için değil, kocasından kurtulmak veya âşık olduğu adama kavuşmak için Mekke'den kaçtığı düşünülüyor... Yani saliha müminlerle, fasık ve facirler birbirine karışmış. Peki, Allah** (cc) **ne emrediyor? İmtihan edilmelerini!**

İbni Abbas'a (ra) **imtihanın nasıl olduğu soruldu:**

"(Gelen kadın) şöyle derdi: 'Allah'a yemin olsun ki kocama buğzettiğim için (Mekke'den) çıkmadım. Bir toprağa rağbet ettiğim için çıkmadım. Dünya sevgisinden ötürü çıkmadım. Yalnızca Allah ve Resûlü'ne olan sevgim için çıktım.' " [40]

Aişe (r.anha) **anlatıyor:**

"Allah Resûlü hicret edip kendisine gelen mümin kadınları şu ayetle imtihan ederdi: 'Ey Nebi! Şayet mümin kadınlar, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamak, hırsızlık yapmamak, zina etmemek, çocuklarını öldürmemek, elleri ve ayakları arasında bir iftira uydurup getirmemek (kocalarına ait olmayan

39. 60/Mümtehine, 10
40. Taberi Tefsiri

gayrimeşru bir çocuğu kocaya nispet etmemek), marufta sana isyan etmemek üzere sana gelirlerse; onların biatlerini kabul et ve onlar için Allah'tan bağışlanma dile. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir.' "[41]

Aişe (r.anha) **devamla dedi ki:** "Mümin kadınlardan her kim bu ayetteki şartları ikrar ederse Allah Resûlü ona sözlü olarak, 'Senin biatını kabul ettim.' derdi. Allah'a yemin olsun ki biatleri kabul ederken onun (sav) eli başka bir kadının eline değmemiştir. Kadınların biatını ancak 'Şunun üzerine senin biatini kabul ettim.' demekle kabul ederdi."[42]

İkrime'den (ra) **şöyle nakledilir:**

"Onlara şöyle denilirdi: 'Seni buraya yalnızca Allah'a ve Resûl'üne olan sevgin mi getirdi? Kocadan kaçmak veya bizden birine âşık olduğun için gelmedin değil mi?..' İşte bu, 'Onları imtihan edin.' sözüdür."[43]

Ancak burada da sorunumuz var! Karışıklık olan dönemlerde, birini imtihan etmek bu arkadaşlara göre bidat. Allah (cc) **emretmiş, Nebi** (sav) **ve sahabe** (ra) **uygulamış, ne gam! Şeyhleri buna** "bidat" **demiş. Biz cihad âlimlerinden daha iyi bilecek değiliz ya! Hem onlar bu ayeti bilmiyor mu? Hem, biz kim oluyoruz da onların fetvalarına karşı çıkıyoruz!**

Sizce de bu tutum, sufilerin yaklaşımına benzemiyor mu?

41. 60/Mümtehine, 12
42. Buhari, 4891
43. Taberi Tefsiri

Bir örnek daha verelim:

Ebu Bekir Dönemi'nde toplu irtidatlar oldu. Bunların kimi yalancı peygambere tabi oldu, kimisi zekâtı fasit tevil yaparak vermedi ve kimisi de başka sebeplerden dolayı irtidat etti. Bu toplu bir irtidatti. Resûl (sav) hayattayken ona iman etmiş olan beldelerin çok azı -üç şehir- müstesna diğer yerler dininden döndü. Bu insanların çoğu namaz kılıyor ve Kelime-i Tevhid'i söylüyordu. Peki, sahabe bunlara Müslim muamelesi yaptı mı? Asla! Sahabe neden bu insanların namazını ve Kelime-i Tevhid'ini ilk etapta İslamlarına hükmetmek için yeterli saymadı ve bilinen şirk ve küfürlerinden teberrî etmeyi şart koştu?

İslam alametlerine dair hadisleri bize onlar aktarmadı mı? Peki, neden riddet hadisesinde uygulamadılar? Onlar mı hadisleri anlamadı, yoksa şimdikiler mi anlamıyor?..

C. Hüccet İkamesi Ne ile Olur?

Yazarın risalede en çok bahsettiği ve diline doladığı -aynı zamanda kendisinin de dolandığı- meselelerden biri de hüccet ikamesi meselesidir.

Risalelerde genel vurgu şu yöndedir:

"Bu toplumda farklı türde birçok küfür vardır. Fakat şahıslara muayyen olarak hüccet ikame edilmediği için bu kimseleri tekfir edemeyiz."

Müelliflerin bu tespitine göre; toplumda yaygın olarak şirk ve küfrün çeşitleri vardır. Ancak hüccet insanlara ulaşmış veya ulaşsa da onları bağlayıcı şekilde ikame edilmiş değildir.

Bu bölümü iki açıdan ele almak istiyorum:

a. Tevhid ve şirke dair deliller insanlara ulaşmış mıdır, ulaşmamış mıdır?

b. Âlimlerin kastettiği hüccet nedir? İkamesi ne ile olur?

Tevhid ve şirke dair hüccet nedir?

Zira Allah (cc) üç ayrı, her biri müstakil delille, insanı tevhid ile sorumlu tutmuştur. Aklı olan her insan bu üç delile muhataptır. Bu deliller sayesinde tevhide ulaşmak; Allah'ı ibadette birlemek ve hiçbir şeyi O'na (cc) ortak koşmamakla mükelleftir. Bu deliller şunlardır:

1. Misak/Söz Alma Delili

"(Hatırla!) Hani Rabbin Âdemoğullarının sırtlarından zürriyetlerini almış ve onları kendilerine şahit tutarak: 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' demişti. Demişlerdi ki: 'Evet! (Sen bizim Rabbimizsin!) Şahit olduk.' (Bu,) kıyamet günü: 'Biz bundan habersizdik.' dememeniz içindir. Ya da: 'Babalarımız daha önce şirk koşmuştu. Biz ise onlardan sonra gelen (ve onları taklit eden) bir nesiliz. Batıl ehlinin yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin?' dememeniz içindir." [44]

İnsan yaratılmadan önce, yüce Allah ondan bir söz almıştır. Bu sözün içeriği; insanın yüce Allah'ı "Rab" olarak kabul edip, hiçbir varlığı "Rab" kabul etmeyeceği ve hiçbir varlığa rububiyet yetkileri vermeyeceğine dairdir. Yani verdiği bu söz ile; yaratan, rızık veren, mülk sahibi, yaşatan ve öldüren, mutlak egemenlik ve hâkimiyet sahibi olan, terbiye edici otorite olarak yalnızca Allah'ı (cc) kabul etmiştir.

44. 7/A'râf, 172-173

Peki, Allah (cc) neden bu sözü almıştır? Ayet bu sözün alınışının hikmeti için iki gerekçe zikretmiştir:

" ... (Bu,) kıyamet günü: 'Biz bundan habersizdik' dememeniz içindir." [45] Yani; "bilmiyordum, duymamıştım, haberim yoktu, gafildim ... " demesinler diye insanlardan bu söz alınmıştır.

"Ya da: 'Babalarımız daha önce şirk koşmuştu. Biz ise onlardan sonra gelen (ve onları taklit eden) bir nesiliz. Batıl ehlinin yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin?' dememeniz içindir." [46]

Kimse atasını, babasını, geleneklerini ... taklit ettiğini öne sürmesin diye bu söz alınmıştır.

Misak hücceti/delili; kişilerin cehalet ve taklit mazeretini geçersiz kılan şer'i bir delildir. Yüce Allah kıyamet günü müşriklere bu sözü hatırlatacak ve bu söze muhalefet ettikleri için ateşe atıldıklarını haber verecektir:

"Allah (cc) kıyamet gününde cehennem ehlinden azabı en hafif olan kimselerden birine şöyle buyuracak: 'Ne dersin, yeryüzünde ne varsa senin olsaydı bunu (azaptan kurtulmak için) fidye olarak verir miydin?' O kişi, 'Evet.' diyecek. (Allah) şöyle buyuracak: 'Ben senden bundan daha basit bir şey istemiştim. Ben senden, baban Âdem'in belinden zürriyet olarak seni çıkardığım sırada, bana hiçbir şeyi ortak koşmamak üzere söz almıştım. Fakat sen bana ortak koşmaktan başka bir şeyi kabul etmedin.' " [47]

45. 7/A'râf, 172
46. 7/A'râf, 173
47. Buhari, 6557; Müslim, 2805

2. Fıtrat Delili

Allah (cc) insandan söz almakla kalmamış, bu sözü fıtrat kılarak insanın özüne yerleştirmiştir. Yani, nasıl ki yüce Allah bir meyve çekirdeğine ağaç olma programını yerleştirmişse, aynı şekilde insana da Allah'ı birleme ve hiçbir şeyi O'na (cc) ortak koşmama programını yerleştirmiştir. Bu programın adı tevhid fıtratıdır:

"Yüzünü (hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan muvahhid) bir hanif olarak dine çevir. Allah'ın insanları yarattığı fıtrata (uy). Allah'ın yaratmasında değişiklik yoktur. (Herkesi tevhid fıtratı üzere yaratmıştır.) İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmezler." [48]

Haniflik; şirki terk ederek tevhide, bir olan Allah'a ibadete yönelmektir. Allah'ın (cc) insanda yarattığı fıtrattır. Tüm insanlar bu fıtrat üzere yaratılmıştır:

"Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar. Sonra ebeveyni onu ya Yahudileştirir ya Hristiyanlaştırır ya da Mecusileştirir. Tıpkı hayvanın doğurduğu yavrusu gibi. Onu burnu veya kulağı kesik görebilir misiniz?" [49]

Görüldüğü gibi Allah Resûlü (sav) her çocuğun fıtrat üzere yaratıldığını haber vermektedir. Asıl olan İslam'dır. Yahudileşme, Hristiyanlaşma, müşrikleşme vb. sapkınlıklar; sonradan, dış müdahalelerle ortaya çıkar.

Kudsi bir hadiste şöyle buyrulur:

"Ben kullarımın tamamını (hanif) muvahhid olarak yarattım. Sonra onlara şeytanlar geldi ve onları dinlerinden saptırdı-

48. 30/Rûm, 30
49. Buhari, 1359; Müslim, 2658

lar. (Şeytan), kullarıma helal kıldığımı onlara haram kıldı. Hakkında hiçbir delil indirmediğim şeyleri bana ortak/şirk koşmalarını emrettiler. Allah yer ehline nazar etti, Kitap ehli bir kesimin haricinde Arap ve Acemlerin hepsine gazap etti."[50]

Bu hadis; asıl olanın Haniflik, yani tevhid üzere olmak olduğunu belirtir. Allah'tan (cc) başkasına ibadet etmek ve Allah'ın yasaklarına rağmen helal haram belirleyerek kanun yapma (teşri) şirki sonradan ortaya çıkmıştır.

3. Kevni Deliller

Yüce Allah kâinatı sayısız delillerle donatmıştır. Bunlar Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine delalet eden ayetlerdir. Bu ayetler insana, Allah'a (cc) verdiği sözü hatırlatan ve fıtratındaki bilgiyi harekete geçiren ayetlerdir:

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet/kulluk edin ki sakınıp korunabilesiniz. O (Rab ki) yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de tavan kıldı. Gökten su indirdi ve onunla size rızık olarak (çeşitli) ürünler çıkardı. (Öyleyse bütün bu gerçekleri ikrar edip) bildiğiniz hâlde Allah'a eş/ortak/denk koşmayın."[51]

Burada Allah (cc), insanları tevhide davet etmekte ve onları şirkten sakındırmaktadır. Delil olarak onlara sunduğu şey ise her insanın gözlemlediği kevni ayetlerdir. Bunların başında Allah'ın (cc) yaratması gelir. Sonra gökyüzü, yer, yağmur ve bu yağmurla elde edilen rızık...

Zira insan öz fıtratıyla bunları yapanın Allah olduğunu bilmekte, ikrar etmektedir. Öyleyse kulluğunu da O'na

50. Müslim, 2865
51. 2/Bakara, 21-22

(cc) yapmalıdır. İnsan, aklıyla şu bilgiye sahiptir: Biri bir diğerinin iaşesini karşılıyor, ona sürekli iyilikte bulunuyor, ihtiyaçlarını gideriyor… ise teşekkürü de o hak etmektedir. Bunca iyilik yaptığı biri, teşekkürü bir başkasına yaparsa nankörlük etmiş olur. Bunu bilmek için çok zeki olmaya, okul bitirmeye vs. ihtiyaç yoktur. Bu, en yüzeysel akılla kavranabilecek fıtri bir bilgidir.

"Sizin İlah'ınız tek bir ilahtır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O, (özünde merhamet sahibi olan) Er-Rahmân, (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm'dir. Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değiştirmesinde, insanlara fayda sağlayarak denizde yüzen gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirdiği ve ölümünden sonra yeryüzünü kendisiyle canlandırdığı suda, orada yaydığı farklı türdeki her bir canlıda, rüzgârların çevrilip yönlendirilmesinde, gök ve yer arasında emre amade kılınmış olan bulutlarda akledenler için (üzerinde düşünülüp, bunları yapanın tek ilah olduğu ve kulluğun yalnızca O'na yapılması gerektiğine dair) deliller vardır." [52]

Yüce Allah'ın tek ilah olduğunu ispat eden bu ayet, delil olarak kevni ayetleri zikretmiştir. Her insanın gördüğü gece gündüz, gemiler, rüzgârlar, yağmur ve yeryüzünde dolaşan canlı türleri ve süzülen bulutlar… Bu işleri yapan Allah (cc) ise, O, mutlak bir kudrete ve eşsiz bir azamete sahip olmalıdır. Ve insan bunu kabul ediyorsa, bu kudrete boyun eğmeli, mutlak bir teslimiyet göstermelidir. Bunca iyilikle insana ihsanda bulunan ve bu denli yüce bir kudrete sahip olan Allah'ı (cc) bırakıp başka varlıklara ibadet

52. 2/Bakara, 163-164

etmek de neyin nesidir? Hangi aklın ürünüdür? Hangi insan birine bu kadar iyilik yapıp da, iyilikte bulunduğu kimsenin, teşekkürünü ağaca, taşa, kabre yapmasına razı olur? Hangi insan böyle mükemmel bir nizam kurar da orada kendisinden başkasının kural ve yasalarının geçmesine razı olur? Elbette hiç kimse! Peki, neden kendi için razı olmadığına Rabbi için razı oluyor?

İlginçtir; bir ayet sonra Allah (cc), bunca delile rağmen şirk koşanları şöyle takdim eder:

"(Tüm bu gerçekleri bilmelerine rağmen) insanlardan öylesi vardır ki; Allah'ın dışında birtakım varlıkları Allah'a denkler/ortaklar edinir de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgisi ise çok daha kuvvetlidir. O zalim olanlar azabı gördüklerinde kuvvetin tamamının Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın çetin bir azap sahibi olduğunu anlayacaklardır. Kendisine tabi olunan (dinî ve siyasi liderler) tabi olanlardan teberrî edip uzaklaştıklarında ve azabı gördüklerinde aralarındaki (dostluk, akrabalık, ticari, dinî tüm) bağlar kopmuş olacaktır." [53]

Demek ki onlar, kevni deliller üzerine akıl yürütmek yerine, liderlerine tabi olmuş ve akıllarını onlara teslim etmişlerdir. Sonuç ise; ateşte karşılıklı yapılacak bir tartışmadır.

"De ki: 'Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?' De ki: 'Allah'tır.' De ki: '(Göklerin ve yerin Rabbi O iken yine de) Allah'ı bırakıp kendilerine faydaları olmayan veya kendinden zararı defedemeyen varlıkları mı veliler edindiniz?' De ki: 'Hiç kör

53. 2/Bakara, 165-166

ile gören bir olur mu? Yahut karanlıklarla aydınlık bir olur mu? Yoksa, Allah'a tayin ettikleri ortaklar (Allah gibi) yarattı da, (Allah'ın yaratmasıyla ortakların) yaratması birbirine mi benzedi (kimin ilah olduğuna dair kafaları mı karıştı)?' De ki: 'Allah her şeyin yaratıcısıdır. Ve O, (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid, (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr'dır.' "[54]

Bir kevni delil daha! "Yaratan kim?" **Bu soruya herkes** "Allah" **diye cevap veriyor. Allah** (cc) **sormaya devam ediyor:** "Allah'a ortak koştuklarınız yaratmaya mı başladı? Öyleyse ne diye onları Allah'a ortak koşuyorsunuz? Zira yaratmayan, Allah olamaz. Yaratmayan, ibadeti hak edemez. Şayet bunlar da yaratmış olsaydı, Allah'ın yaratmasıyla bunların yaratması birbirine benzer ve kafanız karışabilirdi. Madem böyle bir şey yok ve olması da olanaksız, ne diye bunları Allah'a ortak koşuyorsunuz?.."

"Yeryüzünden (bazı) ilahlar edinmişler de, onlar mı (ölüleri) diriltecekmiş? Şayet (göklerde ve yerde) Allah'ın dışında ilahlar olsaydı (düzen) bozulurdu. Arşın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir."[55]

"Allah, hiçbir çocuk edinmemiştir. O'nunla beraber hiçbir ilah da yoktur. (Şayet Allah dışında ilahlar olmuş olsaydı) her bir ilah kendi yarattıklarını (yanına alıp) gider, bir kısmı diğer bir kısmına üstünlük kurardı. Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir."[56]

Bir evde iki baba, bir kadına iki koca, bir işyerinde iki

54. 13/Ra'd, 16
55. 21/Enbiya, 21-22
56. 23/Mü'minûn, 91

patron olmayacağı gibi… bir dünyada da birden fazla ilah olmaz. Aksi takdirde düzen bozulur, iç karışıklık çıkar, her ilah kendi taraftarlarıyla bir diğerine üstünlük kurmaya gayret ederdi…

Nasıl ki evrende var olan düzen, İlah'ın tek olmasıyla mümkünse; din ve kulluktaki düzen de tek İlah'a ibadet etmekle mümkün olur. Nasıl ki evren tek bir İlah'ın yasalarına boyun eğdiği için kusursuz işliyorsa; siyaset ve yönetimdeki düzen de tek bir İlah'ın yasalarına boyun eğmekle mümkün olur.

Sonuç

Allah'ı (cc) ibadette birlemek ve hiçbir şeyi O'na (cc) ortak koşmamak konusunda hiç kimsenin cehaleti mazeret değildir. Zira her insan Allah'a (cc) tevhid üzere kulluk edeceğine söz vermiş, bu donanımla (fıtrat) yaratılmış ve kâinata bunu hatırlatan sayısız delil yerleştirilmiştir. Akıl sahibi her insan Allah'a (cc) tevhid üzere kulluk etmekle mükelleftir.

Şayet denirse ki; bazı insanlar Allah'a (cc) verdiği sözü hatırlamıyor, fıtri olarak tevhide meyletmiyor ve kevni ayetlerden de sizin anladığınızı anlamıyor… Bu insanlar mazur değil midir?

Hayır, değildir. Çünkü Misak'ı hatırlamak, fıtratın uyanması ve kevni ayetlerden tevhidi anlayabilmek için insanın harekete geçmesi gerekir. Dinini, kulluğunu, Rabbini razı edip O'na (cc) teşekkür etmeyi dert edinmesi gerekir.

Bunu dert edinen insanlar, cahiliyenin en koyu çağında olsalar dahi yine hakka isabet etmiş ve tevhid üzere Allah'a

kulluk etmişlerdir. Zeyd b. Amr b. Nufeyl (ra) bunlardan biridir.

İbni Ömer (ra) anlatıyor:

"Allah Resûlü, henüz kendisine vahiy gelmediği (peygamber olmadığı) sıralarda, bir gün Beldeh Dağı'nın eteklerinde, Zeyd b. Amr b. Nufeyl ile karşılaştı. Orada bir sofra açarak onu, içinde et de bulunan yemeğe davet etti. Zeyd o eti yemekten çekinip Resûlullah'a şöyle dedi: 'Ben sizin putlarınıza kestiğiniz etlerden yemem. Ben ancak Allah'ın ismi anılarak kesilen etlerden yerim.' Zeyd b. Amr, putlara kestikleri hayvanlardan dolayı Kureyş'i ayıplardı. Onların bu fiillerini inkâr etmek ve Allah'ı tazim etmek için şöyle derdi: 'Koyunu yaratan Allah'tır. Onun için semadan su indirir. Onun için yerden bitki bitirir. Sonra siz o koyunu Allah'tan başkasının adına kesiyorsunuz.' "[57]

"Zeyd b. Amr b. Nufeyl, Şam'a gitti. Orada, tabi olacağı bir dini araştırıyordu. Yahudilerden bir âlimle karşılaştı. Ona dinlerinden sordu ve dedi ki:

— Belki ben, sizin dininize girerim. Dininizin nasıl olduğunu bana söyle, Yahudi de ona dedi ki:

— Allah'ın gazabından payını almadıkça bizim dinimize giremezsin, Zeyd de:

— Ben zaten Allah'ın gazabından kaçıyorum. Ben onun gazabından hiçbir şeyi yüklenemem ve benim buna gücüm yetmez. Sen bana, başka bir din gösterebilir misin? dedi. Yahudi ona:

— Böyle bir din bilmiyorum. Ancak hanif olursan bu de-

57. Buhari, 3826

diğin olur, dedi. Zeyd:

— Hanif nedir? diye sordu. Yahudi:

— O, İbrahim'in dinidir. O, Yahudi de değildi Hristiyan da. O, yalnızca Allah'a ibadet ediyordu, diye cevap verdi.

Bunun üzerine Zeyd, Yahudi'nin yanından ayrılıp Hristiyan âlimlerinden biri ile görüştü. Ona da dini hakkında sorular sordu ve ona:

— Belki ben, sizin dininize girebilirim. Dininizin ne olduğunu bana anlat, dedi. Hristiyan ise:

— Sen, Allah'ın lanetinden payını almadıkça bizim dinimize giremezsin, dedi. Zeyd de:

— Benim buna gücüm yetmez. Sen bana, kendisinde bu söylediğin şey bulunmayan bir din gösterebilir misin? dedi.

Hristiyan ona, Yahudi'nin söylediği gibi 'Ben böyle bir din bilmiyorum. Ancak hanif olursan bu dediğin olur.' dedi. Bunun üzerine Zeyd, Hristiyan'ın da yanından ayrıldı. O, Yahudi ve Hristiyan'ın İbrahim hakkında ittifak ederek söyledikleri tavsiyeye razı oldu. Ellerini göğe doğru kaldırıp 'Ey Allah'ım, ben seni şahit tutuyorum ki, ben İbrahim'in dini üzereyim!' dedi." [58]

Esma binti Ebu Bekir (r.anha) **anlatıyor:**

"Zeyd b. Amr b. Nufeyl'in, sırtını Kâbe'ye dayamış hâlde şöyle dediğini gördüm: 'Ey Kureyş topluluğu! Allah'a yemin ederim ki benim dışımda sizden hiç kimse İbrahim dini üzere değildir!' O, diri diri kumlara gömülmek üzere olan kızları kurtarmak için çalışır ve kızını öldürecek kişiye, 'Onu

58. Buhari, 3827

öldürme! Onun bütün ihtiyaçlarını ben temin edeceğim!' diyerek kızını elinden alırdı. O çocuk büyüyüp yetiştiğinde de babasına, 'İşte kızın! İstersen sana vereyim, istersen ihtiyaçlarını karşılamaya devam edeyim.' derdi." [59]

Bu örneklerden bir diğeri de Amr b. Abese'dir (ra):

"Ben cahiliyede insanların putlara taptıkları için doğru yolda olmadıklarını anlıyordum. Sonra Mekke'de bir adamın birçok hakikatten söz ettiğini duydum. Bunun üzerine deveme bindiğim gibi Mekke'ye vardım. Kavmi rahat bırakmadığı için Allah Resûlü'nün (sav) gizlendiğini duydum. Bunun üzerine etrafımı kollayarak yanına girdim ve sordum:

— Sen nesin?

— Ben bir peygamberim, dedi.

— Peygamber nedir?

— (Yani) beni Allah gönderdi.

— Seni ne ile gönderdi?

— Akrabalarla bağı kesmemek, putları kırmak, Allah'ı birlemek/tevhid etmek, O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak ile (gönderdi), dedi. Ben de dedim ki:

— Senin bu inancını paylaşan başka kimseler var mıdır?

— Bir hür ve bir köle. (O günlerde ona iman eden yalnızca Ebu Bekir ve Bilal'di.)

— Öyleyse ben de sana tabi olacağım.

— Sen bugün bunu yapamazsın. Hâlimi ve insanların hâlini görmüyor musun? Şimdi ailene dön. Benim tam anlamıyla

59. Buhari, 3828

zuhur ettiğimi duyduğun zaman bana gelirsin, buyurdu." [60]

Şöyle düşünelim: Altı asırlık bir Fetret Dönemi yaşanıyor. [61] **Koyu bir cahiliye yeryüzüne hâkim olmuş durumda. İnsanlık öyle bir hâlde ki Allah Resûlü (sav), Allah'ın (cc) yeryüzüne nazar ettiğini Arap ve Acem fark etmeksizin herkese şiddetle buğzettiğini, yalnızca Ehl-i Kitap'tan azınlık bir grubu istisna ettiğini haber veriyor.** [62]

Çünkü tüm yeryüzü Allah'a (cc) şirk koşuyor. Ehl-i Kitap'tan çok az bir grup İslam üzere ve her ülkede birer ikişer hanif var. Böyle bir cahiliyede dahi; dinini dert edinen Amr b. Abese ve Zeyd b. Amr b. Nufeyl gibi insanlar, tevhide ulaşıyor. Allah'ı (cc) ibadette birliyor ve şirkten teberrî ediyorlar.

Aynı dönemde yaşayan Allah Resûlü'nün (sav) babası, annesi, dedesi… ise şirk üzere ölüyor:

"Bir adam Allah Resûlü'ne (sav) dedi ki:

— Ey Allah'ın Resûlü! Benim babam nerededir?

Allah Resûlü:

— Ateştedir, dedi. Adam arkasını dönüp gidecekken Allah Resûlü dedi ki:

— Benim babam da senin baban da ateştedir." [63]

"Rabbimden annem için istiğfarda bulunmak niyetiyle izin istedim. İzin vermedi. Kabrini ziyaret etmek için izin istedim. Buna izin verdi." [64]

60. Müslim, 832
61. Buhari, 3948
62. Müslim, 2865
63. Müslim, 203
64. Müslim, 976

Çünkü onlar, atalarını taklit etti. "Böyle gelmiş böyle gider." dedi, "Eski köye yeni adet getirmeyin." dedi… Hakkın peşine düşmedikleri için hak da onların peşine düşmedi. Aramadılar ki bulsunlar… Dert edinmediler ki ulaşsınlar… Şayet bir adım atıp Allah'a (cc) yönelselerdi, elbette Allah onlara on adım atacak ve rahmetiyle onları sarıp sarmalayacaktı. Zeyd'e, Amr b. Abese'ye ve diğer haniflere; karanlıklar içinde bir ışık yaktığı gibi, onlara da bir ışık yakacaktı…

Sonuç olarak; misakı hatırlamayan yoktur. Değersiz şeylerle meşgul olduğu için misakı unutanlar vardır. Fıtratı tevhide meyletmeyen yoktur. Atalar yoluna uymakla, oyun ve eğlenceyi din edinmekle, sorgusuz sualsiz dini siyasi liderlere tabi olmakla; fıtratını bozan/değiştiren insanlar vardır. Kevni ayetlerde tevhidi görmeyen yoktur. Gözünü, kulağını ve kalbini Allah'tan (cc) başka yönlere döndüğü için, hidayetle arasına engeller konmuş insanlar vardır.

"Onlardan sana kulak verenler vardır. Biz, onu (vahyi) anlayamasınlar diye kalplerine örtüler, kulaklarında da ağırlık kıldık. Ayetlerin tamamını görecek olsalar yine de iman etmezler. Öyle ki; sana gelecek olsalar seninle tartışır ve o kâfir olanlar: 'Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değildir.' derler. Onlar hem (insanları) Kur'ân'dan alıkoyar, hem de (kendileri) ondan uzaklaşırlar. Yalnızca kendilerini helak ederler. Farkında da değillerdir."[65]

"Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatıldığı hâlde yüz çeviren ve elleriyle (yapıp) takdim ettiğini unutandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki anlamamaları için kalplerine per-

65. 6/En'âm, 25-26

de germiş, kulaklarına da ağırlık koymuşuzdur. Sen onları hidayete çağırsan bile, ebediyen doğru yolu bulamazlar." [66]

"Kendisiyle akledecekleri bir kalplerinin ve işitecekleri bir kulaklarının olması için yeryüzünde dolaşmazlar mı? Çünkü gözler kör olmaz. Asıl kör olan sinelerdeki kalplerdir." [67]

"Andolsun ki, cinlerin ve insanların birçoğunu cehennem için yaratmışızdır. Onların kalpleri vardır, onunla anlamazlar; gözleri vardır, onunla görmezler; kulakları vardır, onunla işitmezler. Bunlar, hayvanlar gibidir hatta daha sapkındırlar. Bunlar gafillerin ta kendileridir." [68]

4. İlim Ehlinin Hüccet İkamesinden Kastı Nedir?

İlim ehlinin hüccet ikamesi -yani hüccetin açıkça ortaya konması- ile neyi kastettikleri, kimlere ve hangi meselelere hüccet ikamesi gerektiğini, âlimlerden yapılan nakillerin nasıl anlaşılması gerektiğini inceleyelim.

Şeyh Muhammed bin Abdulvahhab'ın (rh) **talebeleri, hüccet ikamesine dair İbni Teymiyye'nin** (rh) **bir fetvasını soruyorlar. Şöyle cevap veriyor:** "Siz, bu tağutlara ve onların tabilerine hüccet kaim olmuş mudur, diye soruyorsunuz. Bu sorunuz çok tuhaftır. Nasıl bunda şüphe edersiniz ki! Size defalarca açıkladım. Hüccetin kaim olmadığı insanlar, İslam'a yeni giren veya İslam beldelerinden uzakta yaşayan insanlardır. Ancak kapalı (hafi) meselelerde hüccet ikamesi gerekir. İbni Teymiyye'den zikrettiğiniz 'Kim şunu şunu inkâr ederse ikametu'l hucce gerekir.' sözü bu tür insanlar için geçerlidir. Bu insanlar, kendilerine anlatılmadan (tarif yapılmadan/beyan

66. 18/Kehf, 57
67. 22/Hac, 46
68. 7/A'râf, 179

edilmeden) tekfir edilmez. Ancak Allah'ın, Kitab'ında beyan ettiği dinin asıllarına gelince; tevhidin asıl meselelerinde Allah'ın hücceti, Kitab'ıdır. Nitekim, kime Kur'ân ulaşmışsa ona hüccet ulaşmıştır. Sorunun aslı şudur: 'Siz, kıyamu'l hucce ile fehmu'l hucceyi (hüccetin anlaşılması) birbirine karıştırıyorsunuz. Şüphesiz kâfirlerin ve münafıkların birçoğu, hüccet kaim olmasına rağmen, onu anlamamışlardır. Allah (cc) şöyle buyurmaktadır:

'Sen, onların çoğunun dinleyip aklettiğini mi sanıyorsun? Onlar, yalnızca hayvanlar gibidirler. Hayır, hayır yolca daha sapkındırlar.' [69] " [70]

Bu söze ve söylendiği ortama dikkat edelim: O dönemin kabirperest müşrikleri ve onlara tabi olanlar soruluyor. Muhammed bin Abdulvahhab'ın talebeleri, İbni Teymiyye'nin (rh) hüccet ikamesi ile ilgili sözlerini yanlış anlamış ve o insanlara tevhidi anlatmadan tekfir edilemeyeceklerini zannetmiştir. Şeyh cevabında, bu meselelerde Kur'ân'ın varlığını ve Kur'ân'a ulaşabiliyor olmalarını yeterli saymıştır. Acaba bizim topluma henüz Kur'ân ulaşmadı da bundan dolayı mı bu arkadaşlar sürekli olarak hüccet ikamesinden bahsediyorlar?

Şeyh İshak b. Abdurrahman (rh) **şöyle der:** "Bilinmesi zorunlu olan şeylerden birisi de şudur: Usulu'd din'de [71] asıl olan; Kitap, sünnet ve sahabenin üzerinde olduğu anlayıştır. Bu konularda başvurulacak kaynak, herhangi bir âlim değildir. Bu düsturu iyice kavrayan bir kişiye bazı imamların kitapların-

69. 25/Furkân, 44
70. Mecmu Müellefat, Muhammed b. Abdulvahhab, Er-Resâil Şahsiyye Bölümü, 7/154-160
71. Her Müslim'in bilmesi gereken meseleler

da gördüğü müteşabih sözleri anlamak, kolaylaşır. Resûl'den başka masum kimse yoktur. Bizim şu anki meselemiz, ortağı olmayan Allah'a (cc) ibadet meselesidir. Kim Allah'tan başkasına ibadet ederse büyük şirk koşmuş ve dinden çıkmıştır. Bu, Allah'ın Kitaplar indirip, resûller göndermek suretiyle insanlara hüccetini ikame etmiş olduğu asıldır/usuldür.

Usul meselelerinde tariften (izah etme ve anlatmadan) söz etmezler. Tarif, ancak delilleri bazı Müslimlere kapalı kalmış, bidat ehlinden Mürcie ve benzerinin üzerinde tartıştığı meselelerde zikredilir. Kabirperestlere nasıl tarif yapacaklar ki onlar Müslim dahi değiller!"[72]

Şeyh İshak (rh) **kendi döneminin yaygın şirki olan kabirperestlikten (bugünkü sufi meşreplerden) söz ediyor. O da dedesi gibi bu meselede hüccetin Kur'ân olduğunu ve kabirperestlerin Müslim dahi olmadığını söylüyor. İlim ehlinin ikametu'l hücce gibi sözlerinin de** "kapalı olan ve tam açık olmayan meseleler" **için geçerli olduğunu söylüyor.**

Şeyh İshak (rh) **aynı risalede şöyle devam eder:** "İnsanlara şirkte hüccet ikamesi yapılması gerektiği itikadı şu çirkin itikadı doğurur: 'Kur'ân ve sünnet ile bu ümmete hüccet kaim olmamıştır.' Böyle diyenlerden ve onlara Kitap ve sünnetin hüccet oluşunu unutturan bu kötü anlayıştan Allah'a sığınırız. Bilakis fetret ehli olup kendilerine risalet ve Kur'ân ulaşmayanlar ve cahiliye üzere ölenlere dahi icmayla 'Müslim' denmez. Onlara istiğfar dilenmez. İlim ehlinin ihtilaf ettiği, ahirette azap görüp görmeyecekleridir."

Şeyhin son ibareden kastı şudur: Fetret ehline Kitap ve

72. Resâil Mahmudiyye, 2. Risale, 15-16

resûl ulaşmadığı hâlde Müslim denmiyorsa, bugün elinde Kitap ve sünnet olanlara nasıl Müslim denilebilir?

Kabirperestlerin yaygınlaştığı bir dönemde bazı insanlar; İbni Teymiyye (rh) ve İbni Kayyım'ın (rh), içinde hüccet ikamesi geçen bazı sözlerini alıp, Necd ulemasını tenkit etmeye başlar. Derler ki: "Sizin şeyhleriniz cahil birisi şirk koştuğunda tekfir etmez, hüccet ikamesi şart derlerdi. Siz ise tekfir ediyorsunuz." Şeyh İshak onlar için şöyle der: " … Bu sözü söyleyeni çağırdım. Ona hatasını ve İbni Teymiyye' nin sözünü yanlış anladığını beyan ettim. Şeyh (İbni Teymiyye), bunu şirk olmayan bidat türü şeyler için söyler. Resûl'ün kabrinin yanında dua etmek veya bazı bidat ibadetleri yapmak gibi … "[73]

Şeyh Ebu Batin (rh) şöyle der: "İbni Teymiyye'nin, 'Kim bu tür şeyler yaparsa hüccet ikame edilmeden ona müşrik ve kâfir denmez.' gibi sözleri büyük şirk veya Allah'tan başkasına ibadet etme meseleleri için değildir. O, bu sözü kapalı olan meseleler için söylemiştir. Kapalı sözlerde sahibine hüccet kaim olmamıştır, denilebilir."[74]

Şeyh Süleyman bin Sehman (rh) dedi ki: "Iraki bu iddiayla ortaya çıkıp İbni Teymiyye ve İbni Kayyım'ın mutlak manada 'ikametu'l hucce'yi şart koştuğunu iddia edince ona uzun bir reddiye kaleme alır.[75] Burada anlarsın ki İbni Teymiyye'nin sözü ve (selefteki) tartışma kabirperestler için değildir. Bu söz (ikametu'l hücce) ancak bidat ehli ve Ehl-i Sünnet'e muhalifler için söylenmiştir."[76]

73. Resâil Mahmudiyye, 21-23
74. Beyanı Şirk, 33
75. Diyau'ş Şârik fi'r Reddi ala Maziki'l Marik
76. age. s. 168-169

İbni Kayyım (rh) **dedi ki:** "Şüphesiz Allah'ın hücceti, Kitapların indirilmesi ve resûllerin gönderilmesiyle kullar üzerine ikame edilmiştir. Her kim Allah'ın ona emrettiği ve nehyettiğini bilme imkânı bulur da kendi kusurundan dolayı bunu yapmazsa şüphesiz o kimseye Allah'ın hücceti kaim olmuştur." [77]

İbni Kayyım (rh)**, Resûlullah'ın** (sav) **müşrikleri ateşle müjdelemesi ile ilgili olarak Zâdu'l Meâd adlı eserinde şöyle der:** "Müşrik olarak ölen ateştedir. Resûl'ün (sav) bi'setinden önce ölse de o kimse ateştedir. Çünkü müşrikler İbrahim'in (as) hanif dinini, Allah tarafından hiçbir delil almadan işledikleri şirkle değiştirdiler... "

İbni Kayyım (rh)**, İbrahim'in** (as) **tahrif olmuş dininin kalıntılarını, Resûlullah'a** (sav) **peygamberlik gelmeden önceki dönem için hüccet olarak yeterli görmüştür. Okuyucu kardeşim, ilgili kitabın bu bölümünü ve konunun tamamını mutlaka okumanı tavsiye ederim!** [78]

Öyleyse bu durumda bizim toplumumuzun konumu nedir?

Aslında bu manada daha birçok nakil yapılabilir. Fakat ilim ehlinin anlayışına değer verdiğini iddia eden ve "Bizim gibi cahiller bu meselelerde konuşamaz." **diyenlere kâfidir inşallah.**

Bir benzetme:

Bir toplum düşünün, Allah (cc) **onları mazeretli saymamış,**

77. Medâricu's Sâlikîn, 1/166
78. Zâdu'l Meâd, 3/59

müşrik ve kâfir diye isimlendirmiştir. Bu isimlendirmede etkili olan fiiller şunlardır:

Bu toplum, Allah'ın (cc) varlığına inanmakla beraber, salih olduğuna inandıkları insanların putlarına ibadet ediyor, onlardan fayda ve zarar bekliyordu. Bunu asla müşrik olmak adına değil, İbrahim'in (as) dininin bu olduğuna inandıkları için yapıyorlardı.

Bu toplumun, Daru'n Nedve adında bir parlamentosu vardı. Her kabilenin önde geleni orada kabilesini temsil ediyor, teşride bulunuyordu.

Bütün dostlukları ve düşmanlıkları, kutsallık atfettikleri putları, ataları ve kabileleri içindi.

Kumar, zina, içki içmek vb. ahlaksızlıklar mübah sayıldığı gibi aynı zamanda övünme aracıydı.

Fakat bu insanların döneminde ne Kitap ne sünnet ne tevhidî basım yapan yayınevleri ne de muvahhid âlimler vardı. Birkaç kişi bu şirklerden uzak kalmaya gayret ediyor, onlar da toplumda etkisiz şahsiyetler oldukları için sesleri duyulmuyordu. Hakka ulaşma imkânları da neredeyse yok denecek kadar azdı.

Bu toplum, kendini İbrahim'in (as) dininden sayıyor ve bu yaptıklarını da Allah (cc) için yapıp O'na yaklaştıklarını zannediyordu.

Tüm bunlara rağmen Allah (cc) bu toplumu mazeretli saymadı; onları kâfir ve müşrik diye isimlendirdi; Resûl de (sav) onların ateşte olduğunu haber verdi:

"Ehl-i Kitap'tan ve müşriklerden kâfir olanlar, kendilerine

apaçık deliller gelinceye kadar, (küfür ve şirkten) ayrılacak değillerdi."[79]

"Allah katından onlara, yanlarındaki (Tevrat'ı) doğrulayıcı bir Kitap geldiği zaman -oysa daha önceleri kâfirlere karşı (bu Kitap ile) zafer kazanmayı umuyorlardı- işte bildikleri o şey kendilerine gelince, onu inkâr ettiler. Allah'ın laneti kâfirlerin üzerine olsun."[80]

Dikkat edilirse Allah (cc), bahsettiğimiz bu toplumu iki ayette de kâfir diye isimlendirmiştir. Resûlullah (sav), babasının durumunu soran adama, "Benim babam da senin baban da ateştedir."[81] demiştir.

Şimdi yeni bir toplum düşünün, Allah'ın (cc) varlığına inanmakla birlikte, salih olduğuna inandıkları insanların mezarlarını puta çevirmiş, geçmiştekilerin yaptığı gibi onlara dua etmiş, fayda ve zararı onlara hasretmiş ve ibadetlerini onlara sunmuştur. Öncekiler dara düşünce yalnızca Allah'a, rahatlık anında putlara taparken; yeniler hem darda hem de rahatlıkta kabirlere tapmıştır.

Yalnız putlar arasında bazı farklar vardır. Eskilerin putları istisnalar olmakla beraber genelde salih insanların heykelleriydi. Şimdikilerin putları ise yine istisna olmakla beraber ya zındıklığı alenen sabit Allah düşmanlarının kabirleri ya da Allah'ın (cc) dinine savaş açmış insanların heykelleridir.

Yeni toplumun parlamentosu vardır. Onlar İslam dini ile yönetme fırsatları olmasına rağmen demokrasiyi tercih

79. 98/Beyyine, 1
80. 2/Bakara, 89
81. Müslim, 203

etmiştir. Bütün vatandaşlar oylarıyla yönetimde söz sahibidir. Bu parlamento açık bir şekilde Allah'ın (cc) yasalarını çiğner ve değiştirir. Parlamentonun işlev ve görev biçimi olarak, neden İslam/hilafet yönetimi değil de demokratik yönetim biçimini seçtiği gibi hususlar ilkokuldan bu yana tüm vatandaşlara anlatılır. Hatta okul kitaplarında tafsilata gidilerek İslam ve demokrasi, hilafet ve cumhuriyet arasında kıyaslamalar yapılır. Yani yeni parlamentoya seçimler aracılığıyla bizzat dâhil olan toplum bireyleri, eskiler gibi şuursuz değildir, devlet eliyle bilinçlendirilmiştir.

Hem, eskiler sayılı birkaç konuda Allah'ın helal ve haramlarıyla oynamıştır. Yeniler ise neredeyse hayatın her alanına müdahale edip, Allah'ın (cc) yasalarına aykırı hükümler/yasalar koymuştur.

Bu toplumun kutsallık atfettiği tüm değerler, dostluk ve düşmanlıklarını üzerine bina ettikleri ilkeler; vatan, millet, millî irade gibi ideolojilerdir. Kısacası bu konudaki ölçüleri kesinlikle Kelime-i Tevhid değildir.

Kanunla on sekiz yaşından büyüklere serbest kılınan, reklamı yapılarak ve ruhsat verilerek helalleştirilen münkerler, toplumun gelişmişlik seviyesini gösterir. Örneğin, bir genç çokça zina etmesini övünme aracı olarak anlatır. Ve daha sayılabilecek birçok ahlaksızlığı…

Bu toplum, yapmış olduklarını müşrik olmak için yapmamakla beraber Allah Resûlü'ne (sav) müntesip olduklarını da ilan etmekten çekinmez.

Mekke toplumunun, Muhammed'in (sav) tevhid davetini, İbrahim'in (as) dinine muhalefet etmekle suçladığı gibi; bu

toplum da -ironiktir ki- Muhammed'in (sav) tevhid davetini, yine Muhammed'in (sav) dinine muhalif yeni bir din çıkarmakla suçlamaktadır. Tabii aralarında bir fark vardır:

Yaptıkları her şeyin şirk olduğunu beyan eden Kur'ân, hepsinin evinde mevcuttur. Resûl'ün (sav) sünneti de her an ulaşabilecekleri kolaylıktadır.

Nasıl olduğunu anlamış değiliz; ancak risale yazarına göre, yukarıda vermiş olduğumuz benzetmede birinci grupta bulunanlar müşrik ve ateş ehlidir. İkinci gruptakiler ise Müslim'dir. Hatta "Şimdikilere sakın kâfir demeyin, yoksa muasır cihad âlimlerine muhalefet edip bidatçi, Harici olursunuz. Çünkü şimdikilere henüz hüccet kaim olmamıştır. Bunları sakın İslam'a davet etmeyin, siz de tekfir cemaatlerinden olur, cihad cemaatlerinden ayrı düşmüş olursunuz! Sadece bunları eğitin. Çünkü bunlar Müslim'dir. Sakın hüccet ikame etmeye kalkmayın, sizlerle hüccet kaim olmaz; bunların, yani karşınızdaki insanların kabul ettiği kimseler ancak hücceti ikame edebilir. Eee ne yapalım, onların kabul ettiği hocalar da böyle bir şey yapmayacağı için en iyisi bekleyin!" der gibi bir hâlleri vardır..

"Sizin kâfirleriniz onlardan daha mı hayırlıdır? Yoksa sizin için Kitaplarda (azaptan kurtulacağınıza dair) bir beraat (belgesi mi) var?" [82]

"Yahudi ve Hristiyanlar: 'Biz, Allah'ın çocukları ve sevdikleriyiz.' der. De ki: '(Madem öyle) ne diye günahlarınızdan dolayı size azap ediyor?' (Hayır, öyle değil!) Bilakis sizler, O'nun yarattıklarından birer insansınız. Dilediğini bağışlar,

82. 54/Kamer, 43

dilediğine azap eder. Göklerin, yerin ve ikisi arasındakilerin hâkimiyeti/egemenliği Allah'a aittir. Dönüş O'nadır." [83]

D. HÜCCET ULAŞTIĞI HÂLDE İLGİSİZ KALANLAR

Önceki bölümde hüccetin birçok yolla insanlara ulaştığını gördük. Burada ele almak istediğimiz konu ise; hüccet ulaştığı hâlde ilgisiz kalanlardır.

Kur'ân ıstılahında bu insanlara "mu'rid" **deniyor. Mu'rid ifadesi, bir şeyden yüz çeviren ve ilgisiz kalan kimseler için kullanılır.**

Kur'ân'a göre mu'rid'in hükmü şudur:

"Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ile ve belirlenmiş bir süreye kadar yarattık. Kâfirler, uyarıldıkları şeyden yüz çeviren kimselerdir." [84]

"Onlara ne oluyor ki, öğütten yüz çeviriyorlar? Âdeta ürkmüş yaban eşekleri gibidirler." [85]

"Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatıldığı hâlde yüz çeviren ve elleriyle (yapıp) takdim ettiğini unutandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki anlamamaları için kalplerine perde germiş, kulaklarına da ağırlık koymuşuzdur. Sen onları hidayete çağırsan bile, ebediyen doğru yolu bulamazlar." [86]

"Dedi ki: 'Oradan birbirinize düşman olarak hep beraber (yeryüzüne) inin. Benden size bir hidayet gelecek. Kim de benim hidayetime uyarsa, o sapmayacak ve bedbaht olmayacaktır. Kim de zikrimden (göndereceğim Kitaplardan)

83. 5/Mâide, 18
84. 46/Ahkâf, 3
85. 74/Müddessir, 49-50
86. 18/Kehf, 57

yüz çevirirse, şüphesiz ki ona sıkıcı/dar bir hayat vardır ve kıyamet gününde onu kör olarak diriltiriz.' " [87]

Ebu Vakid El-Leysi'den (ra) nakledildiğine göre o şöyle rivayet etmiştir:

"Resûlullah insanlarla beraber mescidde otururken ona doğru üç kişi yöneldi. İkisi Resûl'e doğru yöneldi, biri gitti. O ikisinden biri mecliste bir boşluk bulup oturdu, diğeri de meclisin arkasında oturdu. Üçüncüsü de dönüp gitti. Resûlullah'ın işi bitince, 'Size o üç neferden haber vereyim mi? Birisi Allah'a yöneldi (sığındı), Allah da onu kabul etti. Diğeri hayâ etti, Allah da ondan hayâ etti. Üçüncüsü ise yüz çevirdi. Allah da ondan yüz çevirdi.' " [88]

Allah (cc) indinde ilgisizlik/yüz çevirme bir suçtur, mazeret değil. Bu suçun hem dünyada hem de ahirette birçok cezası vardır. Yukarıda kaydettiğimiz ayetlerden bu cezaları şöyle sıralayabiliriz:

- **Hüccetten yüz çevirmek ve ona karşı ilgisiz olmak, kâfirlerin belirgin özelliklerindendir.** [89]
- **Hüccetten yüz çeviren kimse, Allah (cc) indinde hayvandan farksızdır.** [90]
- **Hüccetten yüz çeviren kimse, zalimdir.** [91]
- **Hüccetten yüz çeviren kimsenin kalbi perdeli/mühürlüdür. Allah (cc) o hakkı anlamasına engel olmuştur.** [92]

87. 20/Tâhâ, 123-124
88. Buhari, 66; Müslim, 2176
89. 46/Ahkâf, 3
90. 74/Müddessir, 49-50
91. 18/Kehf, 52
92. 18/Kehf, 57

• Hüccetten yüz çeviren ve ilgisiz kalan kimseye dünyada sıkıcı/dar bir hayat vardır.[93]

• Hüccetten yüz çeviren ve ilgisiz kalan kimse kıyamet gününde yüce Allah tarafından kör olarak diriltilecektir.[94]

• Allah (cc) hüccete karşı ilgisiz kalandan yüz çevirmiştir.[95]

Allah (cc), Kitaplar indirdiğini; resûller gönderdiğini; vahyin dilini anlaşılması için kolaylaştırdığını; Kitab'ın ayetlerini önce muhkem kılıp sonra açıkladığını; Kitab'ın açık ve açıklayıcı olduğunu; en etkili hüccetin Allah'a (cc) ait olduğunu; tüm resûllerin tevhide davet konusunda müttefik olduğunu; şirkin hiçbir delili olmadığını/olmayacağını; kâinattaki her şeyin Allah'ın varlığına, birliğine ve birlenmesi gerektiğine delil olduğunu söylüyor. Tüm bunlara rağmen biri çıkıp; "Allah'a şirk koşanlara hüccet ikamesi gerekir!" diyorsa; kişi şu iki durumdan birine inanıyor olmalıdır:

Kur'ân ve risalet (Peygamberin haberi) hücceti bu topluma ulaşmamıştır. (Bunu aklı olan biri söyleyemez.)

Kur'ân ulaşmıştır, ama Allah (cc) tevhid ve şirk meselelerini net açıklamadığı için insanlar anlamamıştır. (Bunu mümin biri söylemez. Söylerse yukarıda her biri bir ayetten alınmış hükümleri inkâr etmiş olur.)

Sonuç

Hüccet ulaşmıştır, apaçıktır; fakat insanlar ilgisizdir. İlgisiz kalan insanların hükmü ise yukarıda verildiği gibi-

93. 20/Tâhâ, 124
94. 20/Tâhâ, 124
95. Buhari, 66; Müslim, 2176

dir. Şeriatın, vakıanın ve şirkle örtülmemiş fıtratın/aklın söyleyeceği budur.

E. FASİD ZAN İNSANA FAYDA VERİR Mİ?

Bu başlıktan kastımız şudur: Bir adam kendini muvahhid görüyorsa, Allah'a (cc), Resûl'üne (sav) ve Kur'ân'a inanıyorsa… bu iddiası kendine fayda verir mi?

Şayet; yaşantısı iddiasını doğruluyorsa, elbette verir.

Şayet; Allah'a (cc) şirk koşuyor, Resûl'den (sav) ve Kur'ân'dan işine geleni alıyor, işine gelmeyeni yok sayıyorsa, fayda vermez.

Bir insan Allah'a (cc) şirk koştuğu hâlde, doğru yolda olduğunu sanıyorsa -yani tevil yapıyorsa/fasid zan üzereyse-, bu insan yalnızca kendini kandırmış olur. Zannı kendisine hiçbir fayda sağlamaz. Zira tarih, doğru yolda olduğunu sanan sapkınların örnekleriyle doludur. Hatta şöyle söylersek abartmış olmayız: Dünya üzerinde hiçbir insan, üzerinde olduğu yolu yanlış görmez. Her kavme kendi ameli süslü gösterilmiştir. Ancak mesele insanın zannettiği değil, Allah'ın hidayetine uyup uymadığıdır. Allah (cc) şöyle buyurur:

"Bir kısmına hidayet verdi, bir kısmına da sapıklık hak oldu. (Çünkü) onlar, Allah'ı bırakıp şeytanları dost edindiler ve doğru yolda olduklarını sanıyorlar." [96]

Bu ayette kastedilenler ister Mekkeli müşrikler olsun, isterse Âdem'den (as) sonra şirke bulaşanlar olsun fark etmez; kendilerinin hidayet ehli oldukları zannı, ne yazık ki onlara fayda sağlamamıştır. Çünkü üzerinde oldukları hâl,

---

96. 7/A'râf, 30

Allah (cc) için doğru yol/hidayet değildi. Hâliyle kendilerine zanlarıyla değil, hakka muvafakat edip etmemeleriyle hükmedildi.

İmam Taberi (rh), bu ayetin tefsirinde şöyle diyor: " ... Bilakis onlar bu yaptıklarının doğru olduğuna, hak ve hidayet üzere olduğuna inanarak yaptılar. Bu ayet, 'Allah hiç kimseye yaptığı masiyet veya itikad ettiği sapıklıktan dolayı azap etmez, ta ki onun doğru şeklini bilip Rabbine inat olarak yaparsa azap eder.' diyenin hatalı olduğunu gösteren en açık delildir. Çünkü öyle olursa; hak ehli ile yolunun doğru olduğunu zannettiği hâlde sapıtan kimseler arasında fark kalmamış olur. Muhakkak Allah (cc) bu ayetle iki taifenin ismini ve hükmünü ayırmıştır." [97]

Hakikat şudur ki ayet, hiçbir yoruma ihtiyaç bırakmayan muhkem ve açık ayetlerdendir. İmam'ın yaptığı yorum tek kelimeyle mükemmeldir. Gerçekten hak üzere bulunan ve Allah'a (cc) teslim olmuş bir toplum ile kendini hidayet üzere zannedip her şirke bulaşmış olan bir toplumun aynı olması mümkün değildir. Böyle bir şeyi ne akıl ne de nakil tasvip eder.

"De ki: 'Size amel yönünden en fazla hüsrana uğrayanları haber verelim mi?' Onlar ki; dünya hayatındaki çabaları boşa gittiği hâlde, gerçekte iyi şeyler yaptıklarını sanarlar." [98]

İşte, apaçık bir ayet daha ... İnsanın güzel şeyler yaptığını zannetmesi, amellerinin boşa gitmesini önleyemiyor. Çünkü insanın niyeti ve zannının net olması gerektiği

97. Taberi Tefsiri, 18/128
98. 18/Kehf, 103-104

gibi, üzerinde olduğu yolun da Allah'ın (cc) onayladığı bir yol olması gerekir.

Allah (cc) bu insanlar için, "sapıklığın üzerlerine hak olduğu" veya "amel yönünden en fazla hüsrana uğrayan" kişilerdir, diyor. Ancak bu arkadaşlar, bu hükme razı olmuyor ve şöyle diyorlar: "Bu insanlar, mazurdur. Bilmiyorlar. Bilenleri de yanlış biliyor... Hem onlar bunu müşrik olmak için yapmıyorlar... Allah'ı razı etmek istiyorlar, ama yanlış yapıyorlar..."

Bunların sözlerini ve yazdıklarını okuyunca hani neredeyse insanın, "Keşke biz de bu toplum gibi hiçbir şey bilmeyen ve dine teveccüh etmeyenlerden olsaydık" diyesi geliyor! O kadar oku, araştır, Rabbinden hidayet iste; ama yanlış yaparsan vay hâline, çünkü sen biliyorsun! Adam bir gün Kur'ân'ı eline almasın; "Bu Kur'ân neden gönderilmiş, Rabbim ne buyurmuş, ne istemiş?" demesin, ilgilenmesin; "Şirk nedir, küfür nedir, tevhid nedir, yaratılış gayesi nedir, insanın yapması gerekenler nelerdir?" diye hiç sormasın, öğrenmesin ve öğrenmek için gayret sarf etmesin... Ama yine de mazur sayılsın ve cennete girsin (!) öyle mi?!

İmam Taberi (rh) bu ayetler[99] hakkında şöyle der: "Eğer söz, bazılarının zannettiği gibi, 'Hiç kimse bilmeyerek Allah'a ve dinine karşı kâfir olmaz.' şeklinde olsaydı ayette geçen bu kimselerin, doğru olduğunu zannederek yaptıkları amellerde ecir alan ve isabet eden kimselerden olması gerekirdi. Fakat gerçek, bunun hilafınadır. Çünkü Allah (cc) onların kâfir olduğunu ve amellerinin de boşa gittiğini haber vermiştir."[100]

99. 18/Kehf, 103-104
100. 18/128

Sonuç

Mekkeli müşrikler, kendilerini İbrahim'in (as) dininden görüyor; Allah Resûlü'nü de (sav) yeni bir din getirmekle suçluyorlardı.

Yahudi ve Hristiyanlar, kendilerinin Allah'ın (cc) sevgili kulları ve çocukları olduğuna, cennete yalnızca kendilerinin gireceğine, ateşin kendilerine yalnızca sayılı günlerde dokunacağına inanıyorlardı. [101]

Münafıklar yeryüzünde bozgunculuk yapıyor, ama "Biz sadece ıslah edicileriz!" [102] diyorlardı.

Bunların zannı sahiplerine fayda vermediyse, sizinkilerin zannı nasıl fayda veriyor?

"Sizin kâfirleriniz onlardan daha mı hayırlıdır? Yoksa sizin için Kitaplarda (azaptan kurtulacağınıza dair) bir beraat (belgesi mi) var?" [103]

F. Âlimlerin Sözleri Hüccet midir?

Şüphe yok ki ilim ve onu hakkıyla taşıyan Rabbani âlim, Allah'ın (cc) insanlara bahşettiği en büyük nimetlerden biridir.

Yüce Allah, Kitab'ında ilmi ve âlimleri sayısız ayette övmüştür. Allah (cc) vahyi ilim diye isimlendirmiştir:

"Onların dinine uymadıkça Yahudi ve Hristiyanlar senden hoşnut olmazlar. De ki: 'Asıl doğru yol Allah'ın hidayet ettiği yoldur. **Şayet sana gelen ilimden sonra** onların isteklerine/

101. 2/Bakara, 80; 2/Bakara, 111; 5/Mâide, 18
102. 2/Bakara, 11
103. 54/Kamer, 43

arzularına uyarsan, seni Allah'ın (azabından koruyacak) ne bir dost ne de bir yardımcı bulursun.' "[104]

Allah (cc) ilmi, büyük fazilet olarak isimlendirmiştir:

"Şayet Allah'ın lütfu ve rahmeti senin üzerine olmasaydı, onlardan bir grup seni saptırmayı arzuluyordu. Onlar sadece kendilerini saptırıyorlar ve sana hiçbir zarar da veremezler. Allah, sana Kitab'ı ve hikmeti indirdi **ve sana bilmediklerini öğretti. Allah'ın senin üzerindeki lütuf ve ihsanı çok büyüktür.**"[105]

Allah (cc) ilmin dosdoğru yola ilettiğini haber vermiştir:

"Babacığım! Şüphesiz ki bana, **sana gelmemiş olan bir ilim geldi.** Bana uy ki seni dosdoğru yola ileteyim."[106]

İlmin ehlini ise dünya ve ahiret saadeti olan "tevhid"e, kendisiyle beraber şahit tutmuştur:

"Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına (ibadeti/kulluğu hak edenin yalnızca Allah olduğuna), Allah, melekler ve adaleti ayakta tutan ilim adamları şahitlik etti. O'ndan başka ilah yoktur. O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) El-Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) El-Hakîm'dir."[107]

İlim sebebiyle peygamberi Musa'ya (as), daha ilimli birine uymasını emretmiştir:

"(Orada) kullarımızdan bir kul buldular. Ona kendi katımızdan bir rahmet vermiş ve tarafımızdan bir ilim öğretmiştik. Musa ona demişti ki: 'Sana öğretilen doğrulardan/isabetli

104. 2/Bakara, 120
105. 4/Nîsa, 113
106. 19/Meryem, 43
107. 3/Âl-i İmran, 18

bilgilerden bana öğretmen için sana tabi olayım mı?' " [108]

Âlimlere soru sorulmasını emretmiştir:

"Biz, senden önce kendilerine vahyettiğimiz erkeklerden başkasını (resûl olarak) göndermedik. Şayet bilmiyorsanız, (vahiy bilgisine sahip) zikir ehline sorun." [109]

Toplumu ilgilendiren konuların âlimlere sorulması hâlinde, hayırlı bir sonuç alınacağını bildirmiştir:

"Onlara emniyete ya da korkuya dair bir haber geldiğinde (haberin olumlu olumsuz etkisini hesaba katmadan) onu yayarlar. Şayet onu (kimseye anlatmadan önce) Resûl'e ya da yöneticilerine götürselerdi, olaylardan sonuç çıkarma kabiliyeti olanlar, o haberin (doğru mu, yanlış mı, bırakacağı etki faydalı mı, zararlı mı) hakikatini bilirlerdi. Allah'ın sizin üzerinizde lütfu ve rahmeti olmasaydı azınız müstesna, şeytana uymuştunuz." [110]

Sünnette bu konuya dair sayılamayacak kadar delil vardır. Sadece Ebu Derda'nın (ra) **ilim talebesi hakkında rivayet ettiği hadis olsaydı dahi, ilmin ve ehlinin şerefini anlatmaya yeterdi:**

"Kim, ilim talep etmek için bir yola girerse Allah o yolu, onu cennete götüren bir yol kılar. Melekler ilim talebesinin talep ettiği şeyden razı olduğundan dolayı kanatlarını ilim talebelerinin önüne sererler. Âlime, yerde ve gökte olan her şey istiğfar eder, hatta denizdeki balıklar bile. Âlim olan kulun diğer kullara fazileti, Ay'ın yıldızlara olan fazileti gibidir. Âlimler peygamberlerin vârisleridir. Peygamberler miras

108. 18/Kehf, 65-66
109. 16/Nahl, 43
110. 4/Nîsa, 83

olarak ne dirhem ne de dinar bırakmışlardır. Onların miras bıraktıkları tek şey ilimdir. Kim onu alırsa büyük bir pay almıştır." [111]

Peki, âlimin değerli olması onun sözünü hüccet kılar mı? Bu konuda Allah (cc) bize şu ölçüyü koymuştur:

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Resûl'e itaat edin. Sizden olan (Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen) yöneticilere de (itaat edin). Herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, şayet Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız (o meseleyi çözmek için) Allah'a ve Resûl'e götürün. Bu, daha hayırlı ve sonuç bakımından daha güzeldir." [112]

Allah (cc) bu ayette müminlerin durumunu ikiye ayırmıştır:

a. İttifak hâlinde olmaları: Bu durumda; Allah'a (cc) itaat etmelerini, Resûl'e (sav) itaat etmelerini ve Allah'a ve Resûl'üne bağlılık kaydıyla "ulu'l emr'e" (âlim ve yöneticilere) itaat etmelerini emretmiştir.

b. İhtilaf hâlinde olmaları: Böyle bir durumda âlimin ismi dahi yoktur. Yalnızca Allah'a (cc) ve Resûl'üne (sav) dönüş emredilmiştir. Bu bir lüks değil, imani bir zorunluluktur.

Âlimlerin faziletli olmasını yanlış anlayıp, onları Kitab'ın ve sünnetin önüne geçiren zihniyet, ölçüyü kaçırmış bir zihniyettir. Bu ölçüyü kaçıranların ilki kitap ehlidir. Ki bu ölçüsüzlükleri onların âlimleri rab edinmesine sebep olmuştur:

"Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler. (Oysa) onlar yalnızca bir

111. Ebu Davud, 3641; Tirmizi, 2682
112. 4/Nîsa, 59

olan İlah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah) onların şirk koştuklarından münezzehtir." [113]

" … Adiy, Medine'ye geldi. O, Tay Kavmi'nin lideriydi. Boynunda gümüş bir haçla Resûlullah'ın (sav) huzuruna girdi. Resûlullah (sav) Tevbe Suresi'nin 31. ayetini okuyordu. Adiy, Peygamberimize (sav), 'Onlar, din adamlarına ibadet etmediler ki!' dedi. Resûlullah (sav), 'Evet, fakat din adamları, onlara helali haram, haramı helal kıldılar. Onlar da tabi oldular. Bu, onların, din adamlarına ibadetidir.' buyurdu." [114]

Suddi (rh) bu ayeti şöyle açıklamıştır:

"Allah'ın Kitabı'nı sırtlarının gerisine atıp, şahısların nasihatine talip oldular." [115]

Cihad Âlimleri Açmazı!

Bu risaledeki açmazların bir diğeri de "cihad âlimleri" denilen insanlara yaklaşım şeklidir. Sözleri âdeta birer nasmış gibi muamele edilen bu âlimler, her türlü ölçünün üzerinde tutulmuştur.

Bu yaklaşıma karşı, başka bir münasebetle yazdıklarımı alıntılamak istiyorum:

Her üç dört yılda bir, birileri bu anlayışı bayraklaştırıp çıkış yapıyor. Yaşadığımız vakıa ile hiçbir ilgisi olmayan insanların, kendi vakalarını baz alarak verdikleri fetvalar, aktardıkları hatalı icmalar, tarihin tozlu sayfalarından aktardıkları ve aslında aleyhlerine olan nakillerle gündemi

113. 9/Tevbe, 31
114. Tirmizi, 3095; İbni Ebi Hatim, 10057-10058
115. İbni Kesir Tefsiri

meşgul ediyorlar. Nitekim birçok meselenin gelip kilitlendiği nokta, "Cihad âlimleri daha iyi bilir." sözü oluyor.

Hiç düşündünüz mü bilmiyorum, ama bu cümle hüküm ifade eden bir cümledir. Ve her hüküm bildiren cümle gibi bu cümle de delile muhtaçtır. Özellikle de vakaya yansıyan ve itikadla alakalı bazı meselelerde bu sözün gereğince amel edildiği düşünülürse, olayın vahameti daha iyi anlaşılacaktır.

Bazıları bu hüküm ifade eden cümle için şu delili zikrediyor:

"Bizim yolumuzda cihad edenlere elbette (en doğru olan) yollarımızı gösteririz ... " [116]

İlginç olan şey, bu ayetin Mekkî olmasıdır. Yani cihad farz kılınmadan önce inmiştir. Örneğin, Furkân Suresi'nde yer alan " ... Ve o (Kur'ân'la) onlara karşı büyük bir cihad ver." [117] ayetini hiç kimse "kıtal" anlamında yorumlamamıştır. "Cihad henüz farz kılınmadığı için, bu ayette kastedilen mücadeledir." denilmiştir.

Aynı durum bu ayet için de geçerlidir. Lafız itibarıyla Allah (cc) yolunda cihad edenleri kapsasa da bu ayet indiğinde henüz cihad/kıtal farz kılınmadığı için, asıl kastedilen "Allah için çabalayanlar"dır. Zaten ayetin tefsirinde âlimlerin ne dediğine müracaat edilseydi, mesele daha iyi anlaşılacaktı.

İmam Kurtubi'nin (rh) tefsirinden, ayet hakkında selefin söylediklerini aktararak izaha başlamak istiyorum:

---

116. 29/Ankebût, 69
117. 25/Furkân, 52

Suddi ve başkaları; "Bu ayet kıtal farz kılınmadan önce inmiştir." **der.**

İbni Atiye; "Bu, örfi olan cihaddan (kıtalden) öncedir. Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan umumi mücadele içindir." **der.**

İbni Abbas ve İbrahim b. Ethem; "Bu ayet bildikleriyle amel edenler içindir." [118] **der.**

İbni Abbas; "Biz, itaat hususunda mücadele edenleri, sevap yollarımıza iletiriz." [119]

Bu ayet her türlü cihadı kapsar. Bundan dolayı selef, Allah yolunda cihad edenleri de bu ayete dâhil etmiştir. Ancak bazılarının yaptığı gibi ayeti sadece kıtal edenlere hasredip onların dışındakilerden nefyetmemiştir. Özellikle seleften bir nakille süslenen ve hatalı bir anlamın terviç edildiği bu tutum, ilim sahibi kardeşlerimize yakışmaz. Sufyan bin Uyeyne, Abdullah b. Mübarek'e yaptığı nasihatte şöyle der:

"İnsanlar ihtilaf ettiğinde sen cihad edenlerin sözünü al. Çünkü Allah; onları doğru yola ileteceğini söylemiştir."

Bu nakil; "İnsanlar ihtilaf ettiğinde, sen her hâlükârda cihad edenlere yapış." **anlamına gelmez. Ne nas ne de akıl bunu doğrulamaz. Kaldı ki, eğer bu anlam kastedilmişse de söz hatalıdır. Örneğin, bu ve benzeri sözlerin sahipleri olan selef; Allah yolunda cihad eden Emevi ve Abbasileri her anlamda kabul mu ettiler? Onların itikadi, ahlaki ve siyasî**

118. Kurtubi Tefsiri, 13/364
119. Kurtubi Tefsiri, 13/364-365

hatalarına "cihad sancağının sahipleri" diye muvafakat mı ettiler? Asla!

Peki, bu mantığa göre, en eski cihad cemaatlerinden olan Hamas'ın demokratik tercihine de sükût edilmeli değil miydi? Veya Afganistan'da kırk yılı aşkın süredir cihad eden, ancak itikadda Maturidiliği seçenlere de hak verilmeli değil miydi?

Her cihad eden doğru yola iletilmişse; kabirlere ibadet eden, boynunda kendini koruduğuna inandığı muskasıyla işgalcilere karşı cihad edenler ve onların mollaları da mı hakka isabet etmişti?

Nasihatimize muhatap olan kardeşlerimizin bunları söylemeyecek basirete sahip olduklarından hiç kuşkum yok. Ancak bu durum kardeşlerimizin -her ne kadar onları bağlamasa da- mezheplerinin gereği olan bu sonuçları, onlara hatırlatmamıza da engel değildir.

Allah Resûlü Dönemi'nde cihad eden sahabilerden öyle hatalar sadır oldu ki, bu anlayışa göre onların da "doğru yola iletildiklerini" kabul edip, hatalı olduklarını düşünmemek gerekir.

Örneğin; cihada çıkmış birinin Allah Resûlü'ne, "Adaletli ol, ey Muhammed!" [120] dediğini biliyoruz. Yine fetih sonrası Ensar'ın gençlerinden bir topluluk, yeni Müslim olanlara fazladan ganimet verildiğini duyunca; Allah Resûlü'nün akrabalarını kayırdığını ve Ensar'a tercih ettiğini düşünmüştü. Ki bu iki örnek de itikadi hataya işarettir.

Uhud Günü'nde sahabenin birçoğunun Allah Resûlü'ne

120. Buhari, 3138, 3610, 6163; Müslim, 1063, 1065

(sav) isyan ettiğini biliyoruz. Okçular yerlerinde sebat etmeyerek yenilgiye sebep olmuş, sahabenin büyük çoğunluğu savaşın kızışma anında Allah Resûlü'nü (sav) bırakıp kaçmıştı. Bu ve benzeri örnekler de ahlaki ve menhecî hataya işarettir.

Bunun gibi örnekleri daha çoğaltabiliriz. Şayet cihad ediyor olmak hakka isabet anlamına gelseydi, her hâlükârda bu olayları farklı yorumlamamız gerekirdi. Ancak cihad ediyor da olsa, herkes vahiy ölçüsüyle değerlendirildiği için bu olaylara hata nazarıyla bakıyoruz.

Bazı kardeşlerimizin; Selef imamlarının "Sahabe varken bize laf düşmez." mealindeki sözlerini, konumuz sadedinde kullanmasına ise şaşırmamak elde değil! Yani "Nasıl ki selef, sahabenin konuştuğu konularda 'Bize laf düşmez.' demişse, cihad âlimlerinin konuştuğu konularda da bizlere laf düşmez." denmek isteniyor.

Evvelen; bu sözde açıkça, cihad ehlini sahabe seviyesine çıkarmak vardır ki, benim zannım bu sözün sahibinin bu anlamı kastetmediği yönündedir. Bunu söylemeyecek kadar ilimden nasibini almıştır.

Sâniyen; Selef, "Bizim zamanımızın âlimleri varken, bize söz düşmez." dememiştir ki, bu söz bu bağlamda zikredilsin. Bu söz hem yanlış anlaşılmış hem de yanlış yerde kullanılmıştır.

Sâlisen; Bu söz, ayet olmadığı gibi hadis de değildir. Selefin, hatta bizzat sahabenin kendisi, bu sözün gereğiyle amel etmemiştir.

Örneğin; Ebu Bekir ve Ömer (r.anhuma) hem cihad ehlidir

hem sahabedir hem de cennetle müjdelenmiştir. Sahabe, onların nassa muhalefet ettiği yerlerde nasıl davranmıştır? Burası çok mühimdir. "Onlar varken bize söz düşmez." deyip susmuşlar mıdır? Yoksa, nassın gereğince mi amel etmişlerdir? Bir örnek verelim:

Abdullah b. Abbas (ra) şöyle demektedir:

"... Neredeyse gökten başınıza taş yağacak. Ben size, 'Allah'ın Resûlü böyle söylüyor.' diyorum, siz bana 'Ebu Bekir ve Ömer şöyle yaptı.' diyorsunuz!" [121]

Kendilerine ittiba edilmesi ayetle emredilmiş insanların tutumu bu konuda nettir. Rabbim bizlere ve İslam davası için dertlenen kardeşlerimize "hüsnüfehm" ihsan eylesin.

Ayrıca bu mezhebin gereğine göre cihad âlimlerinin sözleri iptal edilmeli değil midir? Örneğin, kendilerinden önce daha büyük savaşlar vermiş ve tüm ümmetin takdirini kazanmış âlimler Eşari'ydi. Kudüs Fethi kendisiyle müyesser olan Selahaddin Eyyubî veya diğerleri... Oysa cihad âlimlerinin akidevi meselelerde tercih ettikleri Selefilik, Eşariliğe aykırı olduğu gibi, aynı zamanda onu bidat fırkalarından saymaktadır. Bu durumda cihad âlimlerinin tercihi olan Selefilik mi, yoksa onlardan yüzyıllar önce cihad etmiş Eşarilerin yolu mu hatalı oluyor?

Veya Maturidiler... Mevleviler Afganistan'da Selefî cihad ehlinden daha fazladır. Bu durumda Maturidiliğin, itikadın tüm konularında hak olduğu kanaatine mi varmalıyız?

Yine Abdulkadir bin Abdulaziz cihad âlimlerindendir.

121. Mecmûu'l Fetâvâ, 20/ 215

Ve şu anda cihad âlimleri ve öncüleri hakkındaki olumsuz düşünceleri ortadadır. Nasıl yapmalıyız? Nasıl anlamalıyız?

Aslında anlatmak istediğim açıktır: Dinde asıl olmayanı asıl, hüccet olmayanı hüccet yaptığınızda ortaya bu türden çelişkilerin çıkması normaldir.

Kardeşlerimizin düşünmesi gereken bir başka mesele de; Türkiye'de davetimize muhatap olan sufilerin kendi âlim ve şeyhlerine bakışıyla, bizimki arasında nasıl bir fark olduğu meselesidir. Muhtemelen bazı nazari farklar zikredilecektir. Ancak onların da "Şeyhlerin, Kitab'ı bizden daha iyi anladığı ve asla Kitab'a muhalefet etmeyecek iman ve takvaya sahip olduğu" kanaatine sahip olduklarını unutmamak gerekir. Zaten onları bu hataya düşüren de bu zanlarıdır. Yoksa şeyhlerinin Kitap ve sünnetin üstünde olduğunu, azınlık bir grup hariç hiçbir tasavvuf fırkası kabul etmez.

Sonuç olarak kardeşlerimize nasihatimiz, bir usul olarak benimsedikleri ve birçok meselede de pratik olarak uygu-ladıkları bu asıllarını gözden geçirmeleridir.

Allah (cc) bizleri hakka muvaffak kılsın. [122]

İlginç bir iddia!

Risaledeki açmazların bir diğeri, yazarın tuhaf bir iddi-asıdır. Şöyle ki;

Risale sahipleri bu reddiyeyi bize karşı yazmıştır. Temel düşünceleri, "bir grup gencin, âlimleri yanlış anladığı" iddiasıdır. Bunu neye dayanarak söylediğini bilmiyorum. Sanırım tevhidi bu âlimlerin tekelinde görüyorlar ve farklı

122. Tevhid Dergisi, Halis BAYANCUK (Ebu Hanzala), 24. Sayı, s. 3, Kardeşlerim! Şüphesiz Ben Sizler İçin Güvenilir Bir Nasihatçiyim

düşünen herkesin âlimleri yanlış anladığına inanıyorlar. Allahuâlem… Ben yine de bu iddiaya dair kısa bir açıklama yapmak isterim: Biz her ortamda bu âlimlerin değerini ve üzerimizdeki faziletlerini vurguladık. Onların duruşu, yazdıkları, destansı sebatları bize çok şey öğretti. Ancak hiçbir zaman onların hüccet olduğunu ya da "Onlar varken bize susmak düşer." gibi sözler söylemedik.

Hatta şu örneği vererek olayı açıklamakta fayda vardır:

Yurt dışında yaşadığım sıralarda oy verenler hakkında tafsilat olduğunu düşünürdüm.

Daha sonra Türkiye'ye sık sık gelip, toplumu daha iyi tanıyıp vakıayı da müşahede edince işin aslının böyle olmadığını, oy veren insanların; neden ve kime oy verdiklerini çok daha iyi anladım. Nitekim meselenin, oy veren kişinin tekfirine engel olabilecek durumların olup olmadığı şeklinde tafsilatlandırılmasının gereksiz ve yanlış olduğunu fark ettim.

Türkiye'ye döndükten sonra davet yaptığım ilk topluluğa oy verenlerin hükmünü anlattım. Bütün kardeşler de şahittir ki orada Şeyh Makdisi'nin ve diğer şeyhlerin görüşlerini ve bu konuda benimsediğim menhecin onlarınkinden farklı olduğunu anlattım.

Yine Türkiye'de bazıları ısrarla Şeyh Makdisi'nin umumi sözlerinden yola çıkarak oy veren herkese "kâfir" dediğini yazıp şeyhi karalayınca, benim fikrime muhalif olmasına -daha doğrusu benim şeyhe muhalif olmama- rağmen bunun böyle olmadığını, Suvaka Ehli'ne cevap olarak

yazdığı risalede tafsilata gittiğini beyan ettim. Aynı şekilde askerlik vb. meselelerde de durum bundan farklı değildi.

Burada anlatmak istediğim şudur: Bizler bu şeyhlere çok değer verip, sevsek de onlara tabi olmanın zorunluluk olduğunu ya da sözlerinin ve fetvalarının hüccet olduğunu hiçbir zaman söylemedik ki onların fetvalarıyla amel edilmesinin gerekliliğinden bahsedelim.

Tekrar ediyorum: Âlimler tevhid davetinde önder şahsiyetler olsa da hüccet değillerdir. Hüccet, Allah'ın Kitabı ve Resûlü'dür. Allah (cc) kıyamette herkese bu iki asıldan soracak ve ona göre yargılayacaktır. Açın Kur'ân'ı ve bakın! Kıyametle ilgili tüm ayetlerde ortak vurgu "Size ayetlerim gelmedi mi?", "Size uyarıcı resûller gelmedi mi?" şeklindedir. Allah (cc) kimseye "Sana falan gelmedi mi?", "Sen falan âlimi dinlemedin mi?" diye bir soru yöneltmeyecektir.

Kur'ân-ı Kerim'in, sapıklıklarından çokça söz ettiği ve Müslimlere ibret olarak gösterdiği Ehl-i Kitab'ı bir düşünelim. Allah Resûlü (sav) sahih rivayetlerinde bu ümmetin "adım adım onlara tabi olacağını" [123] bizlere bildirmiştir. Nitekim onların sapıtma nedenlerinden birisi de aşırılıktır. Din adamlarına öyle yetkiler verdiler ki, daha sonra Allah'ın (cc) kelamı olan Tevrat'a bakmaz oldular. Durum öyle bir hâl aldı ki, Tevrat bir zümrenin elinde oyuncak gibi oldu. Dilediklerini değiştiriyor, dilediklerini ekliyorlardı. En sonunda, Kitap'ta olmasına ve Kitab'ın da ellerinde olmasına rağmen birçok helali haram, haramı helal yaptılar. Bunun sebebi de hüccet olan Kitap'tan yüz çevirip, bu yetkiyi din adamlarına vermeleriydi.

123. Buhari, 3456, 7320; Müslim, 2669

Sonuçları ne mi oldu?

"Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler ... " [124]

Ben risalenin yazarını da istidlal yaptığı şeyhleri de bu zikrettiğim noktada tenzih ederim. Amacım bugün içinde olunan tavrın ne gibi tehlikelere sebep olabileceğini beyan etmektir.

124. 9/Tevbe, 31

RİSALE İÇİNDEKİ YANLIŞLAR

RİSALE İÇİNDEKİ YANLIŞLAR

Giriş bölümünde de belirttiğimiz gibi bu bölümde risalede açıklanan ve şer'an yanlış gördüğümüz noktalara değineceğiz.

Yazar diyor ki: "Özellikle Müslim gençlerden bir grup bilgisizlikleri ve yüzeyselliklerinden dolayı ... muvahhid mücahid âlimleri yanlış anlamış ve Türkiye halkını toptan tekfir etmiştir. Hâlbuki bu âlimler söz konusu fiillerden bahsettikten sonra, hükümleri muayyene indirirken -açık bir şekilde göreceğimiz gibi- Müslim halkın büyük bir kısmını, kişinin küfre girmesini engelleyen bir mazeret olan cehalet sebebiyle, hüccet ikame edilene kadar tekfir etmemişlerdir. Bütün halkı ayrıntı vermeden tekfir edenleri Haricilik ve aşırılıkla suçlamışlardır."

Bu açıklamaya cevabım şu şekildedir:

İlerleyen sayfalarda da görülecektir ki muhalifine en çirkin şeyleri reva gören yazar, aslında yanılmıştır. Yüzeysellik

ve bilgisizlik vasfının kime mutabık olduğu, ilerleyen sayfalarda görülecektir.

A. ÇARPITILAN/YANLIŞ ANLAŞILAN BAZI MESELELER

1. "Muvahhid Mücahid âlimleri yanlış anlama" Meselesi

Risalenin birinci bölümünde beyan ettiğimiz gibi bizlerden hiç kimse "Bu âlimler bizim gibi düşünüyor." dememiştir. Bu âlimlerden farklı düşündüğümüzü her ortamda dile getirdik. "Âlimlerin Sözleri Hüccet midir?" başlığı altında da bu konuyu açıkladık.

2. "Hüccet İkame Edilene Kadar Halkın Tekfir Edilmemesi" Meselesi

Birinci bölümde, üçüncü başlık[1] altında hüccetin Kitap ve sünnet olduğunu, kime Kur'ân ve sünnet ulaşmışsa hüccetin ona kaim olmuş olduğunu söylemiştik. Buna dair delilleri de Kitap, sünnet ve muteber âlimlerden nakletmiştik. Dördüncü başlıkta[2] ise, hüccetin -Kitap ve sünnetin- mevcut olduğu ortamda, kendi ilgisizliği sebebiyle cahil kalanların da kat'i suretle mazur olmadığını beyan etmiştik.

3. Halkı Tekfir Edenlerin Haricilikle Suçlanması

Bu husus hem yazarın hem de bu konuda istidlal yaptığı bazı şeyhlerin içine düştüğü bir hatadır. Tağutlar veya onların belam kulları, bu şeyhlere "Harici" dediğinde hemen

1. Hüccet İkamesi Ne ile Olur?
2. Hüccet Ulaştığı Hâlde İlgisisiz Olanlar

savunmaya geçer ve "Hariciler insanları büyük günahlar ile tekfir eder, biz sizleri Kitap ve sünnetle tekfir ediyoruz." derler.

Peki, soruyorum; "bu gençler" bu halkı içki, kumar, zina, yalan vs. günahlardan dolayı mı tekfir ediyor da onlara Harici diyorsunuz? Bu halkın işlediği fiiller mademki küfürdür, o zaman bunun Haricilikle ne alakası vardır? Size yapıldığında hoşlanmadığınız muameleyi, kalemi ele aldığınızda neden başkalarına yapmaktan çekinmiyorsunuz?

Hani tekfir engellerinin birçoğu içtihadiydi?[3] Gençler de bu engelleri muteber saymamış ve onlara kâfir muamelesi yapmıştır. Size gelince içtihadi oluyor da bu gençlere gelince mi kat'ileşiyor ve en çirkin vasıf olan "Harici" vasfını kullanıyorsunuz?

Bırakın kendinizi kandırmayı, karar verin!

"Ya bu halkın yaptıkları küfür seviyesine ulaşmayan günahlardır." deyin ya da "Tekfirin engelleri bize gelince içtihadidir, ama size gelince değişir." deyin! Bana kalırsa sizler önce insaf ehli olun! Size yapıldığında hoşunuza gitmeyen muameleyi diğer Müslimlere yapmayın. Evet, bu fikirler sizlere göre aşırı olabilir, ancak aşırılık ayrı şeydir, Haricilik ayrı şey! Neden yüzeysellik yapıp kavramları birbirine karıştırıyorsunuz?

Yazar diyor ki: "Türkiye halkını toptan tekfir edenlerin şüphesi, Türkiye'nin durumunun farklı olduğunu söylemeleridir. Bu şüphe onların diğer bölgelerdeki Müslim halkı tekfir etmesine engel olmaktadır. Bu şekilde Müslimlerin ekseriye-

3. Risale, s. 10

tini tekfir etmekten kurtulmuş olurlar. Çünkü Müslimlerin ekseriyetini tekfir edenlerin Harici olduğunda şüphe yoktur." [4]

Bu tamamen iftiradır. Kimse "Türkiye'nin durumu farklıdır." demiyor. Biz bu bölgede yaşıyoruz, bu bölgeyi biliriz ve kendi bölgemiz hakkında konuşuruz. Evet, bu şekliyle bu söz bize aittir. Burada da gayemiz ne kimseye muhalefetten kurtulmak ne de kimsenin gözünü boyamaktır! Kişinin bilgi sahibi olmadığı bir mesele hakkında konuşması nehyedilmiştir. Rabbimiz, Resûl'üne (sav) hitaben şöyle buyurmaktadır:

"Bilgin olmayan şeyin peşine düşme! Çünkü kulak, göz ve kalp (gördüğünden, duyduğundan, niyetlenip azmettiğinden) bunların hepsinden sorumludur." [5]

Ebu Hureyre (ra) anlatıyor:

"Resûlullah buyurdular ki: 'Sakın zanna yer vermeyin. Zira zan, sözlerin en yalanıdır.' " [6]

Ayrıca şunu da vurgulamak gerekir; bilmediğimiz, görmediğimiz, yaşamadığımız bir belde ve oranın halkı hakkında neden konuşalım ki? Ayrıca bilsek dahi bizi ne diye ilgilendirsin ki? Biz yaşadığımız ve muamele ettiğimiz yerin insanı hakkında konuşuruz. Bunun sebebi de tekfir edip etmeme meselesi değil, muamelelerimizde Rabbimizin isteğine uygun hareket etmektir. Gayemiz ve yaşamımız Allah (cc) içindir. En önemli olan, O'nun rızasını gözetmektir.

Bugüne kadar iki farklı ülkede yaşadım. Yaşadığım bu ülkeler arasında sayılamayacak kadar çok fark gördüm.

4. Risale, s. 3
5. 17/İsrâ, 36
6. Buhari, 5143

Meseleler, her ülkenin şartlarına göre değişebiliyor. Bu sebepten dolayı bildiğim, gördüğüm, yaşadığım ve anladığım kadarıyla konuşmayı uygun görüyorum.

" ... Müslimlerin ekseriyetini tekfir etmekten kurtulmuş olurlar. Çünkü Müslimlerin ekseriyetini tekfir edenlerin Harici olduğunda şüphe yoktur."

Yazarın Hariciliğe getirdiği bu tanım, derin ilminin (!) bir alameti olsa gerektir. Daha önce de söylediğimiz gibi Harici olmak için, insanları büyük günahla tekfir etmek gerekir. Haricileri de "Harici" yapan budur. Bu itikadları onların çoğu insanı tekfir etmesine sebep olmuştur. Hâlbuki bugünkü topluma müşrik diyenler, apaçık küfürlerinden dolayı böyle söylerler. Her ne kadar Haricilerden "Necadat" isimli grup kendi fırkalarından olanları büyük günahla tekfir etmemişse de bu çok küçük bir gruptur. Haricilerin genelinin vasfı, sahabeyi -fitneden sonra- tekfir etmeleri, büyük günah sahiplerini tekfir etmeleri ve imamlara hurucu caiz görmeleridir.[7]

Şimdi yazarın ilginç tanımını esas alıp soralım: Muhtemelen yazar kâfirlerin çoğunluğunu tekfir etmeyi kastetmiyordur. Olsa olsa Müslimlerin çoğunun tekfir edilmesini Haricilik olarak kabul ediyordur. Öyleyse açıklığa kavuşması gereken tanımlar vardır: İslam nedir? ve Müslim kimdir? Allah (cc) İslam'ı şöyle tarif eder:

"De ki: 'Ey Ehl-i Kitap! Gelin sizinle bizim aramızda ortak bir kelimede buluşalım: Yalnızca Allah'a ibadet edelim, hiçbir şeyi O'na ortak koşmayalım, (Allah'ı bırakıp da) birbirimizi

7. El-Farku Beyne'l Fırak, s. 54; El-Milel ve'n-Nihal, 1/114; El-Fasl fi'l Milel ve'l-Ehva ve'n-Nihal, 4/144

Allah'ın dışında rabler edinmeyelim.' Şayet yüz çevirirlerse deyin ki: 'Şahit olun ki biz Müslimlerdeniz/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen kullardanız.' "[8]

Ehl-i Kitab'ın davet edildiği ortak kelime, Kelime-i Tevhid'dir. Âdem'den (as) Muhammed'e (sav) kadar tüm resûller insanları Lailaheillallah'a davet etmiştir.[9] Ayet, tüm peygamberlerin dini olan İslam'ın hangi asıllar üzerine inşa edildiğini anlatan en kapsamlı ayettir:

1. Asıl: Yalnızca Allah'a (cc) ibadet etmek: Dua, adak, kurban, namaz, tevekkül, korku, sevgi, ümit gibi zahirî ve bâtıni tüm ibadetlerin yalnızca Allah'a (cc) yapılmasıdır.[10]

2. Asıl: Hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak: Bu ifade birinci aslı pekiştirmek ve hiçbir kapalılığa yer bırakmamak içindir. Allah'a (cc) ait herhangi bir sıfatı Allah'ın (cc) dışındaki varlıklara vermemek, Allah'a (cc) yapılması gereken herhangi bir ibadeti O'nun dışındaki varlıklara yapmamaktır. Kur'ân'da zikredilmiş bazı şirk çeşitleri şunlardır: Allah'tan (cc) başkasına dua etmek[11]; Allah'tan (cc) başkasının kanun yapabileceğine inanmak veya bu yetkiyi bir başkasına vermek[12]; bazı varlıkları Allah'ı (cc) sever gibi sevmek.[13]

3. Asıl: Allah'ı (cc) bırakıp da başkalarını rab edinmemek: Rab; terbiye eden, düzen veren, idare edendir. Yani, insanların hayatına nizam ve düzen veren, koyduğu yasalarla/şeriatla toplumları yöneten mercidir. Yahudi ve Hristiyanlar

---

8. 3/Âl-i İmran, 64
9. bk. 21/Enbiyâ, 25
10. bk. 6/En'âm, 162-163
11. 34/Ra'd, 13-14; 46/Ahkâf, 5-6
12. 9/Tevbe, 31; 12/Yûsuf, 40; 18/Kehf, 26; 42/Şûrâ, 21
13. 2/Bakara, 165

din adamları konusunda haddi aşıp, onların helal ve haram belirlemesine müsaade edince, Allah (cc) Tevbe Suresi 31. ayeti indirdi. Bu yetkiyi onlara vermekle âlimlerini rab edindiklerini belirtti. [14] Bu yetkiyi âlime, parlamentoya, devlet başkanına veren, onu rab edinmiş olur.

4. Asıl: Yüz çevirenlere "Şahit olun ki biz Müslimleriz." demek: Allah (cc) tarafından belirlenen bu ilkelerden birini ya da tamamını kabul etmeyenlere ve bunlara muhalefet edenlere karşı İslam kimliğini ortaya koymak, yüz çevirenlerin ise Müslim olmayan kâfirler olduğuna inanmak.

Allah'ın (cc) İslam tanımına göre bu toplum Müslim bir toplumdur, öyle mi? Allah'ı ibadette birliyor, hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmuyor, birbirlerini rab edinmiyor ve İslam'ı kabul etmeyenlerden yüz çeviriyorlar, öyle mi? Bu gençler de bunların çoğunluğunu tekfir ettiği için Harici oluyor, öyle mi? Bu tuhaf, vahiyden uzak ve derin ilimle (!) yapılan tespitlere bazı sorular daha soralım:

Çoğunluğu Allah'a (cc) şirk koşan toplumları tekfir etmek Haricilikse, şu ayetleri nereye koyuyorsunuz?

"Onların birçoğu Allah'a şirk koşmadan iman etmezler." [15]

"Nimetlerin Allah'tan olduğunu itiraf ederler. Sonra (nimeti salihlerin şefaati ve onların aracılığıyla elde ettiklerine inanarak ya da nimeti vereni unutup, sebepleri ilah edinerek) onu inkâr ederler. Onların çoğu kâfirdirler." [16]

14. Tirmizi, 3095; İbni Ebi Hatim, 10057-10058
15. 12/Yûsuf, 106
16. 16/Nahl, 83

"De ki: 'Yeryüzünde gezip dolaşın da bakın (bakalım), öncekilerin akıbeti nasıl olmuş? Onların çoğu müşriklerdi.' "[17]

Ebu Bekir Dönemi'nde meydana gelen irtidat olayları; Mekke, Medine ve Ben-i Kays topluluğunun dışında kalan insanlar; yalancı peygamberlere tabi olmak, zekâttan fasit tevil yaparak imtina etmek vb. sebeplerden dolayı sahabe tarafından tekfir edildiler. Bu insanlar kendilerine Müslim diyor ve namaz kılıyorlardı. Bununla birlikte hayatlarında -sayıca az olsa da- küfür amelleri vardı. Şimdi sahabe bu kimseleri -ki sayıca çoğunluğu oluşturuyorlardı- tekfir edip, kâfir muamelesi yapmakla Harici mi oldu? Çünkü yazarın kabul ettiği görüşe göre, o dönemde yaşayanların bu topluma nispeten -hem işlemiş oldukları şirkin sayısı ve hem de şekil olarak- hayli hayli Müslim kabul edilmeleri gerekirdi.

Resûlullah (sav) şöyle buyurur:

" 'Siz, sizden önceki insanların yollarına, mutlaka karış karış, arşın arşın uyacaksınız. Hatta onlar kelerin deliğine girseler bile, siz de onlara uyup o deliğe gireceksiniz.' 'Ey Allah'ın Resûlü! Onlar Yahudi ve Hristiyanlar mıdır?' diye sordular. 'Başka kim olacaktır?' diye cevap verdi."[18]

"Ümmetimden bir grup putlara ibadet edip bir grup da müşriklere katılmadıkça kıyamet kopmaz."[19]

Şimdi "bu gençler", Allah Resûlü'nün (sav) haber verdiği gibi Yahudileşen kimseleri, putlara tapanları ve müşriklere katılanları tekfir edince Harici mi oluyorlar?

---

17. 30/Rûm, 42
18. Buhari, 7320; Müslim, 2669
19. Ebu Davud, 4252; Tirmizi, 2219

Hafs b. Humeyd anlatıyor:

"Ben Abdullah b. Mubarek'e, 'Bu ümmet kaç fırkadan diğer parçalara ayrıldı?' diye sordum. Dedi ki: 'Asıl/temel fırka sayısı dörttür. Bunlar; Şia, Haruriyye, Kaderiyye ve Mürcie'dir. Şia, yirmi iki fırkaya bölündü. Haruriyye, yirmi bir fırkaya bölündü. Kaderiyye, on altı fırkaya bölündü. Mürcie ise on üç fırkaya bölündü.' Ben dedim ki: 'Ey Ebu Abdurrahman? Cehmiyyeyi zikrettiğini duymadım?' dedi ki: 'Sen bana sadece Müslimlerin fırkalarından sordun.' "[20]

Abdurrahman b. Ebi Hatim anlatıyor:

"Ben babama ve Ebu Zur'a'ya, 'Dinin asılları konusunda Ehl-i Sünnet'in, başka beldelerde yetişen âlimlerin ve kendilerinin mezhebi nedir?' diye sordum. O ikisi dedi ki: 'Biz Hicaz, Irak, Şam ve Yemen bölgelerindeki âlimlere yetiştik. Onların bu konudaki mezhebi şu şekildeydi: 'İman, söz ve ameldir. Artar ve eksilir… Cehmiyye kâfir bir fırkadır… ' "[21]

İmam Buhari (rh) **şöyle der:**

"Ben Yahudilerin, Hristiyanların ve Mecusilerin sözlerine baktım. Küfürlerinde en sapkın olma hususunda Cehmiyye'den daha ilerisini göremedim. Onların küfrü hakkında bilgi sahibi olmayanlar hariç, Cehmiyye'yi tekfir etmeyen kişiyi cahillik edenlerden sayarım"[22]

Şimdi selef, Cehmilerin tamamını kâfir saymakla Harici mi oldu? Ki Cehmiyyeler de kendilerini İslam'a nisbet ediyor, tevil yaparak sapıtıyorlardı.

20. El-İbânetu'l Kubrâ, 278
21. Şerhu Usûli'l İ'tikâd, 321
22. İmam Beyhaki, El-Esma ve's-Sıfat, no. 562

Kadı İyad (rh) **şöyle diyor:** "İshak bin Azire, İbni Ebi Yezid onu övdü. Çünkü ona Ubeydilerin hatiplerinin hükmü soruldu ve denildi ki, hatipler Sünnidir (Ehl-i Sünnet'tir). İmam Azire, onlara dedi ki: O hatipler dua ederken, (minberde) 'Allah'ım sen hâkim kuluna ve yeryüzünün vârislerine salât getir.' demiyorlar mı? 'Evet.' dediler. İmam Azire şöyle dedi: 'Peki, bir hatip, hutbesinde Allah'ı ve Resûlullah'ı övse ve övgüsünü de güzelleştirse ve sonra Ebu Cehil cennettedir, dese kâfir olur mu?' deyince 'Evet.' dediler. 'Dua ettiği hâkim, Ebu Cehil'den şiddetlidir.' dedi.

Davud'a bu meseleden soruldu. Dedi ki: 'Onlar için hutbe veren ve cuma günleri onlara dua eden hatipler kâfirdir. Tevbeye çağrılmadan öldürülür. Zevcesi ona haram olur. Mirası olmaz, miras da alamaz. Tüm ahkâmı, kâfirlerinki gibi olur. Arkasında korkuyla namaz kılan, namazı iade eder. Kaçma imkânı bulunduğunda orada ikamet etmez, onun çoluk çocuğunun çok olması da ona özür olmaz.'

Keyrevan âlimlerinden El-Kibranî'ye soruldu: 'Ubeydilerin kendilerine dua etmeye zorladığı adam ya onlara dua edecek veya ölümü seçecek, (ne diyorsun)?' Dedi ki: 'Ölümü seçecektir. Kimsenin bu konuda özrü yoktur. Ancak Ubeydiler o beldeye girdiğinde onların hâlini bilmeyenler müstesna. Ama hâlleri anlaşıldıktan sonra herkese kaçmak şarttır. Orada ikamet edip kaçmadıktan sonra kimsenin özrü yoktur. Çünkü Allah'ın şeriatının iptal edilmesinin talep edildiği yerde ikamet etmek caiz değildir. Orada ikamet eden bazı âlimler de Müslimler dinlerinde fitneye düşmesin diye orada bulunmaktadır.'

Cebele b. Hamud, Rebi' El-Ketten, Ebu Fadl El-Humusi,

Mervan bin Nasrun, Es-Sebbci, El-Cebinani, böyle söyler ve böyle fetva verirdi.[23]" [24]

Muhammed bin Abdulvahhab (rh) **onları şöyle anlatır:** "Onlara Beni Ubeyd El-Kaddah denir, onlar ki Beni Abbas Dönemi'nde Mağrib'in ve Mısır'ın mülkünü ellerinde bulunduruyorlardı. Hepsi Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in (sav), O'nun resûlü olduğuna şahitlik ediyor, İslam'ı iddia ediyor, cuma namazlarını aksatmıyor ve vakit namazlarını cemaatle kılıyorlardı. Ne zaman ki bizim içinde olduğumuzdan daha basit şer'i muhalefetler izhar ettiler, ulema onların küfürlerinde icma etti." [25]

Şimdi ulema Ubeydileri/Fatimileri ve onlara destek veren Sünnileri tekfir etmekle Harici mi oldu? Ubeydiler İslam'a müntesip değil miydi?

Hilafet kaldırılıp yerine laiklik ve demokrasi gelince dönemin itibar edilen âlimi Mustafa Sabri Efendi, bu devleti tanıyana, itaat edene ve ona memurluk yapana kâfir demiş ve halkın, irtidat halkı olduğuna dair fetva vermiştir. Hepsinin tek tek irtidadı söz konusu olmasa da bunu toplu bir irtidat saymıştır.[26]

Yazarın kriterlerine göre Mustafa Sabri Efendi, cihad âlimlerindendir. Acaba bu fetvasıyla Harici mi olmuştur?

Yazar diyor ki: "Genel olarak kendi indimizden bir şey

---

23. Ebu Katade El-Filistinî, bu fetvaları 7 sayfa şeklinde "Mühim Fetva" başlığıyla yayımlamış ve yorumlamıştır.
24. Tertîbu'l Medârik ve Takrîbu'l Mesâlik, 7/274
25. Keşfu'ş Şubuhât
26. Mevkifu'l Akli ve'n-Nakl, 4/282; Hilafet ve Kemalizm, s. 163, 165, 200 ve 201

yazmadık. Zaten bizim gibi cahiller kendi başına bu konuda konuşacak değildir." [27]

Yazarın büyük bir tevazuyla (!) kendini cahil sayması, onun kararıdır. Ben, bu konuda kararı okuyucuya bırakıyorum. Benim konuşmak istediğim mesele, burada yapılan kelime oyununa dairdir.

Yazar şunu demek istiyor: "Ben âlimlere tabi oldum. Onların fetvasını aktardım. Hâliyle muhalefet edersen, cihad âlimlerine muhalefet etmiş olursun. Saparsın, saptırırsın. Zira bu 'cihad âlimi' rütbesi bir adama yapışmayagörsün, hayatında tek bir cephede bulunmamış olsa dahi (!) artık o dokunulmazdır. Dokunanın vay hâline! Ne Hariciliği kalır ne de 'iki günlük civcivliği!' Ne cahilliği kalır ne de yüzeyselliği!"

Peki, yazar gerçekten âlimlere tabi mi olmuştur? Ne yazık ki hayır! Fetvaları önüne koymuş, cımbızlamış, her meselede işine geleni almıştır! Çünkü "cihad âlimleri" olarak isimlendirilen hocaların tek bir meselede dahi ittifakları söz konusu değildir. Neredeyse her meselede ihtilaf hâlindelerdir. Bilmiyorum, yazar bunu nasıl açıklıyor? Acaba cihad edenlere hidayet eden Allah (cc) bu âlimleri ayrı ayrı yerlere mi hidayet etmiştir? Böyle bir konuda, hele ki bu, tevhid-şirk ve iman-küfür konusuysa doğru, bir tane olmalıdır. Ancak bu âlimlerin her biri farklı düşünmektedir. Bunu müellif nasıl açıklıyor, bilmiyorum. Ancak bu âlimlerin fetvalarına olan muamelesinde dürüst davranmadığını biliyorum. Kendini "âlimler üstü" bir konuma alıp, dilediği konuda dilediğini öne çıkardığını görüyorum! Müellif, cahil olduğu için bu konuda konuşmuyor, ama âlimlerin

27. Risale, s. 3

görüşlerinde tercih yapabiliyor! Bu ne güzel bir cehalet ne samimi bir tevazudur!

Bir örnek verecek olursak, risalede ismi geçen muasır âlimlerden Ebu Muhammed El-Makdisi'ye göre büyük şirkte cehalet, kesinlikle özür değildir.[28]

Şeyh Abdulkadir bin Abdulaziz'e göre ise ilimde temekkün bulamayanlar için cehalet mazerettir. Fakat bugün, önceden İslam beldesi olup, şu anda küfür rejimleriyle yönetilen ülkelerin halklarına cehalet özür değildir. Çünkü herkes ilimde mütemekkindir.[29]

Ebu Katade El-Filistinî'ye göre büyük şirk de dâhil, cehalet mazerettir.

Ebu Basir'e göre cehalet mazerettir. Her ne kadar bazı şartlar çizse de cehaleti çok geniş tuttuğu kesindir.[30]

Şeyh Ali Hudeyr'e göre ise kesinlikle büyük şirkte mazeret yoktur ve kabul edilmez.[31] Bu konuda insanların Şeyh İbni Teymiyye, İbni Kayyım ve Necd ulemasını yanlış anladığına dair özel bir kitabı vardır.

Yazar, Cehalet bölümünün ilk sayfasında[32] Şeyh Abdulkadir'den nakille büyük şirk de dâhil, cehaletin özür olacağını tercih etmiş ve hemen Şeyh Ebu Basir'den yaptığı iki nakille de bunu teyit etmiştir. Risalenin hemen her sayfasında ismi geçen Şeyh Makdisi ise "bazı ilim ehli" şeklinde zikredilmiştir. Aynı şeyi risalenin ilerleyen

28. Otuz Risale, 29-30
29. El-Câmi' Fi Talebi İlmi'ş Şerîf, s. 282
30. El-Uzru bi'l Cehl ve Kıyâmi'l Hucce, s. 4
31. Es'ile ve Ecvibe Havle'l Uzri Bi'l Cehl; Makale: Minberu't Tevhid ve'l Cihad
32. Risale, s. 38

sayfalarında da yapmış, Şeyh Abdulkadir'in görüşünü, Şeyh Ebu Yahya El-Libi'nin görüşüyle mercuh kılmıştır.

Şimdi soralım: Yazarın dokunulmazlık sahibi "cihad âlimleri" cehalet konusunda zıt görüşlere sahiptir. Dört hoca var, üç de görüş. Bu durumda yazar ne yapıyor? Birini tercih edip diğerlerini yok sayıyor. Görüş sahipleri de "bazı ilim adamları"na dönüşüyor.

Bir soru daha: Risalenin girişinde bu şeyhlerden farklı düşünen birçok âlim görüşü aktardık... Peki, şimdi ne olacak?

"Benim âlimim, senin âlimini döver mi?" diyeceğiz. Bu bir usul müdür? Bu akıllı insanın yapacağı iş midir? Her şeyi detaylandıran/mufassal bir Kitap indirilmişken, sözleri adalet ve doğruluk yönünden tamamlanmışken, Allah'ın (cc) dışında hakem mi arayacakmışız?

"(De ki:) 'O, her şeyi detaylandıran bir Kitab'ı size indirmişken, Allah'tan başka bir hakem mi arayacakmışım?' Kendilerine Kitap verdiklerimiz, onun (Kur'ân'ın), Rabbin tarafından hak olarak indirilmiş olduğunu kesin olarak bilirler. Sakın şüphecilerden olma. Rabbinin kelimesi (Kur'ân), doğruluk ve adalet bakımından tamamlanmıştır. Onun kelimelerini değiştirebilecek yoktur. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semi' ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir." [33]

Allah'a (cc) ve ahiret gününe inandığımızı iddia edip, ihtilaf anında âlimlere mi başvuracağız?

"... şayet Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız (o meseleyi

33. 6/En'am, 114-115

çözmek için) Allah'a ve Resûl'e götürün. Bu, daha hayırlı ve sonuç bakımından daha güzeldir." [34]

"Herhangi bir konuda ihtilafa düşerseniz, onun hükmü Allah'a aittir… " [35]

İlginçtir; yazar cezaevinden çıktıktan sonra memleketine dönmüştür. Bu âlimlerin desteklediği bir grup içinde değil, karşı oldukları bir grup içinde yer almıştır. Yani cımbızlamaya, âlimler üstü tavrına devam etmiştir.

Bu, böyledir. Kitap ve sünnetten bir defa sapmaya görün; hevanızın peşinde savrulursunuz. Yazarın savrulduğu gibi…

4. Kâfire Kâfir Demeyen Kâfir midir?

Yazar, risalesinde "Tekfir Etmeme Meselesi" [36] başlığı altında, "Kâfiri tekfir etmeyen kâfirdir." kaidesini, bunun yanlış anlaşıldığını ve alanının genişletildiğini açıklar.

Başlangıç olarak şu şekilde cevap veriyorum: Yazarın söylediğine katılıyoruz, çıkardığı sonuç ve neticelerde ise bazı yanlışlıkların olduğunu söylüyoruz. Ayrıca bu kaideye dair söylediklerinin bizimle ilgisi olmadığını, bu iftirasından dolayı hakkımızı helal etmediğimizi ve ona hidayet dilediğimizi bilmesini istiyoruz.

Yukarıda geçen kaide, yazarın da belirttiği gibi selef ulemasının kullanımında mevcuttur. Fakat kullanım alanı ve genişliği ise kesinlikle birçok kardeşimizin anladığı gibi değildir. Türkiye'de tevhidî cemaatlerin çoğunun arasındaki

34. 4/Nîsa, 59
35. 42/Şûrâ, 10
36. Risale, s. 3-6

temel sorun da bu kaidedir. Hepsi şirkin her türlüsünden beri olup, bu uğurda bedel ödemesine rağmen A şahsının veya B şahsının tekfiri konusunda anlaşamamaktadır.

Şu bir gerçektir:

Hem delaleti ve hem de sübutu kat'i olan nasla Allah (cc) birine kâfir demişse, bu kişiye kâfir demeyen, nassı yalanladığı için kâfir olur. Bu, tartışmaya kapalı bir konudur. Ancak bu kaidenin bir sınırı, kaydı olmalıdır.

Bu kaideyi kullanan çoğu kardeşin, üzülerek belirtiyorum ki ellerinde kaideye sınır çizecek bir yolları yoktur. Şu misal yerinde olacaktır:

Mescidimizde, bir akşam vakti bir kardeş bizi ziyaret etti. Dersten sonra bu kaideyi ve bu ülkenin tağutuna "kâfir" demeyen muayyen birkaç şahsı sordu. Ben ona izah etmeye çalışırken, yine yeni gelmiş bir kardeş söz aldı ve bu konuda Kadı İyad'ın (rh) fetvası olduğunu anlatmaya başladı. "Peki!" dedim, "Nereye kadar tekfir edeceğiz?", "Üçüncüye kadar." dedi. "Neye dayanarak üç?" dedim, vefat etmiş bir hocanın fetvasını aktardı. Soruyu ilk soran arkadaş lafa girdi: "Başı neyse sonu da odur." dedi. "Bir milyon kişi olsa yine tekfir ederim!" dedi.

Bu meseleyi bir mecliste, ilim ehli ve dava adamı olan arkadaşlara açtım. Bu konunun ciddi bir sıkıntı olduğunu, bugünkü kullanım şekliyle de delilinin olmadığını söyledim. Kardeşlerden birisi yurt dışında yaşayan âlimlerden birinin -Arap olduğunu tahmin ediyorum- ikinciye kadar tekfir yapılacağını, ondan sonra durulacağını söylediğini

aktardı. O kardeşe de dayanağının ne olduğunu sordum ve geçen gece olan olayı anlatarak ekledim:

"Hepimiz mevzubahis konuda hemfikiriz ve o şirkten berî-yiz. 'Tağuta kâfir demeyene kâfir demeyenin' konusunu konuşalım. Farz edelim, ben birincide duruyorum. 'İki' diyen arkadaşın beni tekfir etmesi, 'üç' diyen arkadaşın ikimizi tekfir etmesi, 'başı neyse sonu odur' diyenin hepimizi tekfir etmesi gerekir. Nitekim herkes, ölçüsünde delilsiz bir âlimin fetvasına dayanmış olur." O kardeşler de bu noktayı tasdik ettiler. Ve konu detaylı bir şekilde araştırılmak ve incelenmek üzere kapatıldı.

Bu örnek sanırım konuyu aydınlatacaktır. Bu kaidenin bir sınırı yoktur. Önü açıktır. Şer'i bir kural olma özelliği yoktur. Ancak âlimlerin dediği gibi sübutu kat'i ve delaleti kat'i nasların tekfir ettiğine kâfir demeyen kâfir olmuş olur. Ve bu da daha ileriye götürülmez. Ancak delil ve burhan olursa o ayrıdır.

Müellifin bu konuda söylediğine katıldık, bize dair iftirasını reddettik. Şimdi hata olduğunu düşündüğümüz açıklamalarına bakalım:

Yazar, "Müslimi Tekfir Etme Tehlikesi" başlığı altında Şeyh Ebu Basir'in "Cehalet Mazereti" isimli kitabından alıntı yaparak dört madde hâlinde konuyu açıklamıştır.[37] Biz de yazarın tespitlerine itirazımızı şöyle sıralıyoruz:

Çizilen tabloya göre Asr-ı Saadet'te yaşıyoruz. Herkes şirkten teberrî etmiş, Allah'a (cc) teslim olmuş, bir grup genç de bu insanları eğlence olsun diye tekfir ediyor.

37. Risale, s.4-5

Siz gerçekten bu toplumu Asr-ı Saadet'e, âlimlerinizi sahabeye, bizi de Haricilere mi denk tutuyorsunuz?

Müslim'e kâfir demenin; onun haklarını ihlal etmek, nebevi emre muhalefet etmek gibi zararları vardır da; Allah'ın (cc) şirk dediği her şeyi işleyen müşriklere, kâfir dememenin hiç mi zararı yoktur? Elbette vardır!

Şimdi bu zararlara bakalım:

Şirk ehlini tekfiri terk etmek; Allah'ın (cc) şer'i ve kevni iradesine aykırı davranmaktır!

Allah (cc) insanları yaratmış ve onları kâfir ve Müslim diye ayırmıştır:

"Sizi yaratan O'dur. İçinizden kimi kâfir kimi de mümindir. Allah yaptıklarınızı görendir." [38]

Kâfirin, tekfir edilmemesi Allah'ın (cc) bu ayrımına muhalefet etmektir.

Allah (cc) dünyada iyiyle kötünün ayrılmasını ve bunun da hayatın tüm alanlarında gerçekleştirilmesini istemiştir:

"Bu, Allah'ın temizle pis olanı (mümin ile kâfiri, Allah yolunda harcanan ile batıl yolunda harcananı) birbirinden ayırması, pis olanın tümünü üst üste yığıp cehenneme atması içindir. Bunlar, hüsrana uğrayanların ta kendileridir." [39]

"Allah pis ile temizi birbirinden ayırmadan, siz müminleri bulunduğunuz hâl üzere öylece bırakacak değildir. Allah sizi gayba muttali kılacak da değildir. Fakat Allah (gaybı bildirmek için) resûllerden dilediğini seçer. Allah'a ve resûllerine

38. 64/Teğabûn, 2
39. 8/Enfâl, 37

iman edin. Şayet iman eder ve sakınıp korkarsanız, sizin için büyük bir ecir vardır." [40]

"De ki: 'Pis olanın çokluğu seni şaşırtıp hoşuna gitse de, pis ve temiz bir olmaz. Allah'tan korkun ey akıl sahipleri ki felaha eresiniz.' " [41]

Nitekim kâfiri tekfir etmemek, iyi ile kötünün birbirine karışmasına sebep olur.

Allah (cc) kâfir ile müminin dünyalık tüm hükümlerini ayırmıştır:

Giyim kuşam, nikâh, miras, dostluk ilişkileri, yiyecek vb. hayatın her alanında bariz olarak ayrılan hükümler vardır. Kâfiri tekfir etmemek, bu hükümlerin Allah'ın (cc) muradının hilafına gerçekleşmesine sebep olacaktır.

Kâfiri tekfir etmemek, yeryüzünde fesada sebep olur:

Allah (cc) kâfirlerin dostluğunu kat'i suretle yasaklamıştır. Kâfirleri tekfir etmeyen kişi, onlara Müslim muamelesi yapacak ve aralarında dostluk oluşacaktır:

"Kâfirler de birbirlerinin dostudur. Şayet yapmazsanız (kendi aranızda dostluk edip, onları düşman edinmezseniz) yeryüzünde bir fitne ve büyük bir bozgunculuk olur." [42]

Allah (cc) kâfirlerin akıbetiyle Müslimlerin akıbetini ayırmıştır: Kıyamette müminler cennete, şirk ehli ise cehenneme girecektir.

Bunu yapmayan kişiler; onları cennetlik görecek, istiğfarda bulunacak, cenazelerine katılacak, namazlarını

40. 3/Âl-i İmran, 179
41. 5/Mâide, 100
42. 8/Enfâl, 73

kılacak... ve Allah'ın (cc) muradına aykırı davranacaktır. Şirkten hakkıyla teberrî etmemiş olacaktır.

"De ki: 'Ey Kâfirler! Ben, sizin ibadet ettiklerinize ibadet etmem. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz. Ben de sizin ibadet ettiklerinize ibadet edecek değilim. Siz de benim ibadet ettiğime ibadet edecek değilsiniz. Sizin dininiz size, benim dinim bana.' "[43]

Allah Resûlü (sav), bu sureyi "şirkten beraat suresi" olarak isimlendirmiştir.[44] Malumdur ki şirki terk edip, ondan tevbe etmeden İslam olmak mümkün değildir.[45] Allah Resûlü'nün (sav) beyanıyla birlikte ele alındığında, şirkten teberrî etmenin ancak şöyle mümkün olduğu görülür:

a. Allah'a (cc) şirk koşan müşriklerin kâfir olduğuna itikad etmek.

b. Onların ibadet ettiği tağutlara ibadet etmemek ve onlardan teberrî etmek.

c. Allah'a (cc) ibadet ettiklerini iddia etseler bile, şirkle beraber hiçbir ibadetin geçerli olmadığına ve şirk koşanın Allah'a (cc) ibadet etmemiş olduğuna inanmak.

d. Şirkin bir din olduğuna itikad etmek ve o dinin kendisinden de mensuplarından da teberrî etmek.

Tüm bunlara binaen şöyle deriz: Nasıl ki bir Müslim'i haksız yere tekfir etmek suçsa, bir müşriği tekfir etmemek de suçtur. Biri ifrat biri de tefrittir. Dahası, Allah'ın hüccetinden yüz çevirmiş, sihir/kehaneti/hurafeyi/menkıbeyi

43. 109/Kafirûn, 1-6
44. Tirmizi, 3403
45. bk. 3/Âl-i İmran, 64; 9/Tevbe, 11

din edinen, Allah'a iftira ederek Allah'a (cc) şirk koşan insanlara Asr-ı Saadet muamelesi yapmak, daha beter bir suçtur.

Âlimlerin tekfirden sakındıran sözleri elbette haktır, doğrudur. Bir Müslim'in tekfir edilmesi zor bir meseledir. Dikkat ister, ilim ister, sorgulama ister, tahkik ister… Ancak bu sözleri müşriklere tatbik etmek akıl işi değildir. Bu, Allah'ın koruması altındaki Müslim'le, Allah'ın (cc) hiçbir koruma kılmadığı müşriği eşitlemektir.

Bir Müslim'i kolaylıkla tekfir eden kişi nasıl zalimse, bir müşriğe Müslim muamelesi yapan da aynı şekilde zalimdir.

Anlaşılır mı bilmem, ama anlaşılsın diye bir örnek verelim: Tekfirden sakınma konusunda Gazali'nin sözlerini serlevha edinen derin ilim sahipleri (!), onun Bâtınîler ve filozoflar hakkında söylediklerini biliyor mu? Okuma zahmetinde bulunur mu? Bu Bâtınîler ve filozoflar İslam'a müntesip değil mi? Lailaheillallah demiyor mu? Namaz kılmıyor mu? Tevil ehli değiller mi? Niçin Gazali bunları tekfir ediyor? Acaba siz âlimleri yanlış anlıyor olabilir misiniz?..

5. Harici Olma Meselesi

Yazar, "Hariciler Hakkında Varid Olan Hadisler" ve "Müslimleri Tekfir Eden Haricilerin Hükmü" bölümünde önce Hariciler hakkında varid olan hadisleri zikreder. Sonra ulemanın, Haricilerin kâfir olup olmadığı hakkındaki ihtilaflarını sunar.

Cumhur-u ulema Haricilerin tevil ehli olduğunu kabul etmiş ve onları tekfir etmemiştir. Hadis ehlinden bir kısım âlim ise; hadislerdeki "dinden çıkarlar" ibaresi ve başka

vecihlerle Haricilerin kâfir olduklarını söylemiştir. Yazar bu manada kaynaklarla açıklama yapar. [46]

Bu bölüme dair söylemek istediklerim şu şekildedir:

a. Dilinize doladığınız bu gençler; içkiyle, kumarla, zinayla mı bu toplumu tekfir ediyor? Şayet sizin de küfür saydığınız, engelleri de içtihadi gördüğünüz sebeplerle tekfir ediyorlarsa, neden ikide bir Haricilik konusunu açıyorsunuz? Ayıptır, insaf ehli olun. İlim ehline yakışan insaflı olmaktır. Laf kalabalığı yapıp, insanları aldatmak değil!

Yazar, Haricilerle ilgili hadisleri aktarırken ikinci hadis olarak Ebu Said El-Hudri'nin (ra) rivayet ettiği, "... Onlar putperestleri bırakır, İslam ehlini öldürürler." [47] rivayetini zikreder.

b. Bu putperest müşrikleri tekfir eden bizler mi; yoksa onlara her türlü özrü bulup, dilini bizlere dolayan sizler mi Haricilerin vasfına daha layıksınız? İnsaf...

c. Eğer bizler sahabeyi tekfir etmiş olsak -Allah'a sığınırız- veya insanları büyük günahlarla tekfir etmiş olsak -Allah'a sığınırız- bu bölümden istifade eder, tevbe ederdik.

Evet, bu âlimler, sahabeyi tekfir eden Haricilerin tekfirinde ihtilaf ettiler. Peki, tekfir etmeyenler, tekfir edenlere "Siz Haricisiniz, aşırı ve cahilsiniz!" mi dediler? Öyleyse biz insanları şirklerinden dolayı tekfir ederken neden bize Harici diyorsunuz? Farkında mısınız; heva ve adavet

46. Risaele, s. 6-8
47. Buhari, 3344; Müslim, 1064

gözlerinizi öyle bir bürümüş ki, naklettiğiniz sözleri de anlamıyorsunuz!

Bilmiyorum, biz Haricileri (!) örnek alır mısınız, ama yine de söyleyeyim:

Bizi ve davetimizi tanıyan herkes bilir ki, bu şeyhlerle muhalif olduğumuz tüm noktaları beyan etmemize rağmen, bir kez dahi dilimizi onlara uzatmadık. Sadece vechi hatayı beyan edip, onları hep hayırla andık. Rabbimden dileğim, dilini en çirkin vasıflarla muvahhidlere uzatanları ıslah etmesidir.

B. YAZARIN BAZI İLGİNÇ TESPİTLERİ

1. Tekfir Hususundaki Tespitleri

Yazar "Kâfiri Tekfir Etmeyen Kâfir midir?" [48] başlığı altında çok ilginç tespitler yapar.

Bunlara tek tek cevap verelim:

Yazar iki üç yerde, "Andolsun ki: 'Allah üçün üçüncüsüdür.' diyenler kâfir olmuşlardır... " [49] ayetine dayanarak, "Yahudi ve Hristiyanlara kâfir demeyen kâfir olur. Bunun sebebi ayetin delaletinin kat'i olmasıdır. Allah (cc) böyle söyleyenlere kâfir demiştir. Yahudi ve Hristiyanlara kâfir demeyen de Allah'ı yalanlamış olur." demiş ve -Ebu Basir ve Ebu Muhammed'den- bunu destekleyen alıntılarda bulunmuştur.

Şimdi soruyorum: Teslis inancına küfür diyen ayetlerin sübutu ve delaleti kat'idir de şu ayetlerinki zanni midir?

48. Risale, s. 9-16
49. 5/Mâide, 73

" ... Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmezse onlar kâfirlerin ta kendileridir." [50]

" ... Hükmünde hiç kimseyi ortak kılmaz (tek hükümran, yasamada bulunan, doğru ve yanlış belirleyen O'dur.)" [51]

"Yoksa, Allah'ın izin vermediği şeyleri, kendilerine dinden şeriat kılan/kanun yapan ortakları mı var?.." [52]

"(Şahsi arzu ve isteklere göre) haram ayların (yerlerini değiştirip) ertelemek, küfürde ileri gitmektir ... " [53]

"Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler ... " [54]

Bu ayetlerle, Hristiyanlar hakkında varid olan ayetleri karşılaştırdığımızda şunları göreceğiz:

Mâide Suresi'ndeki 72 ve 73. ayetler, sübutu kat'i olduğu gibi, aynı zamanda bu ayetler de sübutu kat'idir. Çünkü ayrım olmaksızın hepsi Kur'ân-ı Kerim'in ayetleridir.

Mâide Suresi'ndeki 72 ve 73. ayetler, nasıl delaleti kat'i ise, bu ayetler de delaleti kat'idir. Mâide Suresi'nin 72 ve 73. ayetleri ibare-i nas hükmündedir, yani nas tam manasıyla açıklanmış, mesele anlaşılsın diye sunulmuştur. İbare-i nassın veya cumhurun yanındaki ismiyle "mantuk-u sarih"in [55] en üst seviyesi olan "asaleten" [56] seviyesindedir.

Yukarıda verdiğimiz ayetler için de -Kehf Suresi'nin 26.

50. 5/Mâide, 44
51. 18/Kehf, 26
52. 42/Şûrâ, 21
53. 9/Tevbe, 37
54. 9/Tevbe, 31
55. Mantuk-u sarih; lafzın kendisi için vazolunduğu manaya mutabakatı veya delaletidir. Burada sadece lafzın bir dildeki sözlük anlamını bilmekle başka bir şeyin aracılığına gerek duyulmaksızın yalnız okumak, söylemek veya işitmekle doğrudan anlamına ulaşılır. Fıkıh usulü tabiridir.
56. Asaleten; delil alma noktasında en kuvvetli olan delil demektir. Fıkıh usulü tabiridir.

ayeti dışında- aynı şey geçerlidir. Lafız, o manaya delalet etsin diye serdedilmiştir. Ayrıca direkt anlaşıldığı için onlar da "asaleten" seviyesindedir. Kehf Suresi'nin 26. ayetinde ise nas apaçık değildir, hükme işaret edilmiştir. Nas, doğrudan o mana anlaşılsın diye açık bir şekilde serdedilmese de mana, lafzın kendisinden çok açık bir şekilde anlaşılır.

Madem hem sübut yönünden hem delalet yönünden ayetler aynı mertebededir; öyleyse neden Hristiyan ve Yahudilere kâfir demeyen kâfir oluyor da Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyen, Allah'ın kanunlarını değiştiren, kendisini ve meclisini yasamada Allah'a (cc) ortak tayin edenleri tekfir etmeyenler kâfir olmuyor? Hangi delillere dayanarak ayırdınız bu ikisinin arasını?

Bazılarınız Arap ülkelerini baz alıp şunu söylüyor: Kanunda "Yasama kaynağı İslam'dır" maddesi var. Ya da seçim afişlerine "Çözüm İslam'da!" yazıyorlar. Meclisi Allah adıyla açıyor, Allah adıyla kapatıyorlar... Halk bunlara aldanıyor, meclisin hakikatini bilmiyor. Ayrıca mahkemelerde nikah-miras-talak-ticaret hukuku İslam'a göre düzenlenmiş...

Anladık, anladık da... Bunun Türkiye ile ne ilgisi var?

Bu işleri yapanlar; bu ülkede ne seçim afişlerinde "Çözüm İslam!" yazıyor, ne anayasalarında "Şeriat teşri kaynağıdır." [57] ibaresi geçiyor ne de "Biz Müslimiz." diyorlar. Açıkça bunu demokrasi ve laiklik adına yaptıklarını, İslam'ın iptidai bir hayatı öngördüğünü ve toplumun geri kalmışlığının müsebbibi olduğunu ilan ediyorlar. Bunun yanında hi-

57. Yasa ve kanun çıkarma kaynağı Kur'ân ve sünnettir.

lafetin yıkılıp bu sisteme giriş gününü de ulusal bayram ilan edip kutluyorlar. Kanun yapma işini açık bir şekilde topluma ilan ediyorlar. Sırf bu işlem için tahsis edilmiş televizyon kanalı dahi vardır. Hiçbir kanun maddesi de İslam'a dayanmıyor.

Ta ilkokuldan itibaren demokrasi ve laikliğin anlamını, faziletini ve bize kazandırdıklarını anlatıyorlar. Şeriat hukukunu ilga edip, Batı'dan medeni kanunlar almalarını övüyor, bayram olarak kutluyorlar.

Bunları zikretmemin sebebi, yazarın sürekli, "Bu halk parlamento hakikatini bilmiyor, bu halk yöneticilerin 'Çözüm İslam'dır!' afişlerine kanıyor." şeklinde nakiller yapmasıdır. Bizim ülkede böyle şeyler yok![58] Herkes küfrünü açıkça işlemekte ve sıklıkla meydan toplantılarında/mitinglerde halka da anlatmaktadır.

Eğer yazar, "Sizin ülkenizde de İslam adına ortaya çıkan partiler vardır." derse şöyle cevap veririz: "Siz sürekli olarak, hüküm zahire göre verilir." diyorsunuz. Peki, bu partilerin ve yöneticilerinin bir gün İslam'dan bahsettiğini duydunuz mu? Aksine, İslam adına ortaya çıkanlar kraldan daha kralcı, en laik partiden daha laik kesilip demokrasinin yılmaz bekçileri olduklarını avazları çıktıkları kadar haykırmaktadır.

Tekrar söylüyorum: Bu halk bizim yanımızda ne şüphe ne de tevil sınıfına girmez. Sadece bu iddia sahiplerinin gözünü açmaya çalışıyorum, vesselam.

58. Türkiye'deki mevcut partiler, seçimlere girerken, bir kısım Arap devletlerinde olduğu gibi; İslam'ın hâkim kılınması veya tek çözümün İslam'da olduğu gibi söylem ve iddialarda bulunmazlar. Buradaki sorun; Arap devletleri hakkında söylenenlerin, Türkiye'de olup bitenlerle kıyaslanmasıdır. Bu metot da görüldüğü gibi çok tutarsız olmaktadır.

Yazar "Kâfirin şahsını tekfir etmeyen ile kâfirin fiilinin küfür olduğunu kabul etmeyen kişi arasında fark vardır. Yani küfrü mutlak ile küfrü muayyen arasında fark vardır." [59] **der. Ayrıca sayfa 26'da da Ali Hudayr'den şu nakli yapar:** "Hükmün bilinmemesi ile vakıanın bilinmemesi arasında fark vardır. Kâfiri tekfir etmeyen ile küfür eylemine küfür hükmü vermeyen arasında fark vardır. Örneğin; Allah'tan başkasına secde eden ve Allah'tan başkasına kurban kesen kâfirdir. Kim Allah'tan başkasına kurban kesmek küfür değil derse o da kâfir olur. Sebebi ise hükmün cehaletidir."

Öyleyse bizim yaşadığımız toplumdaki insanlar, yöneticilerin ve askerlerin eylemlerine "küfür" **diyorlar da şahıslara** "kâfir" **demiyorlar öyle mi? Yani hükmü biliyorlar da hâli bilmiyorlar. Peki, insanlar bu işlenen açık küfürlerin, küfür olduğunu bilselerdi iştirak ederler miydi? Yazarın kastettiğinin aksine bu toplumda, yapılan bu benzeri fiillerin küfür olduğunu bilen veya idrak eden insan sayısı çok azdır. Belli cemaat mensupları hariç hiç kimse bilmez. Bu insanlar Allah'ın hücceti olan Kitap'tan, ayet-i kerimenin tabiriyle** "yaban eşekleri" **gibi kaçtıkları için, bilmeleri de mümkün değildir. Kaldı ki,** "Kur'ân'ı çok okuma! Çok okuyanlar deliriyor!" **diyen insanlar, nasıl bilecektir ki?**

2. Hâkimiyet Hususundaki Tespitleri

"Şeriatı değiştirme konusuna gelince, bu zamanın mürcielerinin sözüne göre amel edip, kalbî inkâr olmaksızın, şeriat değiştirme eylemini dinden çıkaran bir eylem görmeyen kişi tekfir edilmez."

59. Risale, s. 10

Yazarın bu sözü üzerinde biraz durmak faydalı olacaktır. Bu söz, yani "Kalbî inkâr olmadan küfür sözü insanı küfre sokmaz." [60] diyerek, mürcienin mezhebiyle amel eden ve tağutları tekfir etmeyen kişiler mazur mu olur?

Bu söz bu risalede varid olmuş en temelsiz sözdür. Hatta bu sözü denize atsanız, eminim denizi kirletir.

Bu söz, küfre kapı aralar ve küfrü mazur kılmak gibi büyük bir tehlikenin de önünü açar. Allah'ın şeriatını değiştiren tüm tağutlar bu sözü kendilerine kılıf yapar, "Biz, şeriatı inkâr etmiyoruz, yaptığımızı helal görmüyoruz." derler. Eğer mezhebin lazımı, lazım olmuş olsaydı yazar bu sözüyle kâfir olurdu.

Biz biliyoruz ki yazar, bunu meşru görmeyen ve yapanları da tekfir edenlerdendir ve bu sözün lazımını, asla iltizam etmez. Meramını anlatamadı herhâlde diyerek bir Müslim hakkında hüsnüzanda bulunuyoruz.

Yazarın, insanın küfre girmesine engel saydığı özrü; şer'an inceleyelim:

Allah (cc) Kur'ân-ı Kerim'de insanları kalplerindeki inkâra bakmadan, yaptıkları ve söyledikleri söz ve fiillerle tekfir etmiştir:

"Andolsun ki sözlerini onlara soracak olsan: 'Lafa dalmış, eğleniyorduk.' diyeceklerdir. De ki: 'Allah'ı, ayetlerini ve Resûlü'nü mü alaya alıyorsunuz? Özür dilemeyiniz! Muhakkak ki imanlarınızdan sonra kâfir oldunuz. Sizden bir

60. Bu kaide tamamen Gulat-u Mürcie'ye (Mürcie'nin en aşırılaına) aittir.

grubu bağışlasak bile, suçlu günahkârlar olmaları nedeniyle bir diğer gruba azap edeceğiz.' "[61]

"O sözü söylemediklerine dair yemin ediyorlar. Andolsun ki küfür sözünü söylediler ve İslamlarından sonra kâfir oldular. Ve başaramadıkları bir işe yeltendiler. Allah ve Resûlü'nün ihsan ve lütfundan vererek onları zengin kılmasından ötürü mü intikam almaya kalkıyorlar? Tevbe ederlerse onlar için hayır olur. Yüz çevirirlerse Allah, onlara dünyada da ahirette de can yakıcı bir azap ile azap edecek ve onların yeryüzünde ne bir dostları ne de bir yardımcıları olacaktır."[62]

"Andolsun ki: 'Allah, Meryem oğlu Mesih'tir.' diyenler kâfir olmuşlardır. (Oysa) Mesih demişti ki: 'Ey İsrailoğulları! Benim Rabbim ve sizin Rabbiniz olan Allah'a kulluk edin. Şüphesiz ki kim Allah'a şirk koşarsa, Allah cenneti ona haram kılar. Onun barınağı ateştir. Zalimler için yardımcı da yoktur.' Andolsun ki: 'Allah üçün üçüncüsüdür.' diyenler kâfir olmuşlardır. (İbadeti hak eden) tek bir İlah'tan başka hiçbir ilah yoktur. Şayet söylediklerine son vermezlerse elbette, onlardan kâfir olanlara, can yakıcı bir azap dokunacaktır."[63]

Dikkat edilirse Allah (cc) **bu ayetlerde kişileri, söyledikleri sözün kendisiyle tekfir etmiştir. Hüküm ve teşri ayetleri de aynen böyledir.**[64] **O fiili işleyen, şeriatı değiştiren veya şeriatla hükmetmeyen, o fiilin kendisiyle kâfirdir. Eğer kim bu tür fiillerde kalbî inkârı şart koşarsa şüphesiz Allah'ın** (cc) **zikretmediği şeyi şart koşmuş olur.**

61. 9/Tevbe, 65-66
62. 9/Tevbe, 74
63. 5/Mâide, 72-73
64. Örneğin Mâide Suresi 44. ayet

Bu söz Mürcie'nin en aşırılarının sözüdür. Bakalım selef, onlar ve sözleri hakkında ne demiştir:

İmam Humeydî (rh) **der ki:** "İnsanlardan bazısının, 'Kim namazı, haccı, orucu, zekâtı kabul eder ve bunlardan hiçbirini yapmazsa, ölene kadar kıbleye ters namaz kılarsa, bunları ikrar edip kalben inkâr etmedikçe kâmil imana sahip bir mümindir.' dediği bana haber verildi. Dedim ki: 'Bu, apaçık küfürdür ve Allah'a, Resûl'üne, İslam ulemasına muhalefettir.' Allah (cc), 'Onlar dini sadece Allah'a has kılarak ibadet etmekle emrolundular.' buyurur." [65]

İmam Ahmed (rh) **der ki:** "Kim bu sözü söylerse kâfir olmuş, Allah'ın emrini, Resûl'ünü ve Resûl'ün Allah'tan getirdiklerini reddetmiştir." [66]

Tekfirin şartları ve engelleri meselesi!

Yazar diyor ki: "Özellikle muayyen hakkında hüküm verirken tekfirin şartlarına ve manilerine bakmak şarttır."

Bu ibare kitabın birçok yerinde geçer ve yazar, muasır âlimlerden alıntılar yapar.

Kastı şudur: Biri küfür ameli işlese de, onu tekfir etmeden önce mutlaka konuşulmalıdır. Tekfirin şartlarının yerine gelip gelmediği, küfre girmeye engel durumların ortadan kalkıp kalmakmadığı kontrol edilmelidir. Aksi hâlde bunlar yapılmadan birini tekfir etmek aşırılık, -yazarın o çok sevdiği ifadeyle- Hariciliktir.

Cevabım şu şekildedir:

Bu kaide genel anlamda doğrudur. Ancak şu açıklamaların yapılması zorunludur:

65. Feteva, 7/205-209
66. Feteva, 7/205-209

a. Tekfir ahkâmında İslam'a girmiş ve sonra küfür ameli işlemiş bir Müslim'le, şirk üzere yaşayan insan arasında fark vardır. Allah (cc) bu ikisinin ismini, hükmünü ve akıbetini birbirinden ayırmıştır:

"İman edip salih amel işleyenleri, yeryüzünde bozgunculuk yapanlarla bir tutar mıyız hiç? Ya da muttakileri facirlerle bir tutar mıyız?" [67]

Hâliyle bu kaide; hakkında İslam sabit olmuş muvahhidler için geçerlidir, Allah'a (cc) şirk koşan müşrikler için değil. Zira Allah Resûlü (sav) hiçbir müşriğe tekfirin şartları ve engelleri ahkâmını uygulamamıştır.

b. Şeriat, insanları mümteni ve makdur aleyhi olarak ayırmıştır:

Mümteni: İslam şeriatından cüzi ve külli olarak imtina eden, ele geçirilmediklerinden dolayı Müslimlerin yargılayabilmesi mümkün olmayan kişilerdir.

Makdur Aleyhi: Müslimlerin sultası altında olan, dilediklerinde yargılayıp had ikame edebilecekleri kişilerdir.

Makdur aleyhi olan insanda, tekfirin şart ve engellerine bakılmalıdır. Mümteni olan insanda ise tekfirin şart ve engellerine bakılmaz. Kendisi için bir engel olsa da üzerinde olduğu hâl ile muamele görür. Çünkü insan, gücünün yettiğini yapmakla sorumludur. Mümteni olan insanı yargılamak, sorular sormak, söylediklerini tahkik etmek mümkün değildir. Hâliyle bu kaide ona uygulanmaz.

c. Yazar bu konuda fahiş bir ilmî hata içindedir. Âlimlerin mümteniye dair verdikleri örnekleri, mümteninin tanımı

67. 38/Sâd, 28

sanmış ve mümteni kimseyi bunlarla sınırlamıştır. Oysa âlimler; mümteniyi tanımlar, sonra da bazı örnekler zikrederler. Bunlar mümteniye dair verilmiş örneklerdir. O tanıma uyan başkaları çıkarsa, onlar da mümteni sayılırlar.

Bu imamlar, mümteni insanı zikrettikten sonra şöyle der: "Bu kişinin küfür işledikten sonra ya daru'l harbe kaçması, oraya iltihak etmesi ya da kendilerinin kuvvet sahibi olup Müslimlerden imtina etmeleri gerekir." [68]

Dikkat edilirse; mümteni, şer'i açıdan yargılanması mümkün olmayan insandır. Bunun birçok örneği olabilir. Ancak esas, yargılama yapılıyor olmaması veya yapılamamasıdır.

İbni Teymiyye (rh), "Makdur aleyhi; beyyine ve ikrarla sabit olduktan sonra onlara had uygulama imkânı olması ve Müslimlerin otoriteleri altında olandır." [69] şeklinde açıklamıştır.

Bu noktanın anlaşılması çok önemlidir. Müslimlerin had ikame edemediği veya Müslimlerin otoriteleri altında olmayan, yargılayamayacakları insan mümtenidir. O âlimlerin yaşadığı dönemi düşünelim. Ya İslam devleti vardır ya da küfür devleti. İslam devletinde olup da suç işleyen bir insan; ya oradan kaçacaktır veya bir güce sığınacaktır. Aksi hâlde yargı gücü -kadı- onu yargılayacaktır. Başka bir şeyin olması da düşünülemez. Bugün ise durum değişmiştir. Kaçmasa da, kendi kuvveti olmasa da kişi muvahhidlerin otoritesi altında veya yetki alanında değildir.

Bu tafsilatı anlattıktan sonra, asıl soruya geçelim: Bugün

68. Nakiller için bk. Cami', 2/568-573
69. Es-Sarimu'l Meslul, 507

bu toplum mümteni hükmünde midir, yoksa makdur aleyhi hükmünde midir?

Yani siz, şer'i bir yargılama ile insanları yargılayacak ve onlarda tekfirin şart ve manilerini arayacaksınız, öyle mi? Belki sadece tanıdığınız insanlara bunu yapabilirsiniz. Ancak bunun genele yayılması mümkün değildir.

Yazar ve bu konu hakkında yazı yazan diğer bazı kimseler, "Tağutların askerlerine kâfir muamelesi yapılır. Nitekim onlar mümtenidir." derler.

Biz de diyoruz ki: Bu insanlar -toplum- Allah'ın (cc) açık şirk dediği her şeyi işleyen topluluktandır. Ve bunları yargılayıp tekfirin şart ve manilerini tahakkuk etmek mümkün değildir. Biz bunlara toplu olarak bu gözle bakarız. Ancak tanıdığımız, şer'i yargılamadan imtina etmemiş tevhid ehlinden olan kişileri ise tekfirin şart ve manilerine bakmadan asla tekfir etmeyiz. Ve bunu da her birimiz değil, ehil olan ilim adamlarımız yapar.

Yine tekrarlıyoruz ki; bu toplumda şer'i mazeretleri olanlar olabilir. Biz bunu bilemeyiz. Allah'a (cc) havale ederiz. Toplum fertlerine, kendilerinde İslam alameti görmedikçe yaygın olan hâlleriyle muamele ederiz.[70]

Bunu söylerken zan ile değil, yakin ve neredeyse istisnası olmayan vakıaya dayanarak söylüyoruz. Bu kısım ilk başlıklarda da açıklandığı için fazla uzatmıyorum.

Tağutların muayyen tekfiri konusunda hata!

Yazar, Şeyh Makdisi'den şöyle aktarıyor: "Bazı kardeşler bana şu şekilde itiraz ettiler: Mücmel imana haiz olan söz

70. İslam alametlerinin ne olduğunu ilk bölümde belirtmiştik.

konusu avam, yani İslam'ın rükünlerini yerine getirip tağuta ibadetten ve yardımdan sakınan avamın çoğu, iktidar tağutlarını tekfir etmiyorlar ... "[71]

Yazar diyor ki: "Bütün bunlara rağmen tevhid ehliyle bu gibi kimseler arasındaki ihtilaf, tağutlara iman-küfür ismini vermek babında kaldığı sürece, biz onları tekfir etmeyiz. Ancak bizim onlarla olan ihtilafımız tevhid ve şirk konularına taşındığında yani; onların tağutları tekfir etmemelerine, tağutları dost edinmelerine, onlara ibadet etmelerine, kanun koymada onlara yardım etmelerine sebep olursa bu bidat, onları küfre ulaştırmış olur ... "[72]

Şeyh Makdisi devamında şöyle diyor: "Velhasıl 'Tağutu tekfir etmeyen onu inkâr etmemiştir.' sözünü söyleyen dikkatli olmamıştır. Çünkü tağutu inkâr etmek, tağutun uluhiyetinden berî olmayı, ibadetinden sakınmayı, teşri konusunda ona itaat etmekten yüz çevirmeyi, reddetmeyi içerir. Dolayısıyla bir şüpheden dolayı tağutu tekfir etmeyen, ama bunların (saydıklarımızın) hepsini gerçekleştiren kişi sapık Mürcie de olsa tağutu inkâr etmiştir."[73]

Yazar devam ediyor: "Sözlükte 'keffara' ve 'kafara' arasında fark vardır. Birisi inkâr etmek, kabul etmemek, reddetmek, dost edinmemek, ondan berî olmak, ona buğzetmektir. Ayette geçen de budur ... Keffare ise: muayyen birinin dinden çıktığına ve küfre girdiğine hüküm vermektir. Bundan dolayı bu iki kelimenin manasını birbirine karıştırmak hayret bir

71. Şeyh Makdisi cevabında böyle diyor.
72. Risale, s.12
73. Risale, s.13

şeydir. Lakin ilmin büyük meselelerinde iki günlük civciv konuştuğu zaman ancak bu kadar ilim çıkar."[74]

Cevabım şu şekildedir: Yazarın bu civciv sevdası nereden geliyor, bilmiyorum. Bundan yüz çevirip, konuya dair söylediklerine odaklanıyorum... Sonrasında da "iki günlük civciv" hususunu okuyucu kardeşlerimize havale ediyorum.

Daha önce geçtiği gibi Allah (cc) kendi hükümleri dışında kanun yapanları tekfir etmiştir. Nasıl ki delaleti ve sübutu kat'i olan "... Andolsun ki: 'Allah üçün üçüncüsüdür.' diyenler kâfir olmuşlardır... "[75] ayetine dayanarak, Hristiyanlara kâfir demeyenlere kâfir diyorsa; aynı şekilde Allah'ın (cc) birçok ayetinde kâfir olarak isimlendirdiği tağuta kâfir demeyene de kâfir demen gerekir. Kâfir olmalarının sebebi, tağutu inkâr etmemelerinden ziyade, Allah'ın (cc) delaleti ve sübutu kat'i ayetini inkâr etmiş olmalarıdır.

Şeyh Makdisi'den yaptığı nakil ve yazarın anlatmaya çalıştığı meseleye bir bakalım. Sonra da eleştiri oklarını yönelttiği bizlerin vakıasını ve insanların tağutla ilişkisini inceleyelim:

Makdisi şöyle diyor: "Bir kimse tağuta ibadetten, onu dost tutmaktan, onun küfrüne ortak olmaktan, ona yardımdan, onu ilah edinmekten uzak durursa; bununla birlikte ona bir şüpheden dolayı kâfir demese de kâfir olmaz. Zira o kimse zaten fiilleriyle tağutu tekfir etmiştir. Ancak tağutu tekfir etmiyor oluşu; onu dost edinmesine, ona ibadet etmesine, kanun koymada ona yardım etmesine sebep olursa kâfir olur."

74. Risale, s.13

75. 5/Mâide, 73

Biz Makdisi'nin bu düşüncesine katılmıyoruz elbet. Ancak doğru olduğunu farz ederek konuşalım. Bakalım, yazar aktardığını ne kadar anlıyor?

Öncelikle; T.C. halkı tağutu tekfir etmiyor, ama ona yardım da etmiyor, ibadet etmiyor, dost tutmuyor, kanun yapmada ona yardımcı olmuyor, öyle mi?

Yani karşımızda tevhidi yaşayan, ama muayyen bir tağutun hükmünde -bir şüphe nedeniyle- tereddüt edenler var öyle mi?

"Şeyhim" dediğin adamı anlamıyorsun, içinde yaşadığın vakayı anlamıyorsun, reddiye verdiğin adamları anlamıyorsun, kendi yazdığını anlamıyorsun... Bu kadar anlayışsızlık hayra alamet değil. Korkulur ki; bu, yüce Allah'ın, Kitap ve sünnetinden yüz çevirmeye verdiği bir ceza olsun!

"... Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." [76]

Hükmü Allah'tan (cc) başkasına veren insan, Allah'tan başkasına ibadet etmiştir. Bu yetkinin kendisine verilmesini isteyen insan da, insanları kendi ibadetine davet etmiştir. Firavun; Musa'ya (as), "... Sizin için kendimden başka bir ilah bilmem ..." [77] derken de "Ben sizin en yüce rabbinizim!" [78] derken de bunu kastediyordu.

Kuşkusuz, bir kimsenin demokrasi dininde, sahte ilahlara, periyodik iman tazeleme seansı olan seçimlerde oy kullanması, bu hakkı -yasama/teşri hakkını- Allah'tan

76. 12/Yûsuf, 40
77. 28/Kasas, 38
78. 79/Nâziât, 24

(cc) başkasına vermesidir. Bu fiiliyle Allah'tan başkasına ibadet etmiştir.

Yazarın, kitabın muhtelif yerlerinde anlattığı, tağutların Kelime-i Tevhid ile göz boyaması, afişlerde "İslam" yazması, anayasada "Şeriat temel kaynaktır." gibi şeyler de bu ülkede yoktur.[79]

Biz şu an yaşadığımız ülkenin vakıasını konuşuyoruz. Medya, kışla, üniversite ve okullar her vatandaşa demokrasiyi, ne olduğunu, hilafetle arasındaki farkı, Atatürk ilke ve inkılaplarıyla İslam arasındaki farkı anlatır. Yani sistemin, küfrünü gizleme gibi bir derdi yoktur. Bu konularda kimseyi kandırmak gibi bir derdi de yoktur. Şimdi bu tağutlara oy verenler yazarın şeyhten aktardığı noktaları[80] yerine getirmiş ve ona ibadetten kaçınmıştır, öyle mi?

Kısmi anayasa değişikliği için yapılan referanduma katılan halk, yasa ve kanun çıkarmada tağutlara ortak olmamıştır, öyle mi?

Bu insanlar tağuta buğzedip, onları dost edinmiyor, öyle mi? Şeyhin yaşadığı yerlerde böyle insanlar olabilir; ancak emin olsun ki bizim yaşadığımız yerde böyle bir şey yoktur. Var olan da istisnadır.

Bu risaleyi okuyan tüm kardeşlere tavsiyem şudur:

Yıllardır içinde yaşadığımız şu halkı düşünün. Şimdi, bizim bu halkla aramızdaki tek sorun tağutlara "kâfir" dememe meselesi midir?! Onun dışında şeyhin saydığı

79. Türkiye'de hiçbir parti seçimlere girerken; "Ben şeriatı getireceğim, İslam'ı tatbik edeceğim!" dememekte ve böyle bir iddiada bulunmamaktadır. Bilakis, "Ben laikim, demokratım, Atatürk ilke ve inkılâplarının peşinden gideceğim, demokrasiyi hâkim kılacağım…" gibi söylem ve eylemlerle başa gelmektedir.

80. Tağutu bütünüyle reddetmek ve beri olmak, ona itaat etmemek ve sevmemek…

her şeyi yerine mi getiriyorlar?! Bunu düşünürken sadece sıradan halkı değil; şuurlu ve kendisine İslami cemaat diyen insanları da aklınıza getirin. Meselenin vehametini daha iyi kavramış olursunuz.

C. Okul Meselesi

Yazar: " … lazım ile veya delaleti ihtimalli olan fiillerle tekfir" [81] ifadesini kullanır ve bir başka yerde de "Okul meselesi lazım ile tekfir ve ihtimalli tekfir kapsamına girer." [82] der.

Arkadaşımızın iddiası şudur: Bu okullarda okumayı küfür saymak, ihtimalli ve lazım ile tekfir kapsamındadır. Hâliyle bunu yapan gençler hata etmişlerdir.

Cevabımız şöyledir:

"Bir şey hakkında hüküm vermek, onu doğru tasavvur etmenin fer'idir!"

Öncelikle "Bu okulların mahiyeti nedir, buralarda neler yapılıyor, bu gençler neden bu okullara karşı çıkıyor?.." sorularının cevabını verelim. Acaba ortada gerçekten ihtimalli veya lazimi bir durum var mıdır?

Okullarda bulunan mefsedetleri şöyle sıralayabiliriz:

1. Şirk Ayinleri

Her dinin, müntesiplerini ilahlarına yakınlaştıran, ona bağlılık ve inançlarının simgesi olan ayinleri vardır. Bu ayinlerde yapılanlar, herkesin keyfi olarak seçtiği yakınlaşma eylemleri değildir. Nasıl ki Allah'a (cc) ibadetin şekilleri şeriat tarafından belirlenip, sınırları çizilmişse, bu ayin-

81. Risale, s. 17
82. Risale, s. 19

lerde yapılacak ve söylenecek ameller de o dinin kurucu ve koruyucuları tarafından belirlenmiştir:

İlköğretim Yönetmeliği, Madde 12:

"İlköğretim okullarında öğrenciler her gün ders başlamadan önce öğretmenlerinin gözetiminde, topluca aşağıdaki öğrenci andını söylerler:

'Türküm, doğruyum, çalışkanım. İlkem, küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak; yurdumu, milletimi özümden çok sevmektir. Ülküm; yükselmek ileriye gitmektir. Ey büyük Atatürk! Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime and içerim. Varlığım Türk varlığına armağan olsun. Ne mutlu Türküm diyene!' "[83]

Her sabah huşu, inkiyad, tezellul ve tazim içinde hep bir ağızdan edilen bu yemin şu şekilde yapılır: Bahçede, kendisine ve ilkelerine bağlılık yemini ettirdikleri tağutun putu vardır. Çocuklar, hazır ol vaziyetinde, hiç kıpırdamadan bu putun karşısında andlarını okurlar.

Bu ibadet ayini değildir de nedir? Bu bağlılık yemini küfür değil de nedir?

Sen hiç böyle huşu ve tezellul içinde Allah'ın (cc) huzurunda namaza duran bu yaşlarda bir topluluğa rastladın mı?

İnsanlara din anlatırken, haç, zünnar vb. müşriklerin itikadına açıkça işaret olan ve onların dinini temsil eden şeyler hakkında insanlara fetvalar aktarıp tekfir edersiniz de, buna gelince mi ihtimalli dersiniz?

83 "Öğrenci Andı" okutulmasına ilişkin yönetmelik maddesi, 8 Ekim 2013 tarihinde yürürlükten kaldırılmıştır. Danıştay 8. Dairesi, söz konusu yönetmelik hükmünün iptaline, ilk derece mahkemesi olarak temyiz yolu açık olmak üzere karar vermiştir ve söz konusu karar 18 Ekim 2018 tarihinde Danıştay 8. Dairesi tarafından hukuka aykırı bulunmuş ve iptal kararının iptali istenmiştir. Hukuki süreç devam etmektedir.

Haç ve zünnar müşriklerin katıksız alametidir de, bu putun önünde yapılan eylem ve söz, apaçık alamet değil midir? Sade bir bezi beline bağlayan tekfir edilir de, putun önünde yukarıda geçen şekliyle durana özür mü bulunur?

İmam Nevevi (rh) der ki: "Eğer ortasına (beline) zünnar dolarsa kâfir olur. Mecusilerin şapkasını koyanda ise ihtilaf ettiler, sahih olan görüş kâfir olmayacağıdır. Eğer beline ip dolarsa ve sorulduğu zaman zünnar derse çoğunluğa göre kâfir olur." [84]

Kifayetu'l Ahyar sahibi der ki: " ... Eğer Müslimlerin, ancak bir kâfirden sadır olur, diye icma ettikleri bir fiili işlerse, haça secde etmek veya kiliseye mensup kişilerin zünnar ve diğer elbiseleriyle onlarla beraber kiliseye gidip gelmek gibi, -İslam olduğunu açıklasa bile- bütün bunlar küfür olup sahibi tekfir edilir." [85]

Kadı İyad (rh), Eş-Şifa kitabında icma ile küfür olanları aktarırken: " ... Aynı şekilde Müslimlerin, 'Ancak kâfirden sadır olur.' diye icma ettikleri her fiille tekfir ederiz. Velev ki bu fiili yapan kişi İslam'ı tasdik etse de ... Puta, Ay'a, Güneş'e, ateşe secde etmek; kilise ve sinagoglara, oranın ehline ve onların zünnar bağlamak şeklindeki elbiseleri ile oralara gitmek, şüphesiz küfürdür. Müslimler bu fiillerin ancak kâfirlerde bulunduğunda ve bu fiillerin küfür alameti olduğunda icma etmişlerdir. Velev sahibi İslam'ını söylese de bu kişi kâfir olur." [86]

84. Ravda, Riddet Bahsi
85. Riddet Babı
86. Eş-Şifa, 2/308, 4. Fasıl

2. Tağutları Sevdirme ve Onları Yüceltme Siyaseti

Her sabah okulun girişinde "amentü" mahiyetinde çocuklara yaptırılan bu ibadetin dışında, o tağutun sevdirilmesi ve övülmesi vardır.

Millî Eğitim Kanunu, Madde 2: "Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Atatürk inkılaplarına ve Anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Türk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan millî, demokratik, lâik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış hâline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek"

Kavim, amacını gizlemediği gibi, amacı doğrultusunda yaptıklarını da gizlemez. Hatta onları övme ve yüceltme politikaları öyle boyutlara ulaşır ki akıllara ziyandır. Kasım 2007 ve 2008 tarihlerinde, çocuklara bir şiir ezberletilmiş ve bu basına da yansımıştı. Bir veli bunu, çocuğuna ezberletildikten sonra fark etmişti. İşte o dört mısralık şiir (!):

"Karanlığa güneşsin

Bir sönmeyen ateşsin

Sen ilahlara eşsin

Benim sevgili atam!"

"2007 yılı çok geride kaldı, şimdi çoğu şey değişti ... " vb. diyenler olursa Kasım 2019 tarihindeki bir başka ayini zikretmek sanıyorum daha anlamlı olacaktır: Okullar,

öğrencilerini 23 Nisan, 19 Mayıs, 10 Kasım tarihlerinde Atalarının kabrini ziyarete ve saygı duruşuyla selamlamaya götürürler, bu bilinen bir tazim eylemidir. Bununla birlikte 10 Kasım 2019 tarihinde çoğu okulda öğrencilere Atalarının fotoğrafı önünde secde ettirilmiştir. Yaptırdıkları bu şirk ameli, kendi elleriyle internete yaymaları sonucunda açığa çıkmıştır…

Elbette bu ve benzeri ibadetlere verilecek örnek çoktur, ancak kastımızın anlaşılması için bu örnekler yeterlidir.

Malumdur ki bir kâfiri küfründen dolayı sevmek, icma ile küfürdür. Kâfirin şahsına olan sevgi ile küfründen dolayı olan sevgi arasında fark vardır. Bu tağutlar sevdirilirken özellikle yaptıkları küfürden dolayı çocuklara sevdirilirler.

İslam'ı kaldırıp yerine cumhuriyet, laiklik, demokrasi getirmek…

Ülkeyi, farklı kâfir ülkelerinden alınan hukuk modelleriyle yönetmek…

Kılık kıyafet inkılabı…

Harf inkılabı vs…

Adamlar amaçlarını açıkça yazmış, tüm uygulamalar bu amaçlar doğrultusunda açıkça yapılıyor. Soru şu: Burada ihtimalli olan nedir? Lazımi tekfire giren husus nedir?

Bazıları da ne yazık ki şöyle düşünüyor: Bunlar doğru, fakat ben çocuğumu koruyorum. Nasıl koruyorsun? Eve dönünce yapılanların yanlış olduğunu anlatıyorum…

Yahu, bu nasıl bir mantıktır?

Babanın; bakkala ekmek almaya yollarken, cebine 1

liradan fazla para koymaya çekindiği, her duyduğuna gördüğüne inanıp kaçırılma tehlikesi yüksek olduğu için, sokağa dahi kontrollü bir şekilde ve sınırlı bir sürede çıkmasına izin verdiği çocuk; bu süslü ve sistematik şirki alacak, anlayacak, ayıklayacak... sonra da muvahhid kalacak öyle mi?

Ümmetin icma ettiği imanı bozan unsurlardan üçüncüsüne bakalım: "Kim müşrikleri tekfir etmez yahut küfürlerinde tereddüt eder veya görüşlerini doğru bulursa icmaen kâfir olur."

Bir veliye, tağutların çocuklara aşılanan ve sevdirilen bu faaliyetlerini ve bunun hükmünü anlattım. Bana kendi çocuğunun bunları bildiğini ve tağutlara buğzettiğini söyledi. Belli bir süre sonra çocuğuyla konuşurken tağuttan ve ona ibadetten bahsettim.

Yalnız şunu bilin ki; bu çocuk sıradan bir çocuk değildi. Tağutun, babasını şehit ettiği (inşallah), bir çocuktu. Biraz konuşunca, söylediklerimde haklı olsam da, tağutun bu ülkeyi kurtardığı, çok geri olup çadırlarda yaşamak yerine modern hayatı bize armağan ettiğini vs. anlatmaya başladı. Çocuk sıradan bir çocuk olmadığı gibi, aile de sıradan bir aile değildi. Tüm hayatları mahkûmiyet, firar ve tağutla mücadele içinde geçmiş bir aile idi.

Bir başka Müslim'den de şunu dinledim: Müslim kardeş, yıllar önce okul konusunda aynı fikirleri paylaştığı bir arkadaşını ziyaret etmiş, bu arkadaşı çocuğunu okula gönderiyormuş. Bu meseleleri uzunca konuştuktan sonra, baba her zamanki gibi hararetle çocuğu sakındırdığı-

nı anlatıyormuş. Kardeş, çocuğun o gün hangi ödevle meşgul olduğuna bakmak istemiş. Yazı yazmayı öğrenen çocuk birkaç sayfa boyunca "Atatürk'ü çok seviyorum." yazıyormuş...

Şu bir gerçektir ki; bir adam çocuğunu bu ateşin içine atıyorsa; çocuğunu koruyamaz. Çünkü böyle insanlarda o hassasiyet yoktur. Hassasiyetleri dillerindedir. Sen, bir baba olarak, toplum baskısına dayanamamış, kendini koruyamamış ve çocuğunu bu ateşe atmışken... Yavrunun kendini bu sistematik saldırıdan korumasını nasıl bekliyorsun? Akıl işi mi bu? İman işi mi bu?

3. Millî (!) Bayramlar ve Küfür Değerlerinin Gündemleştirildiği Haftalar

"Millî" demek çok önemlidir. Çünkü millî olan her şey sistemin dini anlamındadır ve dininin gereklerindendir. Bundan dolayı sistem; başında millî olan hiçbir şeye alternatif kabul etmez ve alternatifleri suç sayar.

Ki bu; tüm sistemlerde böyledir. Bir şey "millî/millet" kelimesiyle ifade ediliyorsa, o dindir. Allah (cc) tevhid yoluna İbrahim'in milleti demiştir:

"... Hanif olarak İbrahim'in milletine uy!.." [87]

Millî bayramlardan bazılarına örnek verecek olursak:

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı: 23 Nisan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılış günüdür. Onlara göre İslami yönetimden, yani geri kalmışlıktan (!) kurtulup laikliğe, yani muasır medeniyet seviyesine ulaştığımız gündür.

87. 16/Nahl, 123

Evet, sen ey kendini muvahhid zanneden! Sen insanlara bu parlamentonun şirkini anlatırken, senin çocuğun parlamentonun açılışını bayram diye kutlamaktadır!

Sakın, ben çocuğumu sakındırıyorum, diye kendini kandırma! Sen çocuğunu merasimden sakındırsan dahi o güne hazırlık, haftalar öncesinden başlar. Tüm yıl boyunca bu bayramların ve bunun gibi değerlerin öğrencilere sistematik bir şekilde dikte edilmesini saymıyorum bile…

19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı: Bu da hilafet ilgası için başlatılan yurt gezilerinin başladığı Samsun'a çıkış günüdür. Aslında bir halkın emperyalizme karşı verdiği mücadelenin başlangıcı olarak kutlanmak istenmiştir. Fakat daha çok, şeriatı yürürlükten kaldıran, İslami yaşam biçimini inkılaplarla yok sayan kurucu kadroyu övmeye dönüşmüştür.

Yani, tağutları sevme ve sevdirme bayramıdır.

29 Ekim Cumhuriyet Bayramı: Türkiye Cumhuriyeti'nin resmen kurulduğu tarihtir. 29 Ekim 1923 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan bir anayasa değişikliğiyle Türkiye'nin yönetim biçimi cumhuriyet olarak belirlenmiştir.

Bir de 30 Ağustos vardır ki, maalesef (!) o tarihlerde okullar tatildir.

Bugünlerde yapılan eylemler; sıradan bir anma, kutlama veya millî şuur kazandırma değildir. Kemalistler açıkça bunun bir **millî ibadet**, millî tapınma olduğunu söylerler.

Cevdet Kerim 23 Nisan 1933, İstanbul Halkevi konuş-

masında der ki: "Bugünü, Dünya durdukça yaşatacağımız Cumhuriyetin millî **bir ibadet günü** olarak telakki edeceğiz."

Behçet Kemal Çağlar ise 10 Kasım'da yapılan saygı duruşu için der ki:

"Burada şimdilik bulsun nihayet,

Yılda beş dakikalık **millî ibadet**..."

Bu bayram günlerinin dışında bir de haftalar vardır: 10-16 Kasım Atatürk'ü Anma haftası, İnsan Hakları ve Demokrasi haftası vb. Neredeyse İslam açısından içinde küfür ve şirk olmayan tek bir bayram yoktur. İnsani olanlar da özel çabalarla bir laiklik ve demokrasi güzellemesine dönüşmekte, Allah'ın (cc) yasakladığı ve buğzettiği şeyleri yüceltmeyle neticelenmektedir. Bunun en güzel örneği 15 Temmuz 2016 tarihi sonrası yaşananlardır. Ne yazık ki bugün Demokrasi Bayramı'na dönüştürülmüştür. Selalar ve tekbirlerle darbeye karşı koymaya davet edilen halk, darbeyi önlemiştir. Ancak bu darbe girişimi sonrası; İslam değil, demokrasi yüceltilmiş ve o gün bir demokrasi bayramına dönüştürülerek, okullarda kutlanmaya başlanmıştır.

Her zaman olduğu gibi sistem, dini kullanmış, işi bitince de dini değil, kendi şiarlarını yüceltmiştir.

4. Allah, Ayetleri ve Dini ile Alay Etmek ve Şiarlarını İnkâr Etmek

Ne bu okullarda çocukların teslim edildiği öğretmenlerin, ne de çocukların öğrenim gördüğü kitapların dini -İslam'ı- vardır. Bilakis kitaplar ve öğretmenlerin büyük

bir kısmı dini küçümser, hafife alır, gericilik ve yobazlık olarak gösterir.

Yıllarca süren eğitim hayatında tevhidden haberdar bir tek hocaya denk gelmedim. Sadece bir okulda çocuklara Kelime-i Tevhid'in manasını ve gereklerini anlatan bir hoca olduğunu duydum. Gerçi, olması da bir şey değiştirmez. Durumun vehameti açısından bilinmesini istedim.

Çocuk, zahir olan merasim, bayram, put önünde durma, puta secde etme vb. şirklerden sakınsa dahi, içerideki küfürden sakınması mümkün değildir. Her bir hocanın ve dersin binbir çeşit küfrü mevcuttur. Çocuğun her birine itiraz ettiği takdirde orada kalması da mümkün değildir.

Örneğin ilkokul kitaplarında; İslami kıyafette olan insanlar ve onların deyimiyle çağdaşlar (!) karşılaştırılır. Öğretmenler tarafından İslam'ın bu zamanda uygulanamayacağı anlatılır. Sonra uygarlığı, bunların medeni oluşu ve güzel yönleri dikte edilir. Ve tercih çocuklara bırakılır (!)

Yine yönetim biçimi olarak hilafet ve cumhuriyet/demokrasi karşılaştırılır. Aynı usul devam eder.

Coğrafya ve dalları ise tam bir küfür ve inkâr seansıdır. Kâinatta hiçbir şey Allah'a (cc) nispet edilmez. Eski müşriklerin dahi ikrar ettiği yaratma ve icat, Allah'tan başkasına nispet edilir.

"Fesad Medreseleri" kitabına dipnot ekleyen eski bir öğretmenin staj esnasında yaşadıklarını düşelim: "Öğretmen sınıfta yağmurun oluşumunu anlatırken, su buharlarının gökyüzüne çıkıp bulut oluşturduğunu söylüyor, sonra öğrencilere bulutları gökyüzünde hareket ettiren nedir, diye

soruyor. Çocuklar hep bir ağızdan 'Allah!' diyorlar. Ama öğretmen kızarak, 'Hayır, rüzgâr!' diyor."[88]

Yine aynı öğretmen, "166 sayfalık 3. sınıf hayat bilgisi ve 200 sayfalık 4. sınıf fen ve teknoloji kitabını inceledim. Her iki kitapta da 'Allah', 'ilah' ya da hiç olmazsa onların dilinden olan 'tanrı' kelimelerine rastlamadım. Bahsettiğim derslerde işlenilen konular ise insan, evren, madde ve canlılar dünyası ... "[89] diyerek gerçekleri göz önüne seriyor.

Sosyal bilgiler ve vatandaşlık dersleri, demokrasinin sevdirildiği, Atatürk ilke ve inkılaplarının ezberletildiği derslerdir.

Millî Güvenlik[90] dersinin küfrü ise anlatılmayacak kadar çoktur. En ilginci de askeriyeden bir subayın derse girmesidir. Lise 2. sınıfta millî güvenlik hocası yıl boyu asker zihniyetini ve her Türk vatandaşının böyle olması gerektiğini anlatır. Yıl sonunda genelde tek bir sınav ve tek bir soru olur. Dersten kalan, aynı zamanda sınıfta kalacak şekilde tehdit edilir:[91]

Soru: "Atatürk ilke ve inkılaplarını yazınız? Birini açıklayınız?"

Burada şöyle bir şerh vardır. Açıkladığınız ilkeyi genel cümlelerle değil, kendi görüş ve cümleleriniz, kendi fikirleriniz şeklinde açıklayınız!

Felsefe dersi ise... Euzubillah... İlgili dersin bir konusu: "Allah var mıdır? Varsa niye vardır?" "Ama böyle soru olmaz

88. age. 68. sayfa, 45. Dipnot
89. age.
90. Bu ders 2012- 2013 eğitim sezonunda kaldırılmıştır.
91. Bu ders 2012-2013 eğitim sezonunda kaldırılmıştır.

hocam!" **diyenlere,** "O zaman felsefe de olmaz. Felsefe her şeyi sorgulayan ilimdir. Ama her şeyi çocuklar… " **Sonra sınıf incelediği tüm gerçekleri sorgulamaya başlar: Allah var mı? Nasıl? Neden? Her şeyin bir sonu var mı? Gerisini siz düşünün.**[92]

"Şüphesiz ki (Allah), Kitap'ta size (şu hükmü) indirdi: Allah'ın ayetlerinin inkâr edildiğini ve alaya alındığını duyduğunuz zaman, başka bir söze dalıncaya kadar onlarla beraber (aynı mecliste) oturmayın. (İnkâr etmeden ya da konuyu değiştirmedikleri hâlde aynı ortamda oturursanız) şüphesiz ki siz de onlar gibi (kâfir/müşrik) olursunuz. Muhakkak ki Allah, münafıkları ve kâfirleri cehennemde toplayacak olandır."[93]

İmam Kurtubi (rh) **der ki:** " 'Başka söze dalıncaya kadar' ayeti küfür dışında bir söze delalet eder. 'Siz de onlar gibi olursunuz.' Bu ayet gösterdi ki günahkârlardan münker ortaya çıktı mı onlardan kaçınmak gerekir. Çünkü kaçınmayan onların fiillerine razı olmuştur. Küfre rıza küfürdür. 'Siz de onlar gibi olursunuz.', yani masiyet meclisinde oturup onları inkâr etmeyen, onlarla günah konusunda eşittir. Onlar masiyet konuşup, amel ettiklerinde inkâr etmesi gerekir. Onları inkâr etme gücü yoksa oradan ayrılması gerekir, ta ki bu ayetin ehlinden olmasın… "[94]

İbni Kesir (rh) **onlarla günahta eşit olunduğunu açıkladıktan sonra,** "Nasıl ki küfürde onlara ortak oldular, Allah da onları cehennemde ebedî kalmada ortak kıldı."[95] **der.**

92. Burada genel anlamda felsefe alanı değil, Millî Eğitimdeki felsefe derslerinin işleniş ve uygulanış şekli anlatılmıştır.

93. 4/Nîsa, 140

94. 3/279, Nîsa Suresi'nin 140. ayetinin tefsiri

95. 2/317, Nîsa Suresi'nin 140. ayetinin tefsiri

Seyyid Kutub (rh) **şöyle der:** "Nifakın ilk basamaklarından biri ise müminin Allah'ın ayetleri ile istihza edilen meclislerde oturması ve bunları işitmezlikten gelmesidir. '... Böyle kimseler kendilerini müsamaha ve hoşgörü ile kandırırlar. Hâlbuki bu hâl vücuda sirayet eden bir iç hezimettir...' Bunu yapanlarla meclislerde kalanlar iman, küfür arasındaki nifak köprüsünün bedbahtları diye vasfedilirler."[96]

Kendi yaşadığınız okul ortamını, dersleri, öğretmenleri, Allah'ın (cc) **bu ayetlerini ve sonra da körpe çocukları bir düşünelim... Böylece bu neslin neden ikiyüzlü, menfaatperest, günaha meyilli olduğunu daha iyi anlarız. Zira herkes yeni nesli suçluyor... Ama kimse asıl nedeni görmek istemiyor... 11-12 yıl bu eğitim ortamına maruz kalan bir nesilden ne bekliyorlarsa artık!**

Konumuza dönecek olursak;

Bir insanın o mecliste oturup da veya o fiillerin olduğu yere çocuğunu gönderdikten sonra "Ben razı değilim..." **demesi bir şey değiştirmez. Çünkü rıza içsel bir şeydir ve biz, insanların içinde ne olduğunu bilemeyiz. Neyi izhar ediyorlarsa, yani görünen amelleri neyse ona göre muamele ederiz.**

Ömer (ra) **şöyle der:**

"Birtakım insanlar, Resûlullah (sav) zamanında vahiy ile (sırları meydana çıkar da) yakalanırlardı. Şimdi ise vahiy kesilmiştir. Biz sizi ancak zahirde gördüğümüz amellerinize göre değerlendiririz. Kim hayır hâli izhar ederse, biz ona güvenir ve ikram ederiz. Onun gizli işlerinden hiçbir şey(i araştırmak)

96. Özetle Nîsa Suresi'nin 140. ayetinin tefsiri

bize ait değildir. Gizli işleri hususunda onu Allah hesaba çeker. Kim de şer hâli izhar ederse, kalbinin temiz olduğunu söylese dahi biz ona güvenmez ve sözünü tasdik etmeyiz."[97]

Ayrıca Rabbimiz, " … siz de onlar gibi olursunuz."[98] hükmünü, razı olup olmamaya değil, o ortamda bulunup bulunmamaya bağlamıştır.

Kaldı ki bir insan Allah'ın (cc) yasakladığı bir şey yapıyorsa, buna ne isim verilirse verilsin sonuç değişmez. Ne söylediğine değil, ne yaptığına bakılır:

"Onlara: 'Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın.' denildiğinde: 'Biz sadece ıslah edicileriz.' derler. Dikkat edin! Onlar bozguncuların ta kendileridirler. Lakin farkında değillerdir."[99]

Şöyle bir ilginçlik vardır: Yazar, bu okullarda yapılanların haram olduğunu ve fasıklık olduğunu kabul ediyor! Peki, acaba şunu düşünüyor mu: Bu adam (veli) yıllarca bu haramı ve yazara göre ihtimalli küfrü işliyor… Ve aynı adam zahiren var olan küfürlere karşı "Ben çocuğumu koruyorum, yapılanlardan razı değilim." diyor… Şimdi siz, hangi fıkha göre, zahirî bir durumu -size göre- fasık olan bu kişinin sözüyle iptal ettiniz?! Şunu öğrenmek istiyorum: Bu konuda da âlimlerimizin şeriat dışı bir usulü mü var? Şeriatın fasık olana, onun sözüne, haberine, şahitliğine bakışı malumdur! Acaba siz nasıl bakıyorsunuz?!

5. İslam Ahlakına Aykırı Ortamlar

Okullar, içinde bulunan küfürlerin yanında, tam bir ahlak erozyonu yaşatır. Eğitim, İslami esaslara göre dü-

97. Buhari, 2641
98. 4/Nîsa, 140
99. 2/Bakara,11-12

zenlenmediği için yüce Allah'ın sınırları sürekli çiğnenir. Okulun müfredatı (müzik, resim, felsefe vb.), eğitim görülen ortam (kız-erkek, ihtilatı/karması), eğitimi veren insanların dünya görüşü ve ahlaki yapısı; genel anlamda Allah'ın (cc) sınırlarını çiğnemeye yöneliktir.

Peki, sen söyle! Doğrudan kalbe tesir eden bunca haramın arasında o fıtratı bozulmamış temiz ve körpe kalp ne hâl alır? Fitnelerin uğrak yeri olan kalp, ters çevrilmiş ve ağzı kapanmış bardak şeklini alır. Hiçbir iyiliğe yer yoktur onda. Artık, iyilik kötülük, kötülük de iyilik olur onun için. Bu benim sözüm değildir. Bu, konuştuğunda hak ve vahiyden başka bir şey konuşmayan Allah Resûlü'nün (sav) sözüdür:

"Fitneler kalbe çizgi çizgi arz olur (atılır). Hangi kalp bunu içerse üzerine siyah, hangi kalp de reddederse beyaz bir nokta konur. Öyle ki o kalp (fitnelerin arz olduğu) bulanık ve ters çevrilmiş testi gibidir. Ne iyiliği tanır ne de kötülüğü reddeder. Sadece içerisine giren arzu ve hevesi bilir." [100]

Sen! Çocuğunu bu okullara yollayan kimse! Hadi onu küfürden sakındırıyorum diye Allah'ı (cc) kandıramasan da, Müslimleri ve kendini kandırdın, diyelim. Onu fitnelerden de mi koruyorsun? Nitekim her gün 6-7 saat boyunca kalbine arz olan fitneleri nasıl temizleyeceksin?

Yoksa sen kalbi basit bir şey mi zannediyorsun? Oysa kalp neyse vücut da, insan da odur:

"Muhakkak helaller bellidir ve haramlar da bellidir. İkisi arasında bir takım şüpheli şeyler vardır ki, insanların çoğu bunları bilemez. Şüpheli şeylerden sakınan, dinini ve namu-

---

100. Müslim, 144

sunu korumuş olur. Şüpheli şeylere dalan kişi ise, harama düşer; tıpkı (içine girmenin yasak olduğu) koru etrafında sürüsünü otlatan çoban gibi ki, (hayvanları) her an koruluğa girebilir. Dikkat edin, her hükümdarın (kendisine mahsus) bir koruluğu olur. Dikkat edin, Allah'ın korusu da haramlarıdır. Dikkat edin! Vücutta bir et parçası vardır ki, o iyi/doğru olursa bütün vücut iyi/doğru olur, o bozulursa bütün vücut bozulur. Dikkat edin, o, kalptir!" [101]

Ve unutma ki sen bu çocuktan sorumlusun. Çünkü sen onun velisisin:

"Ey iman edenler! Nefislerinizi/Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taş olan ateşten koruyun ... " [102]

"Hepiniz çobansınız ve hepiniz sürünüzden sorumlusunuz." [103]

"Allah her çobana, güttüğünü zayi etti mi, hakkını ödedi mi, diye soracaktır." [104]

"Her çocuk fıtrat üzere doğar, annesi ve babası onu Yahudileştirir, Hristiyanlaştırır, Mecusileştirir (bir rivayette, müşrikleştirir)." [105]

Demek ki çocuğun fıtrat üzere kalmasında veya şirke yönelmesinde anne babanın payı çok büyüktür.

"(De ki:) 'O'nun dışında dilediğinize ibadet edin.' De ki: 'Hakiki hüsrana uğrayanlar, kıyamet gününde hem kendi-

101. Buhari, 52; Müslim, 1599
102. 66/Tahrîm, 6
103. Buhari, 2554; Müslim, 1829
104. Hafız İbni Hacer senedine sahih der, 15/8870
105. Buhari, 1358; Müslim, 2658

lerini hem de ailelerini hüsrana uğratanlardır. Dikkat edin! Bu, apaçık hüsranın ta kendisidir.' "[106]

Müslim kişi ailesini elleriyle ateşe atan değil, onları putlara tapmaktan koruyan kişidir:

"(Hatırlayın!) Hani İbrahim şöyle demişti: 'Rabbim! Bu beldeyi güvenli kıl. Beni ve çocuklarımı putlara tapmaktan uzak tut.' "[107]

Umulur ki tevhid konusundaki bu hassasiyeti onu ve zürriyetini Adn cennetlerine ulaştırır:

"(O akıbet de şudur:) içine girecekleri Adn cennetleridir. Onların babalarından, eşlerinden, soylarından salih olanlar da oraya gireceklerdir. Ve melekler her kapıdan onların yanına girip, 'Sabretmenize karşılık size selam olsun!' (derler.) ... "[108]

Bakara Suresi'nin 256. ayetinin nüzul sebebi:

"Dinde zorlama yoktur. Rüşd/Hak, batıldan (kesin bir biçimde) ayrılmıştır. Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberrî etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semi', (her şeyi bilen) Alîm'dir."[109]

Kısır kadınlar, çocuğu olmayınca şöyle adak adarlardı:

"Çocuğum olursa, onu Yahudileştiririm." **Çocuk doğunca da onu Yahudilere teslim ederdi. Allah Resûlü, Nadiroğullarını Medine'den sürünce içlerinde çocukları olanlar,**

106. 39/Zümer, 15
107. 14/İbrahim, 35
108. 13/Ra'd, 23-24
109. 2/Bakara,256

yavrularını almak istediler. Ancak çocukları Yahudileri bırakmak istemedi. Bunun üzerine ayetler indi. [110]

Tevhid davetiyle ilgisi olan herkes, bu ayeti ezbere bilir. İşte tevhid davetinin esaslarından olan bu ayet, böyle bir ortamda, böyle bir olay üzerine nazil olmuştur. Ayet; bir yandan tercihini tağuttan yana kullananın zorlanamayacağını anlatırken; bir yandan da tağuta teslim edilen çocukların tağutu tercih edeceğini (zımnen) anlatmıştır. Ki bugün aileler çocuklarından şikâyet etme yarışı içindedir. Ancak kimse şunu anlamak istememektedir:

Bu çocuklar deist oluyorsa sebebi, tercihlerini sizin onları teslim ettiğiniz tağuttan yana kullanmalarıdır.

Bu çocuklar İslam'a ve Müslimlerin sorunlarına karşı duyarsızsa sebebi, sizin onları teslim ettiğiniz tağutların hayat tarzını tercih etmeleridir…

Asr-ı Saadet'e dair şöyle bir manzara düşünebilir misiniz?

Ebu Cehil İlköğretim Okulu… O günün putlarından birinin önünde çocuklar sıralanmış…

Mekkeli müşriklerin ibadet ayinleri gibi bir şeyler yapıyorlar ve hep beraber Lat ve Menat'a ve onun ilkelerine bağlı kalacaklarına dair yemin ediyorlar. Aynı zamanda Resûlullah (sav) bu çocukları izliyor. Daha sonra çocuklar sınıflara giriyor. Pencereden onları izliyor. Birisi, çocuklara sabah yaptıkları yemindeki maddeleri açıklıyor. Muhammed'in (sav) dinini yıkmak, onun hükümlerini ayaklar altına almak, onun cahiliye devri dediği tüm değerleri diriltmek…

110. bk. Ebu Davud, 2682

Bu çocukların içinde sahabe çocuklarının olduğunu veya bunların babalarından birinin; "Ya Resûlullah! Ben çocuğumu sakındırıyorum." ya da "Benim çocuğum okuma yazma öğreniyor." dediğini düşünebiliyor musun? [111]

Buraya kadar okulların vakıasını anlatmaya çalıştık. Bunlar, yazarın iddia ettiği gibi ihtimalli veya lazimi tekfire mi giriyor, kararını okuyucuya bırakıyorum. Yazarın sözlerini incelemeye devam edelim:

Yazar diyor ki: "Lazimi tekfiri şöyle açıklayabiliriz. Bir söz veya fiil bizatihi küfür değildir. Ama netice olarak küfür ortaya çıkabilir. Bu söz ve fiili işleyen kimse bu söz ve fiilinden dolayı tekfir edilmez. Çünkü onun lazımını (neticesini) kastetmemiş olabilir... Lazım ile tekfir, küfür delaleti açık olmayan, çeşitli manalara ihtimalli olan söz ve fiillerden dolayı tekfir etmektir. Böyle söz ve fiilleri işleyenleri niyetini sorup öğrenmeden tekfir etmek tehlikelidir."

Sonra yazar, ihtimalli fiiller için İmam Şevkani'den (rh), "Allah'tan başkasına secde etme" örneğini verir. Bunu yapanı tekfir etmek için Allah'tan (cc) başkasının rububiyetini kastetmiş olmasını şart koştuğunu vurgulayarak "okul meselesini", lazımi ve ihtimalli fiiller kapsamına sokar.

Yazarın "lazımi tekfire" yaptığı tanım doğrudur. Hüküm de doğrudur. Cumhura ve sahih olan görüşe göre, "Mezhebin lazımı, lazım değildir." Kişi neticeyi kabul etmedikçe de onunla ilzam edilmez.

Fakat bağladığı sonuç, genelde yaptığı gibi yanlıştır. Zira yazarın olayları birbirine bağlama konusunda ilginç bir

111. Bu bir delil değil, bilakis nasihatten ibarettir. Ta ki ilimde çok deruni fakihler bizi diline dolamasın.

yöntemi vardır. Çoğu zaman aleyhine hüccet olan bir nakli, davasını ispat sadedinde kullanabilmektedir. Hiç şüphesiz bu durum, vahiyden yüz çevirmenin cezasıdır. Allah (cc) onu da bizi de hidayet etsin.

Okullarda var olan küfürleri, Millî Eğitimin bunları ne amaçla yaptığını ve ortaya çıkan manzaraları anlattık. Burada kapalı ve ihtimalli olan nedir ki, insanlara niyet ve kasıtları sorulacaktır?

"Sen ilahlara eşsin!" diye çocuklara şiir ezberletilmesi mi? Yoksa putlara saygı duruşunda bulunulması mı? Yoksa hilafetin ilgasını ve laik cumhuriyetin kuruluşunu bayram diye kutlamaları mı?

Yazar, İmam Şevkani' nin (rh) sözünü aktarır. Bu doğrudur. Çünkü secdenin iki boyutu vardır: İbadet secdesi ve selamlama secdesi. Bundan dolayı secde edene sorulur. Çünkü hangisi olduğunu bilmek gerekir.

Yazar alta not düşmüş ve şöyle demiştir: "Eğer secde puta olursa İmam Şevkani'nin sözüyle fetva verilmez. Çünkü selamlama şüphesi yoktur."

Ben de bu sözün üzerine şu cevabı veririm: Okulda yapılan tazim, selamlama ve ant, putun önünde yapılır.

Üzülerek belirtiyorum ki arkadaşımız yine aktardığını anlamamış, aleyhine hüccet olan bir şeyi, davasını ispat sadedinde sunmuştur.

Yazarın aktardığı, Şevkani'nin (rh) görüşü ve peşine hemen nemalandığı, "Allah Şevkani'ye rahmet etsin, tekfir

konusunda ne kadar da ihtiyatlı davrandığına bakın ... " sözü seni aldatmasın.

Doğrudur. O da, her âlim gibi ihtimalli olan şeylerde ihtiyatlı davranmıştır. Fakat bizim asrımızda işlenen ve yaygın olarak her yerde bulunan şirkler hakkında bakın İmam Şevkani (rh) ne diyor:

Kabirlerde yatanlara dua eden ve onlardan fayda ve zarar bekleyen insanların küfrü, amelî küfürdür ve onlar cahildir, diyenlere şöyle cevap veriyor: " ... Şüphesiz tüm küfür taifelerini ve tüm müşrikleri küfre iten, hakkın def edilmesi ve onların bu batıl itikad üzerinde kalmalarının sebebi cehalet itikadıdır. Onların (Mekkeli müşrikler) itikadı ilim itikadı mıydı ki, şimdiki kardeşlerinin, ölüler hakkındaki cahil itikadları, haklarında özür olabilsin."

"Lakin bunlar (şimdiki kabirperestler) tevhidi ikrar ediyorlar." diyen muhalifine İmam Şevkani (rh) cevaben şunları söyler: "Eğer tevhidden kasıt ağızlarıyla ikrar ettikleri tevhid ise onlara; Yahudi, Hristiyan, müşrik ve münafıklar bu kadarında müşterektir. Eğer fiilleriyle ikrar ettikleriyse, bu kimselerin ölüler hakkındaki itikadı, cahiliye ehlinin putlar hakkındaki itikadı gibidir ... Bilakis, bu kabirperestlerin ölüler hakkındaki itikadına müşriklerin putlar hakkındaki itikadı ulaşamaz." [112]

Şayet konu okul meselesiyse; Şevkani'nin (rh) ihtimalli tekfirle ilgili sözleri değil, putlarla ve putperestlikle ilgili bu apaçık sözleri aktarılmalıydı ... Ama anlaşılıyor ki; müellif "cihad âlimi" dediği kimselere karşı tutumunu

112. Er-Resâilu's-Selefiyye, 8/35

geçmiş âlimlere de kullanıyor: "İşine geleni al, gelmeyeni yoksay!"

Yazar, lazımi tekfire şu örneği de verir:

"Bir kişi Hristiyanlığı öğrenmek için rahibin evine veya kiliseye gidiyor. Nitekim Hristiyanlığı sevmek, onu kabul etmek veya ona razı olmaya delalet eden bir fiil bu adamdan çıkmadığı sürece bu kişinin hükmü nedir?

Onların itikadının fasid oluşunu beyan etmek için gidiyorsa ecir alır.

Gidiş sebebi kendi ilmî birikimi veya dünyalık içinse haram olur.

Hristiyanlığı sevip, kabullenmek olursa velev gitmese de kâfir olur." [113]

Cevabımız şu şekildedir:

Bu örnek kesinlikle yanlıştır. Vakayla uzaktan yakından alakası yoktur. Örnek şöyle olsaydı doğru olurdu: "Bir kişi kiliseye gidiyor. Oradaki tüm küfür fiillerine ya bizzat iştirak ediyor ya da kendi isteğiyle gittiği bu ortamda rahibin Allah'ın (cc) ayetlerine, dine vs. hakaretlerini inkâr etmeden dinliyor, dinlemek zorunda kalıyor." **Çünkü ilköğretimlerin durumu budur.**

Yazarın bu taksimi üniversiteler için ya da açıktan okuyanlar için verilseydi olabilirdi. Zira burada yalnızca eğitim alma, mevcut mefsedetlere karışmama imkânı vardır. Ancak ilkokullarda bu, hayal gibi bir şeydir.

Yazar başka bir yerde lazımi tekfire şöyle bir örnek verir:

113. Özetle

Ebu Hureyre'den (ra) rivayet edildiğine göre kudsi bir hadiste şöyle buyrulur:

"Âdemoğlu (kadere) söver ve dehr benimdir. Çünkü gece ve gündüzü çeviririm." [114]

Yazar hadisi şöyle açıklar: "Bu hadisten anlaşılıyor ki kişinin dehre sövmesi netice itibari ile Allah'a sövmesidir. Buna rağmen kadere söven kişi kâfir olmaz. Lazımını/Neticesini bilip kabul ederse kâfir olur."

Biz buradaki açıklamayı kalem sürçmesi ve tercüme hatası olarak kabul ediyoruz. Çünkü iman esaslarından olup dinde bilinmesi zaruri olan, kadere sövenin kâfir olacağıdır.

Hadiste geçen "dehr"den kasıt, zamandır. Eski cahiliye Arapları zamana söverdi. Allah'ın (cc), "Ben dehrim" demesi de "Zamanın içinde olanları ben yönetirim. Tedbir ederim." manasındadır.

İmam Taberi (rh), Sufyan bin Uyeyne' den (rh) şöyle rivayet etmiştir: "Cahiliye ehli, 'Bizi gece ve gündüz helak ediyor.' dedi. Bizi öldüren de dirilten de O'dur." [115]

Eğer kişi başına gelen musibetlerden dolayı zamana söverse, bilsin ki zamanın suçu yoktur. Çünkü her şeyi ben yaparım. Nihayet içinde olanlar da benden olduğu için, zamana söven bana sövmüş olur.

Bu şekliyle hadis, yazarın söylediğine delil olur.

Allah'ın "Ben dehrim" demesi hakkında ise üç tevil vardır:

114. Buhari, 4826; Müslim, 224
115. Taberi Tefsiri, 21/97

- İşleri yöneten-yönlendiren.
- Hazf vardır. Dehrin sahibi.
- Geceyi ve gündüzü çeviren.

Risalede yapılan tercümede ise şöyle olur: "Dehre (kadere) sövmeyin, çünkü ben dehrim (kaderim) ... " Oysa risalede verilen hadisin devamında " ... Gece ve gündüzü ben çeviririm." denilir. Bu, tercümenin hatalı olduğunu gösterir.[116] Her hâlükârda bunun tercüme veya başka sebepten kaynaklanan bir hata olduğunu düşünüyoruz.

D. Küfre Rıza Göstermek Küfür müdür?

Yazar, "Hanefi ulemasının 'Küfre rıza göstermek küfürdür.' kaidesi için, bu mutlak değildir, racih olan ise 'Küfür, küfür olduğu için razı olmak veya beğenmek kaydıyla küfür olur.'"[117] demektedir.

Yazar yaptığı nakillerde bu ayrıma gidenlerin delillerini şöyle verir: Musa'nın (as) Firavun'un küfür üzere ölmesini istemesi:

"Musa demişti ki: 'Rabbimiz! Sen Firavun'a ve ileri gelen çevresine dünya hayatında bir süs ve mallar verdin. Rabbimiz! Yolundan saptırsınlar diye mi (bunları verdin)? Rabbimiz! Onların mallarını silip süpür ve kalplerini öyle bir sıkıp mühürle ki can yakıcı azabı görünceye dek iman etmesinler.' "[118]

İbni Ebi Serh sahabeyken irtidat etmiş ve Mekke'ye kaçmıştır. Bu mesele ile ilgili Sad b. Ebi Vakkas (ra) şöyle rivayet etmiştir:

116. Geniş açıklama için bk. Fethu'l Bâri, 6181 No.lu hadis şerhi
117. Risale, s. 20
118. 10/Yûnus, 88

"Resûlullah, Fetih Günü dört erkek ve iki kadın dışında herkese eman tanıdı. Bu isimler arasında İbni Ebi Serh de vardı. İbni Ebi Serh, Osman'ın yanında saklandı (korumasına girdi). Resûlullah insanları kendisine biat etmeye çağırınca, Osman da onu Resûlullah'a götürdü ve 'Ey Allah'ın Resûlü, Abdullah'tan biat al!' dedi. Resûlullah, (hiç ses çıkarmadan) üç sefer başını kaldırıp ona baktı. Her seferinde biatini kabul etmekten imtina ediyordu. Üçüncü seferden sonra biatini kabul etti. (İbni Ebi Serh) gidince ashabına yönelip, 'Yok muydu içinizde, biatini kabul etmekten kaçındığımı gördüğünüzde onu öldürecek biri?' buyurdu. Ashab, 'Ey Allah'ın Resûlü, içinizden geçeni nasıl bilelim? Keşke bize gözünüzle bir işarette bulunsaydınız!' dediler. Resûlullah bunun üzerine, 'Bir peygambere hain gözlü olmak yakışmaz.' buyurdu." [119]

Ebu Davud der ki: "Abdullah, Osman'ın süt kardeşiydi."

İki kıssanın da istidlal yönü şudur: Musa (as)**, Firavun'un küfür üzere ölmesini istemiş, yani bir nevi buna razı olmuştur. Resûlullah da** (sav) **İslam olmaya gelen birinin İslam'ını ilk etapta kabul etmemiş, İslam olmadan önce öldürülmesini istemiştir. Öyleyse küfre rıza göstermek, mutlak küfür değildir.**

Yazar devamında delillerin ismini vermekle yetinmiş ve Keşmîri'den (rh) **alıntı yapmıştır. Ne için aktardığını da belirtmemiştir. Ancak okul konusu bağlamında konuşuluyor olduğu için konuyu bu açıdan okumaya devam edeceğiz:**

Ne yazık ki, "Küfre rıza göstermek küfürdür." **kaidesi için, bu görüşü Hanefilerden aktaranlar ne kaideyi ne de Hane-**

119. Ebu Davud, 2683

fileri anlamışlardır. Gayeleri tekfir ahkâmını cıvıklaştırmak, muvahhidleri aşağılamak, derin ilimlerini (!) göstermektir.

Biz yine de tüm yüzeyselliğimizle (!) konuyu açıklamaya çalışalım.

1. Hanefiler Bu Meseleyi Neden Gündem Eder?

Bir Müslim, kâfirlere olan düşmanlığı ve onlara karşı beddua etmesi sebebiyle yanlış anlaşılıp tekfir edilmesin, diye! Öyle ya; çok derin ilimli biri çıkar der ki: "Sen kâfire beddua ediyorsun, küfür üzere ölmesini istiyorsun, bu, küfre rızadır, küfre rıza da küfürdür..." Böyle bir şey olmasın diye "Kâfire beddua etmek ya da onu öldürmek küfre rıza göstermek değildir. Delili de Musa'nın (as) duası ve İbni Ebi Serh olayıdır." demişlerdir.

Yoksa onlar; kâfirleri dost edinen, onlarla beraber Allah'a (cc) şirk koşan, tağutları tazim eden bayramlara katılanları kurtarmak istememişlerdir. Yazar cahildi ya! Bu meselelerde kendi düşüncesiyle kalem oynatmıyordu ya! Yalnızca âlimlere tabi oluyordu ya! Ona Hanefi âlimlerinin, hem de Hanefilerin son şeyhinin fetvasını aktaralım. Bakalım, onlar küfür okullarında okuma konusuna yazar gibi mi yaklaşmıştır:

Mustafa Sabri Efendi der ki: "Bir baba; namazını kılar, orucunu tutar, Müslimlik hakkında olumsuz bir şey işitmeye tahammül edemez, dini yolunda canını esirgemez. Fakat hamur gibi yumuşak ve değişime kabil çocuğunu Avrupa'ya (eğitime) gönderip, okun yaydan çıktığı gibi dinden çıkmasına önem vermez. Bu durum aklın alamayacağı bir zıtlıktır. Hayatımı elinde tutana yemin ederim ki, evladını küfür ve

inkâr yollarına sevk eden bu babanın namazının ve diğer ibadetlerinin kendisine katiyyen faydası olmaz."[120]

Hanefi ulemasının iman ve küfür hakkındaki hassasiyetini bilen kimse şu sorunun Hanefi fukahasına sorulduğunu düşünebilir mi?

"Bir baba, Hristiyanlıkla beraber çocuğunu kilise kıyafetiyle kiliseye yolluyor. Çocuk her sabah 'haçın önünde' Hristiyanlık yemini ediyor. Dersler ise baştan sona küfür söz ve fiilleriyle dolu. Babanın isteği ise çocuğun okuma yazma öğrenmesidir. Yalnız çocuk, orada anlatılan derslerin hepsine katılmak zorundadır."

Acaba Hanefi fukahası böyle bir soruya nasıl cevap verirdi? Örneğin günümüz okulları, 1960'lı yıllarda Hafız Ali Reşat'a sorulduğunda, "Atatürk'ün bir tek ilkesine uyan ve bunları öğreten o öğretmenlere gidenlerin, namaz kılmalarına, oruç tutmalarına vs. gerek yoktur!"[121] demiştir.

Yine son dönem Hanefi fakihlerinden Sadreddin Yüksel Hoca'nın bu okullar hakkındaki fetvası bellidir.

Bunları aktarmamdaki amaç; Hanefilerin bir konudaki ihtilafını alıp meseleyi cıvıklaştıranlara, Hanefilerin bu muayyen konudaki sözlerini göstermektir.

Yazar tarafından konuya temel delil olarak sunulan ayet ve hadisin ise kesinlikle meseleyle alakası yoktur:

Firavun; kâfir olan, küfrünü ilan eden, elinden gelen her yolla Müslimlere eziyet eden; İbni Ebi Serh ise tevbesi

120. Hilafet-i Muazzama, s. 376

121. Muhafazakâr Gazetesi

kabul edilmeyebilir olan muğallaz -şiddetli/aşırı- mürtedlerdendir.

Böyle birinin küfür üzere ölmesini istemek ile tevhid üzere yetişme imkânı olan bir çocuğu küfre yollamak arasında ne tür bir bağlantı olabilir? Bu nasıl bir kıyas, nasıl bir tahriçtir! Baştan sona usul kitaplarını tetkik ederek ve milletin hiç usul kitabı bitirmediğine kanaat getirecek kadar derinleşen usulcümüz (!) nasıl böyle bir yanlış yapar? Keşke boş lafla peynir gemisi yürüseydi...

Üstelik Firavun'un helak olacağı önceden bellidir. Allah (cc), Musa'nın (as) Firavun'la ilk tartışmasını aktarırken onun şöyle söylediğini bildirmiştir:

"...Ve ben senin kesinlikle helak olmuş biri olduğunu düşünüyorum, ey Firavun!" [122]

Eğer Musa'nın (as) bu zannı yanlış olsaydı Allah (cc) onu uyarırdı. Bununla birlikte Firavun'un helak olacağı, vahiyle de bildirilmiş olabilir. Belli olan bir şeyle dua etmenin küfre rıza göstermek ile ne alakası vardır?

İbni Ebi Serh'e gelince; bu adam mürted olmuş, bununla da kalmamış, firar ettiği Mekke'den Resûlullah (sav) ve ashabına dil uzatmıştır.

Riddet iki kısımdır. Biri mücerred riddettir, yani imanından sonra küfre girmek, bunun tevbesi kabul edilir. Diğeri ise muğallaz riddettir ki; kişi imanından sonra küfre girer, küfrüne ayrıca Müslimlerle savaşmayı, onlara eziyet etmek gibi başka küfürleri de ekler. Deliller, birincinin tevbesinin kabul edilip, ikincinin edilemeyebileceğini gösterir:

---

122. 17/İsrâ, 102

"Muhakkak ki iman ettikten sonra kâfir olan ve (kâfirlerin safında yer alıp, müminlere düşmanlık eden veya riddet üzere ölerek) küfürlerini arttıranların tevbesi kabul olunmayacaktır. Bunlar, sapıkların ta kendileridir." [123]

"Şüphesiz, iman eden sonra kâfir olanlar, sonra tekrar iman edip sonra kâfir olanlar, sonra da küfürlerini arttıran kimseler; Allah onları bağışlayacak ve yol gösterecek değildir." [124]

Resûlullah (sav) İbni Ebi Serh'e böyle muamele etmek istemiştir. Bunda küfre rıza göstermek neredFor? Yahut konuyla ne alakası vardır? [125]

2. Lailaheillallah'ın Manasını Bilmeyenler

Yazar şöyle diyerek inciler saçmaya devam ediyor: "Aynı şekilde bu insanlar Lailaheillallah'ın manasını bilmiyorlar diye onların imanını kabul etmezler. Bu konuda Şeyh Makdisi şöyle der: 'Kardeşler bana şu şekilde itiraz ettiler: 'Bedevi, yaşlı ve avam halk sizin açıkladığınız şekliyle şartları; manileriyle, lazımlarıyla Lailaheillallah'ın manasını bilmek zorunda mıdır? Bu şekilde bilmeyen avam halk, kâfir olur mu?' (Şeyh Makdisi cevaben şöyle der:) 'Avam halk Kelime-i Tevhid'i bu şekilde bilmek zorunda değildir. Biz bunu sıhhat şartı olarak da saymıyoruz. Böyle bir avam halk, ancak İslam'ın sıhhat şartı olan tevhidi gerçekleştirmek ve şirkten uzak olmak zorundadır. Bununla birlikte şart olan ve mühim olduğunu söylediğimiz şey, tevhidin aslını ve rükünlerini yerine getirerek, şirkten sakınırsa ve İslam'ı bozan unsurları

123. 3/Âl-i İmran, 90
124. 4/Nîsa, 137
125. İbni Teymiyye bu konuyu Es-Sarimu'l Meslul adlı kitabında detaylı bir şekilde açıklamıştır.

işlemediği sürece bize göre Müslim olduğudur. Ve bugün yaşlıların çoğu da bu hâl üzeredir.' "[126]

Şimdi bu derin ilme (!) cevap vermeye gayret edelim:

Lailaheillallah'ın manasını bilmeyen insanların imanını kabul etmeyenler bizler değil, açık naslardır:

"Bil ki şüphesiz, Allah'tan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur... "[127]

Bu ayette Allah (cc), Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına dair yapılacak şahitliğin ilim üzere olmasını istemiştir. Allah Resûlü (sav) de şöyle buyurur:

"Kim Allah'tan başka ilah olmadığını bildiği hâlde ölürse cennete girer."[128]

Kişiyi cennete götürecek olan Kelime-i Tevhid, bilgi üzere olan Kelime-i Tevhid'dir.

Bir başka ayette Allah (cc) şöyle buyurur:

"Onun dışında dua ettikleri, şefaat yetkisine sahip değildir. Ancak bilerek hakka şahitlik edenler müstesna."[129]

Allah (cc), müşriklerin şefaat umarak dua ettiği varlıkların şefaat yetkisinin olmayacağını belirtmiş, sonra da "bilerek hakka şahitlik edenleri" istisna tutmuştur. Demek ki bilerek hakka şahitlik edenlere şefaat vardır. Peki, nedir bu hak ve hakka nasıl bilerek şahitlik edilir? Haktan kasıt, ihlas kelimesi, yani Lailaheillallah'tır.[130] Bilerek hakka şahitlik ise ilim ve basiret üzere Kelime-i Tevhid'e, Allah'ın (cc)

126. Risale, s. 21-22
127. 47/Muhammed, 19
128. Müslim, 26
129. 43/Zuhruf, 86
130. Zadul Mesir Fi İlmi'l Tefsir

uluhiyetine şahitlik etmektir.[131] **İbnu'l Cevzi** (rh) **şöyle der: Bu ayet, her şahidin, şahitlik ettiği meseleye dair ilim üzere olması gerektiğinin delilidir.**[132]

Kurtubi (rh) **şöyle der: "Dua ettikleri varlıklar, şefaat yetkisine sahip değildir. Ancak bilerek ilim ve basiret üzere hakka şahitlik edenler hariç..."**[133]

"Kelime-i Tevhid'in bir versiyonu da Kelime-i Şehadet'tir. Kelime-i Şehadet'in manası şudur: 'Şehadet ederim ki Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur...' İnsanın bir şeye şahitlik yapabilmesi için mutlaka ona dair bilgisinin olması gerekir. Bilgilerin seviyesi farklı olsa da 'öz'ün bilinmesi şarttır.

Arap lügatinde şahitliğin ve şehadetin iki ayrılmaz parçası 'ilim' ve 'beyan' dır.

Lisanu'l Arap'ta, İbni Side, şehadet hakkında şöyle der: 'Şahit, bildiğini beyan eden âlim demektir. Müezzin, ezanda 'Eşhedu (Şehadet ederim)' derken 'Bilirim ve beyan ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur.' demektedir.'

Yine aynı kaynakta müfessirler 'Allah şehadet etti.' ayetlerindeki şehadeti, 'Allah bildi.' şeklinde anlamışlardır."[134]

Dil âlimlerinden İbnu'l Faris de şöyle der: "Ş-h-d/Şehadet kelimesinin kökü üç asli anlama gelir. Hazır bulunmak/Tanık olmak, bilmek ve ilan etmek."[135]

Kişi Kelime-i Tevhid ile Allah'ın (cc) **uluhiyetine şahitlik eder. Öyleyse manasını bilmediği bir şeye nasıl şahitlik**

131. İbni Kesir Tefsiri
132. Zadu'l Mesir
133. Kurtubi Tefsiri, 16/122
134. Lisanu'l Arap, 4/2348, özetle
135. Mu'cem Mekayisu'l Luga, ş-h-d maddesi

edecektir? Yahut manasını bilmeden yaptığı bu şahitlik, ne kadar geçerli olacaktır?

Allah Resûlü (sav) değişik münasebetlerle Kelime-i Tevhid'i anlatmış, insanları ona davet etmiş, Müslimleri ona bağlı kalmaya teşvik etmiştir. Bu rivayetler alt alta konduğunda onun (sav) nasıl bir Lailaheillallah istediği anlaşılır:

"Ben insanlarla, Allah'tan başka ilah olmadığına ve benim onun elçisi olduğuma şahitlik edinceye kadar savaşmakla emrolundum." [136]

Bir rivayette, " ... Ta ki bana ve benim getirdiklerime inanıncaya kadar onlarla savaşmakla emrolundum." [137] şeklinde gelir.

Bir rivayette ise "zekât" ve "namaz" da eklenmiştir. [138]

"Kim 'Lailaheillallah' der ve Allah'ın dışında ibadet edilenleri inkâr ederse malını ve canını korumuş olur. Hesabı ise Allah'a aittir." [139]

Hiç şüphesiz Kelime-i Tevhid, kuru kuruya söylenen bir kelime değildir. Onun bir manası vardır. Ancak o mana bilinirse, yaşanması mümkün olur. İşte o mana tüm açıklığıyla Allah Resûlü'nün dilinden tebellür etmiştir. O da Allah'ı (cc) ibadette birlemek, yani hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak ve O'nun dışında ibadet edilen tağutları inkâr etmektir.

Amr bin Abese'den (ra) rivayetle o, şöyle demiştir:

"Ben cahiliyede insanların putlara taptıkları için doğru yolda

136. Buhari, 1399; Müslim, 20
137. Müslim, 21
138. Buhari, 25; Müslim, 22
139. Müslim, 23

olmadıklarını anlıyordum. Sonra Mekke'de bir adamın birçok hakikatten söz ettiğini duydum. Bunun üzerine deveme bindiğim gibi Mekke'ye vardım. Kavmi rahat bırakmadığı için Allah Resûlü'nün (sav) gizlendiğini duydum. Bunun üzerine etrafımı kollayarak yanına girdim ve sordum:

— Sen nesin?

— Ben bir peygamberim, dedi.

— Peygamber nedir?

— (Yani) beni Allah gönderdi.

— Seni ne ile gönderdi?

— Akrabalarla bağı kesmemek, putları kırmak, Allah'ı birlemek/tevhid etmek, O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak ile (gönderdi), dedi. Ben de dedim ki:

— Senin bu inancını paylaşan başka kimseler var mıdır?

— Bir hür ve bir köle. (O günlerde ona iman eden yalnızca Ebu Bekir ve Bilal'di.)

— Öyleyse ben de sana tabi olacağım.

— Sen bugün bunu yapamazsın. Hâlimi ve insanların hâlini görmüyor musun? Şimdi ailene dön. Benim tam anlamıyla zuhur ettiğimi duyduğun zaman bana gelirsin, buyurdu." [140]

Resûlullah'ın (sav) Muaz'ı (ra) Yemen'e öğretmen olarak gönderdiği kıssa meşhurdur:

İbni Abbas (ra) anlatıyor:

"Allah Resûlü (sav), Muaz'ı (ra) Yemen'e gönderdi ve dedi ki: 'Sen Ehl-i Kitap olan bir kavme gidiyorsun. Onlara ulaştığında

140. Müslim, 832

onları 'Lailaheillallah Muhammedun Resûlullah' şehadetine çağır. Şayet onlar buna itaat ederlerse onlara Allah'ın her gece ve gündüz içerisinde beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Şayet onlar buna da itaat ederlerse Allah'ın onların mallarından alınacak bir sadakayı/zekâtı farz kıldığını bildir. Bu sadaka onların zenginlerinden alınır, fakirlerine dağıtılır. Şayet onlar sana bu konuda da tabi olurlarsa onların mallarının en iyisini almaktan kaçın. Mazlumun bedduasından da sakın. Çünkü mazlumun duası ile Allah arasında bir perde yoktur.' "[141]

Bir rivayette, " ... Allah'ı birlemeleri/tevhid etmeleri, onları çağıracağın/davet edeceğin ilk şey olsun ... "[142] şeklindedir.

Bir rivayette de " ... Onlara yapacağın ilk davet, yalnızca Allah'a ibadet etmek olsun ... "[143] şeklinde gelmiştir.

Bu rivayetler hep birbirini açıklar mahiyettedir. Kelime-i Tevhid'in manası budur: Allah'tan (cc) başka hiçbir mabud yoktur. İbadet edilmeyi tek hak eden O'dur. Ve O'nun dışında ibadet edilen tüm tağutlar reddedilmelidir. Kelimenin başındaki "La" buna işarettir. Bir insan bunları böyle tafsilatlı bir şekilde bilmese de, özünü gerçekleştirecek; yani tevhidin, ibadetin ne anlama geldiğini ve hangi amellerin ibadet kapsamına girdiğini bilerek sadece Allah'a (cc) ibadet etmek, şirkten teberrî etmek ve O'nun dışındakileri inkâr etmek olduğunu bilecek ve öyle söyleyecektir.

Anlamını bilmeden kuru kuruya söylenecek bir Kelime-i Tevhid kişiye fayda vermez. Ne dünyada ne de ahirette!

"Kişi kabrinde sorgulanır. (Resûlullah'ı kastederek) 'Bu,

141. Buhari, 1496; Müslim, 19; Ebu Davud, 1584
142. Buhari, 7372
143. Müslim, 19

Muhammed denilen adam hakkında ne derdin?' Mümin şöyle der: 'O, Allah'ın kulu ve resûlüdür. Bize hidayet ve açık delillerle geldi.' Münafık ise, 'Bilmiyorum, insanlar bir şey söylüyordu. Ben de söyledim.' der." [144]

Şu kişiye bak! İnsanlardan duyduğu ve manasını bilmeden söylediği söz onu ne hâle getirmiştir.

İnsanın aklına şöyle bir şey gelebilir: "Resûlullah, kendi döneminde bu kelimeyi söyleyenleri kabul ediyor ve çoğunlukla manasını sormuyordu." [145] Bu, zamanımızın en bariz şüphesidir.

Bu şüpheye şu şekilde cevap veririz: O zamanki insanların hemen hepsi veya büyük çoğunluğu bu kelimenin manasını biliyordu. Şöyle ki;

Onlar Arap lügatinin asıl sahipleriydi. Bu kelimeyi duydukları an, ne manaya geldiğini anlamışlardı. Bundan dolayı da Resûlullah'a (sav) düşman olmuş, Arapların kendilerine karşı geleceğini ve düzenlerinin bozulacağını anlamışlardı.

Allah (cc) birçok ayette Kur'ân-ı Kerim'i Arapça olarak indirmesiyle, iyilikte bulunduğunu hatırlatmıştır:

"(Bu,) bilen bir topluluk için Arapça okunan, ayetleri detaylı olarak açıklanmış bir Kitap'tır." [146]

"Bilen kavim"deki maksat, Kur'ân'ı, Arapça'yı bilen o dönemin insanlarıdır.

Tüm dil bilimciler o dönemi Arapça'nın altın çağı sayar-

144. Buhari, 1374; Müslim, 2870
145. Yazar da bu şüpheyi dile getirir, Risale s. 23
146. 41/Fussilet, 3

lar. Bu insanların "ilahın veya Kelime-i Tevhid'in" **manasını anlamamaları mümkün müdür? Keza onlar bu kelimeyi duyunca şu tepkiyi vermişlerdi:**

"Onlara içlerinden bir uyarıcının gelmesine şaşırdılar ve kâfirler dediler ki: 'Şüphesiz ki bu, bir büyücüdür, bir yalancıdır. İlahları tek bir ilah mı yaptı? Gerçekten bu çok ilginç/şaşılacak bir şeydir.' İleri gelenler harekete geçti ve: 'Yürüyün, ilahlarınıza sahip çıkın (onlara bağlılıkta direnç gösterin). Şüphesiz ki bu, (sizden) istenen bir şeydir.' (dediler.)" [147]

O dönemde insanlar dili bilmekle beraber, Resûlullah'ın (sav) **davetini ve ayetleri de duyuyorlardı. Başta Mekkeliler olmak üzere, çevredeki Araplar; birinin peygamberlik iddiasında olduğunu, putları reddettiğini, atalarına müşrik ve ateş ehli dediğini biliyordu. Yani bu kelimenin neye sembol olduğu, herkes tarafından malumdu.**

Şeyh Süleyman bin Sehman (rh)**, Kitabu't Tevhid'in şerhi olan** "Teysiru'l Aziz"**de diyor ki:**

"Lailaheillallah'ın manasını açıklayan ayetler çoktur: Manası, Allah'ın dışındakilere ibadet etmekten ve şefaatçilerden beri olup, Allah'ı ibadette birlemektir. Allah'ın kitaplar indirip resûller gönderdiği hak din budur. Ama insanın manasını bilmeden veya gerekleriyle amel etmeden bu kelimeyi söylemesi veya tevhidin ne olduğunu bilmeden tevhid ehliyim demesi; bununla beraber Allah'tan başkasına dua etmesi, O'nun dışındakilerden korkması, O'nun dışındakilere kurban kesmesi, adak vb. ibadet çeşitlerini yapması, tevhid üzere

147. 38/Sâd, 4-6

olmadığını anlamak için yeterlidir. Bilakis böyle bir adam, ancak müşriktir. Kabirperestlerin hâli gibi." [148]

"Şüphe yok ki müşriklerden biri bu kelimeyi söyleyip Resûlullah'a şehadet etse; lakin ilahın ve resûlün manasını bilmezse ve namaz kılıp, oruç tutup, haccetse; lakin sadece insanlar böyle yapıyor diye yaparsa; Allah'a şirk koşmasa dahi bu kişinin Müslim olmadığına bütün Mağrib uleması icma etmiştir. 11. asrın başında bütün Mağrib uleması böyle fetva vermiştir. Kabirperestler bundan daha şiddetlidir. Çünkü onlar uluhiyetin farklı rablerde olduğuna itikad ederler." [149]

Dikkat edin! Bir kişi şirk dahi koşmasa ve namaz kılıp, oruç tutsa, haccını da yapsa; yine de manasını bilmeden Kelime-i Tevhid'i söylediği için Şeyh Süleyman (rh)**, Mağrib ulemasının fetvasını zikreder. Kendi döneminin yaygın şirki olan kabirperestler için ise** "ve bunlar daha şiddetlidir" **der.**

Şeyh Abdurrahman bin Hasan, Kitabu't Tevhid'in şerhi Fethu'l Mecid'de bunu, ayetleri, nakilleri ve lügat boyutunu açıkladıktan sonra, "Böyle söylenmeyen bir Kelime-i Tevhid esasen faydasızdır" **der.**

Yazar şöyle der: "Genel olarak dinin bütün konularında geçerli olmakla birlikte başta tekfir meselesi olmak üzere akidevi ve fıkhi konularda konuşmak yahut dinin en basit meselelerinde dahi konuşmak; ancak ilimden sonra caiz olur." [150]

Cevabımız şöyledir: Peki, asılların aslı olan, uğrunda

148. age. s. 140
149. age. s. 80-81
150 . Risale, s. 8

Kitapların indirildiği; resûllerin açıklayıp içeriğini hâkim kılmakla görevlendirildiği; Allah'ın (cc) en sevgili kullarının, yolunda her çileyi çektiği bu kelimeyi ilimsiz söylemek caiz olur mu? Bu; Kitap, sünnet ve muteber ulema sözlerine aykırı olduğu gibi akla da aykırıdır.

Nasıl ki, insanın manasını bilmediği ve aleyhine olan bir söz hükümsüzse, insanın lehine olup manasını bilmediği bir söz de hükümsüzdür. Bir sözün lehte ve aleyhte fayda vermesi için bilinçli söylenmesi gerekir.

Yazar yine bir nakilde bulunmuş, ama ne naklettiğini anlamamıştır. Şeyh Makdisi "İnsanlar bu kelimenin manasını bilmese de olur." dememektedir. "Bizim açıkladığımız gibi bilmek zorunda değiller." demektedir. Yani madde madde, delilleriyle, benzer lafızlarla açıklama zorunluluğu yoktur der ve şunu ekler: "Ancak ... tevhidin sıhhat şartı olan tevhidi gerçekleştirmek ve şirkten uzak olmak zorundadır ... "

Şimdi şöyle mi oluyor: Yazarın hedef aldığı muvahhid gençler; tevhidi gerçekleştiren ve şirkten uzak kalan insanları, sırf delilleri bilmiyor diye tekfir ediyorlar, öyle mi?

Ya da şöyle mi oluyor: Bizim toplum; tevhidi gerçekleştiriyor, şirkten de uzaklar... Ama tek bir sorunları var: Bunu güzelce ifade edemiyorlar. Onun dışında tevhidi yaşıyorlar!

Kardeşim, heva insanın gözünü kör, aklını felç ediyor hakikaten. Şu müşrikleri anlamak ve onlara mazeret bulmak için harcadığınız çabayı muvahhidleri anlamak için harcasaydınız keşke! Eminim birçok sorun çözülürdü.

Yazarın Şeyh Makdisi'den aktardığı şu cümleleri ve kendi vakamızı karşılaştıralım:

Şeyh, "Kişi, İslam'ın aslına yapışıp şirk ve imanı bozan unsurlardan sakınırsa Lailaheillallah'ın manasını tafsilatıyla bilmese de tekfir etmeyiz." der. Sonra da "Bugün yaşlıların çoğu böyledir." diye ekler.

Öncelikle biz, Şeyh Makdisi'nin yaşadığı yeri de o yerin insanlarını da bilmeyiz. Onun yaşadığı yerde insanlar böyle olabilir. Kelime-i Tevhid'in manasını tafsilatıyla bilmese de, gereği olan ve onsuz İslam'ın sahih olmadığı tevhidi tahakkuk edip şirkten berî olabilirler.

Şimdi ben sana âlimlerin üzerinde icma ettiği, imanı bozan unsurları sayacağım. Bir bak, senin etrafındaki insanlar bu fiillerden uzak mı? Yoksa bizzat içinde mi? Şeyhin söylediği doğrudur. Bununla birlikte "yaşlıların çoğu böyledir" kısmı değişebilir. Bir yerin insanları öyledir diye, diğer tüm insanlar da öyle olacak gibi bir kaide yoktur. Hatta âlimlerin, dinden çıkaracağında icma ettiği fiilleri ve sözleri okurken yaşlılara değil, sen etrafındaki şuurlu geçinen gençlere bak!

Şeyh Muhammed bin Abdulvahhab (rh) ümmetin üzerinde icma ettiği, imanı bozan unsurları toplamış ve şöyle söylemiştir: "İkrah altında olanlar dışında; korkarak, ciddiyetle veya şaka yaparak şu amelleri yapan arasında fark yoktur, küfre girer." Bunlar (mealen) şöyledir:

"• Tek ve ortağı bulunmayan Allah'a (cc) ibadette şirk koşmak küfürdür. Bu ameli yapan kâfir olur:

'Şüphesiz ki Allah, kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz.

Bunun (şirkin) dışında kalanları dilediğine bağışlar. Kim de Allah'a şirk koşarsa (geri dönüşü zor) uzak bir sapıtmayla sapıtmış olur.' [151]

• Kişinin kendisiyle Allah (cc) arasına, dua ve şefaat talep edeceği aracılar koyması, şüphesiz, icma ile küfürdür. Bu ameli yapan kâfir olur.

• Müşrikleri tekfir etmemek, görüşlerini doğru bulmak ya da kâfir olduklarında tereddüt etmek icmaen küfürdür. Bu amelleri yapan kâfir olur.

• Resûlullah'ın (sav) metodundan/hükmünden daha uygun ve güzel bir metot/hüküm olduğuna inanmak küfürdür. Buna inanan ya da bu ameli yapan kâfir olur. Tağutun hükmünü, Resûl'ün hükmüne tercih edenlerin kâfir olduğu gibi ...

• Resûlullah'ın (sav) getirdiği hükümlerden birine buğzetmek, icmayla küfürdür. Bu ameli yapan kâfir olur:

'Bu, onların Allah'ın indirdiklerini kerih görmeleri (hoşlanmamaları) sebebiyledir. (Allah) onların amellerini boşa çıkardı.' [152]

• Allah'ın (cc) dininden bir şiarla veya bunun ecir ve cezasıyla alay etmek küfürdür. Bu ameli yapan kâfir olur:

'Andolsun ki sözlerini onlara soracak olsan: 'Lafa dalmış, eğleniyorduk.' diyeceklerdir. De ki: 'Allah'ı, ayetlerini ve Resûlü'nü mü alaya alıyorsunuz? Özür dilemeyiniz! Muhakkak ki imanlarınızdan sonra kâfir oldunuz. Sizden bir

151. 4/Nîsa, 116
152. 47/Muhammed, 9

grubu bağışlasak bile, suçlu günahkârlar olmaları nedeniyle bir diğer gruba azap edeceğiz.' '[153]

• Büyücülük ya da sihir yapmak veya buna razı olmak küfürdür. Bu ameli yapan vaya razı olan kâfir olur.

• Müşriklerin yanında Müslimlere karşı yer almak küfürdür. Bu ameli yapan kâfir olur:

'Ey iman edenler! Yahudi ve Hristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden her kim onları dost edinirse muhakkak ki o da onlardandır. Şüphesiz ki Allah, zalimler topluluğunu hidayet etmez.'[154]

• İnsanlardan bazısının Allah Resûlü'ne (sav) tabi olmayabileceğine; Hızır'ın (as), Musa'nın (as) şeriatına uymadığı gibi bunların da Resûl'ün şeriatına uymayabileceğine inanmak küfürdür. Bu ameli yapan kâfir olur.

• Allah'ın dininden yüz çevirmek, onu öğrenmemek, onunla amel etmemek küfürdür. Bu amelleri yapan kâfir olur:

'Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatılıp da sonra yüz çevirenden daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki biz, suçlu günahkârlardan intikam alacak olanlarız.'[155] "[156]

Biz Şeyh Makdisi'nin bölgesinde yaşayanların, bu sayılanların içinde olup olmadığını bilmeyiz. Şeyhin sözüne inanırız, ötesinin peşine düşmeyiz. Ama eğer yazarın kabul ettiği ölçü de buysa ve "Bir insan Kelime-i Tevhid'in manasını bilmese de, şirkten ve imanı bozan unsurlardan mutlaka

153. 9/Tevbe, 65-66
154. 5/Mâide, 51
155. 32/Secde, 22
156. Bu on madde, müstakil olarak bir risale hâlinde basılmıştır ve müteaddit şerhleri vardır. Ayrıca şeyhin risaleleri arasında mevcuttur.

sakınması gerekiyor" şartını kabul ediyorsa işte imanı bozan ve üzerine icma edilen unsurlar! Ve işte toplum!

Ne yazık ki müellifin ve kendisinden çokça nakilde bulunduğu -ama uymak için değil, kitabına uydurmak için- hocaların temel bir sorunu vardır: Tüm dünyayı görmüş, bilmiş ve tanıyormuş gibi fetva veriyor, risaleler kaleme alıyorlar. İşin tuhafı uyarıda bulunanları tahkir edip, nasihat de kabul etmiyorlar. Böylece hem kendilerine hem kardeşliğe hem de tevhid davetine zarar veriyorlar.

E. Küfür İçerikli Metinlere İmza Atma/Memurluk Meselesi

Başlığın anlaşılması için şu açıklamayla başlayalım: Bilindiği gibi, bir insan ikrah altında olmadan kendi iradesiyle bir söz söylerse, söylediği sözden sorumlu tutulur. Küfür içerikli bir söz ise küfür, haram içerikli bir söz ise fısk töhmetiyle karşılaşır.

Bununla birlikte şöyle bir mesele vardır: Küfür veya haram olan sözü söylemese, ama yazsa veya yazılı metnin altına imza atsa hüküm ne olur? Yazı veya imza, söz yerine geçer mi?

Bu, Türkiye'de bilenen ve tartışılan bir konudur. Peki, bu konu neden tartışılmaktadır? İnsanlar bu ülkede memur olabilmek için, küfür maddeleri içeren bir metne yemin ediyor. Bazen yemin sözlü ediliyor, bazen de yeminin altına imza atılıyor. Yemin metni şudur:

"Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatle bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatle uygulamak

zorundadırlar. Devlet memurları bu hususu 'Asli Devlet Memurluğuna' atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki 'Yemin Belgesi' ni imzalayarak göreve başlarlar:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Atatürk İnkılap ve İlkelerine, Anayasada ifadesi bulunan Türk Milliyetçiliğine sadakatle bağlı kalacağıma; Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını milletin hizmetinde olarak tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalarak uygulayacağıma; Türk Milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyip, koruyup bunları geliştirmek için çalışacağıma; insan haklarına ve Anayasanın temel ilkelerine dayanan millî, demokratik, laik, bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilerek, bunları davranış hâlinde göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim." [157]

Yazar, bu bölümde âlimlerin, "Yazı söz gibi olur mu?" **konusu üzerindeki ihtilaflarını aktarmıştır. Sonuç olarak da küfür içeren metne imza atmanın küfür olmadığı ve haram olduğu sonucuna ulaşmıştır. Hâliyle de** "Memurluk yapanlar ayrıca bir küfür işlemedikleri sürece, sadece memurluk andına imza atmakla kâfir olmaz." **kaidesine varmıştır.**

Dilerseniz yazarın ilginçliklerine cevap vermeden önce birkaç madde hâlinde şunları söyleyelim:

1. Yazı, Kişi İnkâr Etmediği Sürece Hüccettir

Yazı; Allah (cc) **nezdinde geçerli bir hüccet olmasaydı, borçların yazılmasını emretmezdi:**

157. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, Madde 6

"Ey iman edenler! Belli bir süre için birbirinize borçlandığınız zaman onu yazın. Aranızdan bir yazıcı adaletle yazsın. Yazıcı, Allah'ın ona öğrettiği şekilde yazmaktan geri durmasın. Borçlanan kimse borcu yazdırsın, Rabbi olan Allah'tan korksun ve (borçtan) hiçbir şey eksiltmesin. Şayet borçlanan, zayıf akıllı, (bedenen) zayıf ya da yazdırmaya güç yetiremeyen biriyse velisi adaletle yazdırsın ... " [158]

Yazı, Allah (cc) **katında geçerli bir hüccet olmasa kaderi ve kulların amellerini yazmazdı.**

"(Firavun) demişti ki: 'Geçmişte olanlar ne olacak o hâlde?' Demişti ki: 'Onların bilgisi, Rabbimin yanında bir Kitap'tadır. Rabbim, şaşırmaz da unutmaz da.' " [159]

"Her insanın amellerinin (yazılı olduğu sahifeyi) boynuna asmışızdır. Kıyamet günü ona bir kitap çıkarırız. Onu (kitabı) açık olarak karşısında bulur. 'Oku kitabını! Bugün hesap sorucu olarak nefsin sana yeter.' " [160]

Hadiste, "Şüphesiz Allah, ilk olarak kalemi yarattı. Ona 'Yaz!' dedi. [161] 'Neyi yazayım?' deyince? 'Kıyamete kadar olacakları!' dedi." [162] **buyrulmuştur.**

Allah (cc)**, hem kaderi hem de insanları kendisiyle hesaba çekeceği amellerini yazmıştır. Doğru sözlülüğünde şüphe olmayıp hesap görenlerin en adaletlisi olmasına rağmen, ilmiyle değil, yazdıklarıyla insanı hesaba çekecektir. Şayet insan, kıyamet günü Allah'tan hesaba dair delil isteyecek**

158. 2/Bakara, 282
159. 20/Tâhâ, 51-52
160. 17/İsrâ, 13-14
161. Veya ilk kalemi yarattığında şeklinde de mana verilebilir.
162. Ebu Davud, 4700; Tirmizi, 2155

olsa, amellerin yazılı olduğu sahifeyi görecektir. Bu da yazının Allah yanında hüccet olduğunu gösterir.

Sahabe, Kur'ân-ı Kerim'i yazmıştır. Ve icma vardır ki; bugün Mushaflarda yazılı olan Kur'ân ile herkes mükelleftir. Eğer yazı hüccet olmamış olsaydı, bu olmazdı.

Resûlullah (sav), hadislerinin yazılmasına müsaade etmiştir. İlk etapta bazı noktaları esas alıp, hadis yazımından nehyetse de, sonra müsaade etmiş ve yazmanın cevazında icma hasıl olmuştur:

Ebu Hureyre (ra) der ki:

"Resûlullah'ın ashabı içinde Abdullah bin Amr hariç benden daha çok hadis bilen yoktur. Çünkü Abdullah yazar, ben yazmazdım." [163]

Veda Haccı'nda, Resûlullah (sav) hutbesini bitirmiş ve Yemenli bir adam da hutbeyi yazdırmasını istemiştir. Resûlullah da (sav) ashabına, "Filan kişiye bu hutbeyi yazdırın." [164] buyurmuştur.

Resûlullah (sav) insanlara dini tebliğ ederken sözlü anlatım metodunu kullandığı gibi yazı yolunu da kullanmış ve insanları yazıyla tebliğ etmiştir. Siyer kitaplarında Resûlullah'ın (sav) çevredeki imparator ve emirlere mektuplar yazarak davette bulunduğu nakledilir. Bu kavimlere muamele de mektuplara verdikleri tepkiye göre olmuştur.

Sonradan gelen bizlerin ilmi ve imanı yazıya bağlıdır. Hiçbirimiz Allah ve Resûlü'nü görmüş değiliz. Onun ağzından dökülenler yazı ile bize ulaşmıştır. Resûlullah

163. Buhari, 113
164. Buhari, 112; Müslim, 1355

(sav) bu noktaya şöyle işaret etmiştir:

"Resûlullah bir gün sahabeye şöyle sorar:

— İman yönünden varlıkların en şaşılacak olanı hangisidir?

Onlar:

— Meleklerdir, der. Resûlullah:

— Onlar nasıl iman etmesin ki Rabblerinin yanındalar, der. Sahabe:

— Nebilerdir, der. Resûlullah:

— Nebiler nasıl iman etmesin ki onlara vahiy geliyor, der. Sahabe:

— Bizleri, der. Resûlullah:

— Siz nasıl iman etmezsiniz ki ben sizlerin arasındayım, der. Sahabe:

— Peki kim, ey Allah'ın Resûlü? deyince Resûlullah şöyle buyurur:

— Sizden sonra gelecek bir kavimdir. Sahifeler bulurlar ve onlara iman ederler." [165]

Bir rivayette de "Onlara iki levha arası kitap gelir. İçindekine iman eder ve onunla amel ederler." [166] şeklindedir.

Zikredilen bu deliller, yazının İslam şeriatında söz gibi bağlayıcı olduğunu gösterir. Ancak şu kayıt zikredilmelidir: Yazı, kişi inkâr etmediği sürece hüccettir. Bu kaydı zikretmemizin sebebi şudur:

Bir yerde insana ait bir yazı bulunursa şu ihtimaller ortaya çıkar:

165. Hakim, 6993

166. Hadis sahihtir. İbni Kesir, Bakara Suresi'nin 3. ayetinin tefsiri

• Yazıyı başkası yazmış olabilir.

• Kendisi, bir başkasının sözünü not mahiyetinde bir yerden bir yere aktarmış olabilir.

• Bazı âlimlerin söylediği gibi, "kalemin yazıp yazmadığını" denemiş ve o an, aklına gelenleri düşünmeden yazmış olabilir.

• Yazıyı tehdit altında zorla yazmış olabilir.

Bu sebepten ötürü yazının sahibine sorulur: "Bu yazı senin midir?" Eğer yazının kendisine ait olduğunu kabul ederse ve yazım amacının yukarıdaki gibi özür olacak sebeplerden olmadığı ortaya çıkarsa bu yazı o şahsın lehine ya da aleyhine hüccet teşkil eder.

Bu anlamda imza da yazı gibidir. Şahsa, imzanın ona ait olup olmadığı sorulur. Şayet imza ona aitse, altına attığı metni kabul etmiş sayılır. Bunun ıslak veya elektronik imza olması arasında fark yoktur.

2. Kişinin, İçinde Bulunduğu Vakayı Bilmemesi Afettir

Hakka isabet etmek için şer'i delilleri bilmek ne kadar önemliyse, şer'i delillerin tatbik edildiği vakıayı bilmek de o kadar önemlidir. Çünkü bir insanın şer'i delile karşı iki sorumluluğu vardır: Ona inanmak/tasdik etmek ve onunla amel etmek.

İnandığınız delillerle Allah'ın (cc) razı olacağı şekilde amel etmek için yaşadığınız vakıayı bilmek zorundasınız. Aksi hâlde şer'i delillerle sapar ve saptırırsınız:

Resûlullah (sav) zamanında bir adam bir gazvede yaralandı

ve sonra ihtilam oldu. Durumunu oradaki sahabilere sorduğunda yıkanması gerektiğini söylediler. Adam yıkandı ve ardından hastalanarak öldü. Durum, Resûlullah'a (sav) arz edilince şöyle buyurdu:

"Onu öldürdüler, Allah da onları öldürsün. Bilmediklerinde sormazlar mı? Şüphesiz cehaletin ilacı sormaktır. Zira o kişiye teyemmüm yeterdi." [167]

Bu olayda, sahabe doğru fetva vermiştir. Çünkü Allah (cc) Kur'ân'daki her iki teyemmüm ayetinde de "... su bulamazsanız, temiz toprakla teyemmüm alın." [168] buyurmuştur. Soru soran adam da suya sahip olduğu için oradaki sahabe gusül alması gerektiğini söylemiştir. O hâlde hata neredir? Delilin uygulandığı vaka, delilin mahalli değildir. Çünkü adam yaralıdır. Su ona zarar verecektir. Bundan dolayı Resûlullah (sav) şiddetle kızmıştır.

Düşünün ki elinizde şer'i delil olsa bile onu her vakaya uygulayamıyorsunuz. Birileri ise bırakın delili, âlimlerin sözünü her vakaya uygulamaya çalışıyor. Oysa âlimlerin sözü delil dahi değildir. Onların sözü, belli bir vakayı yorumlamak için delillerden elde ettiği neticelerdir. Bu arkadaşlarımız "birçok usul kitabı bitirmiş" olduklarından olsa gerek bu konuda da ilginç bir usul izliyorlar. Asırlar önce yaşanmış tartışmaları, bağlamından koparıp, olduğu gibi bugüne taşıyorlar.

Usul ilmindeki derin kavrayışları ise şunu anlamalarına engel oluyor: Bundan iki yüz sene önce konuşan âlimler, bir İslam devletinde, şeriatın tatbik edildiği bir vasatta

167. Ebu Davud, 336. hadisin sıhhati ihtilaflıdır.
168. 5/Mâide, 6

konuşuyordu. Onların o güne dair söylediklerini İslam'ın yürürlükte olmadığı bir ortama taşımak akıl kârı mıdır?

Hocaya sormuşlar ya; "At yarışlarının hükmü nedir?", "Sünnettir." demiş. Hoca vakayı bilmiyor. Sanıyor ki hadis ve fıkıh kitaplarında anlatılan at yarışları yapılıyor bugün. Cihada hazırlık olsun diye yapılan, askerî talim yani. Altılı ganyandan, kumardan ve bugünkü şartlardan haberi yok. Alın işte, elindeki şer'i uygulamayla kumara cevaz verdi. Neden? Vakayı bilmediğinden!

İmam Karrafi der ki: "Menkulatta/Nakillerde sıkışıp kalmak, her zaman sapıklık; selefin ve âlimlerin maksadında cehalettir."

İbni Abidin, "Müftü kitaplarda nakledilenle yetinir, zamanı ve ehli gözetmez ise hakkı çok defa zayi eder. Zararı menfaatinden büyük olur." [169] der.

İbni Kayyım der ki: " ... Ömrün boyunca kitaplarda nakledilene cumud etme. Senin ikliminden (bölgenden) olmayan biri sana gelirse, kendi ikliminin örfüyle ona fetva verme, onun örfünü sor, onun örfüne göre fetva ver, (sonra İbni Kayyım, İmam Karrafi'nin yukarıda geçen sözünü ona nispet etmeden söyler) ... Kim insanlara, örfleri, âdetleri, zamanları, mekân içinde oldukları hâlleri ve karinelerinin farklılığına rağmen sadece kitaplarda nakledilenle fetva verirse hem sapar, hem de saptırır ... " [170]

Âlimler herhangi bir dönemde bir mesele hakkında konuşmuş ve o meseleyle ilgili bir söz sarf etmiş olabilirler.

---

169. Usulu'l Fıkhu'l İslamî, 2/835

170. İ'lamu'l Muvakkiîn, 3/89

Bilgiçlik taslayacağım diye, o tartışmayı bugüne taşırsanız, sadece bilgiçlik yapmazsınız, gülünç duruma da düşersiniz.

Âlimler "Yazı, söz gibi midir?" diye ihtilaf etmiş olabilir... Yahu 21. yüzyılda böyle bir tartışma olabilir mi? Kriminal incelemeye sokarsanız, on dakikada, yazının kişiye ait olup olmadığı ortaya çıkar... Gerçi sizin faziletli şeyhler "Kaşıkla yemek yemek sünnete aykırıdır." diyordu değil mi? Öyleyse size göre kriminal inceleme bidat olabilir!

Hem, diyelim ki "Yazı, söz yerine geçer mi?" noktasında ihtilaf ettiler. Sizce açık küfre imza atan ve onu kabul eden kişinin durumunda ihtilaf ederler miydi acaba? İşte burası meçhuldür. Hatırlarsanız, okul meselesinde, en can alıcı nokta olan "Küfre rıza göstermek küfür müdür?" kaidesinde ihtilaf etmişti âlimler. Ama aynı mezhebin âlimleri, kiliseye giden, onların ayinlerine katılan, onların bayram yerinde o gün bulunan kişilerin, İslam'ını ilan etse de kâfir olacağını belirtmişlerdi.

Üzülerek belirtiyorum ki Türkiye'nin en yeni sıkıntılarından biri budur. Vaki olan bir meselede, içindeki cüziyet temel alınarak âlimlerin hilafı gündeme getirilir. Böylece tevhid ve şirk meseleleri sulandırılır. Oysa çoğu yerde bakarsınız ki âlimler o cüziyette ihtilaf etseler de, meselenin külliyetinde ittifak hâlindedir.

Daha iyi anlaşılsın diye şöyle söyleyeyim: Diyelim acar usulcümüzün dediği gibi "Yazı, söz yerine geçer mi?" konusu ihtilaflı olsun. Yine diyelim ki acar usulcümüzün tespitiyle bu tartışma memurluk meselesinin hükmüne etki etsin. Bakın bakalım; ihtilaflarının arkasına saklandığınız âlimler,

küfür düzeninde imam olup, tağutları meşrulaştıranlar hakkında ne demiş:

Kadı İyad (rh) **şöyle diyor:** "İshak bin Azire, İbni Ebi Yezid onu övdü. Çünkü ona Ubeydilerin hatiplerinin hükmü soruldu ve denildi ki, hatipler Sünnidir (Ehl-i Sünnet'tir). İmam Azire, onlara dedi ki: O hatipler dua ederken, (minberde) 'Allah'ım sen hâkim kuluna ve yeryüzünün vârislerine salât getir.' demiyorlar mı? 'Evet.' dediler. İmam Azire şöyle dedi: 'Peki, bir hatip, hutbesinde Allah'ı ve Resûlullah'ı övse ve övgüsünü de güzelleştirse ve sonra Ebu Cehil cennettedir, derse kâfir olur mu?' deyince 'Evet.' dediler. 'Dua ettiği hâkim, Ebu Cehil'den şiddetlidir.' dedi.

Davud'a bu meseleden soruldu. Dedi ki: 'Onlar için hutbe veren ve cuma günleri onlara dua eden hatipler kâfirdir. Tevbeye çağrılmadan öldürülür. Zevcesi ona haram olur. Mirası olmaz, miras da alamaz. Tüm ahkâmı, kâfirlerinki gibi olur. Arkasında korkuyla namaz kılan, namazı iade eder. Kaçma imkânı bulunduğunda orada ikamet etmez, onun çoluk çocuğunun çok olması da ona özür olmaz.'

Keyrevan âlimlerinden El-Kibranî'ye soruldu: 'Ubeydilerin kendilerine dua etmeye zorladığı adam ya onlara dua edecek veya ölümü seçecek, (ne diyorsun)?' Dedi ki: 'Ölümü seçecektir. Kimsenin bu konuda özrü yoktur. Ancak Ubeydiler o beldeye girdiğinde onların hâlini bilmeyenler müstesna. Ama hâlleri anlaşıldıktan sonra herkese kaçmak şarttır. Orada ikamet edip kaçmadıktan sonra kimsenin özrü yoktur. Çünkü Allah'ın şeriatının iptal edilmesinin talep edildiği yerde ikamet etmek caiz değildir. Orada ikamet eden bazı

âlimler de Müslimler dinlerinde fitneye düşmesin diye orada bulunmaktadır.'

Cebele b. Hamud, Rebi' El-Ketten, Ebu Fadl El-Humusi, Mervan bin Nasrun, Es-Sebbci, El-Cebinani, böyle söyler ve böyle fetva verirdi.[171] "[172]

Âlimlerin, haklarında bu ağır fetvaları verdiği Ubeydiler kimdir? Okuyalım:

Muhammed bin Abdulvahhab (rh) **onları şöyle anlatır:** "Onlara Ben-i Ubeyd El-Kaddah denir, onlar ki Ben-i Abbas Dönemi'nde Mağrib'in ve Mısır'ın mülkünü ellerinde bulunduruyorlardı. Hepsi Allah'tan başka hiçbir ilah olmadığına ve Muhammed'in (sav), O'nun resûlü olduğuna şahitlik ediyor, İslam'ı iddia ediyor, Cuma namazlarını aksatmıyor ve vakit namazlarını cemaatle kılıyorlardı. Ne zaman ki bizim içinde olduğumuzdan daha basit şer'i muhalefetler izhar ettiler, ulema onların küfürlerinde icma etti."[173]

Şimdi ne yapmalıyız? Bence üzülmeliyiz. Zira bunca âlim, acar usulcü Ebu Seleme kardeşimizi tanımadan vefat etmiştir. "Yazı, söz gibi olur mu?" **tartışmasını bilmediklerinden imamları tekfir etmişlerdir. Hem bu imamlar Ubeydi/Fatimi de değil, Sünni. Yalnızca onlar adına hutbe okuyarak onları meşrulaştırmışlardır. Ebu Seleme kardeşimize yetişemedikleri için, onun engin ilminden istifade edememiş ve bugünkü gençler gibi tekfirci olmuşlardır. Yazık, çok yazık…**

171. Ebu Katade El-Filistinî, bu fetvaları 7 sayfa şeklinde 'Mühim Fetva' başlığıyla yayımlamış ve yorumlamıştır.
172. Tertîbu'l Medârik ve Takrîbu'l Mesâlik, 7/274
173. Keşfu'ş-Şubuhat

Tarihin çöplüğünü karıştırır ve müşriklere mazeret bulacağım diye muvahhidleri diline dolarsan, olacağı bu!

Tekrar konumuza dönecek olursak, demiştik ki: Vakayı anlamadan âlimlerin tartışma ve fetvalarını aktaranlar, hem saparlar hem de saptırırlar. Şimdi de yazarın yanılgı ve yanlışlarından bahsedelim:

Yazar âlimlerin ihtilafını aktarmıştır. Fakat bugün memurların neye yemin ettiğini ve nasıl yemin ettiğini aktarmamıştır. Biz sana aktaralım:

"Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına, Atatürk İnkılap ve İlkelerine, Anayasada ifadesi bulunan Türk Milliyetçiliğine sadakatla bağlı kalacağıma; Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını milletin hizmetinde olarak tarafsız ve eşitlik ilkelerine bağlı kalarak uygulayacağıma; Türk Milletinin millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyip, koruyup bunları geliştirmek için çalışacağıma; insan haklarına ve Anayasanın temel ilkelerine dayanan millî, demokratik, laik, bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilerek, bunları davranış hâlinde göstereceğime namusum ve şerefim üzerine yemin ederim." [174]

Şimdi düşün: Sence "Yazı, söz gibi olur mu?" diye tartışan âlimler, böyle bir metne imza atan adamı tartışır mıydı?..

Bu yeminde aslolan sözlü yapılmasıdır.

"Devlet memurları, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına ve kanunlarına sadakatle bağlı kalmak ve milletin hizmetinde Türkiye Cumhuriyeti kanunlarını sadakatle uygulamak zorundadırlar. Devlet memurları bu hususu "Asli Devlet

174. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, Madde 6

Memurluğuna" atandıktan sonra en geç bir ay içinde kurumlarınca düzenlenecek merasimle yetkili amirlerin huzurunda yapacakları yeminle belirtirler ve özlük dosyalarına konulacak aşağıdaki 'Yemin Belgesi'ni imzalayarak göreve başlarlar." [175]

Evet, bazı amirler sözlü yemin töreni yaptırmıyor. Ancak maddeye imza atmadan memurluk başlamıyor.

Bu anlaşmanın kendisiyle yapıldığı sistemde "Yazı, söz yerine geçer mi?" **diye bir ihtilaf yoktur. Ve imza, her yer ve her uygulamada sözlü kabulün yerine geçer. Hatta çoğu yerde ses kaydı %60 delil sayılırken, sahibine ait olduğu belli ise yazı daha kuvvetli delil olarak alınır. Böyle bir vakada bin sene önceki âlimlerin** "Yazı, söz gibi midir?" **ihtilafını getirmenin anlamı nedir?**

Yazar "Yazı, söz yerine geçer mi?" **ihtilafını aktarırken, âlimlerden nakiller yapmıştır.** [176] **Yazıyı mutlak olarak söz gibi kabul etmeyen âlimler, neden böyle söylediklerinin illetlerini açıklamışlardır. Bakalım memurluğa imza atan buna dâhil oluyor muymuş?**

Hanefiler şöyle demiştir: "Hadlerde yazı olmaz. Çünkü hadler, şüphelerle kaldırılır." [177]

Cumhur ise şunu söylemiştir: "Yazı ihtimallidir. Kişi kalemini denemek, ehlini üzmek, yazısını güzelleştirmek vb. sebeplerle yazıyı yazmış olabilir." [178]

Dikkat edersen âlimler yazının genel manada hüccet

---

175. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, Madde 6

176. Risale, s. 25

177. Bu konuda hadis vardır: "Gücünüz nispetine Müslimlere had uygulamayın/hadleri savın." (Tirmizi, 1424) Hadisin sıhhatinde ihtilaf edilmiştir.

178. İslam Fıkhı Ansiklopedisi, 9/303-305

oluşunda müttefiktir. Fakat ihtimal vuku bulduğunda veya yazı sahibinin başka niyetle yazı yazma durumu olduğunda burada ihtilaf edilmiştir.

Şimdi sana soruyorum. Memur velev ki o yemini diliyle yapmayıp imzalasa bile bu şüphelerden hangisi mevcuttur? "Kalemini deniyor ya da yazısını güzelleştirme ihtimali var" mı diyeceğiz? Hem memur -yani imzanın sahibi- imzanın ona ait olduğunu inkâr etmiyor ki!

Hanefilerin dediğine gelince; tekfir ve had aynı şeyler midir? Hem had uygulama kadai/kadılara ait bir işlemdir. Bu da bizim işimiz değildir. Örneğin, yakinen zina yaptığını gördüğümüz birine, şimdiki gibi İslam devleti olmadığı zamanlarda had uygulanmaz. Fakat biz ona muamelemizde -tevbe etmedikçe- fasık muamelesi yaparız. Yani; küfür maddesine imza atana had uygulanmıyor diye, yaptığı işin hükmü değişmez.

Daha önce kısaca değinmiştik, ancak bir daha hatırlatalım: Âlimlerin üzerinde ihtilaf ettiği mevzu; lehte veya aleyhte herhangi bir yazının falanca kişiye ait olup olmadığıdır. Bizim konuştuğumuz meselede ise, yazı sistem tarafından belirlenmiştir. Memur da o yazının içeriğini bilerek yazının altına "Kabul ediyorum." manasında imza atmıştır. Bu sistemde imza, dil ile telaffuz edilen "Kabul ediyorum." ile aynı şey, hatta daha kuvvetli bir delildir.

Yazarın, Şeyh Makdisi'den yaptığı iki alıntı vardır.[179] Birincisinin konuyla uzaktan yakından alakası yoktur. Çünkü bir müşriğin yanında çalışmanın hükmüne dairdir.

179. Risale, s. 26-27

Yazar laf kalabalığı olsun diye almıştır. Zira bizde "Müşriğin yanında çalışmak küfürdür." **diyen yoktur.**

İkincisi alıntı ise şöyledir: "Önceden aktarmış olduğumuz delillerde, hükümet görevlerinde yer almak konusunda önemli ayrıntılar vardır. Bu görevlerden sahibini İslam'dan çıkartmayan, yani masiyet ve büyük günah olanlar vardır. Bazıları ise kişiyi küfre sokabilir. İçinde küfrün yasasına saygı göstermek için ant içmek olan ve beşerî yasayı korumak için nöbet tutmak olan görev ile vergi tahsildarlığı bir değildir… Bu görevde bulunanlar şirke, günaha ve harama girmektedir. Herkes kendi durumuna göredir. Şüphesiz ki onlar arasında inatçı, müşrik, sapık ve tevil sahibi fasık kimseler vardır. Bu insanların bazılarının durumlarının karışık ve gizli olması nedeniyle, cehaletleri mazur olanlar vardır. Diğerleri ise durumunun açık olması nedeniyle cehaletleri mazur görülmez. Bunun için ayrıntıya girmek kaçınılmazdır. İlim talebesi 'Bu şirktir veya küfürdür' sözü ile 'Falan müşriktir veya kâfirdir' sözü arasında olan farkı bilir." [180]

Şeyh Makdisi kesinlikle imza meselesine girmemiştir. Sadece umumi olarak tağut hükümette görev almaktan söz etmiştir. Böyle bir sözü "küfür metnine imza" **başlığıyla sunmak yazarın tuhaflıklarındandır. Yazar herhangi bir kitapta konuyla benzerlik arz eden bir cümle gördü mü hemen bağlam ve içeriği hiç düşünmeden uç uca bağlamayı âdet edinmiştir.**

Dikkat edilirse bu metin çok karışıktır. Ne dediğini anlamak için bir mantıkçıya, bir dilbilimciye, bir de yapay zekâya ihtiyaç vardır. Yazar muhtemelen konuyla hiç ilgisi

180. Bu bölüme sırf yazar delil gibi sunduğu için cevap veriyorum.

olmayan bu nakille, meseleyi karambole getirmeyi düşünmüştür. Aslında bu, hitap ettiği -onların çok sevdiği ifadeyle- cihadi yapılara da hakarettir. Demek hiçbirinin başlıkla metin arasındaki tezatı fark etmeyeceğini düşünmektedir. Ben, yardımcı olup kolaylaştıracağım: Bir memurluğa girmek için küfür maddelerine yemin etmek gerekiyorsa Şeyh Makdisi'nin yanında bunun hükmü nedir? Buyrun, tekfirden sakındırmak için kaleme aldığı 30 Risale'den okuyalım:

Şeyh, Risale'de, "Onların küfür kanunlarına iştirak etmek, bulunduğu vazifede onların kanunlarına ihtiram göstermek, tağutlarına vela (dostluk) üzere ant veya kanunlarına ve onun kullarına, Müslimlere karşı yardım etmek olursa açık küfürdür." [181] der.

Şimdi aklı başında her insan anlar ki, şeyhin yukarıdaki nakli yazarı değil, bizleri destekler. Çünkü küfür kanunlarına and içmeyi zahir küfürden saymıştır. Yazarın naklinde de bu sınıfa giren fiillerin -küfrü açık olanların- sahiplerinin şirk ehli olduğunu belirtmiştir.

Şeyhin başka bir yerde bu sözüne muhalif bir sözü var mıdır? Onu bilmiyorum. Sadece yazar delil olarak aldığı için beyan etmek istedim.

Şu düşüncemi de bu satırlarla beraber aktarayım: Ömrümde birçok reddiye ve kitap gördüm. Bugüne kadar böyle tutarsız, ne söylediğini bilmeyen, aleyhine hüccetleri lehineymiş gibi sunanını görmemiştim. Ayrıca bu kadar

181. 30 Risale, 22. Hata, s. 301

çok yanlış yapıp bu kadar iddialı olanı da görmedim, görebileceğimi de sanmıyorum…

Şeyhin konuştuğu vakayla bizim yaşadığımız ülke arasında uçurum vardır. Bu, yazarın anlamadan yaptığı nakilden de açıkça anlaşılır. Yazar cezaevinde olmamış olsaydı, "kopyala yapıştır" usulünü kullandı galiba diyebilirdim.

Örneğin şeyh şöyle diyor:

"İçinde küfrün yasasına saygı göstermek için ant içmek olan ve beşerî yasayı korumak için nöbet tutmak olan görev ile vergi tahsildarlığı görevi bir değildir."

Şeyhin konuştuğu ülkede, vergi memurluğu ile içinde yasaya ant içmek olan memurluklar farklı olabilir. Fakat bu ülkede vergi memuru da, imam da, polis de, öğretmen de küfür yasasına bağlılık, saygı ve anayasaya dostluk üzere yemin eder. Hepsi 657. Memur Yasasına tabidir. Bu dahi iki vaka arasında fark olduğunun bariz delilidir.

Sorun şu: Yazar, "cihad şeyhleri" diye diye kafa ütülüyor. Onlara uymak adına Allah'ın (cc) en etkili hüccetinden yüz çeviriyor. Hâliyle vahyi bilmiyor, tanımıyor. Peki, şeyhlerini tanımıyor mu? Ne yazık ki, onları da tanımıyor. Karanlıklar içinde karanlık! Şeyhlerinden saydığı Ebu Katade'nin fetvalarına baksa, tam da konuştuğu konuyla ilgili fetvalar bulacak. Ama yok! Arkadaşımız acar bir usulcü ya! "Yazı, söz gibi midir?" tartışmasından haberi olduğunu gösterecek… Göster göster de, önce kendin anla, sonra…

Askerlik Meselesi ve İkrah

Mevcut konjonktürde ikrah ruhsatına sığınarak zorunlu

askerlik görevi yerine getirilir mi? Tevhidin aslına sahip olan Müslimlerden biri bunu yaparsa hükmü ne olur?

Müellif de tağutlara askerliği küfür saymakta, o taife içinde yer alanlara her hâlükârda küfür hükmü verileceğini savunmaktadır. İşin bu kısmıyla ilgili detaya girmek istemiyorum. Çünkü müellifin söyledikleri genel anlamda doğrudur.

Bazı lafzi ihtilaflara gelince; bunlar hakikatte değil, lafızda olan ihtilaflardır.

Değinmek istediğimiz kısım, bu bölümde zikredilen bazı hatalardır:

Yazar; ikrah ayetinin umum üzere olduğuna inanır. Âlimlerin zikrettiği şartları/kayıtları içtihadi kabul eder. Hâliyle ikrahın hiçbir kaydı olmadığını, kişi kendini mükreh/ikrah altında görüyorsa, öyle kabul edilmesi gerektiğini savunur.

Cevabımız şu şekildedir: Gerek yazarın gerekse yanlış anlayan insanların bu düşüncesi sahih değildir. Evet, âlimlerin ikraha getirdiği şartlar içtihadidir. Ve bağlayıcı hüccet olmaz. Çünkü şer'i bir sınırı yoktur. Örneğin Hanefilere göre kesinlikle ikrah olmayan birçok şey, Şafii ve Hanbelilere göre ikrahtır. Ancak asıl mesele şudur ki, ikrah ayeti ve hadisi umum üzere değildir. Kur'ân, ikrah sanılan bazı şeylerin özür olmadığını açıkça belirtmiştir:

"Kalbi imanla mutmain olduğu hâlde (küfre) zorlananlar hariç, kim de imanından sonra kâfir olur, (kendi tercihiyle küfre saparak) küfre gönlünü açarsa, Allah'ın gazabı onların üzerinedir ve onlar için büyük bir azap vardır. (Bunun nedeni) onların dünya hayatını ahirete tercih etmeleri ve Allah'ın

kâfirler topluluğunu hidayete erdirmeyecek olmasıdır. "[182]

Allah (cc) ikrahın temel delili olan Nahl Suresi'nin 106. ayetinde insanları "küfre zorlanan" ve "küfre göğüs açan" diye iki kısma ayırır.

Küfre zorlananı biliyoruz. Peki, küfre göğsünü/gönlünü açan kimdir? Genel olarak "kendi tercihiyle küfrü seçendir" diyebiliriz. Bu durumun birçok çeşidi olabilir, ancak 107. ayette çeşitlerden biri nas kılınmıştır:

"(Bunun nedeni) onların dünya hayatını ahirete tercih etmeleri ve Allah'ın kâfirler topluluğunu hidayete erdirmeyecek olmasıdır."[183]

Bu demek oluyor ki; dünya hayatını tercih ettiği için küfre sapanlar, asla ikrah altında değildir. Onlar kendilerini böyle görseler de, ayetin nassıyla küfre gönül veren kimselerden olurlar.

Öyleyse bugün insanların bu küfrü işlemesinin başlıca nedenlerini sayalım ve hangi sınıfa girdiklerine bakalım:

- Kimse kız vermiyor,
- İşe giremiyorum,
- Aradan çıksın, kafam rahat etsin,
- İslam'a rahat hizmet edeyim. (Şeytanın dahi "Pes!" dediği bu olsa gerektir.)

Evet, bu sebepler ikrah sayılır mı?

Allah (cc) şöyle buyurmuştur:

182. 16/Nahl, 106-107
183. 16/Nahl, 107

"(Allah'ın kesin yasağına rağmen) kalplerinde hastalık bulunanların (onları dost edinmek için) koşuşturduğunu ve: 'Başımıza bir musibet gelmesinden korkuyoruz.' dediklerini görürsün. Umulur ki Allah, bir zafer ya da kendi katından bir (hüküm) getirir de içlerinde gizlediklerinden ötürü pişman olurlar." [184]

Başımıza bir musibet gelmesin, keyfimiz kaçmasın, ağzımızın tadı bozulmasın… diye kâfirleri dost edinenler hakkında Rabbimiz böyle buyuruyor… Peki, bu kimselerin hükmü ne?

"Müminler der ki: 'Var güçleri ile yeminler edip sizinle beraber olduklarını söyleyen (ama sizin için hiçbir şey yapamayan dostlarınız) bunlar mı? (Onların) amelleri boşa gitmiştir. Hüsrana uğrayanlar olmuşlardır.' " [185]

Onların amelleri boşa gitmiş ve hüsrana uğramışlardır.

Bugün insanların askerlikle ilgili söyledikleri ya dünyayı ahirete tercih etmek ya da vehmedilen korkulardır.

Görüldüğü gibi her iki durumu da Allah (cc) ikrah saymamıştır. İkrah ayeti de umum üzere değildir.

Bir örnek daha!

Müslimlerden bazıları Resûlullah (sav) ile beraber hicret etmeyip Mekke'de kaldı. Bedir Savaşı'nda zorlanarak savaşa çıkarıldılar. Onlar savaşmadı, sahabeye zarar vermedi, fakat sahabenin attığı oklar bazılarına isabet etti ve onlar da öldü. Allah (cc) bu insanlar hakkında şöyle buyurmuştur:

"Melekler, nefislerine zulmedenlerin canını aldığında: 'Ne-

184. 5/Mâide, 52
185. 5/Mâide, 53

rede idiniz/hangi saftaydınız?' derler. Derler ki: 'Biz yeryüzünde (müşriklerin safında yer almak zorunda olan, çaresiz) mustazaflardık.' (Melekler:) 'Allah'ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!' derler. Bunların barınağı cehennemdir. Ne kötü bir yataktır o! "[186]

Dikkat edilirse bu insanlar Müslimlere karşı savaşmamıştır. Herhangi bir saldırı fiilinde bulunmamışlardır. Buna rağmen Allah (cc) **bu insanları özür sahibi saymamıştır. Demek ki ikrah ayeti umum üzere değildir. İnsan hicret etme veya kaçma imkânı olduğu hâlde kaçmaz, sonuç itibarıyla da böyle bir küfre zorlanırsa mazur değildir. Yani, âlimlerin ikraha dair saydığı şartlar içtihadi olabilir, bizce de öyledir; bağlayıcılığı yoktur. Ancak Allah'ın** (cc) **zikrettiği kayıtlar içtihadi değildir, bağlayıcıdır.**

Bu ayetten söz etmişken, şu noktayı vurgulayalım: Yazar, "Tağutun ordularında iki küfür fiili vardır. Birincisi, tağutu korumak; ikincisi, muvahhidlere karşı tağuta yardım etmektir. Hâlbuki tağutu gerçek koruyanlar, belli bir süre içinde onlara zorla askerlik yapanlar değil, orduya kendi isteğiyle katılan sabit askerlerdir. Bu bilindikten sonra, özellikle tağut, muvahhidlere karşı açık savaş içinde olmadığı zaman şüphe büyümektedir. Özellikle avamın genel anlayışı, ordunun görevinin halkı dış düşmanlardan korumak olduğudur. Yine rejim hocalarının fetvaları halk üzerinde etkili olmuştur. Bu gibi konularda cehalet söz konusu olabilir."[187] **der.**

Cevabımız şöyledir:

Nisa Suresi'nin 97. ayetinde geçen insanlar, yazarın an-

186. 4/Nîsa, 97
187. Risale, s. 34

lattığına göre bu iki fiili de işlememiştir. Çizdiği ikrah sınırlarına göre de bu insanlar yeryüzünün en mükreh insanlarıdır. Oysa Allah (cc) onları mazeretli saymamıştır. Demek ki küfür ordularında, küfür illeti sadece bunlarla sınırlı değildir. Kişinin o ordularda hakiki ikrah olmaksızın bulunması küfürdür. İkrah da yazarın anladığı şekilde değildir. Kur'ân ve sünnette varid olan kayıtlarla ikrahtır.

Nisa Suresi'nin 97. ayetinin nüzul sebebi ile şu anda askere gidenler karşılaştırıldığı zaman, nasıl bir tablo çıkar ortaya? Sizler âlimlerin ihtilaflarıyla millete özürler üretip, meseleyi sulandırsanız da, Allah (cc) böyle vakıaları özür kabul etmediğini açıkça beyan etmiştir. Allah'ın (cc) bu beyanına rağmen, saptırdığınız insanlara ne faydanız olacak? Allah'a (cc) karşı onları koruyabilecek misiniz?

Allah Resûlü (sav), bu durumda olanlara Müslim muamelesi yapmamış, onları mazur kabul etmemiştir. Çünkü onlar, imkân buldukları hâlde hicret etmemiştir. Kendi elleriyle kendilerini fitneye düşürmüştür.

Enes'ten (ra) rivayet edildiğine göre o, şöyle demiştir:

"Ensar'dan bazıları Resûlullah'a dediler ki: 'Ya Resûlullah, izin ver, kardeşimizin çocuğu olan Abbas'tan fidye almayalım.' Resûlullah şöyle buyurdu: 'Vallahi bir dirhem dahi bırakmayacaksınız!' " [188]

"Tağutların muvahhidlerle açık savaş içinde olmadığı hâlde şüphe büyümektedir."

Yazarın hayal dünyasında böyle bir ülke var mıdır, bilinmez… Ancak bizim yaşadığımız topraklarda böyle bir

188. Buhari, 4018

yer yok. Tağutlar, -muvahhidler bir yana- tahrif edilmiş İslam'a dahi savaş açmıştır. Yazarın bu satırları yazdığı yıl, bu ülkede başörtüsü yasağı vardı. Okullarda başörtüsü takılamıyordu. Askeriyeye örtüyle, sakalla, geleneksel kıyafetlerle girilemiyordu. AKP gibi demokrat bir partiye dahi -İslamcı kabul ederek- "laiklik karşıtı eylemlerin odağı" iddiasıyla kapatılma davası açılmıştı. Devletin düşmanlık sıralamasında ilk sırayı "irtica/dindarlık" alıyordu. Tüm bunlara rağmen, tağut, İslam'a ve Müslimlere açık savaş açmamışsa; mesele ilim ve vakıa açısından değil, akıl ve körlük açısından ele alınmalıdır.

Bugünkü ordunun durumu halka çok net bir şekilde açıktır. Hiçbir gizlilik ve kapalılık yoktur. Şöyle ki:

Ordunun İslam düşmanlığını gizleme gibi bir derdi yoktur. Her fırsatta bunu dile getirir, Müslimlere ve İslam'a karşı kinini kusar.

Halk yediden yetmişe askerin en büyük tehlike olarak İslam'ı gördüğünü bilir.

Askeriye ne siyasi ne de içtimai anlamda İslam düşmanlığından asla taviz vermez. "Şehit" dediği askerin başörtülü annesini kışlanın kapısından dahi içeri sokmaz. Hiçbir askerî alana -orduevleri gibi- alınmazlar. Askerde namaz kıldığı açığa çıkan, eşi kapalı olan rütbeliler derhal ordudan atılır.

Bunlar bu ülkede hiç kimseye gizli olmayan şeylerdir. Çünkü bunu yapanların gizleme ve süsleme gibi bir derdi yoktur. Fakat ne hikmetse hâlâ birilerinin, bunların kü-

fürlerinin halk tarafından bilinmediğini iddia etmeleri, kendileri hakkında üzülmemize neden olmaktadır.[189]

Askeriyedeki mevcut küfürler, "Kur'ân'da apaçık küfürler" sınıfına girdiği, askerin de bunu alenen yaptığı ve İslam düşmanlığını tam da Kur'ân ayetlerinde olduğu gibi ortaya koyduğu yerde, rejimin belamlarının fetvası özür müdür?

Yazar yukardaki sözünde özür olduğunu belirtmektedir. Allah (cc) ise Kur'ân-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

"(Allah:) 'Sizden önce ateşe girmiş olan cin ve insan topluluklarıyla beraber siz de ateşe girin.' der. Her ümmet oraya girdiğinde, (kendi gibi sapık olan) kardeşini (ümmetleri) lanetler. Sonunda hepsi bir araya toplanınca, sonradan gelmiş olanlar önceden yaşamış olanlar için: 'Rabbimiz! Bunlar bizi saptırdılar. Onlara ateşten kat kat azap ver.' der. (Allah) buyuracak ki: 'Hepinize kat kat (azap) vardır. Fakat bilmiyorsunuz.' Önce yaşamış olanlar sonradan gelenlere diyecekler ki: 'Sizin bize hiçbir üstünlüğünüz/ayrıcalığınız yoktur. Kazandıklarınıza karşılık azabı tadın.' "[190]

"Hepsi beraber Allah'ın huzuruna çıkarlar. (Tağutlar tarafından sömürülüp fakirleştirilerek, işkence ve zorbalıkla onursuzlaştırılmış olan) mustazaflar, müstekbirlere derler ki: 'Biz (dünyada) sizin tebaanızdık. Şimdi siz, Allah'ın azabına karşı bizi koruyabilecek misiniz/bize bir faydanız olacak mı?' Diyecekler ki: 'Şayet Allah bizi hidayet etmiş olsaydı, biz de sizi hidayet edebilirdik. (Artık bir önemi yok.) İster

189. Bugün (2019) bazı şeyler değişmiştir. Özellikle 15 Temmuz 2016 sonrası, askeriyede muhafazakâr/geleneksel motifler öne çıkmaya başlamıştır. Bunun hükme bir etkisi yoktur elbet. Ancak görünüşte de olsa vakanın değiştiği ve insanları aldatma konusunda daha tehlikeli bir hâl aldığı izahtan varestedir.

190. 7/A'râf, 38-39

(bu azaba) sabredelim, ister dövünüp yakınalım fark etmez, bizim için kaçış yoktur.' " [191]

"Şüphesiz ki Allah, kâfirlere lanet etmiş ve onlara alevleri dehşet saçan bir ateş hazırlamıştır. Orada ebedî kalacaklardır. Ne bir dost ne de bir yardımcı bulacaklardır. Yüzlerinin ateşte evrilip çevrileceği gün diyecekler ki: 'Keşke Allah'a itaat etseydik. Keşke Resûl'e itaat etseydik.' Diyecekler ki: 'Rabbimiz! Bizler efendilerimize ve büyüklerimize itaat ettik. (Onlar da) bizi (doğru yoldan) saptırdılar. Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve onlara büyük bir lanetle lanet et.' " [192]

"Ateşin içerisinde karşılıklı suçlamalarda bulunup tartıştıkları zaman, zayıf bırakılmış (mustazaflar), büyüklenen (müstekbirlere) diyecekler ki: 'Şüphesiz ki biz, sizin tebaanızdık. Şimdi siz ateşten bir parçayı bizden savabilir misiniz?' Müstekbirler derler ki: 'Hepimiz (aynı azabın) içindeyiz. (Kendimize dahi faydamız yokken size ne yapabiliriz ki?) Gerçek şu ki Allah, kulları arasında hükmetti.' " [193]

Aynı şekilde Yahudi ve Hristiyanlar, Kitaplarında açıkça yazan hükümlere rağmen, bu hükümleri değiştiren âlimlerine uydular. Allah (cc) **onları mazeret sahibi saymadı:**

"Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler. (Oysa) onlar yalnızca bir olan İlah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah) onların şirk koştuklarından münezzehtir." [194]

191. 14/İbrâhîm, 21
192. 33/Ahzâb, 64-68
193. 40/Mü'min, 47-48
194. 9/Tevbe, 31

Mekkeli müşrikler o dönemin din adamı olan Amr bin Luhay'a tabi olup İbrahim'in (as) hanif dinine şirk bulaştırdılar. Bir kitap ve hakkın yazılı olduğu belge olmamasına rağmen Allah (cc) onları mazeretli saymadı. Şimdikilerin elinde Kur'ân yazılı olduğu hâlde âlimin saptırması mazeret olarak değerlendiriliyor, öyle mi?

Resûlullah (sav) şöyle buyurmuştur:

"Allah, ilmi insanların içinden bir defada çekip almaz. Fakat âlimleri ortadan kaldırmakla ilmi çeker alır. Ta ki hiç âlim kalmayınca, insanlar cahil liderler edinirler. Onlara soru sorarlar. Onlar da cevap verir. Hem sapar hem de saptırırlar." [195]

Sonuç

Küfrü ve Allah'ın (cc) dinine düşmanlığı açık ve alenen olan bu taife, küfür taifesidir. Dünya hükmünde, onların içinde olan herkes küfür muamelesi görür. Yaşadığımız bu ülkede ikrah vardır, diyerek bu ordulara katılanlar mazur değildir. Bu, açıkladığımız ayetlerde de görüldüğü gibi yalnızca kuruntudur. Allah katında özür değildir. Bir Müslim isteği dışında yakalanır da bu ordulara düşerse fırsat bulduğu ana kadar mazeretlidir. Kurtulma fırsatı olduğu hâlde bunların içinde durursa bundan sonrası ikrah değil, kendi eli ile kazandığının semeresidir.

Yine açıktır ki; âlimlerin fetva vermesi, bu konuda özür değildir. Allah (cc) özür olmadığını açıkça söylemiştir. Özür gören yalnızca kendini kandırmış ve heva ehlini aldatmıştır.

F. OY KULLANMAK

Bu bölümde yazar âlimlerin sözlerini toplamıştır. Genel

195. Buhari, 100; Müslim, 2673

olarak âlimler oy vermenin küfür fiili olduğunu, fakat bugün insanların çoğunun, parlamentoların hakikatini bilmediği için hemen tekfir edilmemesi gerektiğini, mesele anlatıldıktan sonra inat ederse, tekfirin söz konusu olacağını beyan etmişlerdir. Bu konuya geçmeden önce bazı noktaların aydınlatılması gerektiğine inanıyoruz:

a. Demokrasi, Yunanca bir kelimedir. Halkın egemenliği veya hâkimiyeti manasına gelir. Bugün mevcut demokrasinin -parlamenter demokrasi- olmazsa olmazı seçimlerdir. Çünkü halkın yönetimde fert fert bulunması; mevcut nüfus ve imkânlarla mümkün değildir. Her fert kendini yönetimde temsil edecek, kendi yerine yasamada -teşride- bulunacak birilerini seçer.

Burada anlatmak istediğimiz şudur: Halkı "seçen ve seçilenler" diye ayırıp, seçilenlere kâfir, seçenlere Müslim muamelesi yapmak, konuşulan konuda eksik bilgi ve düşüncenin alametidir. Çünkü her vatandaş aynı zamanda seçilen konumundadır. Şartların imkânsızlığı onu seçmeye itmiştir. Bu seçim sonucunda yapılan isimlendirme de bunun delilidir. Seçilenlere "milletvekili" denir. Seçmen kendi yerine vekilini parlamentoya yollamıştır.

Şöyle söyleyebiliriz: Demokratik seçimlere katılan her vatandaş, seçtiği insanın şahsında meclistedir. Cismen olmasa da rıza ve irade olarak oradadır. Öyleyse her insan vekâlet verip kendine vekil tayin ettiği milletvekilinin her fiilinden -şirkinden- sorumludur ve ona ortaktır.

Bu kısa bilgiden şu sonuç çıkar:

Demokrasiye din deyip, onun küfür olduğunu ilan edip;

onun ibadet ve iman tazeleme ayini olan seçimlerini ise farklı görmek tuhaflıktır, çelişkidir.

Seçilenleri tekfir edip, onlarla aynı konumda olan seçmeni ayrı hükme koymak; -özellikle bu ülkede- ne şer'an ne de aklen anlaşılması mümkün olmayan bir zihniyettir.

Seçilenlerin, yani parlamentoda olanların, kendisi ile tekfir edildikleri şu illetlere, seçmen de dâhildir:

1. Allah'ın İndirdikleri ile Hükmetmemek

"Şüphesiz ki Tevrat'ı biz indirdik. Onun içinde hidayet ve nur vardır. (Allah'a hakkıyla) teslim olmuş olan nebiler o Kitap'la Yahudi olan kimselere hükmeder. Rabbaniler ve din bilginleri Kitab'ı korumakla görevli olduklarından ve Kitab'ın şahitleri olduklarından (insanlar arasında Kitap'la) hükmederler. (Öyleyse) insanlardan korkmayın. (Yalnızca) benden korkun! Ayetlerimi az bir paha karşılığında satmayın. Her kim Allah'ın indirdikleriyle hükmetmezse onlar kâfirlerin ta kendileridir." [196]

2. Kanun Yapmak

"Yoksa, Allah'ın izin vermediği şeyleri, kendilerine dinden şeriat kılan/kanun yapan ortakları mı var? Şayet (azaplarının kıyamete erteleneceğine dair) kesin bir söz olmasaydı elbette, aralarında hüküm verilirdi. Şüphesiz ki zalimlere can yakıcı bir azap vardır." [197]

3. Allah'ın Helal ve Haramları Üzerinde Oynama Yapmak

"Onlar Allah'ı bırakıp din bilginlerini, abidlerini ve Mer-

196. 5/Mâide, 44
197. 42/Şûrâ, 21

yem oğlu Mesih'i rabler edindiler. (Oysa) onlar yalnızca bir olan İlah'a ibadet etmekle emrolunmuşlardı. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. (Allah) onların şirk koştuklarından münezzehtir." [198]

" ... Adiy, Medine'ye geldi. O, Tay Kavmi'nin lideriydi. Boynunda gümüş bir haçla Resûlullah'ın (sav) huzuruna girdi. Resûlullah (sav), Tevbe Suresinin 31. ayetini okuyordu. Adiy, Resûlullah'a (sav), 'Onlar, din adamlarına tapmadılar ki!' dedi. Resûlullah (sav), 'Evet, fakat din adamları, onlara helali haram, haramı helal kıldılar. Onlar da tabi oldular. Bu, onların, din adamlarına ibadetidir.' buyurdu." [199]

"(Şahsi arzu ve isteklere göre) haram ayların (yerlerini değiştirip) ertelemek, küfürde ileri gitmektir. Bununla kâfirler saptırılır. Allah'ın haram kıldığına sayı bakımından uydurmak için onu bir yıl haram, bir yıl da helal kılıyorlar. Böylelikle Allah'ın haram kıldığı (ayları) helal kılmış oluyorlar. Kötü amelleri onlara süslü gösterildi. Allah, kâfirler topluluğunu hidayet etmez. " [200]

4. Hüküm Hakkını Kendisinde Görmek

"Sizin O'nu bırakıp da ibadet ettikleriniz, ancak sizin ve babalarınızın koyduğu, Allah'ın hakkında hiçbir delil indirmediği birtakım isimlerdir. Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." [201]

"De ki: 'Ne kadar kaldıklarını en iyi bilen Allah'tır. Göklerin

198. 9/Tevbe, 31
199. Tirmizi, 3095; İbni Ebi Hatim, 10057-10058
200. 9/Tevbe, 37
201. 12/Yûsuf, 40

ve yerin gaybı (bilgisi) O'na aittir. O, ne güzel görür, ne güzel işitir. Onların, O'ndan başka bir dostu yoktur. Hükmünde hiç kimseyi ortak kılmaz (tek hükümran, yasamada bulunan, doğru ve yanlış belirleyen O'dur.)' "[202]

5. Kâfirleri Dost Edinmek

"Ey iman edenler! Yahudi ve Hristiyanları dost edinmeyin. Onlar birbirlerinin dostudurlar. Sizden her kim onları dost edinirse muhakkak ki o da onlardandır. Şüphesiz ki Allah, zalimler topluluğunu hidayet etmez."[203]

"Onların birçoğunun kâfir olan kimseleri dost edindiğini görürsün. Nefisleri kendilerine (kıyamet günü için) ne kötü bir şey sundu. Allah onlara öfkelendi ve onlar azabın içinde ebedî kalacaklardır. Şayet Allah'a, Nebi'ye ve ona indirilene inanmış olsalardı onları dost edinmezlerdi. Fakat onların çoğu fasıklardır."[204]

"Münafıklara, kendileri için can yakıcı bir azap olduğunu müjdele! Onlar ki müminleri bırakıp kâfirleri dost ediniyorlar. Onların yanında izzet mi arıyorlar? Hiç şüphesiz, izzetin tamamı Allah'a aittir."[205]

6. Uluslararası Tağuti Mahkemelere Muhakeme Olmak

"Sana indirilene (Kur'ân) ve senden önce indirilen (Kitaplara) iman ettiğini zannedenleri görmedin mi? İnkâr etmekle emrolundukları hâlde tağuta muhakeme olmak istiyorlar.

202. 18/Kehf, 26
203. 5/Mâide, 51
204. 5/Mâide, 80-81
205. 4/Nîsa, 138-139

Şeytan onları (hakka geri dönüşü zor) uzak bir saptırmayla saptırmak ister." [206]

7. Allah'ın Ayetlerini Alaya Alan ve İnkâr Eden Meclislerde Bulunmak

"Şüphesiz ki (Allah), Kitap'ta size (şu hükmü) indirdi: Allah'ın ayetlerinin inkâr edildiğini ve alaya alındığını duyduğunuz zaman, başka bir söze dalıncaya kadar onlarla beraber (aynı mecliste) oturmayın. (İnkâr etmeden ya da konuyu değiştirmedikleri hâlde aynı ortamda oturursanız) şüphesiz ki siz de onlar gibi (kâfir/müşrik) olursunuz. Muhakkak ki Allah, münafıkları ve kâfirleri cehennemde toplayacak olandır." [207]

Nasıl ki yukarıda saydıklarımız ve başka noktalar, parlamento efradının tekfir illetiyse, aynı şekilde onu oyuyla bu makama getiren ve onu kendine vekil tayin edenlerin de tekfir illetidir. Biri bir işte bir başkasını vekil tayin ediyorsa, İslam hukuku açısından vekil ile müvekkil arasında fark yoktur!

Bu nokta önemli olduğu için dikkatle okunmasını rica ediyoruz.

Bir insanın yaşadığı bölgedeki parlamentoyu, yapısını ve işleyişini bilmemesi mümkündür. Fakat "Ben Müslim'im" diyen hiç kimsenin yukarıda sayılı noktalarda cahil olması mümkün değildir. Bunlar Allah'ın (cc), Kitab'ında apaçık lafızlarla açıkladığı ve İslam ümmetinin üzerinde icma ettiği meselelerdir. Hatta Yahudi ve Hristiyanların dâhi,

206. 4/Nîsa, 60
207. 4/Nîsa, 140

Muhammed'in (sav) dininin gereklerinden olduğunu bildiği fiillerdir.

Ülkemizdeki meclis ve mecliste görevli milletvekilleri, yaptıkları hiçbir işi gizlemiyor, aleni bir şekilde yapıyorlar. Dileyen canlı yayında bu çalışmaları izleyebiliyor. Ayrıca parlamentoda ne yaptıkları, demokrasinin ne olduğu, laikliğin nasıl büyük bir fazilet olduğunu okullardan, camilerden, seçim meydanlarından, ekranlardan... bas bas bağırıyorlar; ilan ediyorlar. Halktan oy isterken de, her vekil adayı, nasıl gerçek bir demokrat olduğunu anlatıyor, muhaliflerini demokrat olmamakla suçluyor.

Hâliyle sorun, vakanın kapalı olması değildir. Sorun insanların dinin aslında cahil olmasıdır. Sorun parlamenterlerin insanları aldatması değil; aldatıcı şeytanın insanları Allah (cc) ile aldatıp vahiyden yüz çevirtmesidir. Sorun; iki kuruş parasını değerlendirmek için kılı kırk yarıp, söz konusu din olduğunda umursamayan bedbahtlardır. Ortada bir cahillik olduğu kesindir. Ancak bu, vakıadan cahil olmak değil, Allah'ın dininden cahil olmaktır.

Şöyle de ayırabiliriz:

İnsanlar Müslim olmaları gereği, dinde bilinmesi zorunlu olan bilgileri biliyorlar. Hâkimiyet Allah'ındır. Teşri hakkı O'na aittir. Teşri hakkını O'ndan başkasına vermek küfürdür vs... Fakat var olan parlamento, Allah'ın (cc) dışında kanun koyduğunu gizliyor ve "Şeriat, anayasanın temelidir." diyor. Hukuksal alanda İslam'ın bazı ahkâmını uyguluyor. Böyle bir ortamda oy verenin kastına bakılır. Çünkü ortada bariz bir aldatmaca vardır.

Parlamento, küfrünü açıktan işliyor, sistem Allah'a (cc) düşmanlığını ilan etmiş, kendi kanunlarını koyduğunu açıklıyor ve halka öğretiyor. İslam'ı da asla yönetimde olmaması gereken bir din olarak okulda, çocuklara ve gençlere; televizyon, radyo vs. ile de diğer kesimlere sürekli telkin ediyor. Fakat insanlar Allah'ın dininde herkesin bilmesinin zorunlu olduğu bilgilere sahip olmadığı için, bu işlemlerin küfür olduğunu bilmiyor ve oy kullanıyor. İşte böyle bir ortamda kasıt ve manilere bakılmaz. İnsan kendi eli ile kazandığı küfre düçar olmuştur. Allah (cc), kişinin kendi eli ile kazandığı, sebebi olduğu, kendi lakayıtlığından kaynaklanan suçlarda onu affetmez.

Bu konunun anlaşılması, seçimler noktasında önemlidir. Rabbim bizleri basiret ehli kılsın. Allahumme âmin.

İnsanlar hâlin değil, hükmün cahilidir. Hüküm ise herkesin ulaşacağı Kur'ân'da apaçık lafızlarla mevcuttur. Hatırlarsanız yazar, 26. sayfada Şeyh Ali Hudeyr'den (rh), yaptığımız bu ayrımı aktarmıştı. Sayfalar ilerleyince unuttu sanırım… Ya da ilk naklinde de şeyhi tam anlamadı. Çünkü şeyhin o sözü; mevcut vakada yazarın tüm görüşlerini çürütür.

Laiklik, demokrasi veya seçimler, bu ülkeye yeni gelmemiştir. Hilafetin ilgası ve meclisin kurulmasından bu yana her zaman gündemdedir. O dönemde yaşayan âlimler bunun küfür olduğunu, birçok vesile ile beyan etmiştir. Onların bu fiiline iştirak edenler riddet taifesi olarak vasıflandırılmıştır. Daha önce Mustafa Sabri Efendi'nin fetvasını aktarmıştık. Aynı şekilde Türkiye'nin güney doğusunda bazı âlimler de bu noktaları esas alıp kıyam başlatmıştır. Bunların çoğu, o dönemde idam edilmiş, çoğu

da sürgün edilmiştir. Böyleleri toplu olarak halkın gözü önünde cezalandırılmıştır. O günden bu yana gelenler de bu menfur şirk üzere dünyaya gelmekte, bu zihniyet üzerine yetişmekte ve bu zihniyet üzerine ölmektedir. Allah'ın (cc) ölüyken -imanla- diriltti̇ği ve kendileri için nur kıldıkları müstesna…

Bilindiği üzere Mekkeliler İbrahim'in (as) dini üzere, muvahhid bir toplumdu. Önce bidatler çıkardılar. Sonra Amr bin Luhay isimli bilginin, putperestliği Mekke'ye sokmasıyla müşrikleştiler. Daha sonra dünyaya gelenler de bu şirk üzere yaşayıp öldüler. Allah Resûlü (sav) gelene kadar da bu düzen böyle sürdü.

Şirk, ilk ortaya çıktığında Amr bin Luhay'a uyanlar nasıl müşrik olmuşlarsa, Resûlullah'ın (sav) bisetine kadar bu şirk ortamında doğup gelenler de müşrik ismini almıştır. Hem de kendilerini İbrahim'in (as) dininde zannetmelerine rağmen!

Demokrasi ve laiklik ilk çıktığında hayatı pahasına birileri bunların hakikatini ortaya koyuyor, evlerde süs eşyası olarak asılan Kur'ân bu kimselerin küfrünü açıkça beyan ediyor; ama buna rağmen şimdikiler mazur oluyor (!)

Aynı şekilde Cemaleddin Kaplan Hoca, bu parlamentoların, milletvekillerinin küfrünü ve sebebini dönemin Cumhurbaşkanına mektupla bildirmiştir. Kenan Evren, bu mektubu resmî televizyon kanalında canlı verilen bir programda halka okumuştur. Yani Allah (cc), devletin resmî televizyonunda dönemin Cumhurbaşkanı aracılığıyla, halka hüccetini bir kere daha ikame etmiştir. Tabi anlayana!

Yazar, Şeyh Ebu Katade'den şu konuyu aktarır:

"Seçime katılanların hepsi kâfir olmaz. Bunun iki sebebi vardır: Birincisi; kanunlarda belirtilen seçim mahiyeti çoğu kişi tarafından bilinmez. İkincisi; halkın, selef yolunun öncüsü saydığı âlimlerin bunun cevazına fetva vermeleridir. Selef ve özellikle de İbni Teymiyye'den anlaşıldığı üzere bunun gibi ince, üstü kapalı konularda kişi mazur sayılabilir." [208]

Cevabımız şu şekildedir: Yukarıda anlattığımız gibi bizim ülkemizde parlamentonun hâli gayet açıktır. İnsanlar parlamentonun hâlinden haberdardır. Allah'ın (cc) hükmünden gafildir. Bu da özür değildir.

Daha önce de geçtiği gibi âlimlerin saptırması Allah (cc) katında kesinlikle özür değildir. Kur'ân'da hem saptıran hem de saptırılanlar beraber zikredilir ve birlikte ateş ehli olurlar. Bu konuya dair Kur'ân'daki hiçbir kapalılığa yer bırakmayan delilleri daha önce zikretmiştim. Burada Şeyh Ebu Katade'nin bir çelişkisine dikkat çekmek istiyorum: Hatırlayacağınız üzere; Şeyh Ebu Katade'nin neşrettiği bir makaleden söz etmiştik. Ubeydilerin ve onlara dua eden hatiplerin küfrüne dair, Maliki ulemasının fetvalarını ihtiva ediyordu. Âlimler hem Ubeydilere, hem de onlara dua eden imamlara kâfir demişti. Şimdi, bu tekfirin illetinin ne olduğunu açıklayalım: Şeyh makalesinde diyor ki:

"Âlimlerin Ubeydilere kâfir demelerindeki illet, Allah'ın şeriatını değiştirmeleridir... Onlara hatiplik yapıp, onlara dua edenlerin küfrünün illeti ise halka onları Müslim gibi hissettirmeleridir." [209]

---

208. Risale, s. 35 özetle
209. Mühim Fetva

Öyleyse; Ubeydileri Müslim gibi gösteren/hissettiren âlim/imam kâfir oluyor da, demokratları/laikleri Müslim gibi göteren/hissettiren âlimlerin/imamların fetvaları nasıl özür oluyor?

Burada şöyle denilebilir: Günümüzdeki âlim ve imamların verdikleri fetvalar, onlar için değil, halk için özürdür. Yani fetvayı veren âlimler kâfir, onlara aldanan halk mazurdur. Şeyhin kastı budur. Keşke öyle olsa! Ne yazık ki şeyh, muvahhidlere "Harici" deyip -hatta ihtimalî sözleriyle- onları tekfir etmedeki cevvaliyetini, tağut koruyucusu âlimlere göstermiyor...

Örneğin, internet sitesinde kendisine "Elbani Mürcie midir?" diye soruyorlar. "Hayır, Mürcie değildir, fakat kendisinde irca vardır." diyor. Yani bir bidat ehli dahi değildir. Sadece kendisine o bidat bulaşmıştır...

Elbani ki; bugünkü tağutların Müslim görülmesinde en büyük etkiye sahip olan saptırıcıdır, caddelere sahabe ismi vermelerini dahi, onların tekfirine engel bir durum saymıştır. Küfrü, "kalpte inkâr etme" şartına bağlayarak tekfiri imkânsızlaştırmıştır. Ancak şeyhe göre bu zat bidat ehli bile değildir, kendisine sadece irca bulaşmıştır!

Şeyh Ebu Katade'nin yayımladığı "Mühim Fetva" ve buradaki fetvasında nasıl bir alaka vardır, sizce? Öncekilerin küfrü gizli de olsa, yönetime dua edildiğinde -imama zorla dua ettirilse bile- halkın gözünde onları Müslim gibi gösterdiği ve yöneticilerin hâlini bilip kaçmadığı için, imamı tekfir ediyorlar. Biz de onların fetvasını yayımlıyoruz. Ama kendi zamanımızın tağutlarına küfür amellerinin yolunu

açan, hatta şeyhin de şirk dediği bir yolu meşrulaştıranları sözde "dinde muteber âlim" sayıyoruz. "Bidat ehli" dahi diyemiyoruz. Sadece bidat bulaşmıştır, diyoruz…

Peki, tağutlara ve onlara karşı kabaran bu merhamet damarlarınız, neden muvahhidler söz konusu olunca işlemiyor? Yazık, ne oluyor size, nasıl hüküm veriyorsunuz?!

G. Cehalet Meselesi

Bu bölüm risalede eksik bırakılmıştır. Ebu Seleme Eş-Şamî, risalesinin sonunda, bu başlığı atmış, konuya dair bir sayfa yazmış, sonra da "Bu mesele devam edecek" diye sonlandırmıştır.

İlk etapta şöyle düşündüm; yazarın genel menhec ve metoduyla ne yazacağı az çok bellidir, ben de ona göre bir şeyler yazayım. Sonra bu fikirden vazgeçtim. Çünkü risale boyunca yazarın, anlayışına delil sunduğu fetvalar, fetvaları uyguladığı vaka ve çıkardığı netice çok bariz çelişkilerle doluydu. (Satır aralarında bunlara işaret ettik) Bu kadar çelişkiyi bir araya toplayan müellif, yarın çıkıp "Ben cehaleti mazeret görmüyorum." derse, şaşırmam sanırım…

Bu sebeple; genel bir faide olması açısından cehalet özrü ile ilgili müstakil bir bölüm hazırlamayı uygun buldum. Konuya geçmeden önce, reddiye verdiğimiz risale ve benzerinin, insanlar üzerinde nasıl bir etki bıraktığını göstermek için, bir olay anlatmak istiyorum:

Yanımda -yan koğuşta- gayrimeşru ortamdan gelme, içeride İslam ile şereflenmiş bir arkadaş var. Bu risale bana geldiğinde, biraz göz gezdirdi. Ben de biraz içeriğinden söz

ettim. Daha sonra ona derslerde ilmin fazileti, gerekliliği, cehaletin çirkinliği gibi meseleleri anlatınca şöyle dedi:

"Ben bu risaleye göre önceden Müslim'mişim. Mazur olduğum için de yaptıklarım sorun değilmiş. Ben şimdi bunları öğrendim. Çoğu şeyi reddettim. Ama önceki hâlimle şimdiki hâlim aynıymış. Keşke öğrenmeseymişim!"

Tabii, kardeş bu cümleleri eleştiri mahiyetinde söylüyor. Risalenin yazarına bir mektup yazmaya dahi niyetlendi. Aslında arkadaşım söylediğinde çok haklıydı. Aklı almıyordu, bu kadar zorluk çektim, iman ettim ve daha da çekeceğim... Fakat sonuç aynıymış (!)

1. Cehalet Özrü Konusuna Dair Temel Kurallar

Bu bölümü iki kısma ayıracağız. İlk bölümde cehalet meselesine dair, genel/temel kuralları öğrenecek daha sonra cehalet özrüne dair zikredilen delilleri/şüpheleri ele alacağız. Çaba bizden başarı Allah'tandır.

a. Cehaletin Mazeret Olması veya Olmaması Ne Demektir?

Bir insan şeriata muhalefet ettiğinde, muhalefetinin cinsine göre bir isim alır. Yaptığı muhalefet şirkse, ona "müşrik" denir. Küfürse "kâfir" denir. Bir haramı işlemiş veya vacibi terk etmişse "fasık" denir...

Kişi şeriata muhalefet ederken, yaptığının hükmünü biliyor, buna rağmen bu muhalefeti işliyorsa; yaptığı fiilin ismini alır. Ancak yaptığı muhalefetin hükmünü bilmiyorsa, buna cahil denir. "Cehalet mazerettir" hükmünü kabul edersek; kişi muhalefet etmesine rağmen yaptığı

fiilin ismini almaz. Örneğin; bir şirk ameli işler, ama ona müşrik denmez. İslam üzere kalmaya devam eder.

Şayet "Cehalet mazeret değildir" **hükmünü kabul edersek -ki bizim inandığımız budur- Allah'a** (cc) **şirk koşan, yaptığının şirk olduğunu bilmese de** "müşrik" **ismini alır.**

b. Allah ve Resûl'ünün Yanında Cehalet!

- **Allah'a şirk koşan insanların bir adı da "cahil"dir:**

"Rahmân'ın kulları yeryüzünde tevazu ile yürür. Cahiller kendilerine sataştığı zaman: 'Selam olsun size!' derler."[210]

"De ki: 'Ey cahiller! Bana, Allah'tan başkasına ibadet etmemi mi emrediyorsunuz?' "[211]

"(Bütün bunlara rağmen) sen af yolunu tut, iyi olanı emret ve cahillerden yüz çevir."[212]

"Şayet melekleri onlara indirsek, ölüler onlarla konuşsa, her şeyi karşılarına toplasak, Allah dilemedikçe iman edecek değiller. Fakat onların çoğu cahillik ediyorlar."[213]

Görüldüğü gibi bu ayetlerde Allah (cc)**, müşrikleri** "cahiller" **diye isimlendirmiştir.**

- **Resûller, mücadele ettikleri müşrikleri cahillik etmekle suçlamışlardır:**

"İsrailoğullarını denizden geçirdik. Kendilerine ait putları olan ve sürekli o (putlara) tapan bir kavme geldiler. 'Ey Musa! Onların ilahları olduğu gibi sen de bize bir ilah yap.'

210. 25/Furkân, 63
211. 39/Zümer, 64
212. 7/A'râf, 199
213. 6/En'âm, 111

demişlerdi. 'Şüphesiz sizler, cahillik eden bir topluluksunuz.' demişti." [214]

"Ey kavmim! (Davetim karşılığında) sizden mal talep etmiyorum. Benim ücretim Allah'a aittir. Ben iman edenleri kovacak değilim. Onlar Rableri ile karşılaşacaklardır. Fakat ben, sizlerin cahillik eden bir topluluk olduğunuzu düşünüyorum." [215]

"Dedi ki: '(Azabın ne zaman geleceğine dair) bilgi Allah'ın katındadır. Ben ise kendisiyle gönderildiğim (hakikatleri) size tebliğ ediyorum. Fakat ben, sizi cahillik eden bir toplum olarak görüyorum.' " [216]

- **Allah ve Resûl'ü** (sav) **cehaleti şirkin sebebi kabul etmiştir. Bir yerde şirk varsa sebebi cehalet, bir yerde müşrik varsa bu, onun bilmiyor oluşundandır:**

"Dediler ki: 'Ona Rabbinden bir ayet/mucize indirilmesi gerekmez miydi?' De ki: 'Hiç şüphesiz Allah, ayet/mucize indirmeye kâdirdir. Fakat onların çoğu bilmezler.' " [217]

"Sizin O'nu bırakıp da ibadet ettikleriniz, ancak sizin ve babalarınızın koyduğu, Allah'ın hakkında hiçbir delil indirmediği birtakım isimlerdir. Hüküm yalnızca Allah'ındır. O, kendisinden başkasına kulluk/ibadet etmemenizi emretmiştir. İşte dosdoğru din budur. Fakat insanların çoğu bilmezler." [218]

"Müşriklerden biri senden eman/sığınma hakkı isteyecek olursa ona eman ver. Ta ki Allah'ın kelamını dinleme fırsatı

214. 7/A'râf, 138
215. 11/Hûd, 29
216. 46/Ahkâf, 23
217. 6/ En'âm, 37
218. 12/Yûsuf, 40

bulsun. Sonra onu, güven içinde olacağı (kendi yurduna) ulaştır. Bu onların bilmeyen bir kavim olması nedeniyledir."[219]

İbni Abbas (ra) şöyle demiştir:

"Nuh kavminin putları daha sonra Arapların putları olmuştur... Bunlar Nuh kavminden salih kişilerin adlarıydı. Onlar vefat edince şeytan, onların kavimlerine oturdukları meclislerde putlar dikmelerini ve bu putlara bu isimleri vermelerini fısıldamıştı. Böyle yaptılar. Onlar vefat edinceye kadar bunlara ibadet etmiyorlardı. Onlar helak olup ilim ortadan kalkınca, insanlar bunlara ibadet etmeye başladılar."[220]

Görüldüğü gibi müşriklerin ayet/mucize talebi ve hükmü Allah'tan (cc) başkasına vererek şirk koşmaları, onlara yapılan tebliğin gayesini bilmiyor oluşlarına/cahil oluşlarına bağlanmıştır. Şirkin yeryüzünde başlangıcı da ilmin kaybolması/cehaletin ortaya çıkmasıyla başlamıştır.

- **Allah (cc), müşrikleri cahillikleri hususunda hayvanlara benzetmiştir:**

"O kâfirlerle (onları İslam'a çağıran davetçinin) misali, bağırış çağırış işiten fakat hiçbir şey anlamayan hayvana seslenen (çobanın/davetçinin) misali gibidir. Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler. Onlar (bu özelliklerinden dolayı) akletmezler."[221]

"Andolsun ki cinlerin ve insanların birçoğunu cehennem için yaratmışızdır. Onların kalpleri vardır, onunla anlamazlar; gözleri vardır, onunla görmezler; kulakları vardır, onunla

219. 9/Tevbe, 6
220. Buhari, 4920
221. 2/Bakara, 171

işitmezler. Bunlar, hayvanlar gibidir hatta daha sapkındırlar. Bunlar gafillerin ta kendileridir." [222]

Müşrik, bilmeyen kimsedir. Cehaleti o denli koyudur ki; bir hayvanın gördüğü ve duyduğunu anlamadığı gibi, hiçbir şey anlamaz. Anladığı şeyler de faydasız şeylerdir.

- **Cehalet bir hastalıktır, izale edilmesi gerekir:**

"Onu öldürdüler, Allah da onları öldürsün. Bilmediklerinde sormazlar mı? Şüphesiz cehaletin ilacı sormaktır. Zira o kişiye teyemmüm yeterdi." [223]

Allah (cc) cehalet hastalığını -ve diğer kalp hastalıklarını- gidersin diye gönüllere şifa olan Kur'ân 'ı indirmiş, insanlara öğretmeyi bizzat üstlenmiş ve onlara öğretsin/ cehaletten ve diğer kalp hastalıklarından arındırsın diye elçiler yollamıştır:

"De ki: 'Ey insanlar! Şüphesiz ki size, Rabbinizden bir öğüt, sinelerde olan (manevi hastalıklara) şifa, müminler için de hidayet ve rahmet olan (bir Kitap geldi).' " [224]

"Er-Rahmân, Kur'ân'ı öğretti." [225]

"Ümmiler arasında onlardan olan, kendilerine (Allah'ın) ayetlerini okuyan, onları arındıran, Kitab'ı ve hikmeti öğreten bir Resûl gönderen O'dur. Onlar, bundan önce apaçık bir sapıklık içindeydiler." [226]

Cehalet bir suçtur, özür değil. Yukarıda beş ayrı başlıkta verdiğimiz naslar gösterir ki; cehalet, Allah'ın (cc) ve

222. 7/A'râf, 179
223. Ebu Davud, 336, Hadisin sıhhati ihtilaflıdır.
224. 10/Yûnus 57
225. 55/Rahmân, 1-2
226. 62/Cuma, 2

Resûl'ünün (sav) yanında bir suçtur, özür değil. Zira Allah (cc), cehaletini izale etsin ve dinini öğrensin diye insana sayısız sebep bahşetmiştir. Onu gören, duyan ve akleden bir varlık olarak yaratmıştır:

"Allah, sizi annelerinizin karnından hiçbir şey bilmez hâlde çıkardı. Şükredesiniz diye de size kulaklar, gözler ve gönüller verdi." [227]

Sonra onu tevhid fıtratı üzere yaratmıştır:

"Yüzünü (hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan muvahhid) bir hanif olarak dine çevir. Allah'ın insanları yarattığı fıtrata (uy). Allah'ın yaratmasında değişiklik yoktur. (Herkesi tevhid fıtratı üzere yaratmıştır.) İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmezler." [228]

Sonra tüm kâinatı ve fıtratı harekete geçirecek, hatırlatıcı kevni ayetlerle donatmıştır:

"Sizin ilahınız tek bir ilahtır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O, (özünde merhamet sahibi olan) Er-Rahmân, (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm'dir. Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değiştirmesinde, insanlara fayda sağlayarak denizde yüzen gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirdiği ve ölümünden sonra yeryüzünü kendisiyle canlandırdığı suda, orada yaydığı farklı türdeki her bir canlıda, rüzgârların çevrilip yönlendirilmesinde, gök ve yer arasında emre amade kılınmış olan bulutlarda akledenler için (üzerinde düşünülüp, bunları

227. 16/Nahl, 78
228. 30/Rûm, 30

yapanın tek ilah olduğu ve kulluğun yalnızca O'na yapılması gerektiğine dair) deliller vardır." [229]

"De ki: 'Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?' De ki: 'Allah'tır.' De ki: '(Göklerin ve yerin Rabbi O iken yine de) Allah'ı bırakıp kendilerine faydaları olmayan veya kendinden zararı defedemeyen varlıkları mı veliler edindiniz?' De ki: 'Hiç kör ile gören bir olur mu? Yahut karanlıklarla aydınlık bir olur mu? Yoksa, Allah'a tayin ettikleri ortaklar (Allah gibi) yarattı da, (Allah'ın yaratmasıyla ortakların) yaratması birbirine mi benzedi (kimin ilah olduğuna dair kafaları mı karıştı)?' De ki: "Allah her şeyin yaratıcısıdır. Ve O, (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid, (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr'dır." [230]

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet/kulluk edin ki sakınıp korunabilesiniz. O (Rab ki) yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de tavan kıldı. Gökten su indirdi ve onunla size rızık olarak (çeşitli) ürünler çıkardı. (Öyleyse bütün bu gerçekleri ikrar edip) bildiğiniz hâlde Allah'a eş/ortak/denk koşmayın." [231]

Olur ki insan, Allah'ın (cc) varlığını ve birliğini haykıran delilleri görmez/anlamaz diye, resûller yollamış ve insanları tevhide davet etmiştir:

"Andolsun ki biz her ümmet arasında: 'Allah'a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.' (diye tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir. Allah içlerinden kimisine hidayet bahşetti,

229. 2/Bakara, 163-164
230. 13/Ra'd, 16
231. 2/Bakara, 21-22

kimisine ise sapıklık hak oldu. Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın." [232]

"Müjdeleyici ve uyarıcı resûller (gönderdik). Ta ki resûllerden sonra insanların Allah'a ('bilmiyorduk, duymadık' gibi bahane olarak) sunacakları bir hüccetleri kalmasın. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir." [233]

Resûllerle beraber kitaplar indirmiştir. Bu kitaplardan Kur'ân, kıyamete kadar Allah'ın (cc) **korumasında olacaktır. Kitab'ını, ulaştığı herkesi uyaran; anlaşılsın diye kolaylaştırmış; en etkili ve en üstün hüccetleri barındıran bir kitap kılmıştır.**

"Tüm âlemlere bir uyarıcı olması için kulunun üzerine Furkan'ı (hakla batılı ayıran Kitab'ı) indiren (Allah) ne yüce, ne mübarektir." [234]

"Andolsun ki biz, Kur'ân'ı öğüt alınması için kolaylaştırdık. Peki var mı öğüt alan?" [235]

"De ki: 'Tam/apaçık/en üstün/en etkili hüccet Allah'a aittir. Şayet dileseydi hepinizi hidayet ederdi.' " [236]

Tüm bunlardan sonra insan cahilse; hiç şüphesiz bu kendi eliyle kazandığı bir günah, bir suçtur. Bu günah, onun sapıtmasına ve şirke düşmesine neden olmuştur. Bu bir mazeret değil, suçun meşru olmayan sebeplerindendir. Bu nedenle yüce Allah, kendisine şirk koşanları "cahiller"

232. 16/Nahl, 36
233. 4/Nîsa, 165
234. 25/Furkân, 1
235. 54/Kamer, 17
236. 6/En'âm, 149

diye isimlendirmiş, yaptıkları fiillere "cahillik etmektesiniz" demiş ve yaşadıkları hayatı "cahiliye" diye isimlendirmiştir. Zira şirk ve cehalet, etle tırnak gibidir. Bir yerde cehalet varsa orada şirk, şirk varsa orada mutlaka cehalet vardır.

Kur'ân'ı dikkatle okuyan bir göz, şu hakikati fark edecektir: Yüce Allah, neredeyse tüm müşrik toplumları cahillikle suçlamış, cahillikleri nedeniyle kınamış ve şirk inançlarının/amellerinin sebebi olarak cahilliklerini göstermiştir. Ölü kalplere hayat veren Kur'ân ayetlerinden okuyalım:

• "Melekler Allah'ın kızlarıdır" diyen müşrikler, cahil oldukları için böyle inanırlar:

"Cinleri yaratan (Allah) olmasına rağmen (tutup da) cinleri Allah'a ortak kıldılar. (Bununla yetinmeyip) hiçbir bilgiye dayanmadan, Allah'a oğullar ve kızlar nispet ettiler. O (Allah), onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzeh ve yücedir." [237]

"Şüphesiz ki ahirete inanmayanlar, melekleri dişi isimleriyle anarlar. Onların buna dair hiçbir bilgileri yoktur. Sadece zanna uyarlar. Doğrusu zan, (hak gibi kesin bilgiye/vahye dayanmaz. Bu sebeple de) hakkın yerine geçmez/hakkın verdiği (mutmainliği) sağlamaz." [238]

• Peygamberlerin, Allah'ın (cc) çocuğu olduğunu söyleyen Yahudi ve Hristiyanlar cahil oldukları için böyle inanırlar:

"Ve 'Allah çocuk edindi.' diyenleri uyarmak için (indirildi). Ne onların ne de babalarının konuya dair hiçbir bilgisi yoktur.

---

237. 6/En'âm, 100
238. 53/Necm, 27-28

Ağızlarından çıkan bu söz ne kadar da büyük! Onlar yalnızca yalan söylerler." [239]

• **Müşriklerin putlara tapması, cahillikleri nedeniyledir:**

"Dediler ki: 'Şayet Rahmân dileseydi (putlara) ibadet etmezdik.' Onların buna dair hiçbir bilgileri yoktur. Sadece zanna dayalı tahminlerde bulunuyorlar." [240]

"Allah'ı bırakıp da hakkında hiçbir delil indirmediği ve hiçbir bilgiye sahip olmadıkları şeylere ibadet ediyorlar. Zalimlerin hiçbir yardımcısı yoktur." [241]

• **Allah'ın** (cc) **helallerini haram, haramlarını helal kılan; yasaklarını serbest, serbest bıraktıklarını yasak kılan… müşrikler, bunu cahilliklerinden yapmaktadır:**

"(Müşriklerin sizleri şüpheye düşürmek için: 'Kendi elinizle kestiğinizi yiyorsunuz, Allah'ın öldürdüğünü yemiyorsunuz.' Şüphelerine karşılık) şayet (Allah'ın) ayetlerine inanıyorsanız Allah'ın adının anılarak (kesildiği) hayvanlardan yiyin. -Mecbur kaldığınız zorunlu durumlar hariç- size neyin haram olduğunu detaylı bir şekilde açıklamışken, ne diye Allah'ın isminin anılarak (kesildiği hayvanları) yemeyecekmişsiniz? Şüphesiz ki çoğunluk, arzularına uyup hiçbir bilgiye dayanmaksızın (insanları) saptırırlar. Şüphesiz ki Rabbin, haddi aşanları çok iyi bilmektedir." [242]

"Çocuklarını hiçbir bilgiye dayanmadan sefihçe katledenler ve Allah'a iftira ederek, kendilerine rızık olarak verdiklerini

239. 18/Kehf, 4-5
240. 43/Zuhruf, 20
241. 22/Hac, 71
242. 6/En'âm, 118-119

haram sayanlar; kesin bir hüsrana uğramış, kesin olarak sapıtmış ve doğru yolu bulamamışlardır." [243]

• Ahireti inkâr eden veya mutlak bir inkârcılık içinde bulunan müşrikler (dehrîler), cahillikleri nedeniyle böyle inanırlar:

"Dediler ki: '(Her şey) yalnızca dünya hayatımızdan ibarettir. Ölürüz ve diriliriz. Bizi, ancak zaman helak etmektedir.' Onların buna dair hiçbir bilgileri yoktur.Yalnızca zannetmektedirler." [244]

• Allah'a (cc) **karşı saygısız olan kitap ehli, cahillikleri nedeniyle bu saygısız isteklerde bulunmuşlardır:**

"Bilmeyenler: 'Allah'ın bizimle konuşması ya da bize bir ayetin gelmesi gerekmez miydi?' dediler. Onlardan öncekiler de benzer sözler söylediler. Kalpleri birbirine benzedi. Biz, yakinen inanan bir topluluk için ayetlerimizi açıklamışızdır." [245]

• Münafıklar bilgisiz/şuursuz bir kavim oldukları için münafık olmuşlardır:

"Geride kalanlarla beraber olmayı tercih ettiler. (Bunun üzerine) kalpleri mühürlendi. Artık onlar anlamazlar." [246]

"Aleyhlerine yol verilenler (kınanması gerekenler), zengin oldukları hâlde senden izin isteyenlerdir. Geride kalanlarla beraber oturmayı tercih ettiler. Allah kalplerini mühürledi, artık bilmezler." [247]

Görüldüğü gibi; vahyin penceresinden bakınca cehalet bir özür değil, bir suçtur.

243. 6/En'âm, 140
244. 45/Câsiye, 24
245. 2/Bakara, 118
246. 9/Tevbe, 87
247. 9/Tevbe, 93

c. İslam'da Meselelerin İki Kısma Ayrılması

Bir Müslim'in bilmek ve amel etmekle mükellef olduğu meseleleri iki kısma ayırabiliriz:

a. Bilmek için akıl/fıtrat dışında hiçbir şeye ihtiyaç duyulmayan, her insanın fıtri olarak bildiği meseleler.

b. Bir resûl/elçi olmaksızın bilinmesi mümkün olmayan meseleler.

Şayet konuşulan konu birinci kısımdansa; burada cehaletin mazeret olduğundan söz edilemez. Zira kişi o konuya dair bilgiyi kalbinde/fıtratında taşımaktadır. Allah (cc) hücceti/delili onun içine yerleştirmiştir.

Şayet konuşulan konu ikinci kısımdansa; burada cehaletin özür olup olmayışı duruma göre değişebilir. Elçinin/resûlün mesajı ona ulaşmışsa ve anlamasına engel bir durum yoksa, cehalet mazeret olmaz. Ancak elçinin mesajı ona ulaşmamış ya da ulaştığı hâlde anlamasına engel bir durum varsa -dil bilmeme, sağırlık, akılda sorun vb. gibi- cehalet özür olabilir.

(1) Fıtrat/Akılla Bilinenler

Birinci kısma örnek: Yani bilmek için harici bir delile ihtiyaç duymadığımız, her insanın kendi öz fıtratı/aklıyla bildiği mesele; Allah'ın (cc) ibadette birlenmesi ve hiçbir şeyin O'na (cc) ortak koşulmamasıdır. Bu konuyu bilmek ve yaşamak için kişinin harici bir delile ihtiyacı yoktur. Peki, neden?

Zira Allah (cc) üç ayrı ve her biri müstakil olan delillerle, insanı tevhidle sorumlu tutmuştur. Aklı olan her insan

bu üç delile muhataptır. Bu deliller sayesinde tevhide ulaşmak; Allah'ı ibadette birlemek ve hiçbir şeyi O'na (cc) ortak koşmamakla mükelleftir. Bu deliller şunlardır:

(a) Misak/Söz Alma Delili

"(Hatırla!) Hani Rabbin Âdemoğullarının sırtlarından zürriyetlerini almış ve onları kendilerine şahit tutarak: 'Ben sizin Rabbiniz değil miyim?' demişti. Demişlerdi ki: 'Evet! (Sen bizim Rabbimizsin!) Şahit olduk.' (Bu,) kıyamet günü: 'Biz bundan habersizdik.' dememeniz içindir. Ya da: 'Babalarımız daha önce şirk koşmuştu. Biz ise onlardan sonra gelen (ve onları taklit eden) bir nesiliz. Batıl ehlinin yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin?' dememeniz içindir." [248]

İnsan yaratılmadan önce, yüce Allah ondan bir söz almıştır. Bu sözün içeriği; insanın sadece yüce Allah'ı rab olarak kabul edilip, hiçbir varlığı rab kabul etmeyeceği ve hiçbir varlığa rububiyet yetkileri vermeyeceğine dairdir. Yani yaratan, rızık veren, mülk sahibi, yaşatan ve öldüren, mutlak egemenlik ve hâkimiyet sahibi, terbiye edici otorite olarak Allah'ı (cc) kabul etmiştir.

Peki, Allah (cc) neden bu sözü almıştır? Ayet bu sözün alınışının hikmeti için iki gerekçe zikretmiştir:

"... (Bu,) kıyamet günü: 'Biz bundan habersizdik' dememeniz içindir." Yani; bilmiyordum, duymamıştım, haberim yoktu, gafildim... demesinler diye insanlardan bu söz alınmıştır.

" Ya da: 'Babalarımız daha önce şirk koşmuştu. Biz ise onlardan sonra gelen (ve onları taklit eden) bir nesiliz. Batıl ehlinin

248. 7/A'râf, 172-173

yaptıkları yüzünden bizi helak mı edeceksin?' dememeniz içindir." [249]

Kimse atasını, babasını, gelenekleri ... taklit ettiğini öne sürmesin diye bu söz alınmıştır.

Misak hücceti/delili; kişilerin cehalet ve taklit mazeretini geçersiz kılan şer'i bir delildir. Yüce Allah, kıyamet günü müşriklere bu sözü hatırlatacak ve bu söze muhalefet ettikleri için ateşe atıldıklarını haber verecektir:

"Allah (cc) kıyamet gününde cehennem ehlinden azabı en hafif olan bir kimseye şöyle der: 'Ne dersin, yeryüzünde ne varsa senin olsaydı bunu (azaptan kurtulmak için) fidye olarak verir miydin?' O 'Evet' der. Allah ona şöyle buyuracak: 'Ben senden bundan daha basit bir şey istemiştim. Ben senden, baban Âdem'in belinden zürriyet olarak seni çıkardığım sırada, bana hiçbir şeyi ortak koşmamak üzere söz almıştım. Fakat sen bana ortak koşmaktan başka bir şeyi kabul etmedin." [250]

(b) Fıtrat Delili

Allah (cc) insandan söz almakla kalmamış, bu sözü fıtrat kılarak insanın özüne yerleştirmiştir. Yani, nasıl ki yüce Allah bir taneye ve çekirdeğe ağaç olma programını yerleştiriyorsa, insana da Allah'ı birleme ve hiçbir şeyi O'na (cc) ortak koşmama programını yerleştirmiştir. Bu programın adı tevhid fıtratıdır:

"Yüzünü (hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan muvahhid) bir hanif olarak dine çevir. Allah'ın insanları yarattığı fıtrata (uy). Allah'ın yaratmasında değişiklik yoktur. (Herkesi tevhid

249. 7/A'râf, 173
250. Buhari, 6557; Müslim, 2805

fıtratı üzere yaratmıştır.) İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmezler." [251]

Haniflik; şirki terk ederek tevhide, bir ve tek olan Allah'a ibadete yönelmek ve Allah'ın (cc) insanda yarattığı fıtratın adıdır.Tüm insanlar bu fıtrat üzere yaratılmışlardır:

"Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar. Sonra ebeveyni onu ya Yahudileştirir ya Hristiyanlaştırır ya da Mecusileştirir. Tıpkı hayvanın doğurduğu yavrusu gibi. Onu burnu veya kulağı kesik görebilir misiniz?" [252]

Görüldüğü gibi Allah Resûlü (sav) her çocuğun fıtrat üzere yaratıldığını haber vermektedir. Asıl olan İslam'dır. Yahudileşme, Hristiyanlaşma, müşrikleşme vb. sapkınlıklar; sonradan, dış müdahalelerle ortaya çıkar.

Kudsi bir hadiste şöyle buyrulur:

"Ben kullarımın tamamını (hanif) muvahhid olarak yarattım. Sonra onlara şeytanlar geldi ve onları dinlerinden saptırdılar. (Şeytan), kullarıma helal kıldığımı onlara haram kıldı. Hakkında hiçbir delil indirmediğim şeyleri bana ortak/şirk koşmalarını emrettiler. Allah yer ehline nazar etti, Kitap ehli bir kesimin haricinde Arap ve Acemlerin hepsine gazap etti." [253]

Bu hadis; asıl olanın Haniflik, yani tevhid olduğunu belirtir. Allah'tan (cc) başkasına ibadet etme ve Allah'ın yasaklarına rağmen helal haram belirleyip kanun yapma (teşri) şirki sonradan ortaya çıkmıştır.

251. 30/Rûm, 30
252. Buhari, 1359; Müslim, 2658
253. Müslim, 2865

(c) Kevni Deliller

Yüce Allah kâinatı sayısız delillerle donatmıştır. Bunlar Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine delalet eden ayetlerdir. Bu ayetler insana Allah'a verdiği sözü hatırlatan ve fıtratındaki bilgiyi harekete geçiren ayetlerdir:

"Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet/kulluk edin ki sakınıp korunabilesiniz. O (Rab ki) yeryüzünü sizin için bir döşek, gökyüzünü de tavan kıldı. Gökten su indirdi ve onunla size rızık olarak (çeşitli) ürünler çıkardı. (Öyleyse bütün bu gerçekleri ikrar edip) bildiğiniz hâlde Allah'a eş/ortak/denk koşmayın." [254]

Burada Allah (cc), insanları tevhide davet etmekte ve onları şirkten sakındırmaktadır. Delil olarak onlara sunduğu şey ise her insanın gözlemlediği kevni ayetlerdir. Bunların başında Allah'ın (cc) yaratması gelmektedir. Sonra gökyüzü, yer, yağmur ve bu yağmurla elde edilen rızık…

Zira insan öz fıtratıyla bunları yapanın Allah olduğunu bilmekte, ikrar etmektedir. Öyleyse kulluğunu da O'na (cc) yapmalıdır. İnsan, aklıyla şu bilgiye sahiptir: Biri, başka birinin iaşesini karşılıyor, ona sürekli iyilikte bulunuyor ve ihtiyaçlarını gideriyorsa… teşekkürü de o hak etmektedir. Bunca iyilik yaptığı biri teşekkürü bir başkasına yaparsa nankörlük etmiş olur. Bunu bilmek için çok zeki olmaya, okul bitirmeye vs. ihtiyaç yoktur. Bu, en yüzeysel akılla bilinecek fıtri bir bilgidir.

"Sizin ilahınız tek bir ilahtır. O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O, (özünde merhamet sahibi olan)

254. 2/Bakara, 21-22

Er-Rahmân, (rahmetini kullarına eriştiren) Er-Rahîm'dir. Şüphesiz ki göklerin ve yerin yaratılmasında, gece ve gündüzün peşi sıra yer değiştirmesinde, insanlara fayda sağlayarak denizde yüzen gemilerde, Allah'ın gökyüzünden indirdiği ve ölümünden sonra yeryüzünü kendisiyle canlandırdığı suda, orada yaydığı farklı türdeki her bir canlıda, rüzgârların çevrilip yönlendirilmesinde, gök ve yer arasında emre amade kılınmış olan bulutlarda akledenler için (üzerinde düşünülüp, bunları yapanın tek ilah olduğu ve kulluğun yalnızca O'na yapılması gerektiğine dair) deliller vardır."[255]

Yüce Allah'ın tek ilah olduğunu ispat eden bu ayet, delil olarak kevni ayetleri zikretmiştir. Her insanın gördüğü gece gündüz, gemiler, rüzgârlar, yağmur ve yeryüzünde dolaşan canlı türleri ve süzülen bulutlar… Bu işleri yapan Allah (cc) ise, mutlak bir kudrete ve eşsiz bir azamete sahip olmalıdır. İnsan bunu kabul ediyorsa, bu kudrete boyun eğmeli mutlak bir teslimiyet göstermelidir. Bunca iyilikle insana ihsanda bulunan ve bu denli yüce bir kudrete sahip olan Allah'ı bırakıp başka varlıklara ibadet etmek de neyin nesidir? Hangi aklın ürünüdür? Hangi insan, birine bu kadar iyilik yapıp da o insanın teşekkürünü ağaca, taşa, kabre yapmasına razı olur? Hangi insan, böyle mükemmel bir nizam kurar da orada kendinden başkasının kural ve yasalarının geçmesine razı olur? Elbette hiç kimse! Peki, insan neden kendi için razı olmadığına Allah için razı oluyor?

İlginçtir; bir ayet sonra Allah (cc), bunca delile rağmen şirk koşanları şöyle takdim eder:

255. 2/Bakara, 163-164

"(Tüm bu gerçekleri bilmelerine rağmen) insanlardan öylesi vardır ki Allah'ın dışında birtakım varlıkları Allah'a denkler/ortaklar edinir de onları Allah'ı sever gibi severler. İman edenlerin Allah'a olan sevgisi ise çok daha kuvvetlidir. O zalim olanlar azabı gördüklerinde kuvvetin tamamının Allah'a ait olduğunu ve Allah'ın çetin bir azap sahibi olduğunu anlayacaklardır. Kendisine tabi olunan (dinî ve siyasi liderler) tabi olanlardan teberrî edip uzaklaştıklarında ve azabı gördüklerinde aralarındaki (dostluk, akrabalık, ticari, dinî tüm) bağlar kopmuş olacaktır." [256]

Demek ki onlar, kevni deliller üzerine akıl yürütmek yerine, liderlerine tabi olmuş ve akıllarını onlara teslim etmişlerdir. Sonuç ise; ateşte karşılıklı tartışmadır.

"De ki: 'Göklerin ve yerin Rabbi kimdir?' De ki: 'Allah'tır.' De ki: '(Göklerin ve yerin Rabbi O iken yine de) Allah'ı bırakıp kendilerine faydaları olmayan veya kendinden zararı defedemeyen varlıkları mı veliler edindiniz?' De ki: 'Hiç kör ile gören bir olur mu? Yahut karanlıklarla aydınlık bir olur mu? Yoksa, Allah'a tayin ettikleri ortaklar (Allah gibi) yarattı da, (Allah'ın yaratmasıyla ortakların) yaratması birbirine mi benzedi (kimin ilah olduğuna dair kafaları mı karıştı)?' De ki: 'Allah her şeyin yaratıcısıdır. Ve O, (zatında, fiillerinde ve sıfatlarında tek olan) El-Vâhid, (her şeye boyun eğdirip hükmüne ram eyleyen) El-Kahhâr'dır.' " [257]

Bir kevni delil daha! "Yaratan kim?" **Bu soruya herkes** "Allah" **diye cevap veriyor. Allah** (cc) **soruyor: Allah'a ortak koştuklarınız yaratmaya mı başladı? Öyleyse ne diye on-**

256. 2/Bakara, 165-166
257. 13/R'ad, 16

ları Allah'a ortak koşuyorsunuz… Zira yaratmayan, Allah olamaz. Yaratmayan, ibadeti hak edemez. Şayet bunlar da yaratmış olsaydı, Allah'ın yaratmasıyla bunların yaratması birbirine benzer ve kafanız karışabilirdi. Madem böyle bir şey yok, olması da olanaksız, ne diye bunları Allah'a ortak koşuyorsunuz?

"Yeryüzünden (bazı) ilahlar edinmişler de onlar mı (ölüleri) diriltecekmiş? Şayet (göklerde ve yerde) Allah'ın dışında ilahlar olsaydı (düzen) bozulurdu. Arşın Rabbi olan Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir." [258]

"Allah, hiçbir çocuk edinmemiştir. O'nunla beraber hiçbir ilah da yoktur. (Şayet Allah dışında ilahlar olmuş olsaydı) her bir ilah kendi yarattıklarını (yanına alıp) gider, bir kısmı diğer bir kısmına üstünlük kurardı. Allah, onların yakıştırdığı sıfatlardan münezzehtir." [259]

Bir evde iki baba, bir kadına iki koca, bir işyerinde iki patron olmayacağı gibi… bir dünyada da birden fazla ilah olmaz. O takdirde düzen bozulur, iç karışıklık çıkar, her ilah kendi taraftarlarıyla bir diğerine üstünlük kurmaya çalışır.

Nasıl ki evrende var olan düzen, ilahın tek olmasıyla mümkünse; din ve kullukta düzen de tek ilaha ibadetle mümkündür. Nasıl ki evren tek bir ilahın yasalarına boyun eğdiği için kusursuz işliyorsa; siyaset ve yönetimdeki düzen de tek bir ilahın yasalarına boyun eğmekle mümkündür.

Buraya kadar anlattıklarımızdan ortaya çıkan sonuç şudur:

---

258. 21/Enbiya, 21-22
259. 23/Mü'minûn, 91

Allah'ı (cc) ibadette birlemek ve hiçbir şeyi O'na (cc) ortak koşmamak konusunda hiç kimsenin cehaleti mazeret değildir. Zira her insan Allah'a (cc) tevhid üzere kulluk edeceğine söz vermiş, bu donanımla (fıtrat) yaratılmış ve kâinata bunu hatırlatan sayısız delil yerleştirilmiştir. Akıl sahibi her insan Allah'a (cc) tevhid üzere kulluk etmekle mükelleftir.

Şayet denirse ki; bazı insanlar Allah'a (cc) verdiği sözü hatırlamıyor, fıtri olarak tevhide meyletmiyor ve kevni ayetlerden de sizin anladığınızı anlamıyor... Bu insanlar mazur değil midir?

Hayır, değildir. Çünkü misakı hatırlamak için, fıtratın harekete geçmesi için ve kevni ayetlerden tevhidi anlamak için, insanın harekete geçmesi gerekir. Dinini, kulluğunu, Rabbini razı edip O'na (cc) teşekkür etmeyi dert edinmesi gerekir.

Bunu dert edinen insanlar, cahiliyenin en koyu çağında da olsalar, yine hakka isabet ediyor, Tevhid üzere Allah'a (cc) kulluk ediyorlar. İşte Zeyd bin Amr b. Nufeyl (rh) bunlardan biridir.

İbni Ömer (ra) anlatıyor:

"Allah Resûlü, henüz kendisine vahiy gelmediği (peygamber olmadığı) sıralarda, bir gün Beldeh Dağı'nın eteklerinde, Zeyd b. Amr b. Nufeyl ile karşılaştı. Orada bir sofra açarak onu, içinde et de bulunan yemeğe davet etti. Zeyd o eti yemekten çekinip Resûlullah'a şöyle dedi: 'Ben sizin putlarınıza kestiğiniz etlerden yemem. Ben ancak Allah'ın ismi anılarak kesilen etlerden yerim.' Zeyd b. Amr, putlara kestikleri hayvanlardan

dolayı Kureyş'i ayıplardı. Onların bu fiillerini inkâr etmek ve Allah'ı tazim etmek için şöyle derdi: 'Koyunu yaratan Allah'tır. Onun için semadan su indirir. Onun için yerden bitki bitirir. Sonra siz o koyunu Allah'tan başkasının adına kesiyorsunuz.' "[260]

"Zeyd b. Amr b. Nufeyl, Şam'a gitti. Orada, tabi olacağı bir dini araştırıyordu. Yahudilerden bir âlimle karşılaştı. Ona dinlerinden sordu ve dedi ki:

— Belki ben, sizin dininize girerim. Dininizin nasıl olduğunu bana söyle, Yahudi de ona dedi ki:

— Allah'ın gazabından payını almadıkça bizim dinimize giremezsin, Zeyd de:

— Ben zaten Allah'ın gazabından kaçıyorum. Ben onun gazabından hiçbir şeyi yüklenemem ve benim buna gücüm yetmez. Sen bana, başka bir din gösterebilir misin? dedi. Yahudi ona:

— Böyle bir din bilmiyorum. Ancak hanif olursan bu dediğin olur, dedi. Zeyd:

— Hanif nedir? diye sordu. Yahudi:

— O, İbrahim'in dinidir. O, Yahudi de değildi Hristiyan da. O, yalnızca Allah'a ibadet ediyordu, diye cevap verdi.

Bunun üzerine Zeyd, Yahudi'nin yanından ayrılıp Hristiyan âlimlerinden biri ile görüştü. Ona da dini hakkında sorular sordu ve ona:

— Belki ben, sizin dininize girebilirim. Dininizin ne olduğunu bana anlat, dedi. Hristiyan ise:

260. Buhari, 3826

— Sen, Allah'ın lanetinden payını almadıkça bizim dinimize giremezsin, dedi. Zeyd de:

— Benim buna gücüm yetmez. Sen bana, kendisinde bu söylediğin şey bulunmayan bir din gösterebilir misin? dedi.

Hristiyan ona, Yahudi'nin söylediği gibi 'Ben böyle bir din bilmiyorum. Ancak hanif olursan bu dediğin olur.' dedi. Bunun üzerine Zeyd, Hristiyan'ın da yanından ayrıldı. O, Yahudi ve Hristiyan'ın İbrahim hakkında ittifak ederek söyledikleri tavsiyeye razı oldu. Ellerini göğe doğru kaldırıp 'Ey Allah'ım, ben seni şahit tutuyorum ki, ben İbrahim'in dini üzereyim!' dedi." [261]

Esma binti Ebu Bekir (r.anha) **anlatıyor:**

"Zeyd b. Amr b. Nufeyl'in, sırtını Kâbe'ye dayamış hâlde şöyle dediğini gördüm: 'Ey Kureyş topluluğu! Allah'a yemin ederim ki benim dışımda sizden hiç kimse İbrahim dini üzere değildir!' O, diri diri kumlara gömülmek üzere olan kızları kurtarmak için çalışır ve kızını öldürecek kişiye, 'Onu öldürme! Onun bütün ihtiyaçlarını ben temin edeceğim!' diyerek kızını elinden alırdı. O çocuk büyüyüp yetiştiğinde de babasına, 'İşte kızın! İstersen sana vereyim, istersen ihtiyaçlarını karşılamaya devam edeyim.' derdi." [262]

Bu örneklerden bir diğeri de Amr b. Abese'dir (ra)**:**

"Ben cahiliyede insanların putlara taptıkları için doğru yolda olmadıklarını anlıyordum. Sonra Mekke'de bir adamın birçok hakikatten söz ettiğini duydum. Bunun üzerine deveme bindiğim gibi Mekke'ye vardım. Kavmi rahat bırakmadığı için

261. Buhari, 3827
262. Buhari, 3828

Allah Resûlü'nün (sav) gizlendiğini duydum. Bunun üzerine etrafımı kollayarak yanına girdim ve sordum:

— Sen nesin?

— Ben bir peygamberim, dedi.

— Peygamber nedir?

— (Yani) beni Allah gönderdi.

— Seni ne ile gönderdi?

— Akrabalarla bağı kesmemek, putları kırmak, Allah'ı birlemek/tevhid etmek, O'na hiçbir şeyi ortak koşmamak ile (gönderdi), dedi. Ben de dedim ki:

— Senin bu inancını paylaşan başka kimseler var mıdır?

— Bir hür ve bir köle. (O günlerde ona iman eden yalnızca Ebu Bekir ve Bilal'di.)

— Öyleyse ben de sana tabi olacağım.

— Sen bugün bunu yapamazsın. Hâlimi ve insanların hâlini görmüyor musun? Şimdi ailene dön. Benim tam anlamıyla zuhur ettiğimi duyduğun zaman bana gelirsin, buyurdu." [263]

Şöyle düşünelim: Altı asırlık bir Fetret Dönemi yaşanıyor.[264] Koyu bir cahiliye yeryüzüne hâkim olmuş durumda. İnsanlık öyle bir hâlde ki Allah Resûlü (sav), Allah'ın yeryüzüne nazar ettiğini Arap ve Acem fark etmeksizin herkese şiddetle buğzettiğini, yalnızca Ehl-i Kitap'tan azınlık bir grubu istisna ettiğini haber veriyor.[265]

Çünkü tüm yeryüzü Allah'a şirk koşuyor. Ehl-i Kitap'tan

263. Müslim, 832
264. Buhari, 3948
265. Müslim, 2865

çok az bir grup İslam üzere ve her ülkede birer ikişer hanif var. Böyle bir cahiliyede dahi; dinini dert edinen Amr b. Abese ve Zeyd b. Amr b. Nufeyl gibi insanlar, tevhide ulaşıyor. Allah'ı (cc) ibadette birliyor ve şirkten teberrî ediyorlar.

Aynı dönemde yaşayan Allah Resûlü'nün (sav) babası, annesi, dedesi... ise şirk üzere ölüyor:

"Bir adam Allah Resûlü'ne (sav) dedi ki:

— Ey Allah'ın Resûlü! Benim babam nerededir?

Allah Resûlü:

— Ateştedir, dedi.

Adam arkasını dönüp gidecekken Allah Resûlü dedi ki:

— Benim babam da senin baban da ateştedir." [266]

"Rabbimden annem için istiğfarda bulunmak amacıyla izin istedim. İzin vermedi. Kabrini ziyaret etmek için izin istedim. Buna izin verdi." [267]

Çünkü onlar, atalarını taklit etti. "Böyle gelmiş böyle gider." dedi, "Eski köye yeni adet getirmeyin." dedi... Hakkın peşine düşmedikleri için hak da onların peşine düşmedi. Aramadılar ki bulsunlar... Dert edinmediler ki ulaşsınlar... Şayet bir adım atıp Allah'a (cc) yönelselerdi, elbette Allah onlara on adım atacak ve rahmetiyle onları sarıp sarmalayacaktı. Zeyd'e, Amr b. Abese'ye ve diğer haniflere; karanlıklar içinde bir ışık yaktığı gibi, onlara da bir ışık yakacaktı...

266. Müslim, 203
267. Müslim, 976

Hâliyle; misakı hatırlamayan yoktur. Değersiz şeylerle meşgul olduğu için misakı unutanlar vardır.

Fıtratı tevhide meyletmeyen yoktur. Atalar yoluna uymakla, oyun ve eğlenceyi din edinmekle, sorgusuz sualsiz dinî ve siyasi liderlere tabi olmakla; fıtratını bozan/değiştiren insanlar vardır. Kevni ayetlerde tevhidi görmeyen yoktur. Gözünü, kulağını ve kalbini Allah'tan (cc) başka yönlere döndüğü için, hidayetle arasına engeller konmuş insanlar vardır:

"Onlardan sana kulak verenler vardır. Biz, onu (vahyi) anlayamasınlar diye kalplerine örtüler, kulaklarında da ağırlık kıldık. Ayetlerin tamamını görecek olsalar yine de iman etmezler. Öyle ki sana gelecek olsalar seninle tartışır ve o kâfir olanlar: 'Bu, eskilerin masallarından başka bir şey değildir.' derler. Onlar hem (insanları) Kur'ân'dan alıkoyar hem de (kendileri) ondan uzaklaşırlar. Yalnızca kendilerini helak ederler. Farkında da değillerdir." [268]

"Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatıldığı hâlde yüz çeviren ve elleriyle (yapıp) takdim ettiğini unutandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki anlamamaları için kalplerine perde germiş kulaklarına da ağırlık koymuşuzdur. Sen onları hidayete çağırsan bile ebedîyen doğru yolu bulamazlar." [269]

"Kendisiyle akledecekleri bir kalplerinin ve işitecekleri bir kulaklarının olması için yeryüzünde dolaşmazlar mı? Çünkü gözler kör olmaz. Asıl kör olan sinelerdeki kalplerdir." [270]

"Andolsun ki cinlerin ve insanların birçoğunu cehennem

268. 6/En'âm, 25-26
269. 18/Kehf, 57
270. 22/Hac, 46

için yaratmışızdır. Onların kalpleri vardır, onunla anlamazlar; gözleri vardır, onunla görmezler; kulakları vardır, onunla işitmezler. Bunlar, hayvanlar gibidir hatta daha sapkındırlar. Bunlar gafillerin ta kendileridir."[271]

(2) Bir Resûl/Elçi Olmaksızın Bilinmesi Mümkün Olmayan Meseleler!

İnsanın, aklıyla ulaşması mümkün olmayan; bilmek için bir resûle ya da resûlün mesajı olan vahye ihtiyaç duyduğu meseleler vardır. Namazın farz olması, içkinin haramlığı, Allah'ın (cc) isimleri ve sıfatlarının açıklanması, kaderle ilgili meseleler vb. Daha açık bir ifadeyle şöyle söyleyebiliriz: Allah'ı ibadette birleme ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmama dışında kalan tüm meseleler, bu başlığa dâhildir.

Resûllerin bildirmesiyle bilinebilecek konularda hüccetin insana ulaşmış olması ve hücceti anlayacak bir engelin bulunmaması gerekir. Bununla birlikte resûller yoluyla bilinen meselelerde insanlar üç kısma ayrılırlar:

• Hüccet kendilerine ulaşmayan veya ulaştığı hâlde onu anlayacak engeli olanlar:

Kişinin şeriatla mükellef olmasının şartı, şer'i nasların ona ulaşmasıdır. Şer'i naslar ona ulaşmamışsa, ulaşana kadar mazur kabul edilir:

" ... Sizi ve kime ulaşırsa onu uyarmam için bu Kur'ân bana vahyedildi ... "[272]

Bu ayet, Kur'ân'ın ulaştığı insanın uyarılmış olacağını, ulaşmayanların uyarılmamış olduğunu gösterir.

---

271. 7/A'râf, 179
272. 6/En'âm, 19

"Müjdeleyici ve uyarıcı resûller (gönderdik). Ta ki resûllerden sonra insanların Allah'a ('bilmiyorduk, duymadık' gibi bahane olarak) sunacakları bir hüccetleri kalmasın. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir." [273]

Bu ayet, Allah'a (cc) karşı, insanların özrünü kaldıran şeyin resûller olduğunu gösterir. Resûl'ün ulaşmadığı insanın, Allah'a (cc) karşı sunacağı bir özrü vardır.

• Hüccete ulaşma imkânı olduğu hâlde, ulaşmak için çaba göstermeyen ve cahil kalanlar:

Bu insanların bir özrü yoktur. Zira bunlar sorumluluklarını yerine getirmemiş ve kendi cahilliklerine sebep olmuşlardır. Bu yönüyle, hüccet ulaşmış ve yüz çevirmiş insan konumundalardır.

Unutulmamalıdır ki; ilim talep etmek farzdır:

"İlim talep etmek, her Müslim erkek ve kadın üzerine farzdır." [274]

Kişi bu farzı yerine getirmeye imkân bulduğu hâlde yapmazsa, kendi taksiri nedeniyle cehalete sebep olur, mazur kabul edilmez.

İbni Kayyım (rh), "Kişinin, Allah'ın (cc) emrettiği ve nehyettiğini bilme imkânı olup da şahsi sebeplerden dolayı öğrenmezse, o kişiye hüccet kaim olmuştur." [275] **der.**

"Bu makamda karışıklığı ortadan kaldıracak tafsilat şarttır. Bu, ilimden temekkün bulduktan sonra yüz çeviren ve hiçbir

273. 4/Nîsa, 165
274. İbni Mace, 224
275. Medâricu's Sâlikîn, 1/166

şekilde ilimden temekkün bulmayan arasındaki farktır. Bu iki kısımda mevcuttur. İlimden mütemekkin (öğrenmeye imkânı) olup da yüz çeviren, üzerine vacip olan bir şeyi terk eden müfrittir. Allah (cc) yanında özrü yoktur. Aciz olup da sormaktan ve ilimden hiçbir şekilde temekkün bulmayanlar ise iki kısımdır:

Birincisi: Hidayeti isteyen, onu seven ve tercih edendir. Fakat onu talep etmeye gücü yetmez. Zira ona doğruyu gösteren yoktur. Bunun hükmü, Fetret ehlinden olup da kendisine davet ulaşmayanların hükmüdür.

İkincisi: Yüz çevirir, iradesi de yoktur. Nefsi, üzerinde olduğu hâlden başkasını istemez ... İkisi de hakka ulaşmada aciz olsa da, ikisi arasında fark vardır. İkincisi birinciye iltihak ettirilmemelidir/İkincisi birincisiyle ilişkilendirilmemelidir." [276]

İmam Karrafi (rh): "Kişinin nefsinden defedebileceği cehalet, kendisi hakkında özür olmaz. Çünkü Allah (cc) insanlara resûllerini göndermiş ve hepsine risaleti öğrenmelerini ve amel etmelerini vacip kılmıştır. İlim ve amel, ikisi de vaciptir. Kim; ilmi öğrenmez, amel etmezse ve cahil kalırsa iki masiyet birden işlemiş olur. Kim de öğrenir ve amel etmezse bir masiyet işlemiş olur."

Kitabın şerhinde, "Çünkü şer'i kaide gösterdi ki kişinin izale edebileceği cehalet, kendisi için özür sayılmaz. Özellikle uzun zaman ve günlerin geçmesi ile beraber." [277] **denilmiştir.**

İbni Liham, "Hükmün cahili mazur mudur, değil midir? Eğer mazurdur dersek, bunun mahalli hükmü, öğrenmede

276. Tariku'l Hicreteyn, 17. Tabaka, s. 412
277. El-Furuk, 4/264

taksir ve ifrat olmaması hâlindedir. Ama hükmü öğrenmede taksir eder veya kendi ifratı olursa kesinlikle mazur olmaz." [278]

İmam Şafii (rh) **der ki:** "Eğer cahil, cehliyle mazur olsaydı cehalet, ilimden daha hayırlı olurdu. Öyle olsa cehalet insanlardan teklifin yükünü düşürür. Kişiye tebliğ ulaştığında ve temekkün bulduğunda cehaleti hüccet olmaz." [279]

Şeyh Hamid El-Faki (rh) **der ki:** "Kur'ân ve sünnet nasları sarihtir ki; cehalet özür değil, bilakis suçtur. Ve zarureten bilinir ki bir şeyin cahili; onu ıslah edemez, ifsat eder. Bu hem dünya hem din işlerinde böyledir. Şaşılacak olan ise Allah'ın suç kılıp en şiddetli şekilde ceza uygulayacağı bir şeyi özür yapıp onunla bidat ve cahiliye hurafelerini affetmektir. O hurafeler ki insanları İslam'dan ilk cahiliyeye tahvil etmiştir." [280]

• Hüccet kendisine ulaştığı hâlde ilgisiz kalan ve yüz çevirenler:

Kur'ân ıstılahında bu insanlara "mu'rid" **deniyor. Mu'rid, bir şeyden yüz çeviren ve ilgisiz kalanlar için kullanılıyor.**

Kur'ân'a göre mu'rid'in hükmü şudur:

"Gökleri, yeri ve ikisi arasındakileri ancak hak ile ve belirlenmiş bir süreye kadar yarattık. Kâfirler, uyarıldıkları şeyden yüz çeviren kimselerdir." [281]

"Onlara ne oluyor ki öğütten yüz çeviriyorlar? Âdeta ürkmüş yaban eşekleri gibidirler." [282]

"Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatıldığı hâlde yüz çeviren

278. Kavaid ve'l Fevaid el-Usulliyye, 52
279. El-Mensur fi'l Kavaid, 2/15
280. İbni Teymiyye'nin İktidâu's Sırati'l Mustekîm kitabına yaptığı ta'lik, s. 351
281. 46/Ahkâf, 3
282. 74/Müddessir, 49-50

ve elleriyle (yapıp) takdim ettiğini unutandan daha zalim kim olabilir? Şüphesiz ki anlamamaları için kalplerine perde germiş kulaklarına da ağırlık koymuşuzdur. Sen onları hidayete çağırsan bile ebedîyen doğru yolu bulamazlar."[283]

"Dedi ki: 'Oradan birbirinize düşman olarak hep beraber (yeryüzüne) inin. Benden size bir hidayet gelecek. Kim de benim hidayetime uyarsa o sapmayacak ve bedbaht olmayacaktır. Kim de zikrimden (göndereceğim kitaplardan) yüz çevirirse, şüphesiz ki ona sıkıcı/dar bir hayat vardır ve kıyamet gününde onu kör olarak diriltiriz.' "[284]

Ebu Vakıd El-Leysi'den (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Resûlullah insanlarla beraber mescidde otururken ona doğru üç kişi yöneldi. İkisi Resûl'e doğru yöneldi, biri gitti. O ikisinden biri mecliste bir boşluk bulup oturdu, diğeri de meclisin arkasında oturdu. Üçüncüsü de dönüp gitti. Resûlullah'ın işi bitince 'Size o üç neferden haber vereyim mi? Birisi Allah'a yöneldi (sığındı manasında), Allah da onu kabul etti. Diğeri hayâ etti, Allah da ondan hayâ etti. Üçüncüsü ise yüz çevirdi. Allah da ondan yüz çevirdi.' "[285]

Allah (cc) indinde ilgisizlik/yüz çevirme bir suçtur, mazeret değil. Bu suçun hem dünyada hem de ahirette birçok cezası vardır. Yukarıda kaydettiğimiz ayetlerden bu cezaları şöyle sıralayabiliriz:

- **Hüccetten yüz çevirmek ve ona karşı ilgisiz olmak, kâfirlerin belirgin özelliklerindendir.**[286]

283. 18/Kehf, 57
284. 20/Tâhâ, 123-124
285. Buhari, 66; Müslim, 2176
286. 46/Ahkâf, 3

• Hüccetten yüz çeviren kimse, Allah (cc) indinde hayvandan farksızdır.[287]

• Hüccetten yüz çeviren kimse, zalimdir.[288]

• Hüccetten yüz çeviren kimsenin kalbi perdeli/mühürlüdür. Allah (cc) o hakkı anlamasına engel olmuştur.[289]

• Hüccetten yüz çeviren ve ilgisiz kalan kimseye dünyada sıkıcı/dar bir hayat vardır.[290]

• Hüccetten yüz çeviren ve ilgisiz kalan kimse kıyamet gününde yüce Allah onu kör olarak diriltecektir.[291]

• Allah (cc) hüccete karşı ilgisiz kalandan yüz çevirmiştir.[292]

Gördüğümüz gibi; hüccete karşı ilgisiz kalanlar dünyada ve ahirette en ağır şekilde cezalandırılmıştır. Üzülerek belirtmeliyiz ki; risaletle bilinmesi mümkün meselelerde insanların büyük çoğunluğu bu kısma girmektedir. Zira bu doğal yasalardandır. Yüzünü bir şeye dönen tam karşısında durana sırt çevirmiş olur. İnsanlar yüzlerini uydurulmuş hurafelere, menkıbelere, meczupların vesveselerine, karmakarışık rüyalarına ya da birilerinin aklına, yorumuna, varsayımına, zannına dönünce; sırtlarını vahye çevirmişlerdir. Bu, biraz da İlahi bir cezadır.

Allah (cc) vahye yüz çeviren, ilgisiz kalan toplumları ya -sihir, kehanet vb.- hurafelerle ya da -şahısların yüceltti ği- akla tapıcılıkla cezalandırır.

287. 74/Müddessir, 49-50
288. 18/Kehf, 52
289. 18/Kehf, 57
290. 20/Tâhâ, 124
291. 20/Tâhâ, 124
292. Buhari, 66; Müslim, 2176

d. Allah'ı İbadette Birleme ve Hiçbir Şeyi O'na Ortak Koşmama Konusunda Cehaletin İsme ve Hükme Etkisi

Âlimlerimiz bu meseleyi "El-Esma ve'l-Ahkâm Meselesi" diye isimlendirmişlerdir. Şöyle açıklayabiliriz:

Bir insan bir fiil işlediğinde o fiile uygun şer'i ismi alır. İsim aldıktan sonra da aldığı isme ait hükümler ona uygulanır. Örneğin; bir insan ibadette Allah'ı birler ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmazsa Allah (cc) bu inanç ve eyleme "İslam" demiştir. Kişi "Müslim" ismini alır. Sonra yüce Allah'ın Müslim ismine ne tür hükümler bağladığına bakılır. İslam'la dinlenen insana o hükümler uygulanır. Örneğin; İslam, kişiyi İslam ümmetinden kılar; canını ve malını koruma altına alır; ölürse Müslim mezarlığına defnedilir; ahiret gününde ebedî cenneti hak eder…

Bunun gibi, her insan yaptığı eylemin ismini alır; sonra da o isme bağlanmış hükümler ona uygulanır. "El-Esma ve'l-Ahkâm/İsimler ve Hükümler" dediklerinde kastettikleri budur.

Bu kısa tariften sonra konumuza dönebiliriz.

Allah'a (cc) şirk koşan biri "müşrik" ismini alır. Müşrikliğe bağlanmış hükümler ise şunlardır:

- O, müşrik toplumdandır.
- Allah'a (cc) iftira eder.
- Canı ve malı (antlaşma veya eman gibi bir durum yoksa) koruma altında değildir.
- Ölürse müşrik mezarlığına defnedilir.

- Allah (cc) onu affetmez.
- Ebedî cehennemde kalır.

Soru şudur: Bu süreçlerin herhangi birinde cehaletin -isme veya hükme- etkisi var mıdır?

Kur'ân ve sünnet bütünlüğüne baktığımızda bu soruya şöyle cevap verebiliriz:

Bir insan, şer'i anlamda cahilse (yani hüccetten yüz çevirmemiş veya hüccete ulaşma imkânı olduğu hâlde tembellik etmemişse); onun cehaleti isim almasına etki etmez, içinde cezalandırma olmayan şer'i hükümlerin uygulanmasına da etki etmez… Ancak dünyada veya ahirette cezalandırmayı/azabı gerektiren hükümlere etki eder. Cehaleti izale edilmeden ona azap edilmez, cezalandırılmaz.

Bu cümleden şu sonuç çıkar: Bir insan Allah'a (cc) şirk koşuyorsa ve şer'i anlamda cahilse; müşrik ismini alır ve bu isme bağlanmış cezalandırma/azap olmayan hükümler de uygulanır. Onun cehaleti buna engel değildir.

Bununla birlikte dünyada ve ahirette cezayı/azabı gerektiren hükümler uygulanmaz. Şer'i cehalet, bu hükümlerin uygulanmasına engel olur. Önce şer'i cehaleti izale edilir, sonra cezalar uygulanır. Şimdi maddeler hâlinde, delilleriyle birlikte bu meseleyi inceleyelim:

Şirk koşan şer'i anlamda cahil olsa da müşrik ismini alır:

"Ehl-i Kitap'tan ve müşriklerden kâfir olanlar, kendilerine apaçık deliller gelinceye kadar, (küfür ve şirkten) ayrılacak değillerdi." [293]

---

293. 98/Beyyine, 1

Bu ayette Allah (cc) Ehl-i Kitab'ı "kâfir", Mekkelileri de "müşrik" diye isimlendirmiştir. Oysa aynı ayette onlara henüz apaçık delillerin gelmediğini de, yani cahil olduklarını da beyan etmiştir. Demek ki şirk koşanın cehaleti müşrik ismini almasına engel değildir.

"Müşriklerden biri senden eman/sığınma hakkı isteyecek olursa ona eman ver. Ta ki Allah'ın kelamını dinleme fırsatı bulsun. Sonra onu, güven içinde olacağı (kendi yurduna) ulaştır. Bu onların bilmeyen bir kavim olması nedeniyledir." [294]

Bu ayetin girişinde Allah (cc) onları müşrik diye isimlendirmiştir. Sonra onlardan Allah'ın ayetlerini dinlemek isteyenlere, eman verilmesini istemiştir. Ayetin sonunda da onların bilmeyen bir kavim olduğunu vurgulamıştır. Demek ki Allah'a şirk koşanın cehaleti/bilgisizliği onun müşrik ismini almasına engel değildir.

"Allah'ı bırakıp da ibadet ettikleri, onu (İslam'dan/tevhidden) alıkoymuştu. Şüphesiz ki o, kâfir olan bir kavimdendi." [295]

Süleyman'la (as) henüz tanışmadığı ve hüccet kendine ulaşmadığı hâlde, Güneş'e secde eden Sebe Melikesi -kaynaklar Belkıs der- kâfir diye isimlendirilmiştir. Demek ki Güneş'e tapan bir müşriğin cehaleti, müşrik/kâfir ismini almasına engel değildir.

"Âd (kavmine de) kardeşleri Hud'u (gönderdik). Demişti ki: 'Ey kavmim! Allah'a ibadet/kulluk edin. Sizin O'ndan başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilahınız yoktur. Siz yalnızca iftiracılarsınız.' " [296]

294. 9/Tevbe, 6
295. 27/Neml, 43
296. 11/Hûd, 50

Görüldüğü üzere Hud (as), kavmini müfteri/iftiracı diye isimlendirmiştir. Oysa Hud (as) onlara henüz gelmiştir. Onlar cahil bir kavimdir. Ancak şirk koşmak, Allah'a iftira etmektir:

"Kim de Allah'a şirk koşarsa hiç şüphesiz büyük bir günahla iftirada bulunmuş olur." [297]

Onlar cahil olsa da şirkin anlamı olan müfteri/iftiracı ismini aldılar:

"Firavun'a git. Çünkü o azgınlaşıp (tağutlaştı)." [298]

Musa (as) Firavun'a görevli bir davetçi olarak gönderilmiştir. Henüz Firavun'a hüccet ulaşmadan, azgınlığının/haddi aşmasının ismi olan "tağut" ismini almıştır.

Şirk koşan, şer'i anlamda cahil olsa da, müşrik ismini alır ve içinde cezalandırma/azap olmayan hükümler ona uygulanır.

"Allah yer ehline nazar etti, kitap ehli bir kesimin haricinde Arap ve Acemlerin hepsine gazap etti." [299]

Yüce Allah Fetret Dönemi'nde yaşayan ve Allah'a şirk koşanlara nazar etmiş ve onlara öfkelenmiştir. Demek ki şirkin hükümlerinden olan müşriğe buğz, şer'an cahil olsa da "müşrik" ismini alana uygulanır.

Şirk koşan şer'i anlamda cahilse şirk ismine bağlanan ve cezalandırma olan hükümler uygulanmaz. Önce cehaleti izale edilir. Sonra şirk ismine bağlanan azap hükümleri uygulanır.

297. 4/Nîsa, 48
298. 79/Nâziât, 17
299. Müslim, 2865

Örneğin "Müşrikle savaşılır, onun malı ve canı koruma altında değildir, ebedî olarak cehennemde kalır." **vb. içinde azap/cezalandırma olan hükümler Allah'a şirk koşup da şer'i anlamda cahil olana uygulanmaz. Bunun delilleri şöyledir:**

"Biz, peygamber yollamadan azap edecek değiliz." [300]

Yüce Allah bu ayette bir kavme resûl yollamadan onlara azap etmeyeceğini belirtmiştir.

"Elleriyle (yapıp) takdim ettikleri nedeniyle başlarına bir musibet geldiğinde: 'Rabbimiz! Bize bir resûl gönderseydin de ayetlerine uyup, müminlerden olsaydık.' diyecek olmasalardı (onlara resûl göndermeden bir an önce cezalandırırdık)." [301]

"Biz onları (uyarı gelmeden) önce helak etmiş olsaydık diyeceklerdi ki: 'Rabbimiz! Bize bir resûl yollasaydın da (azapla) zelil ve rezil olmadan senin ayetlerine uysaydık.' " [302]

Bu ayetlerde Allah (cc) **açıkça, müşrikler "Resûl gönderseydin böyle olmazdık!" demesinler diye elçiler gönderdiğini beyan etmiştir.**

Allah Resûlü (sav) **müşriklerle savaşmadan önce -yani onları ölümle cezalandırmadan evvel- İslam'ı anlatır ve onları İslam'a davet ederdi. Cahilliklerinde ısrarcı olur, şirk üzere kalmayı tercih ederlerse onlarla savaşır, cezalandırırdı:**

"Peygamber (sav), bir ordunun ya da müfrezenin başına bir kumandan atadığı zaman, kendisine Allah'tan korkmasını, beraberindeki Müslimlere iyi davranmasını tavsiye edip

300. 17/İsrâ, 15
301. 28/Kasas, 47
302. 20/Tâhâ, 134

sonra şöyle derdi: 'Allah'ın adıyla, Allah'ın yolunda (rızası için), Allah'ı inkâr edenlere karşı savaşın! Savaşın, ancak aşırıya kaçmayın, (ganimete) hıyanetle bulunup zulmetmeyin, düşman ölülerinin azalarını kesmeyin, çocukları öldürmeyin! Müşriklerden düşmanınla karşılaştığın zaman, onları şu üç hususa çağır. Hangisi kabul ederse, onlara dokunma ve kabul et: Önce onları İslam'a çağır, kabul ederlerse, ilişme! Sonra onlara kendi ülkelerinden Muhacirlerin ülkesine göç etmelerini teklif et ve onlara şunu bildir: Şayet bunu yaparlarsa, Muhacirlerin menfaatine olan her şey onların da menfaatine; Muhacirlerin zararlarına olan her şey onların da zararlarına olacaktır. Eğer göç etmeyi kabul etmezlerse onların artık Müslimlerin bedevileri gibi olacaklarını bildir. Müminlere uygulanan Allah'ın hükmü, onlara da uygulanacaktır. Müslimlerle beraber cihad etmedikçe onlar için ne ganimet vardır ne de fey'. Buna da razı olmazlarsa, onlardan cizye iste! Kabul ederlerse ne âlâ, sen de razı ol ve kabul et! Onlara ilişme! Şayet cizyeyi de kabul etmezlerse, Allah'tan yardım isteyerek onlarla savaş!" [303]

Dikkat edilirse Allah Resûlü "Müşriklerden düşmanınla karşılaşırsan" **diyerek hem düşman hem de müşrik ismini vermiştir. Henüz onlara hücceti ulaştırmadan, amellerine uygun isim almışlardır. Ancak cezalandırma/azap, yani onlarla savaşmak, İslam'a davetten sonra emredilmiştir.**

Şer'i Cahil Kimdir?

Bir önceki bölümde dikkatinizi çekmiş olmalıdır. Sıklıkla "şer'i cahil" ibaresini kullandık. Bunun önemli bir sebebi vardır: Yukarıda anlatılan hükümler, şer'i cahil için

303. Müslim, 1731

geçerlidir. Yani kendisine hüccet ulaşmayan ve hüccete ulaşacak yol bulamayan kişi! Böyle bir kişi İslam hukukuna göre cahildir ve yukarıda zikredilen hükümler onun için geçerlidir.

Hüccet ulaştığı hâlde yüz çeviren ya da hüccete ulaşma imkânı olduğu hâlde tembellik eden, İslam'a göre şer'i cahil -mazur olan- değildir. Bu yüz çevirdiği için "mu'rid", ilgisiz davrandığı için "mukassir"dir. Kendi taksiratı nedeniyle cahil kalmıştır. Bunlar mazur değildir.

Hatırlanacağı üzere daha önce Allah Resûlü'nün anne ve babasını örnek vermiştik. O (sav), babasının ateşte olduğunu, annesinin de -müşrik olduğu için- istiğfarına izin verilmediğini haber vermiştir:

"Bir adam Allah Resûlü'ne (sav) dedi ki:

— Ey Allah'ın Resûlü! Benim babam nerede? Allah Resûlü:

— Ateştedir, dedi. Adam arkasını dönüp gidecekken Allah Resûlü dedi ki:

— Benim babam da senin baban da ateştedir." [304]

"Rabbimden annem için istiğfarda bulunmak amacıyla izin istedim. İzin vermedi. Kabrini ziyaret etmek için izin istedim. Buna izin verdi." [305]

Şöyle bir soru sorulabilir: Allah Resûlü'nün (sav) anne ve babası Cahiliye Dönemi'nde yaşadılar. Tam altı asır boyunca peygamber gelmedi. Müşrik ismini almaları anlaşılır; ancak hem istiğfarın yasaklanması hem de ateşte olduklarının haber verilmesi nasıl anlaşılmalıdır? Zira bu

304. Müslim, 203
305. Müslim, 976

ikisi de azap/cezalandırma kapsamında olan şeyler!

Bu soruya şöyle cevap veririz: Bu örnekler, meselenin ne kadar hassas olduğunu göstermesi açısından önemlidir. Yüce Allah altı asırlık Fetret Dönemi'nde, cahiliyenin en karanlık çağında yaşayanları bile kıyamette mazur saymamıştır. Peki, neden?

- Çünkü onlara İbrahim'in (as) daveti ulaşmıştı.
- Toplumda hanifler vardı. Onların Allah'a şirk koşmadığı duyulmuştu. Zeyd b. Amr b. Nufeyl, Varaka b. Nevfel, Kuss b. Saide vb. hanifler vardı.

Yani tevhidin tafsilatını olmasa da özünü duymuş olmak, hüccetin ikamesi için yeterli sayıldı. Hem şirkin ismini aldılar hem de tüm hükümleri onlara uygulandı.

Şer'an Cahil Kabul Edilenler Ahirette Nasıl Muamele Görür?

Şeriatın cahil saydıkları; yani hiçbir surette hüccetin ulaşmadığı ve hücceti duymayanlar; dünyada müşrik ismini alırlar. İçinde azap/cezalandırma olmayan hükümler de uygulanır. Onlardan teberrî edilir, onlara buğzedilir. Ancak içinde azap olan hükümler uygulanmaz. Bu hâliyle ölüp Allah'ın (cc) huzuruna gidenler imtihana tabi tutulurlar. İmtihanı atlatanlar cennete, imtihanı kaybedenler ebedî cehenneme mahkûm olurlar:

"Kıyamet gününde dört kişi vardır (ki bunlar Allah katında özür beyan ederler). Birisi hiçbir şey duymayan sağır kimse. Diğeri deli olan kimse, üçüncüsü bunak kimse, sonuncusu da Fetret Devri'nde ölmüş olan kimsedir. Sağır der ki: 'Rabbim,

İslam geldiği hâlde ben ondan hiçbir şey duymadım.' Deli der ki: 'Rabbim, İslam geldiği sırada çocuklar benim üzerime pislik atıyorlardı.' Bunak der ki: 'Rabbim, İslam geldiğinde ben hiçbir şeyi düşünemiyordum.' Fetret Dönemi'nde ölen der ki: 'Rabbim, bana senin elçin gelmedi.' Onlardan itaat etmeleri gerektiğine dair ahidleri alınır ve onların cehenneme gönderilmesi haberi verilir. Muhammed'in nefsi elinde bulunan Allah'a yemin ederim ki; eğer onlar cehenneme girmiş olsalardı, oranın serin ve huzur yurdu olduğunu (huzur yurduna dönüşeceğini) görürlerdi." [306]

Görüldüğü gibi Allah (cc), ya hiç hüccet ulaşmamış -Fetret ehli gibi- ya da ulaştığı hâlde onu anlamak için engeli olan -deli, sağır vb.- kimseleri kıyamet gününde imtihana tabi tutacaktır. Şayet yüce Allah'a itaat ederlerse cennete, isyan ederlerse cehenneme gideceklerdir. Zira Allah'ın (cc) emrine karşı gelen birinin, şayet görseydi Resûl'üne de karşı geleceği izahtan varestedir.

e. Günümüzde Tevhid Hususunda Hiç Kimsenin Cahil Olamayacağı!

Zira Allah (cc) resûl yollamış ve indirdiği kitabı koruyacağını taahhüt etmiştir. Kur'ân ve Resûl'ün mesajı tüm insanlara ulaşmıştır. Şirk koşan insanlar yaptıkları fiilin ismini aldıkları gibi, o fiilin hükümlerine de muhataptır. Şayet Allah (cc), altı asırlık cahiliye ehlini; İbrahim'in (as) davetini duydukları ve aralarında yaşayan haniflerin varlığı nedeniyle mazur kabul etmediyse, Kur'ân ve sünnete muhatap insanlar, nasıl mazur olacaktır?

306. Ahmed, 16301

Bugün "Biz peygamber yollamadan azap edecek değiliz." [307] ayetini sıkça kullanan ve müşriklerin mazur olduğunu söyleyenler şu sorulara cevap vermek durumundadır:

Acaba Allah'ın, resûl gönderdiğine inanmıyorlar mı? Öyle ya; yüce Allah "Resûl göndermeden azap edecek değiliz." buyuruyor. Şayet yüce Allah resûl göndermişse, bu ayete göre, kimsenin bir özrü kalmamış olmalıdır. Yok eğer insanlar bu ayete göre mazur kabul ediliyorsa, o zaman Resûl gönderilmemiş olmalıdır!

Bu ayetle müşrikleri mazur sayanlar, Muhammed'e (sav) inanıyor mu? Şayet inanıyorlarsa bu toplumun onun risaletine muhatap olduğunu kabul ediyorlar mı?

Soruya "Hayır" diye cevap verirlerse, söyleyecek sözümüz yok. "Evet" diye cevap verirlerse deriz ki: Madem Allah Resûlü (sav) gönderildi ve madem bu toplum onun (sav) davetine muhatap, öyleyse siz hangi özürden söz ediyorsunuz?

Acaba Resûl'ün davetine muhatap olmaktan, Resûl'ün herkesin tek tek kapısını çalıp anlatmasını mı anlıyorlar? Şayet böyle anlıyorlarsa, diyecek bir sözümüz yok. Zira bu şeriatın değil, akıl sağlığının konusu! Yok, eğer Resûl'ün davetine muhatap olmayı, davetin duyulması olarak anlıyorlarsa, insanlar daveti duymadı mı ki bu ayetle mazur oldukları iddia ediliyor?

Yüce Allah, kitabında isimler ve hükümler konusunu ayırmışken, nasıl olur da ayette geçen "Azap edecek değiliz." ifadesini "Tekfir edecek değiliz." olarak anlıyorlar? Allah (cc) şirk koşanlara "müşrik" demiş, azabı ise hüccetin ikamesi-

307. 17/İsrâ, 15

ne bağlamıştır. Resûl gönderilmediğine inanıyorlarsa (!) yalnızca azabı nefyetmeleri gerekmez mi? Nasıl olur da azapla beraber tekfiri de nefyediyorlar?

f. Şirk Koşmanın Meşruiyetine Dair Hiçbir Delilin Olmaması

"Şüphesiz ki Allah, benim Rabbim ve sizlerin Rabbidir. O'na ibadet edin. Bu (sizi davet ettiğim yol), sırat-ı mustakimdir/dosdoğru olan yoldur." [308]

"Siz, (Allah'ın meşruluğuna dair) hiçbir delil indirmediği varlıkları Allah'a ortak koşmaktan korkmazken, ben nasıl sizin şirk koştuğunuz (sahte itefslahlardan) korkarım! Şayet biliyorsanız (söyleyin bakalım, hak olan ilaha ortak koşanlar ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayanlar) bu iki gruptan hangisi (Allah'ın azabından) emin olarak (yaşamaya) daha fazla hak sahibidir?" [309]

"De ki: 'Rabbim (sizin uydurduklarınızı değil) yalnızca açık ve kapalı tüm fuhşiyatı, her türlü günahı ve haksız yere taşkınlık etmeyi, (meşruluğu) hakkında hiçbir delil indirmediği şeyi Allah'a ortak koşmanızı ve Allah'a karşı bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kıldı.' " [310]

Yüce Allah bu üç ayette, şirkin meşruiyetine dair hiçbir delil indirmediğini ifade eder. Burada delil kelimesi -sultan- olumsuzluk bildiren nefiy siyakında –ma edatı ile- gelmiştir. Delil/Sultan kelimesi nekra/belirsizlik olunca, Arap dili kurallarına göre umumiyet ifade eder. Yani Allah

308. 3/Âl-i İmran, 151

309. 6/En'âm, 81

310. 7/A'râf, 33

(cc) şirke dair büyük küçük, Kur'ân'da ya da sünnette, açık veya kapalı… hiçbir delil indirmemiştir.

Bir tarafta misak, fıtrat, kevni deliller, resûller ve kitaplar aracılığıyla emredilen tevhid; öte tarafta hakkında hiçbir delil indirilmemiş şirk!

Bunca delilden yüz çevirip, hakkında hiçbir delil olmayan şirkle Allah'a kulluk eden insan, neye ve kime göre mazur kabul edilecektir?

Fıtratı bozulmamış ve selim bir akla sahip insanlar; hiçbir delili olmamasına rağmen bunca delilden yüz çeviren bir insanı suçlarlar, kınarlar. Ona mazeret bulmazlar…

g. Fıkıh Kitaplarında Yer Alan, "Kişi İslam'a Yeni Girmişse[311] veya Müslimlere Uzak Beldede Yaşıyorsa[312] Cehaleti Özürdür" İbaresi

Bu ifade fıkıh kitaplarında sıkça karşımıza çıkar. Hemen her âlim bu sözü veya benzerini kitaplarında zikreder. Şunları örnek olarak zikredebiliriz:

İbni Hacer El-Heytemi (rh), "Bizim yanımızda (Şafiilerde), kişi Müslimlerin beldesinden uzak ise ve gelip öğrenme hususunda kendi taksiri yoksa ya da yeni Müslim olmuşsa cehaleti mazeret olur, kendisine anlatılır ve nitekim bundan sonra söylediğini tekrarlarsa kâfir olur."[313] diye söyler.

İbni Teymiyye (rh) farzları inkâr eden kişiden söz ederken, "Ama kendisine hüccet kaim olmamış olan, İslam'a yeni

311. Hadisu Ahdin bi'l İslam
312. Neşee bi Badiyetin Baide
313. İ'lam bi Kavat'i el-İslam, 41

giren veya Müslimlere uzak beldede yetişen biriyse kâfir olmaz." [314] der.

Nevevi (rh), der ki:

"İslam dininde bilinmesi zaruri olan şeyleri inkâr eden kimsenin riddetine ve küfrüne hükmedilir. Ancak İslam'a yeni girmiş, İslam ehlinden uzak beldelerde yetişen veya bunun gibi bir durumda olup kendisine gizli kalan kimse bu hükmün dışındadır. Bu kimse bilgilendirilir. Şayet inkârına devam ederse küfür üzere oluşuna hükmedilir." [315]

İbni Kudame (rh), "İslam esaslarını inkâr edenin küfründe âlimler arasında ihtilaf yoktur. Vacip olduğunu bilmeyen, İslam'a yeni girmiş veya Müslimlere uzak beldede yetişen olursa ilim ehli küfrüne hükmetmez ... " [316] der.

Sözlerin bağlamına dikkat edilirse farzların ikrarı ve inkârı gibi meselelerde söylendiği görülür.

Daha önce de belirttiğimiz gibi İslam'da meseleler ikiye ayrılır:

a. Yalnızca Allah'a ibadet etmek ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmamak. Bu konuda her insan misak, fıtrat ve kevni delillerle sorumludur. Aklı olanın cehaleti olmaz.

b. Sadece resûllerin bildirmesiyle öğrenilebilecek meseleler: Farzlar, haramlar... Kısaca tevhidin dışındaki tüm meseleler.

Bir insan İslam'a yeni girmişse onun, dinin tamamını bir

314. Mecmu'l Fetava, 7/610

315. Şerhu'n-Nevevi ala Müslim, 1/150

316. Muğni, 8/131

anda öğrenmesi düşünülemez. Zamanla farzları ve haramları öğrenir. Bu süredeki cehaleti de mazeret kabul edilir.

Müslimlere uzak bir beldede yetişen kimse ise birçok İslami meseleyi duymamış olabilir. Yani ancak resûller aracılığıyla bilinen meselenin hücceti ona ulaşmamış olabilir. Hâliyle onun cehaleti mazerettir. Âlimlerin bu vb. sözleri, bağlamı dikkate alınarak okunduğunda açıkladığımız şekilde anlaşılır.

2. Cehaletin Özür Oluşu ile İlgili Şüphelerin Aydınlatılması[317]

Cehaletin özür olduğunu iddia edenlerin birtakım şüpheleri vardır. Bu bölümde onların şüphelerini ele alacak ve bunların muhkem birer delil olmadığını ortaya koyacağız.

Zira öne sürülen bu deliller ya müteşabihtir ya konuyla hiç ilgisi yoktur ya da tevhid ve şirk meselesi olmayıp fer'i konularda cehaletin mazeret olduğunun delilidir. Yazarın risalede yer verdiği şüphelerle başlamak istiyorum:

a. Zat-u Envat Kıssası

Ebu Vakıd El-Leysi (ra) **şöyle diyor:** "Resûlullah (sav) ile birlikte Huneyn'e çıktık. Biz küfürden yeni dönmüştük. Müşriklerin, dibinde gölgelenip, silahlarını da dallarına astıkları bir ağaçları vardı. Buna 'Zat-u Envat' denilirdi. İşte biz de bu ağacın olduğu yere geldik. Burada Resûlullah'a (sav), 'Bize müşriklerin bu Zat-u Envatları gibi bir yer tayin et. (Biz de burada gölgelenip silahlarımızı onun dalına asalım.)'

317. Bu bölüm hazırlanırken şu kaynaklardan istifade edilmiştir: 1. Abdulkadir bin Abdulaziz, El-Cami'i fi Talebi'l İlmi'ş Şerif, Cehalet bölümü; 2. Ebu'l A'la, Aridu'l Cehl ve Eseruhu; 3. Ebu Yusuf Midhat b. El-Hasan Ali Ferrac, El-Uzr'u bi'l Cehl Tahte Micher Eş-Şer'i (İslam Hukukunda Cehalet); 4. Şeyh Ali Hudeyr'in, Cehalet Bahsi; 5. Şeyh Ebu Basir, El-Uzr'u bi'l-Cehl; 6. El-Cehl ve Ahkamuhu; Bunların birçoğu ders notu şeklindedir.

dedik. Bunun üzerine Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'Allahu Ekber! Varlığım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, şu sözünü ettiğiniz âdetler tıpkı, İsrailoğullarının Musa'ya (as), 'Ey Musa! Onların ilahları olduğu gibi sen de bize bir ilah yap.' demelerine benziyor. Ben, canım elinde olan Allah'a yemin ederim ki, sizler kendinizden önceki Yahudi ve Hristiyanların yoluna mutlaka uyacaksınız.' "[318]

Derler ki: Bu insanlar, Allah Resûlü'nden şirk koşmayı talep ettiler. Allah Resûlü de (sav) bu isteklerini putperestlerin isteğine benzetti. Ancak İslam'a yeni girmeleri nedeniyle onları tekfir etmedi. Demek ki; cehalet özürdür.

Şüpheye Cevap!

İslam âlimleri bu hadisi iki şekilde anlamıştır:

a. Bu talep büyük şirk değildir: Çünkü mahlûkattan direkt istemekle, Allah'tan (cc) onun vasıtası ile isteme arasında fark vardır. Veya bir şeyden bereket ummak ile onun fayda ve zarar verdiğine inanmak arasında fark vardır.

Resûlullah'ın (sav) bu denli kızmasının sebebi, ashabının müşriklere benzemeye çalışmasıdır. Çünkü bu fiil şekil olarak müşriklerin fiillerine benzer. Resûlullah (sav) sadece bu meselelerde değil, birçok konuda müşriklere benzemeye karşı çıkmıştır. Demek ki Zat-u Envat isteği büyük değil, küçük şirktir.

İmam Şatibi (rh) der ki: "Zat-u Envat edinmek Allah'ın dışında ilah edinmeye benzer. Fakat Zat-u Envat, bizatihi ilah edinmek demek değildir."[319]

---

318. Tirmizi, 2180; Ahmed, 21897
319. El-İ'tisam, 2/246

İbni Teymiyye (rh) **der ki:** "Dikkat edilirse Resûlullah, sahabenin kılıçlarını asacağı bir ağaç konusunda, müşriklere benzemeye çalışmasına karşı çıkıyor, daha önemli konularda müşriklere benzemelerini nasıl önemsemez?" [320]

Muhammed bin Abdulvahhab (rh)**, Kitabu't Tevhid'de teberrük konusunda bu hadisi vermiş ve** " 'On Birinci Mesele', onların bu şirki küçüktür. Çünkü mürted olmamışlardı." **diye ilave etmiştir.**

Tirmizi şarihlerinden İbni Arabî El-Maliki (rh)**, Aridetu'l Ahvezi'de;** [321] **Mubarek Furi ise Tuhfetu'l Ahvezi'de benzer açıklamalar yapmıştır.**

b. Burada talep edilen şey şirktir: Ancak onların bu talebi düşünce aşamasında kalmış ve fiiliyata dökülmemiştir. Bir insan, işlemediği bir şirkten ötürü tekfir edilmez.

Şeyh Hamid El-Feki, Fethu'l Mecid ta'likinde [322] **şöyle söyler:** "Bu küçük şirk değil, büyük şirktir. Öyle olmasa Resûlullah yemin etmez ve onların bu isteklerini İsrailoğullarınınkine benzetmezdi. Bu talepleriyle küfre girmemelerinin sebebi ise küfürden henüz çıkmış olmaları ve talep ettiklerini yapmamış olmalarıydı."

Şeyh Salih El-Fevzan, Aridu'l Cehl kitabına ta'likinde [323] **şöyle der:** "Bu kişilerden şirk vaki olmadı, sadece kendilerine bir ağaç için izin talep ettiler. Fakat kim şirke düşerse onun müşrik olduğuna hükmedilir. Çünkü bu zahir (açık) şeylerdendir."

---

320. İktida Sırate'l Müstakim, 314
321. age. 9/72
322. age. s. 141
323. age. s. 291

Fetva Kurulu El-Lecne Daime'nin fetvaları[324] şöyle söylemiştir: "Bu kişilerin özrü İslam'a yeni girmeleri ve istediklerini yapmamış olmalarıdır. Resûlullah yaptıkları takdirde onların küfre gireceğini göstermiştir."

Şeyh İbni Baz şöyle der: "Bunlar yeni Müslim olmuştu. Talep ettiler, fakat yapmadılar. Onlardan hasıl olan, şeriata muhalif etmekti. Ve Resûlullah bu istediklerini yaptıkları takdirde onların kâfir olacağını haber verdi."[325]

Bu aktardıklarımızdan sonra şöyle diyebiliriz:

Birinci grupta olanlara göre burada vuku bulan olay büyük şirk değildir. Doğal olarak da cehaletin büyük şirkte özür olup olmadığı konusunda delil olmaz. İkinci grup âlime göre ise bunların büyük şirkte mazereti iki şeydir: Daha yeni Müslim olmaları ve istediklerini fiilen yapmamış olmaları. Şayet yapmış olsalardı tekfir edilirlerdi.

Bizim tercihimiz, ikinci gruptaki âlimlerin görüşüdür. Çünkü kıssanın zahiri ve Resûlullah'ın (sav) benzetmesi bu yöndedir. Şunu belirtmemiz gerekir: Doğrudur, bu tip talepler büyük şirk de küçük şirk de olabilir. Kişi istediğini Allah'tan isteyip, isterken de bu tip şeylerin yüzü suyu hürmetine istiyorsa bu, küçük şirk olur. Zira ibadeti -duayı- Allah'a yapmıştır. Ancak yanlış şekilde yapmış, birinin veya bir şeyin Allah katındaki değeriyle tevessül etmiştir. Kişi, isteğini Allah'tan (cc) başka bir varlığa yöneltirse; puttan, kabirden, ölüden, ağaçtan beklerse bu,

324. age. 2/34

325. Feteva İbni Baz, 9257. Fetva. Hadisin anlaşılmasında bu isimleri zikretmemizin sebebi, sözleri muteber olduğundan değildir. Bazılarının, dünyada onlardan başka âlim yokmuş gibi muamele etmeleri ve ne yazık ki onları da hakkıyla tanımamalarıdır. İstedik ki bu konu da anlaşılmış olsun.

büyük şirk olur. Zira ibadeti -duayı- Allah'tan başkasına yapmış olur.

Bu kıssanın yaşandığı ortamda; insanlar şirki henüz terk etmiştir. Arap cahiliyesi ise taşı, ağacı kabri vs. putlaştıran ve direkt olarak onlardan isteyen bir cahiliyedir. Hâliyle bu insanların küçük şirk işlemesi pek mümkün değildir. Kaldı ki; şirkin büyüğünü ve küçüğünü ayıracak ince fıkha sahip olsalardı zaten bu talepte bulunmazlardı.

Bir diğer mesele şudur: İslam hukukunda bir şeyi isteyen, sonra Allah korkusuyla ondan vazgeçen kişi, o istediğini hiç yapmamış gibidir. Hatta bu vazgeçişi nedeniyle ecir alır.

Ancak bir şey isteyen, sonra Allah korkusuyla değil de imkân bulamadığı için yapmayan kişi, o isteğini yapmış gibi kabul edilir ve niyetinden dolayı günah kazanır:

" 'İki Müslim çarpıştığında ölen de öldüren de ateştedir.' denilir. Sahabe:

— Ey Allah'ın Resûlü öldüreni anladık, öldürülenin suçu nedir? dediğinde Resûlullah dedi ki:

— O da kardeşini öldürmeye hırslıydı." [326]

Bu adam kardeşini öldürmeye niyetlenmiş, ama yapamamıştır. Öldürmekten kendisi vazgeçmemiş, öldürüldüğünden dolayı bunu yapamamış ve bu niyetinden dolayı ateşe girmiştir.

" ... Allah birine mal vermiştir, onu haramda harcar. Birine de mal vermemiştir, 'Keşke malım olsaydı da ben de onun yaptığını yapsaydım!' der. İkisi de günahta eşittir." [327]

326. Buhari, 31; Müslim, 2888
327. Tirmizi, 2325; İbni Mace, 4228

Bu adam da kötülüğe niyetlenmiş, fakat malının olmaması bu niyetini gerçekleştirmesine engel olmuştur. Bu fiili yapmamış olması, niyetinden dolayı günah kazanmasına engel olmamıştır.

Önemli olduğuna inandığım bir konuyu anlatmak istiyorum:

Bir Müslim, İslam olduktan sonra bir günde dinin tüm sorumluluklarını öğrenemez. Genel olarak; ibadette Allah'ı (cc) birleyeceğini, şirkten uzak kalacağını ve tağutları reddettiğini kabul ve ilan eder. Eski din ve inanışından teberrî eder. Böylece şirki terk etmiş ve İslam'a girmiş olur. Ancak bu kabullerinin tafsilatını, yaşadığı vakada neye tekabül ettiğini zaman içinde öğrenir. Bu öğrenme sürecinde yanlış şeyler söyleyebilir, bazı şeyleri anlamadığını izhar edebilir, yanlış şeyler yapmaya kalkışabilir ve hatta yapabilir. Bu tip durumlarda nasıl davranmamız gerektiğini bilmek çok önemlidir. Her konuda olduğu gibi bu konuda da örneğimiz Allah Resûlü (sav) olmalıdır.

O (sav) böyle bir durumla karşılaşınca yalnızca karşı tarafı uyarır, yaptığının tevhide aykırı olduğunu beyan ederdi. Muhatap hatasını anlar ve kendine çekidüzen verirdi. Üzerine ne bir kelime söyler ne de "Bunun nikâhı ne olacak?" tarzından gereksiz tartışmalar yapardı. İşte bu kıssa bunun en güzel delillerindendir.

Bir örnek daha verelim:

"Yemin edip de yemininde 'Lat'a ve Uzza'ya yemin olsun ki' diyen kimse, hemen 'Lailaheillallah' desin. Arkadaşına,

'Gel, seninle kumar oynayalım.' diyen kişi, sadaka versin." [328]

Sad b. Ebi Vakkas'tan (ra) rivayet edildiğine göre o, şöyle demiştir:

" 'Ben Lat ve Uzza üzerine yemin ettim.' Bunun üzerine Resûlullah (sav) dedi ki: 'Üç defa; [لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ] 'Allah'tan başka hiçbir ilah yoktur. O, birdir, ortağı yoktur.' de, sonra sol tarafına üç defa tükür, Allah'a sığın ve bir daha böyle yemin etme.' " [329]

Yaşanan hadiseye dikkat edin: Sad b. Ebi Vakkas (ra) gibi bir sahabi, Lat ve Uzza gibi putların üzerine yemin edebiliyor. Oysa o gün İslam olmak, Lat ve Uzza'yı terk etmek demek. Ancak daha yeni bir Müslim, hata yapabiliyor. İnandığı ilkenin vakadaki karşılığını anlayamayabiliyor. Arkadaşları onu tekfir ediyor. Lakin Allah Resûlü (sav) yalnızca "Lailaheillallah" **demesini emrediyor. Bu yaptığının, kabul ettiği tevhid ilkesine uymadığını gösteriyor. Bu kadar! Ne bir eksik ne de bir fazla… Lat ve Uzza adına yemin etmenin tartışılacak bir tarafı yok. Elbette bu bir şirk ameli… Hem de Allah'ın dışında tapılan tağutu tazim etme şirki… Ancak Allah Resûlü (sav) tevhidî bir uyarıda bulunuyor, sahabesi de hatasını kabul ediyor. Konu kapanıyor. Şayet diretse, kabul etmese, kendini savunmaya kalksa o zaman riddet ahkâmından, tevbeye davet etmekten, cezalandırmadan veya ondan berî olmaktan söz edilebilir.**

Bakalım Allah (cc), Resûl'üne -aslında onun şahsında bize- ne diyor:

328. Buhari, 4860; Müslim, 1647
329. İbni Mace, 2097

"Ayetlerimize (alaya alma ve yalanlamayla) dalanları gördüğünde -başka bir söze dalıncaya dek- onlardan yüz çevir. Şayet şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra zalimler topluluğuyla beraber oturma!" [330]

Allah (cc), ayetlerin alaya alındığı ve inkâr edildiği bir mecliste oturmayı yasaklıyor. Biliyoruz ki böyle meclislerde bulunmak küfürdür. [331]

Ancak Resûl'üne (sav) ve onun şahsında bizlere diyor ki:

"Şeytan sana unutturursa, hatırladıktan sonra zalimler topluluğuyla beraber oturma!" [332]

Bu da demek oluyor ki bir Müslim, sorumluluklarını unutabilir ve yanlış bir davranışta bulunabilir. Şayet o tevhidi kabul etmiş bir Müslim'se, aslında İslam sabit olmuşsa, ona hatırlatılır, uyarılır... Hatasını anlarsa konu kapanır... Ne bir eksik ne bir fazla... "Şimdi bu dinden çıktı mı, nikâhı boş oldu mu, yeniden Müslim oldu mu ..." gibi tartışmalara girilmez. Giriliyorsa bu, Allah Resûlü'nü (sav) örnek almadığımızı gösterir.

Şunu da belirtmeliyim ki; elbette şirkten tevbe edip tevhid ile Allah'a (cc) yönelen bir Müslim ile şirk üzere yaşayan bir müşrik arasında fark olmalı... Yüce Allah bu kimselerin isimlerini, hükümlerini ve akıbetlerini ayırmışken, biz nasıl aynı kefeye koyabiliriz?

"İman edip salih amel işleyenleri, yeryüzünde bozgunculuk

---

330. 6/En'âm, 68
331. 4/Nîsa, 140
332. 6/En'âm, 68

yapanlarla bir tutar mıyız hiç? Ya da muttakileri facirlerle bir tutar mıyız?"[333]

"Yoksa kötülükler işleyenler, onları iman edip salih amel işleyenler gibi yapacağımızı, hayatlarının ve ölümlerinin bir olacağını mı sandılar? Ne kötü hüküm veriyorlar."[334]

"Hiç (Allah'a) teslim olmuş olanları suçlu günahkârlar gibi kılar mıyız? Ne oluyor size, nasıl hüküm veriyorsunuz?"[335]

Ne yazık ki; Kur'ân'ın ayırması ve Allah Resûlü'nün (sav) uygulamalarına rağmen, kimileri ısrarla Müslim ile müşriği aynı kefeye koyuyor. Tevhidî sorumluluklarında hata yapan bir Müslim ile şirk üzere bir hayat süren müşriği aynı muameleye tabi tutuyor.

Bir Saptırmaya Cevap!

Yukarıda anlatılanlara ek olarak şunları söyleyebilirim: Bazı İslam âlimleri bu hadisi "büyük şirk" olarak yorumlamış ve yeni Müslim olan birinin cehaletini mazeret saymıştır. Bir grup saptırıcı da, bu âlimlerin hadise dair yorumlarını aktarıp, onların büyük şirkte cehaleti mazeret gördüğünü, daha doğru bir ifadeyle Allah'a şirk koşan bir müşriği şayet İslam'a müntesipse cehaletle mazur gördüklerini söylemiştir.

Şu kısmın altını tekrar çizmek istiyorum: Bir âlimin, şirki terk edip İslam'a girmiş bir Müslim'in cehaletini mazur görmesiyle, şirk üzere yaşayıp yalnızca ağızla kendini İslam'a nispet eden birini mazur görmesi farklı şeylerdir.

Hadise dair yaptıkları yorumları saptırılan âlimlere şu

333. 38/Sâd, 28
334. 45/Câsiye, 21
335. 68/Kalem, 35-36

isimleri örnek verebilirim: İbni Kayyım (rh), Şevkani (rh) ve Süleyman b. Sehman (rh) ...

Bakalım; İslam'a yeni girmiş bir Müslim'in, yeni olduğu için yaptığı hatayı mazur gören bu âlimler, kendi dönemlerinde yaşamış müşrikler için neler demişler? Nakilleri şu önemli ayrıntıyı unutmadan okuyalım: Haklarında konuştukları insanlar İslam'a müntesip, namaz kılan, İslam şiarlarını ikame eden; ama şirk üzere yaşayan insanlardır.

İbni Kayyım!

"Ebu'l Vefa'nın güzel bir bölüm yazdığını gördüm, ondan harfiyen aktarıyorum: 'Allah'ın emirleri ve yasakları cahillere ve ahmaklara ağır geldiği için onlar şeriatın koyduğu ölçülerin yerine kendi nefislerinin arzuladığı ölçüleri koymuşlardır. Böylece kendilerinden başkasının emrine girmedikleri için üzerlerindeki yükü hafifletmişlerdir. Onlar ihdas ettikleri bu şeyleri sebebiyle kâfir olmuşlardır. Çünkü onlar şeriatın yasakladığı şekilde kabirlere tazim ve hürmet etmişler, kabirlerin etrafında ateşler yakmışlar, onları öpmüşler, Ölülere ihtiyaçlarını arz etmişler, kağıtlara dileklerini yazıp 'Efendim beni şöyle şöyle yap.' demişler, bereketlenmek amacıyla kabirlerden toprak almışlar, kabirlere güzel kokulu sıvılar dökmüşler, kabirleri ziyaret amacıyla yolculuk etmişler, Lat ve Uzza'ya tapanların yaptığı gibi ağaçlara çaput bağlamışlardır. Onlara göre meşhedi keffi öpmeyen, çarşamba günü dokunulan mescidin duvarlarında yüzünü ve gözünü sürmeyen kimse acınacak bir kimsedir. yine onlara göre cenazesini taşıyan kimselerin cenaze esnasında Muhammed (sav), Ebubekir Sıddık ya da Ali isimlerini anmadığı, babasının kabrinin üzerine kireç ve kırmızı taş kullanarak bir türlü türbe yapma-

yan, cenazede elbisesini yırtmayan, kabrin üzerine gül suyu dökmeyen kimsede acınacak durumdadır.' [336]

İbni Kayyım (rh) Medaricu's Salikîn kitabında şöyle der:

'Fasıl; şirk büyük ve küçük olmak üzere iki kısımdır. Allah, büyük olanı tevbesiz affetmez. Büyük şirk; kişinin Allah'a sevgide birilerini denk tutmasıdır. Bu, geçmiş müşriklerin ilahlarını Allah'a eşit görmelerini de içeren şirktir: 'Orada birbirleriyle tartışarak diyecekler ki: 'Allah'a yemin olsun ki, bizler apaçık bir sapıklık içindeydik. Çünkü sizi, âlemlerin Rabbi olan Allah'a denk tutmuş (O'nu sever gibi sizi sevmiş, O'ndan korkar gibi sizden korkmuş, O'na yönelir gibi size tevbe vermiş, O'ndan medet umar gibi sizin himmetinize sığınmış ve O'nun otoritesine boyun eğer gibi sizin yasalarınıza boyun eğmiştik).' ' [337]

Aslında onlar Allah'ın, kâinatın tek yaratıcısı, Rabbi ve Melik'i olduğunu ikrar ediyor, ilahlarının yaratmadıklarını, rızık vermediklerini, öldürüp diriltemediklerini biliyorlardı. Bu denk tutma dünya müşriklerinin birçoğunun hâli gibi sadece sevgi, yüceltme ve ibadetteydi. Onların çoğu ilahlarını, Allah'tan (cc) daha çok sevip yüceltiyorlar. Şeyhlerinin ismi anıldığında mutlu oluyor, onları dost ediniyor, onlara söz söylendiğinde ise Allah'a söylenen sözden daha fazla sinirleniyorlardı. Biz ve bizim dışımızdakiler bu hâlleri onlardan açıkça gördük. İlahlarının (şeyhleri kastediyor) ismini kendilerine zikir virdi edinirler. Otururken, kalkarken, hastalandıklarında vs. onların ismini anarlar. Onların Allah'a (cc) aracılar olduğunu, O'nun katında şefaatçileri olduğunu zannederler. Putlara kulluk

336. İğasetu'l Lehefan, 221
337. 26/Şuarâ, 96-98

edenler de aynen böyleydi. Bu hâl/inanç onların kalplerinde yer eden ortak noktadır ve müşrikler ilahlarının farklı olmasına rağmen bunu birbirlerinden miras almışlardır. (Mekkeli müşriklerin putlara ibadetiyle, sufilerin şeyhlerine yaptığını ortak miras ve payda olarak kabul ediyor. Daha ilginç olanı onların bu hâllerini müşriklerin putlara yaptıklarına kıyas ediyor.) Mekkeli müşriklerin putları taştan, bunlarınki ise insandandır. Allah, bu müşriklerin selefi sayılan müşrikler hakkında şöyle demiştir:

'Dikkat edin! Halis olan din Allah'ındır. O'nun dışında veliler edinenler (derler ki): 'Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye bunlara ibadet ediyoruz.' Allah, ihtilaf ettikleri konularda aralarında hükmedecektir. Şüphesiz ki Allah, yalancı ve kâfir olan kimseyi hidayet etmez.' [338]

Bu müşrikler ve onların selefi olan müşriklerin (Mekkelilerin) kalbinde olan; ilahlarının Allah'ın katında onlara şefaat edeceğidir. Kardeşleri olan Mekkeli müşrikler, 'Siz ilahlarımızı ayıpladınız!' derlerdi. Bunlarsa, 'Şeyhlerimizi küçümsediniz!' derler. Allah Resûlü, 'İsa Allah'ın kuludur.' dediğinde, Hristiyanlar da 'İsa'yı küçümsedin!' demişlerdi. Bugün de kabirlerin mescid edinilmesini, oraların bayram yerine çevrilmesini yasaklayanlara ve oraların Allah ve Resûl'ünün izin verdiği şekilde ziyaret edilmesini isteyenlere, bu müşriklerin benzeri olan müşrikler, 'Kabirlerde yatanları küçümsedin!' derler. Onların kalplerinde olan bu benzerliğe bakmaz mısın? Sanki birbirlerine vasiyet etmiş gibiler.

'De ki: 'Haydi! Allah'ın dışında (ilah olduğunu) zannettiklerinizi çağırın (bakalım)!' Onların göklerde ve yerde zerre

338. 39/Zümer, 3

ağırlığınca sahip oldukları bir şey yoktur. O ikisinde bir ortaklıkları da yoktur. (Allah'ın) onlardan yardımcı/destek edindiği kimse de yoktur.' [339]

Bu ayet; nur, delil, kurtuluş ve şirkin aslını yerle bir edip tevhidi şirkten soyutlamak için kâfidir. Kur'ân, bu ve benzeri ayetlerin misalleriyle doludur. Ancak insanların çoğu yaşadıkları vakanın bu ayetlerin kapsamında olduğunun farkına varmazlar. Zannederler ki bu, geçmiş ve arkalarından takipçi kalmamış kavimler içindir. İşte bu anlayış kalp ile Kur'ân'ı anlamanın arasına girer. Allah'a yemin olsun ki; bu kavim geçse de onlardan daha şerli veya onlardan daha düşük kavimler, onların bu durumunu miras olarak almıştır. Kur'ân onları kapsadığı gibi bunları da kapsamıştır. Fakat durum Ömer'in (ra) dediği gibidir: 'İslam'da cahiliyeyi bilmeyenler yetişince İslam'ın bağları tane tane çözülür.' " [340]

Şevkani!

" '... Bilakis bunlar ölüler hakkındaki itikadlarında öyle boyutlara vardılar ki; müşrikler putları hakkındaki inançlarında o boyutlara varmamışlardı. Cahiliye ehline bir sıkıntı dokunduğunda sadece Allah'a dua ediyorlardı. Kabirperestler ise darda ve rahatlıkta dahi ölülere dua ediyor, onlara yöneliyorlar.' [341]

Kabirlerde yatanlara dua eden ve onlardan fayda ve zarar bekleyen insanların küfrü, ameli küfürdür ve onlar cahildirler diyenlere, şöyle cevap veriyor: "... Şüphesiz tüm küfür taifelerini ve tüm müşrikleri küfre iten, hakkın

339. 34/Sebe', 22
340. Medaricu's-Salikin, 1/339
341. Ed-Durru'n-Nedid, s. 46

def edilmesi ve onların bu batıl itikad üzerinde kalmalarının sebebi cehalet itikadıdır. Onların (Mekkeli müşrikler) itikadı ilim itikadı mıydı ki, şimdiki kardeşlerinin, ölüler hakkındaki cahil itikadları, haklarında özür olabilsin."

"Lakin bunlar (şimdiki kabirperestler) tevhidi ikrar ediyorlar" **diyen muhalifine İmam Şevkani** (rh) **cevaben şunları söyler:** "Eğer tevhidden kasıt ağızlarıyla ikrar ettikleri tevhid ise onlara; Yahudi, Hristiyan, müşrik ve münafıklar bu kadarında müşterektir. Eğer fiilleriyle ikrar ettikleriyse, bu kimselerin ölüler hakkındaki itikadı, cahiliye ehlinin putlar hakkındaki itikadı gibidir... Bilakis, bu kabirperestlerin ölüler hakkındaki itikadına müşriklerin putlar hakkındaki itikadı ulaşamaz." [342]

Süleyman b. Sehman!

" 'Lailaheillallah'ın manasını açıklayan ayetler çoktur: Manası, Allah'ın dışındakilere ibadet etmekten ve şefaatçilerden beri olup, Allah'ı ibadette birlemektir. Allah'ın kitaplar indirip resûller gönderdiği hak din budur. Ama insanın manasını bilmeden veya gerekleriyle amel etmeden bu kelimeyi söylemesi veya tevhidin ne olduğunu bilmeden tevhid ehliyim demesi; bununla beraber Allah'tan başkasına dua etmesi, O'nun dışındakilerden korkması, O'nun dışındakilere kurban kesmesi, adak vb. ibadet çeşitlerini yapması, tevhid üzere olmadığını anlamak için yeterlidir. Bilakis böyle bir adam, ancak müşriktir. Kabirperestlerin hâli gibi." [343]

"Şüphe yok ki müşriklerden biri bu kelimeyi söyleyip Resûlullah'a şehadet etse; lakin ilahın ve resûlün manasını bilmezse

342. Er-Resâilu's-Selefiyye, 8/35
343. Teysiru'l-Azizi'l-Hamid, s. 140

ve namaz kılıp, oruç tutup, haccetse; lakin sadece insanlar böyle yapıyor diye yaparsa; Allah'a şirk koşmasa dahi bu kişinin Müslim olmadığına bütün Mağrib uleması icma etmiştir. 11. asrın başında bütün Mağrib uleması böyle fetva vermiştir. Kabirperestler bundan daha şiddetlidir. Çünkü onlar uluhiyetin farklı rablerde olduğuna itikad ederler."[344]

"Kabirperestler bu kelimeyi telaffuz ederler, lakin manasından cahillerdir ve gerekleriyle amel etmezler. Bu hâlleriyle bu kelimeyi söyleyip manasında cahil olan ve gereklerini yapmayan Yahudiler gibilerdir."[345]

Görüldüğü gibi, Zat-u Envat hadisine dayanarak İslam'a yeni girmiş birinin hatasını mazur gören bazı âlimler, İslam'a müntesip olsa da şirk üzere yaşayan insanları mazur görmüyorlar. Zira biri şirk dinini terk etmiş ve tevhid ile Allah'a yönelmiş bir Müslim'dir. Öteki ise şirk üzere yaşayan, ama kendini İslam'a nispet eden bir müşrik!

b. Allah Kimseye Gücünden Fazlasını Yüklemez

Bu cümle hepimizin bildiği gibi Bakara Suresi'nin 286. ayetinden alıntıdır. Yazar, risalede ikinci delil olarak bunu sunmuştur[346] fakat açıklama yapmamıştır.

Cehalet bahsinde bu ayeti kullananların kastı, cehalete özür aramaktır. "Bu adamın gücü budur. Bildiği kadarıyla amel eder. Yanlış yapsa da Allah kimseye gücünden fazlasını yüklemez." **derler.**

Allahuâlem şüphe sınıfına dahi girmeyecek, hak kelimeyle batılın istenmesi bu olsa gerektir. Bu gücün sınırı

344. Teysiru'l-Azizi'l-Hamid, s. 80-81
345. Teysiru'l-Azizi'l-Hamid, s. 79
346. Risale, s. 38

nedir? Hangi alanlarda geçerlidir? Şeriat bunu belli fiillerle özelleştirmiş midir? İnsandan insana değişir mi? vs. vs.

Örneğin, Ramazan ayında, sağlığı sıhhati tam yerinde olan bir kimse, ben açlığa dayanamıyorum diyerek, orucunu yese… Daha sonra delil olarak bu ayeti sunsa… Zahiren ayet onu destekler. Bununla birlikte hiç kimse bunun batıl bir istidlal olduğundan şüphe etmez.

Çünkü şeriat, sağlıklı insana oruç tutmasını emretmişse bu onun gücü nispetindedir. Bu insanın gücünün yetmediğini iddia etmesi ise batıldır.

Allah (cc) her kulu, tevhidi öğrenip yaşamakla mükellef kılmıştır. İnsana öğreneceği aleti ve bilgiyi (Kitap ve sünneti) ulaştırmışsa o insan artık bilmek zorundadır. Güç yetmemesi ise insanın kendi bahanesidir. Aslen bu şüpheye cevap yazma gereği dahi yoktur. Yazar, risalesine aldığı için biz de uyarı babından buraya aldık.

c. Havariler Ayeti

"Hani Havariler: 'Ey Meryem oğlu İsa! Sen, Rabbinden bizim için gökten sofra indirmesini isteyebilir misin?' demişlerdi. (İsa:) 'Şayet müminlerseniz Allah'tan korkup sakının.' demişti. Dediler ki: 'Kalplerimizin mutmain olması (için) ve senin bize doğru söylediğini kesin bir şekilde bilelim de ona şahitlik edelim (diye) ondan yemeyi istiyoruz.' "[347]

Şüphe ehli şöyle der: Havariler, İsa'nın (as) nübüvvetinden ve Allah'ın (cc) kudretinden şüphe ettiler. Buna rağmen tekfir edilmediler. Çünkü cehaletleri nedeniyle Allah (cc) onları mazur gördü.

---

347. 5/Mâide, 112-113

Meselenin anlaşılması için cevabımızı maddeler hâlinde yazacağız:

a. Kur'ân'ın Kur'ân'ı tefsir etmesi ilkesi: Bu ilkeye göre ayet nasıl anlaşılmalıdır? Bilindiği gibi; yüce Allah Kur'ân'ı indirmekle kalmamış, aynı zamanda onu bizzat kendisi açıklayarak detaylandırmış, açık ve açıklayıcı bir Kitap kılmıştır:

"Elif, Lâm, Râ. (Bu,) ayetleri sağlamlaştırılıp (muhkem kılınmış) sonra da (hüküm ve hikmet sahibi) Hakîm ve (her şeyden haberdar) Habîr (olan Allah) tarafından detaylı olarak açıklanmış bir Kitap'tır." [348]

"Andolsun ki onlara, ilim üzere detaylandırdığımız, iman eden bir topluluk için hidayet ve rahmet olan bir Kitap getirdik." [349]

"Elif, Lâm, Râ. Bu, Kitab'ın ve apaçık/açıklayıcı olan Kur'ân'ın ayetleridir." [350]

Bu ayetlere binaen Kur'ân'ın en güçlü tefsiri, Kur'ân'ın yine Kur'ân'la tefsir edilmesi olarak kabul edilmiştir.

Havariler bu taleplerine iki gerekçe gösterirler: Kalplerinin mutmain olmasını ve İsa'nın (as) doğru söylediğini kesin bir şekilde bilmek istemeleri.

Kur'ân'a "Böyle bir taleple Allah'tan (cc) bir ayet/mucize isteyen olmuş mudur?" diye sorduğumuzda; "Evet" cevabını alırız. Aynı gerekçeyle İbrahim de (as) Allah'tan bir ayet istemiştir:

348. 11/Hûd, 1
349. 7/A'râf, 52
350. 15/Hicr, 1

"(Hatırlayın!) Hani İbrahim: 'Rabbim! Ölüleri nasıl dirilttiğini bana göster.' demişti. (Allah) demişti ki: 'İnanmadın mı?' Demişti ki: 'Hayır! Elbette inanıyorum. Fakat kalbimin mutmain olmasını (istiyorum).' Demişti ki: 'Dört tane kuş al. Onları kendine alıştır. Sonra onlardan her bir parçayı bir dağın üzerine koy. Daha sonra onları çağır, sana koşarak gelirler. Bil ki Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir.' "[351]

Biliyoruz ki İbrahim (as) Allah'ın (cc) kudretinden şüphe etmemiş, yeniden dirilişi inkâr etmemişti. Sadece, inandığı bir konuda kalp mutmainliğinin artmasını istemişti. Havariler de aynı gerekçeyle bir ayet görmek istemiştir. İbrahim'in (as) bu isteği şer'an sakıncalı olmadığı gibi, Havarilerin isteği de sakıncalı değildir.

İmam Kurtubi (rh) ayetin tefsirinde, bu isteğin İbrahim'in (as) istemesi gibi olduğunu söylemiştir.[352]

İmam Alusi (rh) tefsirinde bu istemeyi İbrahim'in (as) istemesine benzetmiş ve bunu Ata'nın (rh) tefsiri olarak nakletmiştir.[353]

Tahir bin Aşur da tefsirinde, bu istemenin şek ve şüphe olmadığını, inancın artması manasında olduğunu söylemiş ve İbrahim'in (as) istemesine benzetmiştir.[354]

b. Kur'ân'ın, sünnet veya sahabe/selef sözüyle tefsiri: Allah (cc), Resûl'üne, Kur'ân'ı tebliğ ve onu beyan vazifesi vermiştir.

351. 2/Bakara, 260
352. Camiu'l-Ahkâmi'l-Kur'ân
353. Tefsiru'l-Alusi
354. Et-Tahrir ve't-Tenvir

"(Peygamberleri) apaçık delililer ve Kitaplarla (yolladık). Sana da bu zikri/Kur'ân'ı indirdik ki, insanlara indirileni onlara açıklayasın. Umulur ki düşünürler." [355]

Allah Resûlü (sav) **kimi zaman sözleriyle, çoğunlukla da yaşantısıyla Kur'ân'ı açıklamıştır. Sahabe/selef bu atmosferde, Allah Resûlü'nden görerek ve duyarak Kur'ân'ın ilmini öğrenmiştir. Hâliyle Kur'ân tefsirinde ikinci yol; Resûl ve ashabından varid olan me'sur rivayetlerle tefsirdir.**

Peki, onlar bu ayeti nasıl anladılar?

Aişe (r.anha)**, şöyle der:** "Havariler Allah'ın sofra indireceğinde şüphe etmediler. Fakat onlar, 'Sen Rabbinden isteyebilir misin?' dediler." [356]

Aişe'den (r.anha) **gelen başka bir rivayet de şu şekildedir:** "Havariler, 'Allah yapabilir mi?' sorusunu sormayacak kadar Allah'ı tanıyorlardı. Ancak onlar İsa'ya, 'Sen Rabbine dua edebilir misin?' dediler." [357]

Ali (ra) **şöyle der:** " 'Rabbin güç yetirebilir mi?' sözünden kasıt, 'Rabbin senin dediğini yapar mı?' demektir." [358]

Suddi (rh) **şöyle der:** " 'Sen istersen Rabbin indirir mi?' dediler. Allah da indirdi." [359]

Said bin Cübeyr (rh) **şöyle der:** " 'Sen Rabbinden isteyebilir misin?' dediler." [360]

Hasan El-Basri (rh) **şöyle der:** "Allah'ın kudretinden şüphe

355. 16/Nahl, 44
356. Kurtubi Tefsiri
357. İmam Suyuti, Ed-Dur El-Mensur fi Tefsir bi'l Me'sur
358. İmam Suyuti, Ed-Dur El-Mensur fi Tefsir bi'l Me'sur
359. Bahru'l Muhit Tefsiri
360. Bahru'l Muhit Tefsiri

etmediler. Onlar imtihan sorusu gibi soru sordular. 'İndirir mi? İndirmez mi? Eğer indirirse bize iste.' "

İmam Beğavi (rh) **tefsirinde şunları söyler:** "Kessai bu ayeti, 'ta' ve 'Rabbin' nasb hâliyle okumuştur. Bu, Ali, Aişe, İbni Abbas ve Mücahid'in okuyuşudur. Manası da şöyle olur: 'Sen Rabbine dua edebilir misin?' … Başkaları da ayeti, 'ya' ve 'Rabbin' raf hâliyle okumuştur. Böyle olsa dahi, onlar Allah'ın kudretinden şüpheye düşmediler, 'İndirir mi? indirmez mi?' diye sordular. Veya manası 'Sen istersen Rabbin icabet eder mi?' şeklindedir." [361]

İbnu'l Cevzi (rh)**, Zadu'l Mesir isimli tefsirinde, mananın** "Rabbin icabet eder mi?" **veya** "Sen ister misin?" **olduğunu aktardıktan sonra şöyle der:** "Bazıları onların imanı tam yerleşmeden bunu istediklerini zannetti. İsa (as) onlara, 'Allah'tan korkun!' diye cevap verdi.' derler. Yani Allah'ı acizliğe nispet etmeyin manasındadır… Sahih olan birincisidir." [362]

İbnu'l Cevzi (rh) **tefsirinde şöyle der:** "İbnu'l Enbari dedi ki: 'Hiç kimsenin havarilerin Allah'ın kudretinde şek ettiği düşüncesinde olması yakışık almaz. Onların bu sözü şunun gibidir: 'Sen benimle kalkabilir misin?' Oysa insan onun kalkmaya gücünün yettiğini bilir. Ama kastı 'Yapmak ister misin?' şeklindedir.' " [363]

İmam Kurtubi (rh)**, tefsirinde bu yorumu İmam El-Ferra'dan, İbni Hassar'dan, Muaz bin Cebel'den ayrıca nakleder.** [364]

361. Tefsiru Beğavi
362. Zadu'l Mesir
363. Zadu'l Mesir
364. Kurtubi Tefsiri

c. Kur'ân'ın lügat ile tefsiri: Bilindiği gibi Kur'ân, Arapça indirilmiş bir kitaptır. Bu nedenle Kur'ân'ın Kur'ân'la ve Kur'ân'ın me'sur rivayetle tefsirinden sonra en sağlıklı yol, Kur'ân'ın Arap diliyle tefsir edilmesidir.

Buna göre dil açısından şunları söyleyebiliriz:

Bu ayet iki şekilde okunmuştur:

Birincisi: Genelin okuyuşu olan "هل يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ" kıraatidir. "Rabbin sofra indirmeye güç yetirebilir mi?" anlamındadır.

İkincisi: İmam Kisai'nin (rh) kıraati olan "هل تَسْتَطِيعُ رَبَّكَ" okuyuşudur. Bu kıraat Allah Resûlü'nden de (sav) aktarılmıştır.[365] Bizim de meal verirken esas aldığımız kıraattir.

Bu kıraatlerden -bizim meal çalışmasında esas aldığımız- ikinci kıraate göre, ayetin anlaşılmasında hiçbir kapalılık yoktur. Zira Havariler, İsa'ya (as) böyle bir şey isteyip isteyemeyeceğini sormaktadır.

Birinci kıraate gelince; cümleye ilk bakışta, sanki Havarilerin bir şüphesi varmış gibi anlaşılabilir. Ancak seleften aktardığımız tefsirlerde görüldüğü gibi, onlar ayeti böyle anlamamıştır. Onların bu tefsirlerinin bir nedeni olmalıdır. O da Arap dilindeki bazı incelikler ve üslup çeşitliliğidir. Zira bu cümle lügatte caiz olan üsluplar gözetilerek şu anlamlara gelebilir:

• "Rabbin bu isteğimize/duamıza icabet eder mi?" "İstita'a" kelimesini Araplar bu manada da kullanır. Birinin isteğinize icabet edip etmeyeceğini öğrenmek için ayetteki kalıpla soru sorabilirsiniz. Tabii ki bu üslubu "dil kurslarında"

365. Hakim, 2935; Tirmizi, 2930

günlük konuşma öğrenen bugünün insanı anlamaz. Dilde derinleşen, onun üslup ve inceliklerine dair eğitim almış insanlar anlar.

• Ayette, Arapça'da çokça kullanılan hazf olmuş olabilir. Bu da konuşulan kişiye ve konuya göre takdir edilir. "Sen, bunu isteyebilir misin?" gibi… (Dil açısından değerlendirmeler için bk. Zadu'l Mesir)

Her hâlükârda ister kıraat (okuma) ihtilafını esas alıp ayete mana verenler, ister lügatın incelik/üslup/mana boyutuyla mana verenler olsun, iki grup da Havarilerin Allah'ın kudretinde şek etmediğini vurgulamıştır. Ayrıca bu tefsir şeklinin sahabenin büyüklerinden -müfessir ve fakihlerinden- Ali, Aişe, İbni Abbas ve Muaz bin Cebel'den (r.anhum) nakledilmesi manidardır.

d. Âlimler arasında ayeti, "Allah'ın kudretinden şüphe ettiler." şeklinde anlayan olmuş mudur?

Evet, olmuştur. Bununla ilgili şunları söyleyebiliriz:

İmam Taberi (rh) ve İbni Hazm (rh) gibi bazı âlimler, Havarilerin Allah'ın (cc) kudretinden şüphe ettiğini iddia etmişlerdir.

İmam Taberi (rh), onların şüpheye düştüğünü kabul etmiştir. Bununla birlikte bunu cehaletin özür oluşuna delil getirmemiştir veya böyle bir iddiada bulunmamıştır. Çünkü ona göre ayetin kalan kısmı cehaletin özür oluşuna değil, özür olmayışına delildir. Allah (cc), "Şayet müminlerseniz Allah'tan korkup sakının." [366] buyurmuştur. Yani bir nevi onları imana davet etmiş, bu yaptıklarının imanla

366. 5/Mâide, 57

bağdaşmadığını söylemiştir. Öyleyse şunu söylemeliyiz: İmam Taberi'nin, "Havariler Allah'ın (cc) kudretinden şüphe etti." yönünde bir izahı vardır. Ancak bundan yola çıkarak onun cehaleti mazeret gördüğünü söylemek, şüphe ehlinin iftirasıdır. O, Havarileri bu yaptıklarıyla mazur görmemiştir. Kaldı ki; Onun cehalet özrü konusundaki mezhebini daha önce aktarmıştık. Bir daha okuyalım:

"Bilakis onlar bu yaptıklarının doğru olduğuna, hak ve hidayet üzere olduğuna inanarak yaptılar. Bu ayet, 'Allah hiç kimseye yaptığı masiyet veya itikad ettiği sapıklıktan dolayı azap etmez, ta ki onun doğru şeklini bilip Rabbine inat olarak yaparsa azap eder.' diyenin hatalı olduğunu gösteren en açık delildir. Çünkü öyle olursa; hak ehli ile yolunun doğru olduğunu zannettiği hâlde sapıtan kimseler arasında fark kalmamış olur. Muhakkak Allah (cc) bu ayetle iki taifenin ismini ve hükmünü ayırmıştır." [367]

"Eğer söz, bazılarının zannettiği gibi, 'Hiç kimse bilmeyerek Allah'a ve dinine karşı kâfir olmaz.' şeklinde olsaydı ayette geçen bu kimselerin, doğru olduğunu zannederek yaptıkları amellerde ecir alan ve isabet eden kimselerden olması gerekirdi. Fakat gerçek, bunun hilafınadır. Çünkü Allah (cc) onların kâfir olduğunu ve amellerinin de boşa gittiğini haber vermiştir." [368]

Burada bir gerçeği hatırlatmakta fayda olduğuna inanıyorum: Bir âlimden, bir görüş nakledildiğinde ve özellikle bunu şüphe ehli yapıyorsa çok dikkatli olmak gerekir. Zira bunlar kalbi hastalıklı bir taifedir. Amaçları hakka

---

367. Taberi Tefsiri, 12/388, A'râf Suresi'nin 30. ayetinin tefsiri
368. Taberi Tefsiri, 18/128, Kehf Suresi'nin 103-104. ayetlerinin tefsiri

tabi olmak değil, hakkı kendilerine tabi kılmaktır. Çoğu zaman Allah'a (cc) şirk koşanların mazur olduğuna inanır, sonra buna dair nas ararlar. Açıkçası bunların "Allah'ın hakkı" gibi bir dertleri de yoktur.

Dikkat çekmek istediğim bir diğer hakikat şudur: Bir nasta küfür ameli varid olur, ancak tekfir söz konusu olmazsa; bu, küfrü işleyenlerin mazur olduğu anlamına gelmez. Örneğin şu ayeti ele alalım:

"İsrailoğullarını denizden geçirdik. Kendilerine ait putları olan ve sürekli o (putlara) tapan bir kavme geldiler. 'Ey Musa! Onların ilahları olduğu gibi sen de bize bir ilah yap.' demişlerdi. 'Şüphesiz sizler, cahillik eden bir topluluksunuz.' demişti. (Benzemeye çalıştığınız putperestlerin) içinde bulundukları hâl, yok olup gitmeye mahkûmdur. Yaptıkları da (Allah katında) batıldır/geçersizdir. Demişti ki: 'Sizi âlemlere faziletli/üstün kılmışken, size Allah'ın dışında bir ilah mı arayayım?' "[369]

Ayette "Siz kâfir oldunuz." lafzı geçmediği için, Musa'nın (as) onları tekfir etmediği gibi bir anlam çıkabilir mi? Kalbi hastalıklı bazı insanların "Sizler cahillik eden bir topluluksunuz." sözünden yola çıkıp, "Onları cehaletle mazur gördü." demesi kalplerin kör olmasından başka bir şey değildir. Mantığa göre Allah Resûlü de (sav) Kureyşli müşrikleri tekfir etmiyor olmalıydı!

"De ki: 'Ey cahiller! Bana, Allah'tan başkasına ibadet etmemi mi emrediyorsunuz?' "[370]

369. 7/A'râf 138-140
370. 39/Zümer, 64

Oysa, burada "ey cahiller" diye seslendiği Kureyşlilere bir başka yerde "ey kâfirler" diye seslenir. Zira müşrikler cahil oldukları için Allah'a (cc) şirk koşarlar. Ancak bu cehalet, bir mazeret değil, şirk gibi bir suçtur…

Sözün özü: Bir nasta küfrü gerektiren bir söz geçer, ancak tekfiri gerektiren bir cümle geçmezse bu, küfrü işleyenlerin mazur olduğu anlamına gelmez. Yani; Havarilerin yaptığı Allah'ın (cc) kudretinden şüphe etmek olsaydı dahi, bu ayetlerden onların mazur olduğu anlamı çıkmazdı. Yalnızca Allah'ın kudretinden şüphe ettikleri anlaşılırdı. Ötesine dair nasta bir şey geçmiyor. Genel kaideler ışığında anlamak gerekirdi.

İbni Hazm'a gelince; o, Havarilerin Allah'ın (cc) kudretinde şüpheye düştüğünü söylemiş ve bu ayeti cehaletin -şirk ve küfürde- mazeret oluşuna delil almıştır. Daha önce belirttiğimiz gibi; nassın olduğu yerde âlimlerin sözünün geçerliliği yoktur. Bu, bize göre İbni Hazm'ın ilimde yaptığı feci hatalardan biridir.

e. Şayet bu nas şüphe ehlinin anladığı gibi olsaydı… Yani onlar Allah'ın (cc) kudretinden şüphe etmiş ve mazur kabul edilmiş olsalardı, yine de şüphe ehlinin istidlali yerinde olmazdı. Çünkü;

Bu, Allah'ın (cc) sıfatlardan bir sıfatın kapsamını bilmeyenin mazur olduğuna delil olurdu. Sıfatlar ve sıfatların detayı ancak resûllerin açıklamasıyla bilinir. Kişi buna dair bilgi edinmemişse, cehaleti mazeret olurdu. Bu nas, Allah'a şirk koşma konusunda cehaletin mazeret olduğuna delil olmazdı.

Bu, bir yanlışı yapmak isteyen, ama uyarıldığı için yapmayan kimsenin mazur olduğuna delil olurdu. Gece gündüz Allah'a şirk koşan, uyarılınca da "Biz babadan böyle gördük!" diyenlere değil…

Bu, şirkten tevbe etmiş ve Müslim olmuş birinin, hata yapıp, uyarıldığında hatasından vazgeçerse mazur olduğuna delil olurdu. Şirk üzere yaşayan bir müşriğe değil…

Müslim, her nassı yerli yerine koyar.

f. Şayet selef ulemasının yanında -bazılarının iddia ettiği gibi- cehalet mazeret olsaydı; ne diye bunca açıklama yapmaya kalksınlardı? Havariler için "Bu kişiler cehaletlerinde mazurdur." der, konuyu kapatırlardı. Yaptıkları bunca açıklama, onların cehaleti mazeret görmediğinin kanıtıdır.

d. Cesedinin Yakılmasını İsteyen Adamın Kıssası

Kıssanın aslı şöyledir: "Bizden önceki milletlerden bir adam hiç hayır yapmamıştır. Kendisine ölüm geldiğinde çocuklarına, 'Beni yakınız! Sonra da küllerimi havaya ve denize savurunuz. Allah beni diriltirse (ihtilafın temel noktası burasıdır) bana çok şiddetli azap edecektir.' demiştir. Allah onu diriltti. 'Neden böyle yaptın?' diye sordu. Adam, 'Senin korkundan ya Rabbi!' dedi. Allah onu affetti.' "[371]

Bu hadis başta Buhari ve Müslim olmak üzere birçok hadis kitabında mevcuttur. Bu rivayeti getirenler şöyle derler: Bu adam Allah'ın (cc) kudretinde ve diriltmede şüpheye düştü. Buna rağmen Allah onu affetti. Demek ki cehalet özürdür.

371. Buhari, 3481; Müslim, 2756

Hadisin farklı lafızları

Bu hadise cevap vermeden önce bilinmesi gerekir ki bu hadis, birçok ayrı yoldan, farklı lafızlarla gelmiştir. Bu lafızları ise belli başlıklar altında toplamak mümkündür:

Adamın, Allah (cc) korkusundan yakılmayı emrettiği, Allah'ın kudretini nefyettiğinden söz etmeyen rivayetler.[372]

Zahiren Allah'ın (cc) kudretinde şek ettiği, "Lein kedere aleyye Rabbi/Rabbim bana güç yetirirse"[373] mealinde varid olan rivayetler.

Kudreti inkâr etmeyip ispat eden, "Rabbim beni diriltmeye kadirdir."[374] şeklindeki rivayetler.

Bu bilgi önemli midir? Evet, önemlidir. Zira bu bilgi; hadisin birden fazla varyantının olduğunu ve bu varyantlar arasında farklılık olduğunu gösterir.

Aynı hadisin farklı lafızlarla gelmiş olması; ravilerin hadisin manayla rivayet ettiğini gösterir. Yani kıssayı anlatan Allah Resûlü'dür; ancak lafızlar rivayet eden ravilere aittir. Şayet aynı hadisin farklı rivayetleri arasında çelişki var ve bu çelişki giderilemiyorsa metinde "idtirab" olduğu anlaşılır. Farklı rivayetler olmasına ve rivayetler arasında farklılık bulunmasına rağmen tek bir rivayet üzerinde konuşanın ya konuyu etraflıca araştırmadığı ya da art niyetli olduğu anlaşılır

Ulema bu rivayeti nasıl anlamıştır?

Ulema genel olarak bu hadisi İslam'ın muhkem naslarına

372. Buhari, 3478
373. Buhari, 3481; Müslim, 2756
374. Müslim, 2757

muhalif kabul etmiş ve muhkem naslar ışığında anlamaya çalışmıştır. Onların rivayete dair yorumlarını[375] okuyalım:

Bir grup âlim şöyle der:

İmam Nevevi (rh) Müslim şerhinde şöyle der: "Bir taife dedi ki: 'Bu hadisi Allah'ın kudretini nefyetmeye yorumlamak sahih olmaz. Çünkü kudrette şüphe eden kâfirdir.' Başka rivayette kişi bunu Allah korkusundan yaptığını söyler. Oysa kâfir, Allah'tan korkmadığı gibi ayrıca kâfire mağfiret de edilmez. Bu taifeye göre hadisin iki tevili vardır:

- Eğer azabı takdir etmişse (kaza), 'kadere' fiili hem şeddeli hem şeddesiz okunabilir. İki okuyuşta da mana aynıdır.

- Eğer daraltırsa (deyyeke), 'kedere' fiili daraltma manasında ise bu mana Kur'ân'da da kullanılmıştır."[376]

Bu manayı ve tefsiri İmam Ayni, Buhari şerhinde[377], İmam Suyuti, İmam İbni Abdulberr'den Muvatta şerhinde[378], Hafız İbni Hacer Fethu'l Bâri'de[379] nakletmişlerdir.

Bu yorumu yapanların hadisçi olması dikkatinizi çekmiştir. Zira onlar hadisi tüm rivayet ve lafızlarıyla ele almışlardır. Bunun sonucunda Allah'ın (cc) kudretine dair şu lafızların geçtiğini görmüşlerdir:

"Eğer beni (diriltmeye) gücü yeterse"

"Eğer Allah'a gidersem bana azap eder."

"Muhakkak ki Allah bana azap etmeye kadirdir."

375. Yorumlar Fethu'l Bâri, 3481 No.lu hadis şerhi ve el-Minhac Fi Şerhi'l Sahihi'l Müslim, 2756 No.lu hadis şerhinden aktarılmıştır. Farklı kaynaktan aktarılanlar dipnotta ayrıca belirtilmiştir.

376. 89/Fecr, 16; 21/Enbiya, 87

377. Umdetu'l Kari, 10/439

378. Tenvîru'l Havâlık, 1/239

379. age. 13/289

Bu da onları müteşabih -ihtimalli- olan bir nassı, muhkem -tek anlama gelen, apaçık- naslar ışığında anlamaya sevk etmiştir.

• Bir grup âlim şöyle der:

Bu adam dilde bilinen bir hitap üslubu kullanmıştır. Bu Arapçada var olan yakini bir bilgiyi şüphe/şek kalıbında sunmaktır. Amaç karşıdakini şaşırtıp, onu düşünmeye sevk etmektir. Bu üslubun Kur'ân'da iki örneği vardır:

"Gece onu bürüyüp örtünce bir yıldız görmüş: 'Bu benim Rabbimdir.' demişti. Yıldız batınca da: 'Şüphesiz ki ben batanları sevmem.' demişti. Ay'ın doğduğunu görünce: 'Bu benim Rabbimdir.' demişti. Onun battığını (görünce de): 'Şayet Rabbim beni hidayet etmezse andolsun ki sapıklar topluluğundan biri olurum.' demişti. (Sonra) Güneş'in doğduğunu görmüş ve: 'Bu benim Rabbim olsa gerek; bu en büyüktür.' demişti. Güneş batınca: 'Ey kavmim! Şüphesiz ki ben, sizin şirk koştuklarınızdan berîyim/uzağım.' demişti." [380]

Hiç şüphesiz İbrahim (as) gibi kendisine rüşt verilmiş [381], yakin ehlinden kılınmış [382], hayatının hiçbir döneminde şirk koşmadığı Allah tarafından ilan edilmiş [383] bir nebi; yıldız, Ay ve Güneş'in Rab olmadığını biliyordu. Ancak bu bir hüccetti [384] ve bunu ona Allah (cc) öğretti. Kavmini bu üslupla düşünmeye sevk etti. Önce "Bu benim Rabbimdir." dedi, batınca "Batanları sevmem." dedi. Batanın, zeval bulanın Rab olmayacağını anlatmış oldu.

380. 6/En'âm, 76-78
381. bk. 21/Enbiya, 51
382. bk. 6/En'âm, 75
383. bk. 16/Nahl, 120
384. bk. 6/En'âm, 83

"De ki: 'Göklerden ve yerden sizi rızıklandıran kimdir?' De ki: 'Allah'tır! Biz veya sizler ya hidayet üzere ya da apaçık bir sapıklık içerisindeyiz ... ' "[385]

Allah Resûlü (sav) elbette kendisinin hak, müşriklerin sapıklık üzere olduğunu biliyordu. Ancak burada bir üslup kullandı. Onların dikkatini çekti. Düşünmeye yanaşmayan bir toplumu düşünmeye sevk etmiş ve şöyle demiş oldu: "Ben sapık, siz hidayet üzere olsanız ne olur? Tam tersi ben hidayet, siz sapıklık üzere olsanız ne olur?" Hiç şüphesiz bu, dikkat çeken bir düşünme teklifidir. En mutaassıp mukallit dahi bu çağrıya kayıtsız kalamaz.

Bu görüşe göre bu adam; çocuklarını düşünmeye, öğüt almaya, ölümden önce ona hazırlık yapmaya davet etmiş oldu. Çünkü "Şayet Allah beni diriltirse" sözü, şu anlama gelir: "Şayet Allah diriltirse, -ki mutlaka diriltecek- hâlim nice olur?"

- Bir grup âlim şöyle der:

Bu adam Fetret Dönemi'nde yaşamıştır. Fetret ehli, yalnızca Allah'ı (cc) birleyip hiçbir şeyi O'na ortak koşmamakla mükelleftir. Çünkü bu bilgi insanın fıtratına yerleştirilmiştir. Her insan fıtri bir bilgiyle Allah'ı (cc) birlemesi gerektiğini bilir.

Bunun dışında kalan tüm meseleler ancak resûllerin haber vermesiyle bilinebilir. Bu adam resûl görmediği için, ahirete dair tafsilatlı bilgisi yoktur. Bu nedenle Allah onu mazur görmüştür.

Bu görüşe ek olarak şunları söyleyebilirim: Hadisin İmam

385. 34/Sebe' 24

Ahmed'in (rh) Müsned'indeki lafzı bu tevili destekler:

"Sizden öncekiler arasında tevhid dışında hiçbir ameli yapmayan adam vardı ... " [386]

- Bir grup âlim şöyle der:

Bu adam, Allah'ın (cc) kudret sıfatının cahilidir. Sıfatın cahilinin tekfiri ise ihtilaflıdır.

- Bir grup âlim şöyle der:

Rivayetler bu adamın geçmiş milletlerden olduğunu açıkça belirtir. Olabilir ki; geçmiş şeriatlarda kâfirin affı söz konusuydu. Bizim şeriatımızda bu kaldırıldı. [387]

- Bir grup âlim şöyle der:

Bu adam bu sözü ölüm sekeratı hâlinde söylemişti. Ölüm sekeratı korkunun aklı örttüğü ve kişinin ne dediğini bilmediği bir andır. Bu aynı zamanda İbni Hacer'in tercihidir.

Aktardığımız bu görüşler genel olarak âlimlerin hadise yaptığı yorumlardır. Onları bu hadisi, zahirinin hilafına yorumlamaya iten sebep, muhkem naslara muhalefet etmesi ve rivayetlerin kendi içinde gösterdiği lafız farklılıklarıdır.

Âlimlerin bu çabası bize şunu gösterir: Şayet bazılarının sandığı gibi cehalet özür olsaydı; bu kadar uğraşmaz ve "Bu adam cehaletle mazeretlidir." derlerdi.

Bu kıssayı sahih, muhkem naslara aykırı olmayan ve lafızları çelişki olmaksızın gelmiş bir rivayet kabul etsek dahi şüphe ehline delil olmaz. Çünkü; burada anlatılan adam muayyen bir adamdır. Şeriate muhalefet ettiği konu

386. Ahmed, 3785

387. Hafız, Fethu'l Bâri'de bunu nakleder ve "En uzak görüştür." der.

bellidir. Bu da Allah'a şirk koşmayan, ahirete ve Allah'ın kudretine inanan, ancak kudretin boyutlarında cahil olan bir adamdır.Yani sıfatın cahilidir. Bu kıssayı, tevhid ehli olmayan ve Allah'a (cc) şirk koşan insanların cehaletine özür saymak, haddi aşmaktır.

Evet, bu hadis sahih ve manasında hiçbir ihtilaf olmayan muhkem bir nas olsaydı dahi, büyük şirkte cehaletin mazeret oluşuna değil; Allah'ın (cc) bir sıfatının aslına inanan, ama sıfatın boyutlarında cahil olanın mazur olduğuna delil olurdu.

Kaldı ki; bu nas muhkem değildir. İçinde onlarca farklı ihtimal taşır. Usulün en bilindik kurallarından biri "ihtimalin olduğu yerde istidlal olmayacağı" kaidesidir.

Bu hadisi zahiri üzere alan ve cehaletin mazaret olduğuna delil olarak kabul eden âlimler var mıdır? Evet, vardır. İbni Teymiyye (rh), İbni Kayyım (rh) ve İbni Hazm (rh) bu âlimlerdendir.

İbni Teymiyye (rh) şöyle der: "Bu adam küllerinin savrulduğu takdirde, diriltilemeyeceğini zannetti ve Allah'ın (cc) kudretinde şüpheye düştü. Bu, Müslimlerin ittifakıyla küfürdür. Fakat adam bunu bilmeyen bir cahildi. Aynı zamanda Allah'ın onu cezalandıracağından korkan bir mümindir. Allah da onu affetti." [388]

İbni Kayyım (rh) şöyle der: " ... Bu adam kudret sıfatında ve diriltmede şüphe etti ve hiçbir hayır da işlemedi. Bununla beraber Allah ona sordu: 'Seni bunu yapmaya ne itti?' Dedi

388. Feteva, 3/231

ki: 'Senin korkun ya Rabbi, sen bunu daha iyi bilirsin!' ve Allah onu affetti." [389]

Bu adamın cahil olduğu ve şüphede olduğunu İbni Hazm (rh) söyler. [390]

Cevabımız şu şekildedir:

Bizi bağlayan, Kur'ân'ın ve sünnetin naslarıdır. Âlimlerin görüşleri -özellikle de ihtilaflı meselelerde- yalnızca kendilerini -Allah katında- bağlar. Allah'a ve ahiret gününe iman etmenin bir gereği olarak ihtilaf anında yalnızca Allah'a ve Resûl'üne başvurulur.

"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Resûl'e itaat edin. Sizden olan (Müslim/şirki terk ederek tevhidle Allah'a yönelen) yöneticilere de (itaat edin). Herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, şayet Allah'a ve ahiret gününe inanıyorsanız (o meseleyi çözmek için) Allah'a ve Resûl'e götürün. Bu, daha hayırlı ve sonuç bakımından daha güzeldir." [391]

"Herhangi bir konuda ihtilafa düşerseniz, onun hükmü Allah'a aittir. İşte bu, Rabbim olan Allah'tır. Yalnızca O'na tevekkül ettim ve yalnızca O'na yönelirim." [392]

"(De ki:) 'O, her şeyi detaylandıran bir Kitab'ı size indirmişken, Allah'tan başka bir hakem mi arayacakmışım?' Kendilerine Kitap verdiklerimiz, onun (Kur'ân'ın), Rabbin tarafından hak olarak indirilmiş olduğunu kesin olarak bilirler. Sakın şüphecilerden olma. Rabbinin kelimesi (Kur'ân), doğruluk ve adalet bakımından tamamlanmıştır. Onun kelimelerini

389. Hadi El-Ervah, 269
390. El-Fasl, 3/252
391. 4/Nîsa, 59
392. 42/Şûrâ, 10

değiştirebilecek yoktur. O, (işiten ve dualara icabet eden) Es-Semi' ve (her şeyi bilen) El-Alîm'dir."[393]

İbni Teymiyye (rh) **ve İbni Kayyım** (rh) **ile ilgili şunu söyleyebilirim: Onların bu adamın kıssasıyla cehaleti mazeret kabul etmeleri, cehaleti mutlak olarak özür gördükleri anlamına gelmez. Çünkü her ikisi de büyük şirkle Allah'a şirk koşanları mazur görmezler. Bilakis bu vb. hadiseleri büyük şirk dışında kalan meselelerde cehaletin özrüne delil alırlar. Fakat saptırıcılar, onların sözlerini bağlamından koparır ve büyük şirkte cehalete mazeretmiş gibi sunarlar.**

İbni Teymiyye (rh), "Mürted, Allah'a şirk koşan veya Resûl'e ve getirdiklerine buğzedendir... şayet Allah'ın sıfatlarının birisi hakkında cahil kalırsa ve onun gibi bir kimse de bu konuda cahil olmazsa o kişi mürteddir, eğer cahil olabilecek biriyse mürted değildir. Bundan dolayı Resûlullah, Allah'ın kudretinde şüpheye kapılan ve diriltilmesi konusunda şüphede olanı tekfir etmedi..."[394] **der.**

Şeyh, Allah'tan (cc) **başkasından isteyene/şirk koşana direk mürted demiş, tafsilata gitmemiştir. Sıfatta cahil olanda ise tafsilata gitmiştir. Demek ki, bu hadisle cehaleti özür kabul edenler gibi, kıssayı her konuya genelleştirmemiştir. Yalnızca sıfatın cahilinin mazaretine delil saymıştır.**

İbni Teymiyye (rh), "Dualar üç mertebedir. Birincisi, Allah'ın dışında bir varlığa; ölüye veya (karşısında) hazır olmayana dua etmektir. Bu istek, ister nebi ister salihlerden olsun fark etmez; 'Ey falan seyyidim beni kurtar!' veya 'Sana sığınıyorum!' veya 'Düşmanıma karşı bana yardım et!' vb. sözler bu

393. 6/En'âm, 114-115
394. El-İhtiyârâtu'l İlmiye, 5/535

kabildendir. Bu ise Allah'a şirk koşmaktır... Bundan daha büyük olanı ise 'Beni affet, tevbemi kabul et!' demesidir. Müşriklerden cahil bir topluluğun yaptığı gibi..." [395] **der.**

Görüldüğü gibi Şeyh İbni Teymiyye (rh)**, büyük şirkte cehaleti mazeret kabul etmemiş, kendi zamanının kabir-perest sufilerini** "müşrik cahiller" **diye isimlendirmiştir.**

Bu söylediklerimiz İbni Kayyım (rh) **için de geçerlidir. O, bu hadisi zahiri üzere alıp, cehaletin mazeret oluşuna delil alsa da, kastı büyük şirk gibi meseleler değil, ancak resûller aracılığıyla bilinen isim sıfat vb. meselelerdir.**

"Ebu'l Vefa'nın güzel bir bölüm yazdığını gördüm, ondan harfiyen aktarıyorum. 'Ne zaman ki şeriatın kuralları bazı cahillere ve avama ağır geldi, bu kuralları bırakıp, kendi koydukları kurallara yöneldiler. Böylece kendilerine kolaylaştırmış oldular. Çünkü kimsenin emrine girmemiş oldular, bu kurallarla bunlar benim yanımda; kabirleri tazim etme, onlara ikram etme, kabirde yatandan ihtiyaç talep etme, yazı yazıp bana şunu şunu yap deme... gibi kurallarla bunlar kâfirdir.' [396]

'Fasıl; şirk büyük ve küçük olmak üzere iki kısımdır. Allah, büyük olanı tevbesiz affetmez. Büyük şirk; kişinin Allah'a sevgide birilerini denk tutmasıdır. Bu, geçmiş müşriklerin ilahlarını Allah'a eşit görmelerini de içeren şirktir: 'Orada birbirleriyle tartışarak diyecekler ki: 'Allah'a yemin olsun ki, bizler apaçık bir sapıklık içindeydik. Çünkü sizi, âlemlerin Rabbi olan Allah'a denk tutmuş (O'nu sever gibi sizi sevmiş, O'ndan korkar gibi sizden korkmuş, O'na yönelir gibi size tevbe vermiş, O'ndan medet umar gibi sizin himmetinize

395. Feteva, 1/350-351
396. İğasetu'l Lehefan, 221

sığınmış ve O'nun otoritesine boyun eğer gibi sizin yasalarınıza boyun eğmiştik).' ' '[397]

Aslında onlar Allah'ın, kâinatın tek yaratıcısı, Rabbi ve Melik'i olduğunu ikrar ediyor, ilahlarının yaratamadıklarını, rızık veremediklerini, öldürüp diriltemediklerini biliyorlardı. Bu denk tutma dünya müşriklerinin birçoğunun hâli gibi sadece sevgi, yüceltme ve ibadetteydi. Onların çoğu ilahlarını, Allah'tan (cc) daha çok sevip yüceltiyorlar. Şeyhlerinin ismi anıldığında mutlu oluyor, onları dost ediniyor, onlara söz söylendiğinde ise Allah'a söylenen sözden daha fazla sinirleniyorlardı. Biz ve bizim dışımızdakiler bu hâlleri onlardan açıkça gördük. İlahlarının (şeyhleri kastediyor) ismini kendilerine zikir virdi edinirler. Otururken, kalkarken, hastalandıklarında vs. onların ismini anarlar. Onların Allah'a aracılar olduğuna, O'nun katında şefaatçileri olduğunu zannederler. Putlara kulluk edenler de aynen böyleydi. Bu hâl/inanç onların kalplerinde yer eden ortak noktadır ve müşrikler ilahlarının farklı olmasına rağmen bunu birbirlerinden miras almışlardır. (Mekkeli müşriklerin putlara ibadetiyle, sufilerin şeyhlerine yaptığını ortak miras ve payda olarak kabul ediyor. Daha ilginç olanı onların bu hâllerini müşriklerin putlara yaptıklarına kıyas ediyor.) Mekkeli müşriklerin putları taştan, bunlarınki ise insandandır. Allah (cc), bu müşriklerin selefi sayılan müşrikler hakkında şöyle demiştir:

'Dikkat edin! Halis olan din Allah'ındır. O'nun dışında veliler edinenler (derler ki): 'Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye bunlara ibadet ediyoruz.' Allah, ihtilaf ettikleri konularda

397. 26/Şuarâ, 96-98

aralarında hükmedecektir. Şüphesiz ki Allah, yalancı ve kâfir olan kimseyi hidayet etmez.' [398]

Bu müşrikler ve onların selefi olan müşriklerin (Mekkelilerin) kalbinde olan; ilahlarının Allah'ın katında onlara şefaat edeceğidir. Kardeşleri olan Mekkeli müşrikler, 'Siz ilahlarımızı ayıpladınız!' derlerdi. Bunlarsa,'Şeyhlerimizi küçümsediniz!' derler. Allah Resûlü, 'İsa Allah'ın kuludur.' dediğinde, Hristiyanlar da 'İsa'yı küçümsedin!' demişlerdi. Bugün de kabirlerin mescid edinilmesini, oraların bayram yerine çevrilmesini yasaklayanlara ve oraların Allah ve Resûl'ünün izin verdiği şekilde ziyaret edilmesini isteyenlere, bu müşriklerin benzeri olan müşrikler, 'Kabirlerde yatanları küçümsedin!' derler. Onların kalplerinde olan bu benzerliğe bakmaz mısın? Sanki birbirlerine vasiyet etmiş gibiler.

'De ki: 'Haydi! Allah'ın dışında (ilah olduğunu) zannettiklerinizi çağırın (bakalım)!' Onların göklerde ve yerde zerre ağırlığınca sahip oldukları bir şey yoktur. O ikisinde bir ortaklıkları da yoktur. (Allah'ın) onlardan yardımcı/destek edindiği kimse de yoktur.' [399]

Bu ayet; nur, delil, kurtuluş ve şirkin aslını yerle bir edip tevhidi şirkten soyutlamak için kâfidir. Kur'ân, bu ve benzeri ayetlerin misalleriyle doludur. Ancak insanların çoğu yaşadıkları vakanın bu ayetlerin kapsamında olduğunun farkına varmazlar. Zannederler ki bu, geçmiş ve arkalarından takipçi kalmamış kavimler içindir. İşte bu anlayış kalple Kur'ân'ı anlamanın arasına girer. Allah'a yemin olsun ki; bu kavim geçse de onların misali onlardan daha şerli veya onlardan

398. 39/Zümer, 3
399. 34/Sebe', 22

daha düşük kavimler, onların bu durumunu miras olarak almıştır. Kur'ân onları kapsadığı gibi bunları da kapsamıştır. Fakat durum Ömer'in (ra) dediği gibidir: 'İslam'da cahiliyeyi bilmeyenler yetişince İslam'ın bağları tane tane çözülür.' "[400]

Görüldüğü gibi imam, büyük şirk sahibi kabirperestleri, cahil olmalarına rağmen tekfir etmiştir.

Demek ki; bu hadisi, cehaletin mazaret oluşuna delil alan her âlim, büyük şirkte cehaleti mazaret kabul etmiyormuş.

e. Huzeyfe'nin Hadisi

Huzeyfe (ra) Resûlullah'tan (sav) şöyle nakletmiştir:

"Elbisenin nakışlarının kaybolduğu gibi İslam da kaybolur. Ta ki ne namaz ne oruç ne sadaka ne de kurbanın ne olduğu bilinmez. Allah'ın Kitabı silinir de yeryüzünde ondan bir ayet dahi kalmaz. İnsanlardan yaşlılar kalır ve derler ki: 'Biz babalarımızı bu kelime -Lailaheillallah- üzere bulduk.' (Orada bulunan Sıla isimli kişi) 'Namazın, orucun, sadakanın, kurbanın ne olduğunu bilmezler mi?' diye sorunca Huzeyfe ondan yüz çevirdi. Sıla üç defa aynı şeyi sordu. Sonunda Huzeyfe (ra) ona döndü ve 'Ey Sıla, o kelime onları ateşten koruyacaktır!' dedi."[401]

Bu hadis hakkında şöyle derler: "Bu insanlar Kelime-i Tevhid'in manasını bilmeden, sadece babalarından duydukları için söylerler. Hiç amel de yapmazlar. Buna rağmen ateşten kurtulurlar. Demek ki cehalet özürdür."

Cevabımız şu şekildedir:

a. Bu hadis, özel bir vakayı anlatmaktadır. O vakada

400. Medaricu's-Salikin, 1/339
401. İbni Mace, 4049; Hakim, 8460

İslam'a dair hiçbir şey kalmamıştır. İnsanlar din diye yalnızca Lailaheillallah'ı bilmektedir. Muhtemelen bu, Allah Resûlü'nün haber verdiği, kıyametten önce Kur'ân da dâhil, ilmin tamamen kaldırılacağı zamandır:

"İlim (tamamen) kaldırılmadan kıyamet kopmaz ... "[402]

Hâliyle; başta Kur'ân olmak üzere ilmin bu denli yaygın olduğu bir ortamda hadisi cehaletin mazeret oluşuna delil saymak, en hafif tabir ile rivayeti yerli yerinde kullanmamaktır.

b. Bu topluluğun şirk koştuğuna dair ima yoluyla dahi olsa bir işaret yoktur. Onlar da fetret ehlindeki muvahhid hanifler gibi, hiçbir şer'i ameli bilmeden Tevhid üzere Allah'a (cc) kulluk etmiş olabilirler. İrca bidati ve müşriklere mazeret bulma sevdası, şüphe ehlini öyle bir sarmıştır ki; Allah Resûlü'ne -dolaylı olarak- iftira etmeyi göze almışlardır. Hadiste bu toplumun yalnızca Kelime-i Tevhid'i söylediği zikredilmiştir. Manasını bilmedikleri, kuru bir lafız olarak söyledikleri vb. ayrıntılar yoktur. Bu, şüphe ehlinin hadise ilavesi ve Allah Resûlü'ne dolaylı yoldan iftirasıdır.

c. Bu hadiste Allah Resûlü'nün haber verdiği kısım, bir topluluğun hâlidir. Onların kurtulacak olması meselesi ise, Huzeyfe (ra) ve Sıla (rh) arasında geçen bir diyalogdur. Yani hadisin hüccet olan merfu -Allah Resûlü'ne ait sözler- kısmında değil, hüccet olmayan mevkuf/maktu -sahabi ve tabiine ait sözler- kısmında geçmiştir. Bu tartışma da

402. Buhari, 1036; Müslim, 157

onların dünya hükmünden ziyade, ahiretle ilgili hükmüne aittir.

d. Bu hadis bir şeye delil olacaksa o da şudur: Kur'ân da dâhil ilmin kaldırıldığı bir ortamda insanlar ameli terk ederse, ameli öğrenecekleri bir kaynak olmadığı için mazur olurlar. Bundan ötesi hadiste geçmez.

f. Aişe Annemizin Hadisi

"Aişe (r.anha) etrafındakilere, 'Size Resûlullah'la aramda geçen bir kıssayı haber vereyim mi?' dedi. 'Evet.' dedik. 'Resûlullah, sırası bendeyken abasını ve ayakkabılarını -na'lin- çıkardı ve uzandı. Benim uyuduğumu düşününce sessizce odadan çıktı. Ben de peşinden elbiselerimi giydim ve çıktım. Bâki mezarlığına gelince orada ayakta uzunca durdu ve bekledi. Sonra ellerini üç kez kaldırdı. Sonra da oradan ayrıldı ve ben de ayrıldım. Resûlullah'tan önce eve geldim. Resûlullah (içeri girince) 'Neyin var ey Aişe?' dedi. Ben de 'Bir şeyim yok.' dedim. 'Ya sen bana haber verirsin ya da Latîfu'l Habîr olan Allah bana haber verir.' dedi. Böyle deyince ben de ona haber verdim. Bunun üzerine, bana acı verecek şekilde göğsüme dürttü ve 'Allah ve Resûl'ünün sana zulmedeceğini mi sandın?' dedi. Aişe dedi ki: 'İnsanlar gizlese de Allah bilir. Evet ... ' dedi." [403]

Ya da "İnsanlar gizlese de Allah bildirir." **dedi.**

Aişe annemiz, Resûlullah (sav) **evden çıkınca onun başka bir eşine gittiğini zannederek onu takip etmişti. Daha sonra da aralarında bu kıssa geçmişti.**

Şüphe ehli der ki: "Aişe (r.anha), Allah'ın (cc) her şeyi bildiği

403. Müslim, 974

noktasında cahildir. Buna rağmen Resûlullah (sav) onu tekfir etmemiştir. Demek ki cehalet özürdür. Aişe annemiz için bu özürse şimdiki insanlara hayli hayli özür sayılır."

Cevabımız şu şekildedir:

a. Bu hadis tek bir lafızla değil, birden fazla lafızla varid olmuştur. Bu lafızlar üç başlık altında toplanabilir:

En çok geçen ve muhakkik imamların itimat ettiği rivayet ise İmam Müslim'in de (rh) Sahih'inde tahric ettiği "İnsanlar ne kadar gizlese de Allah bilir, evet ... " lafzıyla olandır. Bu kısmın hepsi Aişe annemize aittir. Yani kendi konuşmuş, sonra da kendini tasdik etmiştir. Bu rivayete göre Aişe annemiz Allah'ın (cc) ilminden şüphe etmemiştir.

İmam Nesai'nin (rh) rivayeti, " 'İnsanlar ne kadar gizlese de Allah bilir.' Dedi ki: 'Evet' " lafzıyla gelmiştir. Bu lafzın zahirine göre, soruyu soran Aişe annemiz, cevabı veren Resûlullah'tır. Yani "Evet" lafzı Resûlullah'a aittir. İmam Ahmed de Müsned'inde bu şekilde olan rivayeti nakletmiştir. Buna göre Aişe annemiz Allah'ın ilmine dair soru sormuş -şüphe ehli buna Allah'ın ilminde şüphe etmek der- Allah Resûlü de (sav) cevap vermiştir.

Yine İmam Nesai'nin (rh) Cenaiz Babı'nda rivayet ettiği ve "Evet" lafzının geçmediği bir rivayet vardır. Yani Aişe (r.anha), "İnsanlar ne kadar gizlese de Allah bilir." demiştir.

Buna göre ortada bir sorun yoktur. Aişe annemiz Allah'ın (cc) ilmini ikrar etmiştir.

Görüldüğü gibi şüphe ehli, üç rivayet arasından zahiri olarak problemli görüneni seçmiş, diğer rivayetlerden

sarfınazar etmişlerdir. Oysa iki rivayette böyle bir problem yoktur. Ama ne gam! Onlar müşriklere mazeret bulmak için sahabeye küfür ameli nispet etmekten gocunmazlar. Kendilerine kondurmayacakları bir kusuru -Allah'ın ilminde cehalet- Allah Resûlü'nün öğrencilerine rahatlıkla kondururlar.

b. Hadis âlimleri bu rivayetlerden hangisini seçmiştir?

Müslim şerhinde İmam Nevevi (rh) **şöyle der:** "Usullerde olup ayrıca sahih olan, Aişe annemizin sözü söyleyip kendi nefsini tasdik ettiğidir." [404]

Müslim şarihlerinden, Kadı İyad, "Aişe annemizin nefsini tasdik ettiği rivayeti" [405] **seçer.**

Müslim şarihlerinden Ebu Abdullah Muhammed bin Yusuf El-Huseyni, "Usulde olan budur, manası da şöyledir: 'Allah bilir' demiş sonra 'Evet' diyerek sözünü tasdik etmiştir.' der." [406]

Müslim şarihlerinden Ali bin Süleyman El-Mağribi (rh) **şöyle der:** " 'Evet', Aişe'nin sözünün devamıdır. Kendi sözünü 'evet' lafzıyla tasdik eder.' " [407]

Dikkat edilirse Müslim şarihleri, yani hadisin yollarını inceleyen muhaddisler, Aişe annemizin "evet" **sözünün sahibi olduğunu tercih etmişlerdir.** "Usulde böyledir" **ifadesinden kastettikleri Müslim nüshalarının aslında rivayetin bu şekilde olmasıdır.**

c. Usulcülerimiz der ki: "İhtiyaç anında beyanın gecikme-

404. Minhac, 7/44
405. Mukmil, 3/103-104
406. Mukmilu İkmâli'l İkmâl, 3/103
407. Veşyu'd Diybac, 1/103

si caiz değildir." Yani Aişe annemiz, şayet şüphe ehlinin iddia ettiği gibi Allah'ın (cc) ilminde cahil olsa ve küfür sözü söylese, Allah Resûlü'nün (sav) susması caiz olmazdı. Onun hatasını beyan etmesi ve onu uyarması gerekirdi. Rivayette görüldüğü gibi, Allah Resûlü (sav) bu konuya dair tek kelime dahi etmemiştir.

Şu düşünülebilir mi? Bizler 1400 sene sonra bu kıssayı, cehaletin küfür sözünde mazeret olduğuna delil getireceğiz; ama Resûlullah (sav) olayın olduğu esnada bu küfre hiç tepki göstermeyecek! Bizler Allah'ın her şeyi bildiğini bileceğiz, ümmetin ve sahabenin fakihlerinden saydığı, Resûl'ün (sav) özel talebelerinden olan Aişe (r.anha) bilmeyecek, öyle mi?

Şu şirk içindeki cahiliye toplumuna merhamet tellallığı yaparken, kimleri ve neleri itham ettiğinizin farkında mısınız? Siz hiç Allah'tan korkmaz, insanlardan utanmaz mısınız? Sıffin Günü Ali'yi (ra) haklı çıkarmak için -ki haklıdır da- Peygamber hanımının iffetine dil uzatan Rafiziler gibisiniz. Müşriklere özür bulacağız diye, Annenizin dinine laf söylemekten utanmıyorsunuz.

d. İbni Teymiyye (rh) gibi âlimlerin bu hadise dair yorumlarına nasıl yaklaşmalıyız?

İbni Teymiyye (rh), Aişe'nin (r.anha) Allah'ın ilim sıfatında cahil olduğunu ve Resûl'ün (rsav) onu tekfir etmediğini söylemiştir. Bundan dolayı da Resûlullah'ın onu acıtacak şekilde göğsüne vurduğunu belirtmiştir.[408]

İbni Teymiyye'nin (rh), "Evet" sözünü Allah Resûlü'ne

408. Feteva, 11/411-413

aitmiş gibi, hadisi şerh etmesi tüm şarihlere muhaliftir. Bundan dolayı kendi öğrencisi İbni Muflih (rh) bu anlayışını reddetmiştir. Kitabında[409], İbni Teymiyye'nin bu görüşünü aktardıktan sonra "Müslim'in usullerinde 'evet' sözü Aişe'ye (r.anha) aittir." demiştir.

İbni Teymiyye'nin (rh), "Bundan dolayı acıtacak şekilde göğsüne vurdu." sözü, kıssanın zahirine aykırıdır. Çünkü Resûlullah (sav), Aişe'ye (r.anha) onun başka eşine gideceği düşüncesinde olduğu için o şekilde vurmuş ve "Allah ve Resûl'ünün sana zulmedeceğini mi düşündün?" demiştir. Müslim şerhlerinde de böyle geçmektedir.

Daha önce de geçtiği İbni Teymiyye (rh) bu vb. delilleri, bidat ehlinin cehaletinde mazur olduğuna delil alır. Büyük şirkle Allah'a şirk koşanlara ayrım yapmaksızın müşrik der.

İbni Teymiyye (rh), "Mürted, Allah'a şirk koşan veya Resûl'e ve getirdiklerine buğzedendir... şayet Allah'ın sıfatlarının birisi hakkında cahil kalırsa ve onun gibi bir kimse de bu konuda cahil olmazsa o kişi mürteddir, eğer cahil olabilecek biriyse mürted değildir. Bundan dolayı Resûlullah, Allah'ın kudretinde şüpheye kapılan ve diriltilmesi konusunda şüphede olanı tekfir etmedi..."[410] der.

İbni Teymiyye (rh), "Dualar üç mertebedir. Birincisi, Allah'ın dışında bir varlığa; ölüye veya (karşısında) hazır olmayana dua etmektir. Bu istek, ister nebi ister salihlerden olsun fark etmez; 'Ey falan seyyidim beni kurtar!' veya 'Sana sığınıyorum!' veya 'Düşmanıma karşı bana yardım et!' vb. sözler bu kabildendir. Bu ise Allah'a şirk koşmaktır... Bundan daha

409. El-Furu, 6/164
410. El-İhtiyârâtu'l İlmiye, 5/535

büyük olanı ise 'Beni affet, tevbemi kabul et!' demesidir. Müşriklerden cahil bir topluluğun yaptığı gibi ... "[411]

g. Muaz'ın Secdesi

"Muaz Şam'dan dönünce Resûlullah'a secde etti. Resûlullah, 'Bu nedir, ey Muaz?' dedi. Muaz, 'Ey Allah'ın Resûlü! Şam'da, onların din adamlarına secde ettiklerini gördüm, sen secde edilmeye daha layık olansın!' deyince bunun üzerine Resûlullah şöyle dedi: 'Eğer birinin birisine secde etmesini emretseydim, üstündeki büyük hakkından dolayı kadının, kocasına secde etmesini isterdim.' "[412]

Şüphe ehli der ki: Muaz (ra) **Resûl'e** (sav) **secde etti. Secde ise ibadettir. Bu küfür fiilinden dolayı Allah Resûlü onu tekfir etmedi. Çünkü Muaz** (ra) **bunun hükmünü bilmiyordu. Bu da cehaletin özür olduğunun kanıtıdır.**

Cevabımız şu şekildedir:

a. Secde iki türlüdür:

Birincisi, selamlama secdesidir. Eski milletlerde meşru olan ve saygıdeğer insanlara gösterilen bir hürmet ve saygı ifadesiydi. Eski şeriatlarda bu caizdi.

İkincisi, ibadet secdesidir. Secde edilene rububiyet atfedip onun önünde yere kapanmaktır. Bu her surette şirk ve yasak olan secdedir.

Kurtubi (rh) **der ki:** "Yine bu selamlama secdesinin, Yakub'a kadar mı yoksa Resûlullah'a kadar mı devam ettiği hususunda ihtilaf ettiler. İhtilafı aktardıktan sonra, 'Cumhura göre Resûl'e kadardı, sonra neshedildi.' der. Hadiste, 'Âlemlerin Rabbi

411. Feteva, 1/350-351
412. Ahmed, 19403; İbni Mace, 1853; İbni Hibban, 4171

dışında kimsenin kimseye secdesi gerekmez.' denilerek (bu secde yasaklandı)."[413]

İbni Kesir (rh) **der ki:** "Bu, geçmiş ümmetlerde meşruydu, bizim ümmetimizde neshedildi." **der. Nesh için Muaz'ın** (ra) **hadisini nakleder.**[414]

Molla Ali El-Kari (rh), "Secde, ibadet kastı olmadan (tahiyye/selamlama kastıyla) sultana yapılırsa bu haramdır, küfür değildir. Küfür olduğu da söylenmiştir."[415] **der.**

İbni Hacer El-Heytemi (rh), "Bu secde haramdır, küfür değildir"[416] **der.**

Ebu Bekir El-Cassas, tefsirinde şöyle der: "Bu onların zamanında saygıyı hak edene yapılırdı. Bizdeki sarılma, tokalaşma, el öpme mesabesindeydi. El öpmeyle ilgili Resûlullah'tan mübah ve mekruh olduğuna dair haberler nakledilmiştir. Ancak selamlama ve ikram babından Allah'tan başkasına yapılan secde Aişe, Cabir, Enes'in rivayetiyle nesholmuştur."[417]

Buraya kadar aktardıklarımızdan anlaşılan odur ki; İslam'da secde iki kısma ayrılır: İlki; ibadet secdesidir. Bu, yalnızca Âlemlerin Rabbi olan Allah'a yapılan bir ibadettir. O'ndan (cc) **başkasına yapmak da şirktir. İkincisi; selamlama secdesidir. Bu eski şeriatlarda var olan bir uygulamaydı. Bizim selamlaşırken tokalaşmamız, büyüklerin elini öpmemiz, -Arapların alından öpmesi- gibi bir saygı ifadesiydi. Büyüğe saygı göstermek için önünde yere kapanılırdı. Bu uygulama Allah Resûlü'ne** (sav) **kadar devam etti. Ca-**

413. Kurtubi Tefsiri, Bakara Suresi'nin 34. ayetinin tefsiri
414. bk. Tefsiru'l Kur'ân'il Azim, Bakara Suresi'nin 34. ayetinin tefsiri
415. Şerhu'ş Şifa, 2/221
416. İmam Nevevi'den, İ'lam, 19
417. Ahkamu'l Kur'ân Tefsiri, Bakara Suresi 34. ayet tefsiri

izdi. Allah Resûlü ise yasakladı. Örnek olarak Yusuf'un (as) kardeşlerinin ona secde etmesini gösterebiliriz. Bu, Kur'ân'la sabittir:

"Ebeveynini tahtın üzerine çıkarttı/oturttu. (Hepsi) ona secde ettiler/saygıyla selamladılar." [418]

b. Yukarıda yaptığımız açıklamalar ışığında Muaz'ın (ra) Allah Resûlü'ne yaptığı secdenin cinsi mutlaka tespit edilmelidir. Zira bu bir ibadet secdesiyse, rivayet, cehaletin özür olmasına delil olabilir. Şayet bir selamlama/saygı secdesi ise, rivayetin konumuzla bir ilgisi olmaz. O hâlde diyoruz ki; bu, selamlama secdesidir. İbadet secdesiyle hiçbir ilgisi ve dolayısıyla konuştuğumuz konuyla da bir alakası yoktur. Çünkü Muaz (ra), açık bir şekilde, insanların din adamlarına saygı için secde ettiğini, bunu onlardan gördüğünü söylemiştir.

Allah Resûlü (sav) bu secdeyi yasakladıktan sonra şöyle demiştir:

"Şayet birinin bir başkasına secde etmesini emretseydim, üzerindeki büyük hakkından dolayı kadının, kocasına secde etmesini isterdim ... " Şayet konuşulan konu ibadet secdesi olsaydı, bu örnek yersiz olurdu. Çünkü kocanın hakkı ne kadar büyük olursa olsun, ibadet secdesini hak etmez. Bunu en iyi bilen ve tüm insanlığa öğretsin diye seçilen insan Allah Resûlü'dür.

Muaz (ra) ibadet secdesini kastetseydi, Allah Resûlü'nün (sav) bunu beyan etmesi gerekirdi. Zira bu şirktir. Biz 1400 yıl sonra, bu kıssayı şirkte cehaletin mazeret oluşuna delil

418. 12/Yûsuf, 100

alacağız; ama Allah Resûlü (sav) Muaz'ı uyarmayacak! Yani Allah Resûlü bizim kadar hassas ve fakih olmayacak (!)

Muaz (ra) Allah Resûlü'nün (sav) öğrencisi, ashabın âlimlerindendir. O (ra), Allah Resûlü'nün ilim sahibi topluluklara yolladığı davet elçisidir:

"Allah Resûlü (sav) Muaz'ı (ra) Yemen'e gönderdi ve dedi ki: 'Sen Ehl-i Kitap olan bir kavme gidiyorsun. Onlara ulaştığında onları 'Lailaheillallah Muhammedun Resûlullah' şehadetine çağır. Şayet onlar buna itaat ederlerse onlara Allah'ın her gece ve gündüz içerisinde beş vakit namazı farz kıldığını bildir. Şayet onlar buna da itaat ederlerse Allah'ın onların mallarından alınacak bir sadakayı/zekâtı farz kıldığını bildir. Bu sadaka onların zenginlerinden alınır, fakirlerine dağıtılır. Şayet onlar sana bu konuda da tabi olurlarsa onların mallarının en iyisini almaktan kaçın. Mazlumun bedduasından da sakın. Çünkü mazlumun duası ile Allah arasında bir perde yoktur.' "[419]

Allah Resûlü (sav) onu tevhid davetçisi saymış, Ehl-i Kitab'a tevhid öğretmesi için göndermiştir.

O yalnızca müşriklere din öğreten bir muallim değil, sahabenin büyüklerine dinlerini öğrensinler diye adres gösterilen bir âlimdir:

"Kur'ân'ı dört kişiden alınız/öğreniniz: İbni Mesud'dan, Ubey b. Kab'dan, Muaz b. Cebel'den ve Salim'den ... "[420]

" ... Ümmetim arasında helali ve haramı en iyi bilen Muaz'dır ... "[421]

419. Buhari, 1496; Müslim, 19; Ebu Davud, 1584
420. Buhari, 4999; Müslim, 2464; Tirmizi, 3810
421. Tirmizi, 3790; İbni Mace, 154

Onun (ra) ilmindeki bu mertebesi ahirette onu bir adım öne çıkaracaktır. O (ra), âlimlerin önünde (bir lider gibi) haşrolacaktır.[422]

Bu özelliklere sahip bir sahabenin, dinin asıllarından olan, ibadet secdesinin yalnızca Allah'a (cc) yapılması gerektiğini bilmeyeceği düşünülebilir mi? Müşriklere mazeret bulacağım diye, kimleri töhmet altında bıraktığınıza bir bakar mısınız? Sahabeye karşı takındığınız bu Rafizi ahlakını bırakın... Bu, ahiretiniz için en hayırlı olandır.

h. Kapalı Meseleler

Cehaletin büyük şirkte özür olduğuna dair ellerindeki deliller çürüyünce, kavim şu bahaneye sarılır: Bugün toplumun içine düştüğü şirkler açıklığını yitirdiği için, meseleler kapalı mesele konumundadır. Kapalı (hâfi) meselelerde âlimler hüccetin ikame edilmesini şart koşmuşlardır.

Cevabımız şu şekildedir:

a. Bir meselenin kapalı veya açık olması; vakıadan ziyade, o meselenin delilinin varlığı ve anlaşılır olmasına bağlıdır.

Bir meselenin delili mevcutsa ve anlaşılmasının önünde dili bilmeme, körlük, akli bir problem gibi bir engel yoksa, o mesele açıktır.

Bir meselenin delili ulaşılamayacak bir konumda veya muhatapların onu anlamasına engel bir durum varsa, o mesele kapalıdır:

Örneğin, Allah'ın (cc) varlığına dair, hiç kitap ulaşmamış ve

422. Tebakatu'l Kubra, İbn-u Sa'd, 2/347

resûl gönderilmemiş bir toplum mazur olur mu? Cehaleti en geniş anlamıyla ele alanlar dahi bu soruya "Mazur olmaz" diye cevap verirler. Peki, neden? Çünkü Allah'ın varlığı akılla bilinir. Kâinatta O'nun (cc) var olduğuna dair sayısız akli delil konmuştur. Allah'ın varlık delili akli olduğu için ve akıl da insanın yanında bulunduğu için, O'nun varlığını inkâr eden hiçbir insan mazur değildir. Zira Kur'ân ve resûl olmasa da, O'nun (cc) varlık delili apaçıktır.

b. Allah'ın ibadetle birlenmesi ve hiçbir şeyin O'na (cc) ortak koşulmamasının delili nedir?

"Yüzünü (hiçbir şeyi Allah'a ortak koşmayan muvahhid) bir hanif olarak dine çevir. Allah'ın insanları yarattığı fıtrata (uy). Allah'ın yaratmasında değişiklik yoktur. (Herkesi tevhid fıtratı üzere yaratmıştır.) İşte dosdoğru din budur. Ancak insanların çoğu bilmezler." [423]

"Her doğan çocuk fıtrat üzere doğar. Sonra ebeveyni onu ya Yahudileştirir ya Hristiyanlaştırır ya da Mecusileştirir. Tıpkı hayvanın doğurduğu yavrusu gibi. Onu burnu veya kulağı kesik görebilir misiniz?" [424]

Kudsi bir hadiste şöyle buyrulur:

"Ben kullarımın tamamını (hanif) muvahhid olarak yarattım. Sonra onlara şeytanlar geldi ve onları dinlerinden saptırdılar. (Şeytan), kullarıma helal kıldığımı onlara haram kıldı. Hakkında hiçbir delil indirmediğim şeyleri bana ortak/şirk koşmalarını emrettiler. Allah yer ehline nazar etti, Kitap ehli bir kesimin haricinde Arap ve Acemlerin hepsine gazap etti." [425]

423. 30/Rûm, 30
424. Buhari, 1359; Müslim, 2658
425. Müslim, 2865

Allah'ın (cc) ibadette belirlenmesi ve hiçbir şeyin O'na ortak koşulmaması gerektiğine dair deliller fıtridir, aklidir. Her insanın aklında, kalbinde, özünde, vicdanında bu delil mevcuttur. Yani mesele her insan için apaçıktır.

Sorun, meselenin kapalı olması değil, insanların kalplerini meseleye kapatmasıdır.

Sorun, insanların Allah hakkında hiçbir delile dayanmaksızın tartışması, fıtrattan ve vahiyden bağımsız bir Allah inancı oluşturmasıdır.

Sorun; insanların parayı, kariyeri, eğitimi, akrabayı, vatanı, bayrağı ... dert edinip, Allah'a kulluğu dert edinmemesidir. Fıtri bilginin peşine düşen insan, 600[426] yıllık bir Fetret Dönemi'nde dahi, tevhide ulaşabilir, ulaşabiliyor. Zeyd b. Amr b. Nufeyl (rh), cahiliyenin en karanlık çağında nasıl tevhide ulaştı?

" ... Zeyd b. Amr, putlara kestikleri hayvanlardan dolayı Kureyş'i ayıplardı. Onların bu fiillerini inkâr etmek ve Allah'ı tazim etmek için şöyle derdi: 'Koyunu yaratan Allah'tır. Onun için semadan su indirir. Onun için yerden bitki bitirir. Sonra siz o koyunu Allah'tan başkasının adına kesiyorsunuz ... ' "[427]

Günümüzde insanlar Zeyd'in (rh) düşündüğünü düşünebilecek akla sahip değil midir? Elbette sahiptir. Mekkeli müşrikler de bunu düşünecek akla sahipti. Ama düşünmemeyi, atalar yoluna uymayı, topluma muhalefet etmemeyi seçiyorlardı. Bugünün insanı da aynı veya benzer sebeplerle düşünmüyor. Aklın, fıtratın ve vicdanın sesine

426. Buhari, 3948
427. Buhari, 3826-3827

kulak tıkıyor. Her yerde Allah'ın (cc) varlığına ve birliğine delalet eden ayetler varken, insan bu ayetleri görmüyor, yüz çeviriyor.

"Göklerde ve yerde (Allah'ın birliğine ve şanının yüceliğine delalet eden) nice ayet vardır. O ayetlerin yanından ilgisizce/sırt dönerek geçip giderler." [428]

Bu yüz çevirmenin/ilgisizliğin cezası da içine şirk karışmış geçersiz iman oluyor:

"Onların birçoğu Allah'a şirk koşmadan iman etmezler." [429]

Örneğin şöyle düşünelim: Evinde/İşyerinde/Mülkünde bir başkasının hükmetmesine razı olur mu insan? Yani evi siz yapıyorsunuz, siz döşüyorsunuz, içindekilerin maişetini siz karşılıyorsunuz… Ancak bu süreçlerde emeği olmayan bir yabancı geliyor ve "Burada benim dediğim olur, hepiniz bana tabi olacaksınız!" diyor. Kim bunu kabul eder? Nasıl kabul eder? Peki, insanlar bu bilgiyi nasıl biliyor? Elbette akıl ve fıtratla…

Nasıl oluyor da; mülkün Allah'a (cc) ait olduğunu kabul ediyor; yaratan Allah diyor; rızık veren Allah diyor; ama Allah'ın mülkünde padişahın, ağanın, yöneticinin, meclisin, şeyhin… dilediğince hükmetmesine sessiz kalıyor, dahası onlara yardımcı oluyorlar… İyi de; bunu bilmek için Nebi'ye ya da Kitab'a ihtiyaç yok ki. Akıl, mülk sahibinin, mülkünde tasarruf etmesi gerektiğini, aksi bir durumun zulüm olduğunu bilir…

Hâliyle, ortada kapalı bir mesele yoktur. İnsanların akıl-

428. 12/Yûsuf, 105
429. 12/Yûsuf, 106

dan, fıtrattan ve kevni ayetlerden yüz çevirmesi vardır. Yani güneş gibi parlayan bir hakikat ve o güneşe gözünü kapatan insanlar vardır. Güneşe karşı gözünü kapatan, yalnızca kendine karanlık oluşturur ve karanlığı kendisinden kaynaklıdır.

c. Kur'ân bütün toplumlara ulaşmıştır. Kur'âni hakikatler apaçıktır. Tevhidi, Allah (cc) bizzat kendisi açıklamıştır. Onun delillerini kolaylaştırmış ve anlaşılır kılmıştır. Kur'ân, tevhidi anlatan delilleri için şu ifadeleri kullanmıştır:

- Açık, açıklayıcı, apaçık.[430]
- Tüm âlemlere uyarıcı ve ulaşanı uyaran[431]
- En üstün ve en etkileyici hüccet[432]
- Anlaşılsın, öğüt alınsın diye kolaylaştırılan[433]

Şimdi, tüm bunlara rağmen, Kur'ân'ın ulaştığı bir topluma "tevhid kapalıdır" demek, cesur bir iddiadır. Zira iki müşriğe özür bulacağım diye, Kur'ân'ın ahkâmını inkâr tehlikesi taşır içinde…

3. Cehalet Konusunda Yanlış Anlaşılan İlim Adamları

Cehalet özrüne dair şüpheleri izah ettikten sonra, faydalı olacağını umarak başka bir konuya değinmek istiyorum: Cehaleti mazeret görenler, sürekli âlimlerin arkasına saklanıyorlar. Risale içinde defalarca ispat ettiğimiz gibi, bu konuda samimi değiller. Âlimleri hevalarına göre kullanı-

430. bk. 5/Mâide, 15-16; 15/Hicr,1
431. bk. 6/En'âm, 19; 25/Furkân, 1
432. bk. 6/En'âm, 149
433. bk. 19/Meryem, 97; 54/Kamer, 17

yor; işlerine gelen yerde işlerine gelen âlimi seçiyor, diğer âlimleri görmezden geliyorlar. Bu normal, şaşılacak bir şey yok! Zira Allah'ın (cc) hüccetinden/şeriattan sapmanın adı hevaya uymaktır:

"Sonra seni, (ilahi) emre dayalı bir şeriat üzere kıldık. Ona uy. Bilmeyenlerin hevalarına/arzularına uyma." [434]

Allah (cc), insanın önüne iki yol koymuştur: Ya Allah'ın (cc) indirdiği şeriat ya da bilmeyenlerin heva ve hevesleri... Allah'a (cc) kulluk yaparken şeriata, yani Kitap ve sünnete uymayanlar, uydukları ilkeye ne isim verirlerse versinler fark etmez, gerçekte hevalarına uymaktalardır.

Onlar Kitap'tan ve sünnetten yüz çevirip, âlimlere uyuyoruz bahanesiyle hevaya uyunca, Allah (cc) onları anlayışsızlıkla cezalandırmıştır. Allah'ın Kitabı'nı bilmedikleri gibi kendi âlimlerini de tanımıyorlar. Çoğu zaman da anlamıyorlar. Cehaleti özür gördüğü sanılan âlimleri bakın konu hakkında ne diyor:

Şeyh Ebu Muhammed El-Makdisi: Cehaletin büyük şirkte mazeret olmadığı görüşündedir. "Risâle-i Selâsîniyye" girişinde tekfir manilerini açıklarken, "Cehalet Engeli" bölümüne bakılabilir. Yine ona göre bugün insanlar cahil değil, Allah'ın (cc) Kitabı'ndan yüz çevirmiştir. Bu konuda "El-Farku'l Mubin Beyne Özrü bi'l Cehl ve İ'radu Ani'd Din" isimli risalesi olduğunu söyler. Anlamı şudur: Cehaletin Özür Oluşuyla Dinden Yüz Çevirmek Arasındaki Apaçık Fark. Şeyh Abdulkadir bin Abdulaziz: "El-Cami" kitabında cehalet bölümünü açmış ve "Cehaletin öğrenmeye imkânı

434. 45/Câsiye, 18

olanlarda özür olmadığı, fakat öğrenmeye imkânı olmayanlarda özür olduğu" **sonucuna ulaşmıştır. Yalnız cehalet bölümünün son satırlarında şöyle der:** "Dininde salih olan bir Müslim; İslam'a müntesip fakat namazın terki, dine sövme, kabir şirki gibi açık küfürleri işleyen biriyle muamelesinde, ona kâfir muamelesi yapar. Velev İslam'a müntesip olup bu küfürleri işleyen kişi bunların küfür olduğunu bilmese de ... Çünkü o bunların küfür olduğunu öğrenme imkânına sahiptir, bununla beraber dinini öğrenmekten yüz çevirmiştir."

Dikkat edilirse mevcut toplumda yaşayanların, küfür fiili işlerse kâfir muamelesi göreceğini söylemiştir. Demek kitabına her cehalet başlığı atan, cehaleti vakada mazeret görmüyormuş. İlgililere!

Şeyh İbni Baz (Eski Suud Müftüsü), kendisine yöneltilen "Müslim, Allah'tan başkasına kurban veya adak gibi şirkleri cehlen yapsa özürlü olur mu?" **sorusuna şöyle cevap vermiştir:**

"Şirk iki kısımdır. Birinci kısmında cehalet özürdür, diğer kısmında değildir. Bunları yapan kişi Müslimlerin içinde yaşayan bir kişi ise ve Allah'tan başkasına ibadet ederse bu mazur olmaz. Çünkü sormamıştır, bu kendi taksiridir. Dininde basiret sahibi olmaya çalışmadığı için, Allah'tan başkasına yaptığı ibadetinde mazur olmaz. Mazur olmayışı i'radı (yüz çevirmesi) ve dininden gafil oluşundan dolayıdır. Allah, 'O kâfirler uyarıldıkları şeylerden yüz çevirirler.' buyurmuştur. Allah Resûlü annesine istiğfar etmek istemiş ve nehyedilmiş, babasının ise ateşte olduğunu haber vermiştir. Çünkü onlar şirk üzere ve Allah'tan başkasına ibadet üzere ölmüştür. Peki, bugün Müslimler arasında yaşayıp Bedevi'ye, Hüseyn'e,

Abdulkadir Geylani'ye, Muhammed'e (sav) veya Ali'ye ibadet edenlerin hâli nasıl olacaktır? Çünkü bugünküler, şirki Müslimlerin arasında, Kur'ân ellerinde ve Resûl'ün sünneti mevcutken işliyorlardır. Fakat onlar bundan yüz çevirenlerdir. İkinci kısım ise cehaletiyle mazur olanlardır. Dünyanın herhangi bir yerinde İslam'dan uzak yetişenler veya farklı sebeplerden dolayı risaletin ulaşmadığı Fetret Dönemi insanlarıdır. Bu kimseler cehaletleriyle mazurdur. Sahih olan, kıyamette imtihan edilecek olmalarıdır." [435]

Ey dünyada İbni Baz'dan başka âlim yokmuş gibi yaşayanlar! İbni Baz bile elinde Kur'ân ve sünnet olduğu hâlde şirk koşanı mazur görmüyor. Kıyası ise Resûl'den (sav) önceki Mekke toplumuyla yapıyor.

Şeyh Abdullah El-Cibrin: Büyük şirkte cehaleti mazeret görmez. Türkçe'ye de çevrilmiş olan "İslam Hukukunda Cehalet" kitabına yazdığı mukaddimeye bakılabilir. Kitaba yazdığı önsözde açıkça müellifi destekler.

Şeyh Salih El-Fevzan: Kur'ân ve sünnetin olduğu yerde cehaletin mazeret olmadığını savunur. "Aridu'l Cehl" [436] kitabına yazdığı mukaddimeye bakılabilir.

Fetva Kurumu El-Lecnet Ed-Daime, büyük şirkte özür olmayacağını, şirk koşanın dünyada müşrik diye isimleneceğini ve ahirette ise eğer hüccet ikamesi olmamışsa azaba engel olacağına dair fetva verirler. [437]

Şu yanlış anlaşılmasın: Yukarıda ismini verdiğim insanlar, bize göre hüccet değildir. Daha doğrusu insanların ihtilaf

435. Şeyh İbni Baz, Feteva, 2/528-530, özetle
436. Mektebeti Rüşd basmıştır.
437. Feteva'l Lecne'd Daime, 4400. Fetva, İkinci suale verilen cevap

ettiği hiçbir konuda, hiçbir kimse hüccet değildir. Allah'a ve ahiret gününe inananlar için ihtilaf edilen her konuda dönüş Allah'a ve Resûl'ünedir.[438]

Amacımız; şüphe ehlinin bayraklaştırdığı âlimleri dahi tanımadığını, hevalarına uymayan yerlerde onlara dahi yüz çevirdiğini göstermektedir.

Bakınız, Abdulkadir bin Abdulaziz'in "Cehalet Özrü" kitabını Türkçe'ye çevirenler, risalenin son sayfasında geçen paragrafı tercüme etmemişlerdir. Zira o paragrafta şeyh, bugünkü insanların cehaletle mazur olmayacağını açıkça söylemiştir. Evet, kitabın en can alıcı paragrafını tercüme etmemişlerdir. Hem de şeyh kitabın mukaddimesinde, kitabını çevirirken işine gelmeyen yerleri çıkaranlara lanet okumasına ve hakkını helal etmediğini söylemesine rağmen!

438. bk. 4/Nîsa, 59

LOUAİ SAKKA VE DÖNÜŞ RİSALELERİ

LOUAİ SAKKA VE DÖNÜŞ RİSALELERİ

A. DÖNÜŞ RİSALESİ

Konuların genelini içeren 39 sayfalık risaleden sonra, fikirlerinden dönen bir arkadaşın 12 sayfalık risalesi mevcuttur. Bu risale nakil yönünden bir önceki risalenin tekrarı olduğu için, aynı şeyleri tekrar etmeyeceğiz. Yalnız mühim gördüğümüz bazı noktalara dikkat çekeceğiz.

1. Genel Tekfirde Âlimlerin Görüşleri

Bu risalede, Şeyh Abdulkadir bin Abdulaziz'in El-Cami kitabında, bugün beşerî hükümlerle yönetilen ülkelerde insanlara nasıl hükmedileceği ile ilgili olan kısım aktarılmıştır. Şeyh Abdulkadir, insanları üç taifeye ayırıyor. Arkadaş ise sadece ikinci taifeyi zikretmiş, birinci ve üçüncü taifeden söz etmemiştir. Konu da genel tekfir olunca kasıtsız da olsa bu davranış, yanlış anlaşılmaya sebebiyet vermiştir. [1] Ayrıca yazar, muayyen tekfirle ilgili

1. Sayfa 9 ve 10'dan bakılabilir.

risale yazdığından konu iyice yanlış anlaşılmaya müsait hâle gelmiştir.

Şeyh Abdulkadir insanları şu şekilde taksim ediyor:

a. Zahiri Küfür Olan Mürtedler ve Asli Kâfirler

Bunlar hükmen kâfirdir. Yahudi; Hristiyan; komünist; inkârcı; namazın terki, dine sövme, kabirdekilere dua, istiğase[2], adak, kurban vb. ibadetlerle mürted olanlar veya bunların dışında riddet sebeplerini işleyenler kâfirdir.

b. Zahiri İslam Olanlar

Bu da hükmen Müslim'dir. Bu Müslimler "mesturu'l hâl" diye isimlenir. Bu taifedeki insanlar, kendisinden İslam alametlerinden birinin sadır olduğu ve İslam'ı bozan unsurlardan birini işlemeyenlerdir.[3]

Sonra şeyh, yazarın risalede aktardığı bölümü anlatır. Mesturu'l hâl olanı tekfirde iki grup hata etmiştir, der ve devam eder.

c. Ne İslam Ne De Küfür İzhar Etmeyenler

Bu taifeye "meçhulu'l hâl" denir ve onlara hükmedilmez. Ancak muamele hâlinde araştırılır. Eğer bir şeye ulaşılmazsa içinde olduğu duruma göre hükmedilir. Bu da muameleye ihtiyaç olduğu yerlerde yapılır.[4]

Şimdi, şeyhin bu ayrımını üçlü şekilde ele alınca yazarın risalede anlattığı çoğu mesele çürümüş olur.

Şeyh, riddet sebeplerinden birini -küfür sözü ve fiilini- işleyene, küfürle hükmeder. Oysa yazara göre muayyene

2. İstiğase: Yardım dileme
3. Şeyhe göre İslam alametleri; namaz, Kelime-i Şehadet…
4. El-Cami, 2/625-632, özetle

kâfir denilmemelidir. Avam da olsa şeyh, bu halklardan olup da küfür fiillerini izhar edenlere hükmen kâfir muamelesi yapar. Bunu cehalet bölümünün sonunda görmüştük. Şeyhin görüşü budur. Oysa yazarın risaledeki tekfir anlayışı, buna tamamen muhaliftir.

Şeyhin yaptığı taksimi genel olarak ele alınca bizim vakamıza nasıl delil olur? Yazarın iddia ettiği gibi mi olur acaba? Yoksa yazarın dediklerini çürütür mü? Şöyle düşünelim: Bugün açıkça riddet sebeplerinin işleyenler ve hakkında hiçbir bilgiye sahip olmadıklarımız mı çoğunluktadır; yoksa yazara göre İslam alameti -namaz- Kelime-i Şehadet vb. izhar edenler mi?

Şayet bu arkadaşımız bu konuda Abdulkadir bin Abdulaziz'e tabi oluyorsa, cevap bellidir. Şeyhe göre küfür ameli işleyenler cahil kabul edilmez, tekfir edilir. Hakkında hiçbir bilgimiz olmayanlar -meçhulu'l hâl- ise içinde yaşadığı vakaya yani daru'l küfre göre muamele görür.

Oysa bu arkadaş sadece ikinci sınıfı saymıştır. Âdeta toplum her an İslam alameti olan namaz, Lailaheillallah gibi şeyleri izhar ediyor gibi…

Özellikle birinci sınıfı düşünün. Bir kere tüm tanıdık insanlara hükmen mürted muamelesi yapacaksınız; oy veren, askere giden… Şeyhe göre askerde olan zaten muayyen kâfirdir. Namazı terk eden, kabir şirkine bulaşan… tanıdıklarınızdan bunlara veya birçoğuna düşmeyen insan sayısı kaçtır? Eğer şeyhe göreyse, şeyh bunlara mürted diyor.

Anlaşılıyor ki, şeker cinsine çekmiş, bu arkadaşımız da

tabi olduğu insanların ahlakına bürünmüş, düşüncesine uyduğunu düşündüğü bir bölümü, hiç düşünmeden yazdıkları arasına katmıştır.

B. MUHAMMED OĞLU LOUAİ SAKKA RİSALESİ

Kitabın girişinde belirtmiştim, bir daha söylemekte fayda görüyorum: 2008 yılında bir operasyona maruz kaldık ve basın günlerce "El-Kaide operasyonu yapıldı!" diyerek bizlerle ilgili haberler yaptı. Bu esnada Kandıra 1 Nolu F Tipi Cezaevi'nde kalan, El-Kaide yapısına mensup ve risale yazarının da içinde olduğu bir grup şahıs, çıkan haberlerden sonra bizlerin kendileriyle aynı cemaatten olduğu kanısına varmış. Aynı cezaevinde kalan kardeşlerimizle karşılaşıp, bazı sorular sorunca; bizlerin onlarla aynı cemaatten olmadığını, aramızda hem itikad (inanç) hem de menhec (metot) yönünden farklılıklar olduğunu görmüş ve sonuç olarak cemaatlerinin yanlış tanınmaması için bu risaleyi kaleme almışlardı.

Bu risalelerden biri de El-Kaide yapısının Türkiye sözcüsü ismiyle konuşan Louai Sakka'nın risalesiydi.

Usame b. Ladin ve Eymen Ez-Zevahiri adına konuştuğunu söyleyen bu şahıs, şunları söylüyor:

• Bizim inandığımız inançtan berî olduğunu

• Bu fikir yapısına sahip insanların El-Kaide olmayacağı (Allah'a hamdolsun)

• Bolca hakaret, aşağılama ve Haricilikle suçlama…

Bu risaleye cevap vermeyi gerek görmedim. Zira ilmî mesele olarak zikrettiği birçok şeye, kitabın ilk bölümle-

rinde değindim. Küfür, hakaret ve aşağılamalarına da şöyle cevap vermek istedim. Bu kitabı okur mu bilmem, ama eline geçer ümidiyle tavsiyem; biraz ahlak ve edep kitabı okumasıdır. İnsanlara "(Kâfire) kâfir demeyen kâfirdir.", diyerek baskı ve şeytanlığa sarılanlar -yazarın deyimidir- ile "Cihadı öne sürüp bana muhalefet edersen cehennem köpeği olursun." sözlerini kullananlar arasında fark yoktur. İkisi de asıl olmayan, batıl olan bir şeyle taraftar bulmaya çalışır… Nasıl ki bilmeyip de konuşana "Sus, bari adam sansınlar" tabiri kullanılıyorsa bu ülkede, siz de bilmiyorsanız susun, bari mücahid sansınlar… Cihadınızla gördüğünüz saygı ve sevgi; edep dışı üslubunuzla ve mahalle abisi edanızla kaybolmasın!

DİN NASİHATTİR: CİHAD VE AKİDE İLİŞKİSİ

DİN NASİHATTİR: CİHAD VE AKİDE İLİŞKİSİ

Cihad, İslam'ın zirvesi ve amellerin en faziletlisidir. Mücahid ise hem Allah'ın (cc) hem toplumun hem de nefsinin hakkını aynı anda müdafaa ve gözetmesiyle fazileti ölçülemeyecek bir seviyededir.

Lakin bu faziletler ile şer'i ölçüler birbirine karıştırılmamalıdır. Cihad hareketi, değişen şartlarda, ümmete menhec belirleme salahiyetine sahip olsa da akide belirleme salahiyetine sahip değildir. Çünkü İslam akidesi Kitap ve sünnet ile belirlenmiş, apaçık bir üslupla insanlara öğretilmiştir.

Bir insanın fazileti ve değeri nereye ulaşırsa ulaşsın, sözünü dinde hüccet kabul edip; şer'i ölçülere muhalefet etmek pahasına ona uymak doğru değildir. İşte bugün içine düşülen yanlış da budur. Yaptığı cihattan dolayı fazilet ehli olan insanların, fazileti ile şeriattaki yerleri karıştırılıyor. Onlara muhalefet edip naslara yapışan insanlar da

maalesef en çirkin vasıflarla anılıyor. Bunun anlaşılması için bir örnek vereceğim:

Allah Resûlü'nün (sav) Ashabı

13 yıl boyunca dinleri ve akideleri uğruna her türlü işkenceye maruz kaldılar.

Mallarını, mülklerini, vatanlarını terk edip hiç bilmedikleri bir yere hicret ettiler.

Hicretten sonra ise hep cihad hâlindelerdi. Seriyyelere, gazvelere katıldılar. Ayrıca ibadet, ahlak ve tezkiye yönünden bu ümmetin gönül ehli olan abidlerinin de öncüleriydiler.

Bütün ümmetin ittifakıyla onlar, sonrakilerden çok daha ilim sahibiydiler.

Onlar Allah'ın (cc) tezkiyesine nail olmuşlardı. Hayırlı ümmet oluşları, kalplerinin temizliği, Allah'ın onlardan razı olması bu kabildendir.

Onlardan bazıları dünyadayken cennetle müjdelendiler.

En önemlisi, onlar bu dinde her nesil için örnek olma şerefine nail oldular.

İslam ümmetinde bu faziletlere ulaşabilecek kimse var mıdır acaba? Ümmet onların bu faziletlerine icma etmiştir; âlimler, onların bu faziletlerini sıralamak için kitaplar yazmıştır. Fakat mühim olan ve anlatmaya çalıştığımız ise şudur: Aynı âlimler "Sahabe sözü hüccet midir?" dendiğinde nasıl bir tablo çizmiştir?

Elinizde bulunan basit bir usul kitabına baktığınızda, sahabe sözünü hüccet kabul eden ve etmeyen iki görüş

bulacaksınız. Kabul edenler de mutlak değil, şartlı kabul ederler:

a. Nassa muhalif olmayacak.

b. Kendisi gibi başka sahabeye muhalif olmayacak.

İmam Şevkani (rh), ihtilafı aktardıktan sonra şöyle der: "Allah bu ümmete bir Nebi bir de Kitap'tan başka bir şey yollamadı. Bu ikisinden başkası hüccet olmaz. Sahabe de onlardan sonra gelenler de şeriata uyma mükellefiyetinde eşittir. Bu dinde hüccet olmayanı hüccet ilan edip insanları ilzam etmek, Allah'ın izin vermediğinde teşridir. Şüphe yok ki sohbet makamı çok büyüktür, dereceleri çok yüksektir, sonrakilerin Uhud Dağı kadar yaptığı infak onların bir müd [1] miktarı infakına erişemez. Lakin onların bu faziletiyle, onları nebi derecesine çıkarmak arasında alaka yoktur."

Umuyoruz ki anlatılmak istenen anlaşılmıştır. Eğer fazileti bu derece büyük olan sahabenin dinde sözü hüccet değilse fazilet yönünden onların yanında ismi dahi zikredilmeyecek olan bugünkülerin sözü nasıl olmalıdır?

Başka bir nokta ise şudur: Cihad, çok faziletli bir amel olmakla beraber; dinin aslı değildir. Bu dinin tek bir aslı vardır; oda tevhiddir. Cihadsız bir tevhid insanı cennete götürür, ancak tevhidsiz bir cihad insanı cennete götürmez.

Zaten içinde tevhid olmayan bir cihad meşru değildir. Zira başta cihad olmak üzere, amellere meşruiyet kazandıran şey tevhiddir.

Kişi bu gerçeği unutursa cihadı dinin aslı yapar. Onun inanç ve ameline tevhid değil cihad yön vermeye başlar.

1. 1 müd = 675 gr.

Bu da onun dinini baş aşağı, tepetaklak eder.

Ki, şu anda bu bir vakadır. Bu düşünceye sahip olup da konuştuğum birçok insan, delil yönünden söyleyecek söz bulamayınca hemen şunu söylemektedir: "Halk desteği olmadan cihad olmaz." Şöyle bir olayı İstanbul'un göbeğinde yaşadım. Bu düşünceye sahip insanlar, on yıla yakın bir bölgede çalışma yapıyorlar. Sonra biz o bölgede çalışma yapınca şunu gördük: İnsanlar tevhid adına hiçbir şey bilmiyorlar. Varsa yoksa cihad! Onlara Lailaheillallah'ın şartlarını anlatan bir ders yapmaya başladık. Bu zihniyete sahip olanların sorumlusu aynen şu cümleyi kullandı:

"Adamlar ayda 20 lira para veriyordu. Artık onu da vermeyecekler."

O zamanlar bu tehlikenin farkına varmış ve "Akide, cihada temel olmaktan çıkmış; cihad, akideye temel oluşturmaya başlamış." demiştim.

Yani bu adamların şirk koşuyor olması, Tevhid'den habersiz olması, yarın Allah (cc) katında "Niye bana anlatmadınız?" diye şikâyetçi olacağı... adamın umurunda değil. Varsa yoksa mücadelesi ve onun için aldığı 20 lira!

Bu düşünceye sahip insanlara şu soruları sormak gerekir:

Bugün Hamas vb. grupların geldiği nokta nedir acaba? Eğer asıl olan cihad etmekse Hamas'ın, Lübnan Hizbullah'ının ne farkı vardır? Onlar da cihad ediyorlar, fakat bu meşruluğunu yitirmiş bir cihaddır. Çünkü asılların aslı olan Tevhid'den yoksundur. Cihadı asıl görenlerin, bu gruplara da eşit muamele yapması gerekir.

Bazılarının mırıldandığı "Bu kadar cihad edip her şeyini feda eden insan akidesini bilmez mi? Sizin kadar araştırmaz mı?" sözüne gelince…

Bu söz, sahibinin yüzünde kıyamete kadar var olacak bir lekedir. Bunun batıl oluşuna şer'i delil zikretmeye gerek dahi yoktur.

Basit bir vatandaşa veya bir tasavvufçuya din anlatırken, az önce zikrettiğimiz sözle karşılaşınca hemen savunmaya geçip "Senin şeyhin, abin, üstadın vs. seni kurtaramaz. Tek kurtuluş Kitap ve sünnettir!" diyenlerin hâli nicedir? Ne yani şeriata muhalefet edeni, şeyhi/tarikatı kurtaramıyor da sen muhalefet edince şeyhin/cihadın seni kurtaracak mı? Bu anlayış bozukluğu, Kitap ve sünnetten yüz çevirmenin cezasıdır.

Tüm bunlardan daha tehlikeli olanıysa; cihadı dinin esası yaptıktan sonra, onu da bir yapının tekeline almak ve her ona muhalefet edeni Allah'ın (cc) dinine muhalif kabul etmektir.

Din hiç kimsenin tekelinde değildir. Hiçbir amelin patenti de bir cemaate/yapıya ait değildir. Bu dinde namaz neyse, oruç neyse, zekât neyse… cihad da odur. Bizim El-Kaide ve benzeri bir yapıya eleştirimiz, o yapıya dönük bir eleştiridir. Bektaşi namazı yanlış kılıyor diye eleştirince, namazı değil Bektaşi'yi eleştirmiş oluruz. El-Kaide ve benzeri yapıları eleştirenler de cihadı değil, yalnızca bu yapının hatalarını eleştiriyorlar. Fakat bu arkadaşlar cihadı kendi tekellerinde gördükleri için, her türlü eleştiriyi cihada ve Allah'ın (cc) dinine eleştiri görüyorlar. Bakın ne oldu? Sizin

bu hatalı tutumunuz; yeni yapıların türemesine, cihadı kendi tekelinde görmesine ve sizi yok saymalarına neden oldu. Evet, Irak Şam İslam Devleti'nden bahsediyorum. Neticede bunlar sizin eseriniz! Siz nasıl bu ameli tekelinizde görüyorsanız, onlar da kendi tekellerinde görüyorlar ve kendilerinden başka hiç kimseyi kabul etmiyorlar!

Boynuz kulağı geçer derler ya! Bunlar size ek olarak kendilerinden olmayanı önce cihad düşmanı ilan ediyor, sonrada öldürüyorlar…

Hedefimiz Sapmasın!

Tüm kardeşlere ve kendime nasihatim şudur:

Kim olursa olsun, bir hata yaptığında, bu hata Kur'ân ve sünnet çerçevesinde beyan edilir. Allah (cc) yeryüzünün en seçkin insanlarının hatasını beyan etmiştir:

" … Âdem, Rabbine isyan etti, şaşırdı." [2]

"Nuh, Rabbine seslendi: 'Rabbim! Muhakkak ki, oğlum da benim ailemdendir. Ve hiç şüphesiz senin vaadin haktır. Ve sen (en doğru ve en sağlam hüküm veren) Ahkemu'l Hâkimîn'sin.' Dedi ki: 'Ey Nuh! Şüphesiz ki o, senin ehlinden değildir. O, salih olmayan bir ameldir. Hakkında bilgin olmayan şeyi benden isteme! Cahillerden olmayasın diye sana öğüt veriyorum.' " [3]

"Zennûn/Balık sahibini de (an)! Hani kızgınlıkla (kavmini bırakıp) gitmiş ve onu sıkıntıya düşürmeyeceğimizi sanmıştı. (Onu balık karnında hapsetmekle cezalandırınca) karanlıklar

2. 20/Tâhâ, 121
3. 11/Hûd, 45-46

içinde seslenmişti: 'Senden başka (ibadeti hak eden) ilah yok! Sen tüm eksikliklerden münezzehsin ... ' "[4]

"Yüzünü astı ve sırtını döndü. Kendisine kör olan (Abdullah b. Ümmü Mektum) gelince. Ne biliyorsun, belki arınacaktı?"[5]

"Hiçbir peygambere, düşmanlarıyla çarpışıp güç kazanıncaya kadar esir edinmek yakışmaz. Siz geçici bir dünyalık istiyorsunuz. (Oysa) Allah, (sizin için ebedî olan) ahiret yurdunu ister. Allah (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir."[6]

"Allah seni affetsin! Doğru söyleyenlerin kim oldukları senin için netleşinceye ve kimlerin yalancı olduğunu kesinleştirinceye kadar niye onlara izin verdin ki?"[7]

Bu ayetlerde Rabbimiz, kendi nezdinde en değerli olan insanların hatalarını bize bildirmiştir. Ve bunları okunan Kur'ân kılmıştır. 1400 yılı aşkın süredir her Müslim bunları okur. Demek ki; biri şeriata muhalefet ederse, bu mutlaka beyan edilmelidir. Kim olursa olsun, değeri ne kadar büyük olursa olsun, kimsenin hatrı şeriatın hatrından daha büyük değildir.

Bununla birlikte şeytanın bize oynayacağı oyunlardan şiddetle sakınmak gerekir. Bu insanlar -risale yazarları- hata sahibi olsalar da bizim hedefimiz değillerdir. Ve olmamalılardır da. İnsanları kendilerine kullaştırmak için gece gündüz demeden aralıksız çalışan tağutlar ve onların düzenleri varken, bu insanları hedef yapmak, İslam'ın

4. 21/Enbiya, 87
5. 80/Abese, 1-3
6. 8/Enfâl, 67
7. 9/Tevbe, 43

ölçülerine aykırı davranmaktır. Tağutun hoşuna giden, şeytanın da bizleri düşürmek isteyeceği şey budur. Bizler hataları beyan ederiz. Ama hedefimizi asla unutmamalı ve o hedefe doğru yürümeliyiz.

Mücadelemizde şunu unutmamalıyız:

Şahsiyet ve amel olarak her türlü şirkten sakınmış ayrıca bu şirkin kalkması için de mücadele veren insanlar bizim kardeşlerimizdir.

Ancak kendilerinin şirke düşmesi hâlinde, şartlar ve engeller gözetilerek o kişi hakkında müşrik hükmü verilir. Zira aslında İslam sabit olmuş birinin tekfiri, ancak şartlar ve engeller gözetildikten sonra yapılabilir.

Bu fikirde olan kardeşlerle tartışırken eğer delillere dayanıyorlarsa, onlara yine delil ile beyan etmek suretiyle, tartışmaya ve polemiğe girmeden güzelce anlatırız. Bu, İslam'ın bize emridir.

Fakat hiçbir delil sunmadan, itikadını şu veya bu topluluğa endeksleyenlerle konuşma lüzumu dahi yoktur. Bu insanlar bu cenahtayken nasıl lüzumsuz ve faydasız insanlarsa, o cenahın da lüzumsuz ve faydasız insanlarıdır. Bu gibi insanlarla konuşmak, ortamı germekten başka bir şeye yaramaz. Dinin temeli olan itikadda şer'i ölçüleri gözetmeyen insanlar sizinle yaptıkları tartışmalarda da şer'i ölçüleri gözetmezler. Bu da tatsızlıklara sebep olur. Örnek olarak; Louai Sakka isimli şahsın risalesini okuyabilirsiniz. Böyle bir üsluba sahip bir insanla nasıl konuşulabilir? Bu konuşmanın gerginlik oluşturmayacağı düşünülebilir mi? Mümkün değildir.

Hangi tip insanla olursa olsun, konuşma ve tartışma fayda getiriyorsa yapılır. Aksi takdirde daha faydalı şeylere yönelmek gerekir.

Son olarak; bir insanla yaşanan her ihtilaf, tekfirleşmeyi gerektirmez. İçine düşülen ihtilaf, karşı tarafı şirke düşürüyorsa o zaman ihtilaftan dolayı değil, yaptığı şirk fiilinden dolayı tekfir edilir. Bu insan, aslında İslam'ı sabit olmuş bir muvahhid ise ehil olan biri onunla konuştuktan sonra hakkında hüküm verilir.

FARUK BEŞER HOCA'NIN İDDİALARINA CEVAP

FARUK BEŞER HOCA'NIN İDDİALARINA CEVAP

Allah'a hamd, Resûl'üne salât ve selam olsun.[1]

29 Kasım tarihli Yeni Şafak gazetesinde Faruk Beşer Hoca'ya ait, "Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler" başlıklı bir yazı yayımlandı. Faruk Hoca, Mâide Suresi'ndeki 44. ayet bağlamında bazı iddialarda bulunuyor ve bizler gibi inanan insanların, bu iddialara verecek ilmî bir cevaplarının olmadığını belirtiyor.

İsterseniz önce Faruk Hoca'nın makalesini, sonrasında da ilmî bir cevap olmasını umduğumuz ve Faruk Hoca'nın makalesinin genel bir değerlendirmesi niteliğindeki yazımızı okuyalım:

"Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler…

Kolay tekfircilikten söz ediyorduk.

Gelelim bu kardeşlerimizin bağlamından kopararak sözko-

1. Bu makale Tevhid Dergisi'nin 45. sayısından alınmıştır.

nusu ettikleri Mâide 5/44. Ayeti kerimesine. Ayetin meali **bir kadının zina ettiklerini söylemişler** ve onlara ne ceza vermeleri gerektiğini sormuşlardı. Zina edenler eşraftandı ve bu suç için Tevrat'ta zikredilen recim dışında hafif bir ceza ile kurtulmalarını bekliyorlardı. Onun için kendi hâkimlerini bırakıp Hz. Peygamber'e gelmişlerdi. Hz. Peygamber onlara Tevrat'ta bu suçun cezasının ne olduğunu sordu. Halka teşhir edilip sopa atılmalarıdır dediler. Yahudi asıllı müslüman Abdullah bin Selam, yalan söylüyorsunuz, **Tevrat'ta bunların cezası recimdir dedi.** Tevrat'ı getirip açtılar ve birisi eliyle recim ayetini kapadı ve sadece devamını okudu. Abdullah bin Selam, elini kaldır deyince, Abdullah doğru söylüyor demek zorunda kaldılar. Hz. Peygamber de emretti ve Tevrat'taki ceza uygulandı. [2]

Buna göre Allah'ın indirdiği ahkâmla hüküm verme imkânı bulunduğu halde onu bırakıp **başka bir hüküm aramak küfürdür.** Böyle bir tercih imkânı bulunmayan günümüz yöneticisinin ya da hâkiminin önünde ise iki seçenek vardır; ya hiçbir hüküm vermeyip, yönetimi de hüküm vermeyi de zaten böyle bir derdi olmayanlara bırakmak, ya da en adil hükmü buluncaya kadar mevcut kanunları adalete en yakın şekilde yorumlayıp uygulamak ve sürekli en adil olana ulaşmaya çalışmak.

Bilindiği gibi İslam hukukunun genel kurallarından birisi şudur: Salt iyi olanın yapılamadığı yerde kötülerin en hafif olanı alınır, yani 'ehven-i şerreyn ihtiyar olunur'.

Söz konusu ayetin devamında iki benzer ayet daha vardır:

2. Buhari, 3635; Müslim, 1699

'Tevrat'ta Yahudilere; cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş ceza uygulamalarını farz kıldık. Yaralarda da kısas vardır dedik. Ama kim kısas hakkını bağışlarsa bu onun için bir kefaret olur. **Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler zalimlerin ta kendileridirler.** [3]

Peşleri sıra onların çizgilerinde Meryem oğlu İsa'yı gönderdik, öncesindeki Tevrat'ı doğrulayıcı olarak. Ona İncil'i verdik, onda da bir hidayet vardı bir nur vardı. Öncesindeki Tevrat'ın tasdikçisi, Allah'a karşı saygılı olanlara bir rehber ve bir nur olarak. [4]

İncil'i alanlar da Allah'ın onda indirdikleriyle hükmetsinler dedik. Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar fasıkların ta kendileridirler. [5]'

Görüldüğü gibi ilk ayette Allah'ın hukuku söz konusudur ve onu uygulama imkânı olup da uygulamayanlara **kâfir denmiştir.** 45. ayette ise kısas gibi, hak sahibinin bağışlaması tavsiye edilen bir kul hakkı söz konusudur. Bunu uygulamayanlara ise kâfir değil **'zalim'** denmiştir. 47. ayette ise ahlaki hükümler içeren İncil'in uygulanmasından söz edilir ve bunları uygulamayanlar için de **'fasık'** nitelemesinde bulunulur.

Şu halde Kuranı Kerim aynı sayfada üç farklı durum için üç farklı nitelemede bulunuyor. Demek ki, 'Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeme'nin hükmü her halükarda aynı değildir. O halde durumu ve şartları hesaba katmadan her yöneticiyi, her hâkim ya da avukatı tekfir etmek ancak ideolojik bir bakışın ve bilgi eksikliğinin, ya da en iyimser yorumla heyecanın sonucudur.

3. 5/Mâide, 45
4. 5/Mâide, 46
5. 5/Mâide, 47

Böyle söyleyen insanlara sorulabilir: Allah'ın indirdiği ile hükmetmeyenler için Kur'an'ı Kerim'de üç farklı niteleme bulunduğuna göre demek ki, bunun hükmü her yerde aynı değildir. O halde neden diğerlerini değil de özellikle o birini alıyorsunuz? Uygulayanları bir ayırıma tabi tutmadığınıza göre bu mantıkla diğerlerinden birini de rastgele alabilirdiniz? Bu soruya ilmî bir cevaplarının bulunduğunu sanmıyorum.

Ama şunu da eklemeliyiz ki, inanma ya da inanmama söz konusu olduğunda bu üç durumun her biri de küfür olabilir ve bu ayetler elbette sadece Yahudilerle ya da Hıristiyanlarla ilgili değildir. Aynı hataları müslümanların yapması durumunda onlar da aynı hükmü almış olurlar." [6]

Bir Şey Nasıl İlmî Olur?

Faruk Beşer Hoca'nın birilerinden ilmî bir cevap beklemesi için öncelikle ortaya ilmî bir tez koyması gerekir. Bir şeyin nasıl "ilim" ve "ilmî" olacağına Faruk Hoca'nın da kabul ettiği büyüklerimizin sözleri açıklık getirmiştir. Onları aktarmakla başlayalım:

Abdullah bin Ömer (ra) **şöyle demiştir:**

"İlim üçtür: Konuşan kitap, geçerli/devamlı sünnet ve 'bilmiyorum' sözüdür." [7]

İmam Şafii (rh) **şöyle demiştir:**

"Tüm ilimler boş uğraştır, Kur'ân dışında

Dinde fıkıh ve hadis bundan müstesna

6. http://www.yenisafak.com/yazarlar/faruk_beser/allahin-indirdigi-ile-hukmetmeyenler-2023289
7. Camiu'l Beyan El-İlim ve Fadlihi, 1/753

İlim; 'Allah dedi, Resûl'ü dedi'dir.

Bunun dışındakiler şeytan vesvesesidir." [8]

İbni Teymiyye (rh) **şöyle demiştir:**

"İlim, ya masum olandan (Resûl'den) doğrulanmış bir nakildir ya da bilinen bir delile sahip olan sözdür. Bunun dışında kalan ya sahte ve merdud ya da sahte mi gerçek mi olduğu bilinmeyen bir şeydir." [9]

Bu sözlerin ışığında Faruk Hoca'nın iddialarını ele alacak olursak 3 maddede cevap verebiliriz:

1. Hoca, Mâide Suresi'nin 44. ayetinin mealini vermiş, ardından tefsir kitaplarında zikredilen nüzul sebeplerinden birini zikretmiştir. Sonrasında da bazı çıkarımlarda bulunmuştur. Açıkça söylemek gerekirse zikredilen ayet ile yapılan çıkarımlar arasında ne şer'an ne de lügat yönünden hiçbir alaka yoktur. Faruk Hoca neye dayanarak bu çıkarımlarda bulunduğunu da belirtmemiştir.

"Buna göre Allah'ın indirdiği ahkâmla hüküm verme imkânı bulunduğu halde onu bırakıp başka bir hüküm aramak küfürdür." çıkarımını örnek verebiliriz.

Ayetten böyle bir sonuç elde etmek mümkün değildir.

Çünkü ayet, şart edatlarından olan "من" ile başlamaktadır. Bu da umumiyet ifade eden lafızlardandır. Yani "Her kim olursa olsun, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse" anlamına gelmektedir. Faruk Hoca, ayetin bu umumiyetini tahsis etmiştir. Umumiyet ifade eden bir nassı, ancak kendisi

8. Tabakatu'ş Şafiiyyetu'l Kubra, 1/297
9. Mecmu'u'l Fetava, 13/330

gibi başka bir nas tahsis edebilir. Oysa Faruk Hoca burada hiçbir nas zikretmemiştir.

Ayetin nüzul sebebi olarak zikredilen rivayetten de bu sonucu elde etmek pek mümkün görünmemektedir. Bu sadece bir yorumdur ve ayetin nüzul sebebinin, ayette var olan bir umumiyeti tahsis edemeyeceği de izahtan varestedir.

Faruk Hoca bununla yetinmeyip, hiçbir delile dayandırmadığı şahsi yorumunu günümüz yöneticilerine indirgemiş ve onların da aynı durumda olduğunu ima etmiştir. Günümüz yöneticilerinin başka bir seçeneğinin olmadığını kim söylemiştir? Örneğimiz olan Allah Resûlü (sav) mazlum ve mustazaf olduğu Mekke şirk düzeninde nasıl davranmıştır?

Müşrikler, Allah Resûlü'ne (sav) bazı tekliflerde bulunmuşlardı. Putlarını yermeyi, atalarının ateşte olduğunu iddia etmeyi ve onları akılsızlıkla suçlama gibi söylemlerini terk ettiği takdirde ona yönetici olmayı ya da onlarla beraber Daru'n Nedve'de karar alıcılardan biri olmayı teklif ettiler. İsterse diktatör bir melik ya da demokrat bir meclis üyesi olabilecekti:

"Beyhaki, Muhammed b. Ka'b'ın şöyle dediğini rivayet eder:

'Yumuşak huylu ve efendi bir kimse olan Utbe b. Rebia, günün birinde Kureyş Meclisinde oturuyordu. Resûlullah da (sav) yalnız başına Mescid-i Haram'daymış. Utbe, Meclisindeki adamlara, 'Ey Kureyş topluluğu! Şu adama gidip de bazı tekliflerde bulunayım mı? Belki tekliflerimin bir kısmını kabul eder de bize sataşmaktan vazgeçer.' dedi. Onlar da 'Olur, ya

Ebu Velid!' dediler...

Utbe kalkıp Resûlullah'ın yanına gitti ve ona şöyle dedi: 'Ey kardeşimin oğlu! Sen bizim içimizde ailece en üstünümüzsün. Senin yerin bizde büyüktür. Bununla beraber sen, kavminin başını öyle bir derde soktun ki hiç kimse kavmini böyle bir derde sokmamıştır. Topluluğumuzu dağıttın. Akıllarımızı yerdin. İlahlarımızı kötüledin. Dinimize küfrettin. Maziye kulak ver. Sana bazı tekliflerde bulunacağım. İyi düşün. Belki bunların bir kısmını kabul edebilirsin.' Resûlullah (sav), 'Seni dinliyorum, ya Ebu Velid!' dedi.

Utbe, 'Ey kardeşimin oğlu! Eğer sen bu davanla mal ve servet sahibi olmak istiyorsan, ben bunu üzerime alırım. Sana mal toplayıp verir ve seni en zenginimiz yaparız. Eğer şeref ve büyüklük istiyorsan, biz sana öyle bir paye vereceğiz ki, kavmin içinde senden daha şeref sahibi ve büyük bir kimse bulunmayacaktır. Sensiz hiçbir işe karar vermeyeceğiz. Eğer bu davanla hükümdarlık istiyorsan, seni başımıza hükümdar yaparız. Eğer bu, cinlerin sana dokunmasından dolayı sende baş gösteren bir hastalık ise ve bu hastalıktan kurtulmaya gücün yetmiyorsa, bütün mallarımızı seni tedavi etmek yolunda harcamaya hazırız.' dedi. Utbe sözlerini tamamlayınca Resûlullah (sav), 'Sözünü tamamladın mı, ya Ebu Velid?' diye sordu. Utbe, 'Evet.' deyince Resûlullah (sav), 'Bana kulak ver.' dedi. O da 'Olur.' dedi ve Resûlullah (sav) şu ayetleri okumaya başladı:

'Ha, mim. Bu, Rahman ve Rahim'den indirilmiştir. Bilen bir toplum için ayetleri açıklanmış, Arapça okunan bir kitaptır...'

Peygamber, ayetleri okumaya devam etti. Utbe okunan

ayetleri dinleyince iyice anlayabilmek için elini arkasına koyup yaslandı. Nihayet Resûlullah (sav) secde ayetine ulaşınca secde etti. Sonra 'İşittin mi, ya Ebu Velid?' diye sordu. Utbe, 'Evet.' deyince Resûlullah (sav) şöyle buyurdu: 'İşte, sen ve bu ayetler! Var düşün, kararını ver.'

Sonra Utbe oradan kalkıp arkadaşlarının yanına gitti." [10]

Bu teklifin sunulduğu ortamda insanlar başörtüsü ya da sakal sorunu yaşamıyordu. Diri diri yakılıyor, kızgın çöllere yatırılıyor, hunharca katlediliyor, aylarca yiyecek içecek verilmeden hapsediliyorlardı.

Allah Resûlü (sav) "en adil olana ulaşmaya çalışmak" gibi bir düşünceyle hareket edip bu teklifi kabul etmedi. Oysa bu teklifin kabulüyle ashabını bu cendereden kurtarabilir, davetin önündeki bazı engelleri kaldırabilirdi. Yani o günün parlamentosu olan Daru'n Nedve'de bir yönetici veya sözüne itibar edilen bir üye olsa; hem yönetimde yer edinmiş olur hem de birçok müminin sıkıntısını giderir veya hafifletirdi. Buna rağmen bu tekliflere "evet" demedi! Peki, neden?

Çünkü bu, gönderiliş gayesiyle taban tabana zıddı. O (sav), insanları Allah'ı birlemeye davet ediyordu. Allah'a has kılınıp, O'nun (cc) birlenmesini istediği hususlardan biri de "Egemenlik kayıtsız şartsız Allah'ındır" ilkesiydi. Sözüyle insanları buna davet ederken, fiiliyle bunu yalanlayan bir parlamentoda mı yer alacaktı?

Allah Resûlü (sav) "başka seçenek yok" demedi. Taif'e gitti,

10. El-Bidaye ve'n Nihaye (Büyük İslam Tarihi), 3/91-94

Habeşistan'ı denedi, nihayetinde Allah (cc) ona Medine'yi ihsan etti.

"Başka seçenek yok" demek, Nebilerin zorlu mücadele metodundan kaçıp nefse uygun olanı tercih etmektir. Ve maalesef bunun bir sınırı da bulunmamaktadır. Gün gelir başka seçenek yok diye putların başına gidilir, önlerinde saygıyla eğilinir, ona yönelik yapılan ibadete iştirak edilir ve anı defterine Ebu Cehil'in dahi söylemekten imtina edeceği şeyler yazılır.

Gün gelir, dünyada en fazla Müslüman kanı akıtan, İslam ümmetine karşı yürüttüğü savaşa "Haçlı Seferleri" diyen adamlara "en iyi dostum" dedirtir insana.

Evet, "başka seçenek yok" cümlesi tehlikelidir. Uçaklarınız Haçlı ordusu uçaklarıyla havalanır, İslam ümmetinin üzerine bomba yağdırır. Sizin fıkhınız açıktır, Harici (!) dahi olsa Müslüman bir gruba karşı kâfirlerle bir olup savaş veremezsiniz. Ama "başka seçenek yok" gibi muhkem bir ayetiniz (!) varsa, her şey size mubahtır. Çünkü büyük hocalarınız "Başka seçenek yoksa Allah'ın hükümleri dışında hükümlerle en adil olana ulaşana kadar hükmedebilirsiniz." diye fetva vermiştir size. Madem bu muhkem fetvayla küfür işleyebiliyoruz, öyleyse kâfirleri dost da edinebiliriz, putun karşısında saygıyla eğilebilir, faiz oranlarını düşürdük diye ekranlardan "Allah'a hamd da edebiliriz".

Başka seçenekler de vardır, tercihler de... Ancak vakıanın zorluklarından kaçmak isteyen, hem dünya rahatını ve nimetlerini hem de İslamcılığı bir arada götürmek isteyenlerin başka seçeneği yoktur. Zaten dünya müstekbirleri

de açıkça bunu söylemektedir: "Ya bizim yanımızdasınız ya da karşımızda!" Yanlarında olmanın amentüsü; demokratik yollarla mücadelenin meşruiyetini kabul edip içinde yer almak, İslam beldelerini işgal eden Haçlı ordularıyla dostluk kurmak ve gerektiğinde onlara destek vermektir. Bu iki şartı birden kabul ederseniz ne âlâ. Aksi hâlde parlamentoda dahi olsanız terörist ilan edilirsiniz. Bir darbeyle alaşağı edilebilir, hapsedilip idam edilebilirsiniz.

Allah Resûlü'nün (sav) bu tavrını tüm peygamberlerde (as) görüyoruz aslında. Onlar vakıanın zorlaması karşısında "başka tercih yok" dememiş, Allah'ın (cc) yasaklarını çiğnememiş, en iyisini elde edinceye dek kâfirlerin safında yer almamışlardır:

"Kavminden ileri gelen müstekbirler demişlerdi ki: 'Ey Şuayb! Seni ve seninle beraber iman edenleri kesinlikle yurdumuzdan çıkarıp süreceğiz. Ya da kesinlikle dinimize geri dönersiniz.' Demişti ki: 'İstemesek de mi?' 'Bizi ondan kurtardıktan sonra sizin dininize dönersek, Allah'a yalan yere iftira etmiş oluruz. Rabbimiz olan Allah'ın dilemesi dışında bizim ona dönmemiz mümkün değildir. Rabbimiz her şeyi ilmiyle kuşatmıştır ve biz yalnızca Allah'a tevekkül ettik. Rabbimiz! Bizimle kavmimiz arasında hakla hükmet. Sen, hükmedenlerin en hayırlısısın.' "[11]

Başta Allah Resûlü (sav) olmak üzere resûller, Faruk Hoca'nın mantığıyla düşünmediler: "Ya hiçbir hüküm vermeyip, yönetimi ve hüküm vermeyi böyle bir derdi olmayanlara bırakacağız ya da en adil hükmü buluncaya kadar mevcut

11. 7/A'râf, 88-89

kanunları adalete en yakın şekilde yorumlayıp, sürekli en adil olana ulaşmaya çalışacağız."

Kalbi Allah'ın vahyine ev sahipliği yapan, Rablerinin gözetiminde mücadelelerine devam eden nebilerin (as) nasıl düşündüğü ve hareket ettiği ortadadır. "Ben Müslüman'ım" diyenlerin, Allah'ın (cc) hiçbir delil indirmediği indi yorumları ve vakıanın kolaycılığına kaçan tutumları bırakıp, nebilerin metoduna tabi olmaları gerekir.

2. Faruk Hoca daha sonra bu yorumunu İslam hukukunun temel kaidelerinden biriyle desteklemeye çalışmaktadır. Başka seçeneklerinin olmadığını iddia ettiği yöneticilerin, "Salt iyi olanın yapılamadığı yerde kötülerin en hafif olanı alınır, yani 'ehven-i şerreyn ihtiyar olunur'." kaidesi kapsamında olduğunu söylemektedir.

Kanaatimiz şudur ki; yalnızca lafzına bakılsa dahi manası anlaşılacak bir kaide olmasına rağmen, çokça kullanılan, ancak manası anlaşılmayan kaidelerdendir…

Şöyle ki; bu kaideye göre "kaçınması mümkün olmayan" iki şer vardır. Yani bunlardan birini mutlaka işlemek zorundayız. Bu iki şerden biri daha büyük, diğeri daha küçüktür. Biz de "başka çare olmadığı için" küçük olanı işleyip büyük şerden korunmuş oluruz. Öyleyse sorulması zorunlu bazı sorular gündeme gelmektedir. Neyin şer olduğu, hangi şerrin büyük hangisinin küçük oluğu, hangi durumlarda insanın başka hiçbir çaresinin kalmamış olacağı… mutlaka cevaplanmalıdır. Ve elbette cevaplar akla, hevaya, konjonktüre göre değil; bu kaideyi bize öğreten vahye uygun olmalıdır.

Yukarıda kaydettiğimiz gibi "en adil hükmü buluncaya dek" işlenen cürümler putperestlik; Allah'ın helallerini yasaklayan, yasaklarını serbest kılan kanunlar yapmak; Müslümanların aleyhine İslam'a savaş açmış ordularla ittifak yapmak; küfrün öncülerini dost edinmek; gayri İslami ve gayriahlaki bir nizamın işlemesini sağlamak; Allah'ın diniyle alay eden, Allah'ın ahkâmını küçümseyen yayınların neşrine müsaade etmek...

Peki, hükme gelmediklerinde ne tür mefsedetler meydana gelir? Bu zihniyete sahip olanların ilk söyledikleri bazı mefsedetleri zikredelim:

- Başörtüsü yasaklanır.
- İmam Hatipler kapanır.
- Ekonomi kötüleşir.
- İslami kesim kamusal alanda dışlanır.
- Mazlumlar Türkiye'ye sığındığında sahiplenilmez…

Bu ve benzeri mefsedetlerin olmaması veya ortadan kaldırılmış olması elbette güzeldir ve takdire şayandır. Ancak konu, bu icraatların iyi icraatlar olup olmaması değil, şirk olan bir mefsedetin yapılmasına "olur verecek" düzeyde olup olmamasıdır.

En adil hükmü buluncaya dek işlenen mefsedetler ile bu terk edildiğinde meydana gelecek mefsedetler karşılaştırıldığında bugün yapılanın ehven-i şer olduğunu söylemek mümkün değildir.

Şayet ölçümüz bu kaideyse ve vakıa bu kaideye göre değerlendirilecekse; Hoca'nın ulaştığı neticenin tam zıddı

söz konusu olur. Bu yol bırakıldığında yaşanmasından korkulan durumlar haram kapsamında; bu yolla işlenen cürümler ise küfür kapsamındadır. Şeriatın yasakladığı şerler küfür, haram, mekruh olarak sıralandığına göre; küfür, "ehven" olan değil; "eşed (en şiddetli)" olandır.

Öyleyse bu durumda terk edilmesi gereken, küfür; küfrün şerrinden kaçınmak için kabul edilmesi gereken de haramlardır.

Bu kaideyi dillerinden düşürmeyenler, bu kaideye inanıyorsa ve ölçüler tersine dönmemişse olması gereken bellidir.

3. Faruk Hoca'nın son iddiası ise ilmî cevap verilemeyeceğini düşündüğü meseledir.

Allah (cc) aynı sayfada Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyenler için üç ayrı nitelemede bulunmuştur. Kâfir, zalim ve fasık... Buna binaen yönetici ya da hâkimleri kâfir diye nitelemek ideolojik bir bakış, bilgi eksikliği, en iyimser ifadeyle heyecanın sonucudur.

Üç ayrı nitelemenin açıklamasını şöyle yapıyor Faruk Hoca:

"Görüldüğü gibi ilk ayette Allah'ın hukuku söz konusudur ve onu uygulama imkânı olup da uygulamayanlara **kâfir denmiştir.** 45. ayette ise kısas gibi, hak sahibinin bağışlaması tavsiye edilen bir kul hakkı söz konusudur. Bunu uygulamayanlara ise kâfir değil **'zalim'** denmiştir. 47. ayette ise ahlaki hükümler içeren İncil'in uygulanmasından söz edilir ve bunları uygulamayanlar için de **'fasık'** nitelemesinde bulunulur.

Şu halde Kuranı Kerim aynı sayfada üç farklı durum için üç farklı nitelemede bulunuyor. Demek ki, 'Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeme'nin hükmü her halükarda aynı değildir."

Geçmiş ulemanın ve tefsirde görüşlerine müracaat edilen imamların ayetler hakkında söylediklerine bakıp Faruk Hoca'nın söyledikleri ile karşılaştırma yapalım:

Konu hakkında görüşleri toparlayan İbnu'l Cevzi (rh), Zadu'l Mesir tefsirinde beş görüş olduğunu söylemektedir: [12]

a. Bu üç ayet de Yahudiler hakkında inmiştir. (İbni Abbas ve Katade'den nakledilmiştir.)

b. Müslimler hakkında indirilmiştir. (Said bin Cubeyr, İbni Abbas'tan nakletmiştir.)

c. Bu ümmet ve Yahudiler hakkında umumidir. (İbni Mesud, Hasan, Nehai ve Suddi'den nakledilmiştir.)

d. Yahudi ve Hristiyanlar hakkında indirilmiştir. (Ebu Miclez'den nakledilmiştir.)

f. "Kâfirler" ifadesi Müslimler; "zalimler" ifadesi Yahudiler; "fasıklar" ifadesi Hristiyanlar hakkında inmiştir. (Şa'bi'den nakledilmiştir.)

Faruk Hoca'nın asıl sorunu ise; Kur'ân ayetlerini açıklamaya çalışırken Kur'ân'ın kendi dilini/örfünü değilde sonradan oluşmuş fıkhi ıstılahları kullanmasıdır.

Kur'ân-ı Kerim, "fasık" ve "zalim" kavramlarını zikrederken kendine has bir üslup kullanır:

Muhatap kitle müşrikler, Ehl-i Kitap ya da münafıklarsa bu lafızlar "kâfir" kelimesiyle eş anlamlı olarak kullanılır.

---

12. Zadu'l Mesir, 1/552- 553

Müslimler için zikredildiğinde ise "kâfir" kelimesiyle eş anlamlı olarak kullanıldığı gibi, günahkâr Müslim anlamında da kullanılabilir. Bu ayrıma delalet eden ayetleri inceleyelim:

İslam milletinden olmayanlar için kullanıma örnek:

" ... Kâfirler, zalimlerin ta kendileridir." [13]

" ... Allah, zalimler topluluğunu hidayet etmez." [14]

"Sakın Allah'ı zalimlerin yaptıklarından habersiz sanma..." [15] [16]

Müslimlere hitap eden ayetlerde kâfir kelimesiyle eş anlamlı kullanılabileceği gibi masiyet anlamında da kullanılır. Dinden çıkaran "küfür" ve "şirk" anlamında kullanıma örnek:

"İman eden ve imanlarına zulüm/şirk bulaştırmayanlar (var ya); işte bunlara (Allah'ın azabından) emin olma vardır. Ve onlar hidayete erenlerdir." [17]

"Oğulcuğum! Allah'a şirk koşma! Şüphesiz ki şirk, en büyük zulümdür." [18]

"Allah'ı bırakıp da sana fayda ve zarar vermeyecek olan varlıklara dua etme! Şayet böyle yaparsan hiç kuşkusuz, zalimlerden/müşriklerden olursun." [19]

Müslimlere hitaben "masiyet" anlamında kullanıma örnek:

13. 2/Bakara, 254
14. 9/Tevbe, 109
15. 14/İbrahîm, 42
16. Örnekler için ayrıca bk. 2/Bakara, 51; 3/Âl-i İmran, 94; 6/En'âm, 21; 6/En'âm, 93; 19/Meryem, 38; 24/Nûr, 50
17. 6/En'âm, 82
18. 31/Lokmân, 13
19. 10/Yûnus, 106

"Ancak şu ağaca yaklaşmayın. Yoksa zalimlerden olursunuz." [20]

"Senden başka (ibadeti hak eden) ilah yok! Sen tüm eksikliklerden münezzehsin. Şüphesiz ki ben, zalimlerden oldum." [21]

"Fasık" lafzı da böyledir. İslam milletinden olmayanlar için "kâfir" anlamında, imanın karşılığı olarak kullanılmıştır:

" ... Şayet Ehl-i Kitap iman etmiş olsaydı, onlar için daha hayırlı olurdu. Onlardan müminler olmakla birlikte, çoğunluğu fasıklardır. [22]

"Hiç müminle fasık olan kimse bir olur mu? Bir olmazlar!" [23]

" ... Şüphesiz ki münafıklar, fasıkların ta kendileridirler." [24] [25]

Müminler için ise "günahkâr" anlamında kullanılır:

"İffetli kadınlara iftira edip de sonra (söylediklerinin doğruluğuna dair) dört şahit getirmeyenlere, seksen değnek vurun ve artık onların şahitliğini ebediyen kabul etmeyin. İşte bunlar, fasıkların ta kendileridir." [26]

Mâide Suresi'ndeki ayetler, Yahudi ve Hristiyanları ilgilendiren Tevrat ve İncil ahkâmından bahsetmektedir. Öyleyse Kur'ân'ın ıstılahına göre buradaki fasık ve zalim, kâfir kelimesiyle eş anlamlıdır.

Faruk Hoca veya bu düşüncede olanlar sorabilir: Madem

20. 2/Bakara, 35
21. 21/Enbiya, 87
22. 3/Âl-i İmran, 110
23. 32/Secde, 18
24. 9/Tevbe, 67
25. Bk. 2/Bakara, 99; 5/Maide, 59; 9/Tevbe, 8; 24/Nur, 55
26. 24/Nûr, 4

bu üç sınıf da kâfirdir, Allah (cc) onları neden ayrı sıfatlarla nitelemiştir?

Kâfirlerin sınıf sınıf olduğu malumdur. Allah'a şirk koşmada ve atalar dinine tabi olmada Ebu Cehil ve Ebu Talib aynı saftayken; Müslimlere düşmanlık etme ve yardımcı olma hususunda bambaşka saflardadırlar. Kur'ân-ı Kerim, bu noktada müşrikler ile Yahudiler ve Hristiyanları dahi ayrı ayrı ele almıştır. Öyleyse dinî olarak kâfir olan toplulukların farklı sıfatlarla nitelendirilmeleri, içinde bulundukları vakıadaki özel durum sebebiyle ya da her sıfatın onların suçlarının bir yönünü açığa çıkarması için olabilir. Kur'ân'da bu yöntem çok yerde kullanılmıştır.

Tevbe Suresi'nin 1-19. ayetleri incelendiğinde bu durum daha iyi anlaşılacaktır. Müşriklere bir ültimatom, müminlere ise savaş ahkâmını öğreten bu pasajda Allah (cc) 2. ayette "... Allah, kâfirleri rezil rüsvay edecek olandır." buyurur. 5. ayette "Haram aylar çıktığında, müşrikleri bulduğunuz ... " demiş, 8. ayette "... Onların çoğu fasıktır." 19. ayette "... Allah, zalimler topluluğunu hidayet etmez." buyurmuştur.

Kâfir, müşrik, fasık ve zalim... Muhatap kitle tek olmasına rağmen Allah (cc) onları dört ayrı sıfatla anmıştır. Biri çıkıp, "Biz Allah'a şirk koşanların hepsine müşrik/kâfir diyemeyiz, Allah (cc) onları aynı yerde dört ayrı sıfatla anıyor." diyecek olsa buna Faruk Hoca'nın vereceği cevap ne ise, kendi iddiasının cevabı da odur.

Benzer bir kullanım Ehl-i Kitap için, Bakara Suresi'nin 92-99. ayetlerinde de görülecektir:

"Andolsun ki Musa size apaçık delillerle geldi. Sonra sizler

onun ardından buzağıyı (ilah) edindiniz. İşte sizler böyle zalimlersiniz."[27]

"Andolsun ki sana apaçık ayetler indirdik. (O ayetleri) fasıklardan başkası inkâr etmez."[28]

Ehl-i Kitab'a buzağıyı ilah edinmeleri nedeniyle "zalimler" denmiş, Cibril'le ilgili ahkâmı inkâr etmeleri sebebiyle de "fasıklar" denmiştir.

Şunu da belirtmekte fayda vardır:

Yazıya konu olan bu üç ayetle alakalı olarak tarih boyunca çok ciddi tartışmalar yaşanmıştır. İlgililerin malumu olan bu tartışmalar, zamanla bir yorumlama faaliyetine dönüşmüştür. Ayet hakkında onca fikir serdedilmesine rağmen hükmetme imkânı olup da hükmetmeyenler kâfir, bu imkâna sahip olmayanların fasık (veya başka bir şey) olduğuna dair görüşü biz ilk defa duyuyoruz. Faruk Hoca bu tafsilatı geçmiş ulemaya mı dayandırıyor yoksa ayetle ilgili şahsi görüşünü mü zikrediyor?

Şayet bu, Hoca'nın şahsi içtihadıysa bunu hangi usullere dayandırarak yapmıştır? Ayetlerin hükmünü tahsis veya takyid eden bir nassa mı ulaşmıştır? Kâfir, zalim ve fasık kavramını açıklarken Kur'an ıstılahının dışına çıkmasının nedeni nedir? Bizim bilmediğimiz bir bilgiye mi sahiptir Hoca?

Şayet Hoca bu görüşlerini geçmiş ulemadan birilerine dayandırıyorsa, onca görüş arasından bu görüşü seçmesinin sebepleri nelerdir?

27. 2/Bakara, 92
28. 2/Bakara, 99

Faruk Hoca'nın belirlediği bu tafsilat; mevcut yöneticilerin İslam dinine taban tabana zıt farklı uygulamaları için de geçerli midir? Örneğin şöyle düşünebilir miyiz: "Tevhidi tam yaşayıp dini Allah'a halis kılarak O'na kulluk edene dek, en iyi puta tapmayı aramalı, içinde en az şirk olan törenlere katılmalılardır."

Ya da "İslam birliği kuruluncaya dek en az haçlı olan orduda bulunmalı, en az bomba atıp en az Müslüman öldüren uçaklarla koalisyonlara katılmalılardır."

Ya da "İslam'a en uygun sistem kurulana dek Allah'ın diniyle en az dalga geçen, içinde en az küfür cümleleri olan, insanları modern hayata en az özendiren film ve dizilere müsaade etmelilerdir."

Ya da "İffetli bir toplum oluncaya dek, Sağlık Bakanlığı iffete en yakın olan kadınlara fuhuş ruhsatı vermelidir."

Ya da "İslam'ın ekonomisi kuruluncaya kadar, Allah'a (cc) karşı en az harp ilan edilecek bankalarla iş görmelidir."

Bu temenniler böylece uzayıp gider. Mevcut sistemlerde yöneticilik yapanların kaçınmasının mümkün olmadığı bu tip durumlarda da aynı kaide veya tafsilat geçerli midir?

Makalenin ana konusu olan, Mâide Suresi'ndeki 44, 45 ve 47. ayetler dışında bir soru yöneltmek istiyoruz Faruk Hoca'ya. 29 Kasım tarihli makalenizin girişinde bir önceki yazınıza atıf yaparak "kolay tekfircilikten söz ediyorduk" diyorsunuz. Son zamanlarda gerek yazdığınız gazetede, gerek size yakın çizgide olan yazarlardan "Falancaların İslam'la hiçbir alakası yoktur." tarzında sözler işitiyoruz. Acaba bunlar da "kolay tekfircilik" kapsamında mıdır?

Yahut buna sinsi/gizli tekfircilik mi demeliyiz? Tekfirci kardeşlerinize nasihatte bulunduğunuz gibi bu "kardeşlerinize" de nasihat etmeyi düşünüyor musunuz?

Ya da faaliyetleri ayakta alkışlanan bir cemaatin, iktidarla arası bozulduktan sonra aynı faaliyetleri ve yıllardır var olan inançları yeni keşfedilmiş gibi, tekfir lafzı kullanılmadan tekfirin en âlâsıyla tekfir edilmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

4 Aralık tarihinde Faruk Hoca, Yeni Şafak gazetesindeki köşesinde "Tekfir Bedavet ve Haricilik belirtisidir" başlıklı bir yazıyla tekfir konusuna devam etti.

Önce Faruk Hoca'nın makalesini okuyalım:

"**Tekfir Bedavet ve Haricilik belirtisidir**

Şu tespit önemlidir: Din konusunda insanların bilgileri arttıkça müsamaha daireleri genişler. Böylece hayatın da dinin de kendi gördüklerinden ve bildiklerinden ibaret olmadığını anlarlar. Başka türlü de düşünülebileceğini görür, hemen suçlama moduna girmezler. Sadece bu kadar da değil, aslında suçladıkları, tekfir ettikleri insanlarla bire bir, yüz yüze görüşüp konuşsalar gıyaplarında asıp kestikleri gibi peşin hükümlü olamazlar, hayâ ve vicdan devreye girer ve karşısındakine daha toleranslı davranmak zorunda kalırlar. Çünkü karşısındaki, artık hayalindeki düşman değildir. Küfür/inkâr Allah'ın egemenliğini kabul etmemektir, en büyük suçtur. Birisini tekfir etme, yani ona kâfir deme, Allah'ın egemenliğini kabul etmiyor, o halde O'nun mülkünde yaşama hakkı yoktur demektir. Bu da çok büyük bir suçlamadır. Eğer

kişi bu suçlamada isabet etmemişse kendisi bu kadar büyük bir suç işlemiş demektir. Onun için Hz. Peygamber (sa): "**Kim kardeşine 'kâfir' derse ikisinden biri öyledir. Dediği doğru ise doğrudur, değilse küfür kendisine döner.**" [29] Ama Nevevî bu hadisi şerifi açıklamakta zorlanır. Çünkü evet, birine kâfir demek büyük günahtır, ama büyük günah insanı dinden çıkarmaz, öyleyse bunu söyleyen isabet etmediğinde kendisi nasıl kâfir olur? O halde şöyle demeliyiz: Tekfircinin hükmü budur ama böyle söyleyen birisine de sen kâfir oldun diyemeyiz. Belki bu sözü ve fiili küfürdür diyebiliriz. **İslam'ın en net yaşandığı Selef asrında tekfir hastalığı yoktur**. Onlar insanları küfre değil imana nispet etmeye çabalamışlardır. Cemel Vakasında ve Sıffîn Savaşında her iki tarafta da sahabe, hatta Aşere-i Mübeşşere'den (Cennetle müjdelenenlerden) insanlar vardır. Ama taraflardan hiçbiri diğerini tekfir etmemiştir. Tekfir hastalığı Haricilerle birlikte başlamıştır. Onlar Hz. Ali ve taraftarlarına, '**siz bir hakem kabul etmekle Allah'ın indirdiğinden başkasıyla hüküm vermeyi kabul etmiş oldunuz. Böyle olanlar kâfirlerin ta kendileridir**' dediler ve ayrıldılar. Bu elbette sığ bir düşüncenin, ayeti anlamamanın ve Bedavetin sonucudur. '**Bedavet', yani Bedevilik/A'rabîlik ruhu ve kabalığı taşıma**. Allah buyurur ki, '**A'râbiler küfür ve nifakta çok şiddetli ve Allah'ın elçisine indirdiğinin sınırlarını anlamamaya en layık insanlardır**' [30]. Bu ayet son gelen ayetlerdendir ve bu işin sürüp gideceğine işaret eder. **Selef, Sahabe ve Tabiîn asrıdır**, biz onlara henüz bozulmamış sağlam akidelerinden ötürü '**Selef-i Salihîn**' deriz. Şimdilerde

29. Müslim, 60
30. 9/Tevbe, 97

birileri kendilerini ismen onlara nispet ederken onların karşısındaki A'rabîler gibi davranmaları çok düşündürücü değil mi? Ehli Sünnet âlimlerinin kendileri gibi düşünmeyen Mutezile'yi ve Şia'yı/Rafizîleri tekfir etmekten kaçınmaları bizim için ölçüdür. Oysa Rafizîler Sahabe'nin bile kahir ekseriyetini tekfir ederler. Yukarıdaki hadisi şerif açısından bakıldığında bu da çok düşündürücüdür. **Ebu Hanife, oğlu Hammâd'ı** kelam konularında tartışmaktan men edermiş. Oğlu kendisine, siz de aynı tartışmaları yapıyorsunuz da bize neden yasaklıyorsunuz? dediğinde, Ebu Hanife'nin cevabı anlamlıdır: '**Biz tartışırken karşımızdakini suçlamaktan o kadar korkuyoruz ki, sanki başımızda kuş var da uçacakmış gibi davranıyoruz. Ama bakıyorum siz tartıştığınız insana galip gelip onu hatalı göstermeye çalışıyorsunuz'**. İmam Şafiî de buna benzer muhteşem bir söz söyler: '**Her ne zaman birisiyle tartışmış isem hep onun haklı çıkmasını temenni etmişimdir**. İki sebepten dolayı; biri, ben değil de o haklı çıkarsa demek ki ben yeni bir hakikat öğrenmiş olacağım. İkincisi, ben haklı çıkma gururuna kapılmamış olacağım diye'. Bize Kuranı Kerim'in gösterdiği yol, bilmiyorsak ilmiyle âmil olan âlimlere sormaktır. Âlimler tekfir etmekten kaçınıyorlarsa, demek ki, tekfir edenler ilimle değil, hırsla, Bedavetle, ideolojik davranmakla böyle yapıyorlar demektir. Meğerki birisi küfrünü açıkça/bevahen ilan etmiş olmasın. Ona da, ille de sen müminsin diyecek halimiz yok elbet."[31]

❁ ❁ ❁

Öncelikle başlıktan başlayalım:

31. http://www.yenisafak.com/yazarlar/farukbeser/tekfir-bedavet-ve-haricilik-belirtisidir-2023393

Başlık olarak seçilen "Tekfir Bedavet ve Haricilik belirtisidir" ifadesi isabetli değildir. Çünkü bu başlık her tekfirin bu kapsamda olduğuna işaret eder. Bu anlayış ise vahyin kat'i delaletiyle yanlıştır.

Tekfir iki kısma ayrılır:

Birincisi; Allah'ın ve Resûl'ünün (sav) "kâfir" dediklerine "kâfir" demek ve onları tekfir etmektir ki; bu, insanın Müslim olması için şarttır.

İkincisi kısım ise Allah'ın ve Resûl'ünün tekfir etmediği, büyük günah işleyen, yaptığı küfrün -ikrah halinde olmak gibi- şer'i bir mazereti olanları tekfir etmektir ki; aşırılık ve Haricilik olan budur. Başlık, "Haksız tekfir ... " ya da "Nas temelli olmayan tekfir ... " şeklinde olsaydı şeriata, akla ve vakıaya daha uygun olurdu.

Nassa dayalı ve İslam'ın emrettiği tekfirin önemine değinelim önce:

Allah ve Resûlü'nün Tekfir Ettiklerini Tekfir Etmek

Kelime-i Tevhid ve Tekfir

İnsanlar İslam olmak istediklerinde Kelime-i Tevhid'i nutkederek İslam'a girerler. Kelime-i Tevhid ise nefiy ve isbat olmak üzere iki rükünden oluşur. Önce "la" diyerek bazı şeyleri nefyeder, reddeder; sonra "illallah" diyerek ispatta bulunuruz. Kelime-i Tevhid aslında mücmel bir ifadedir. Tüm resûller ortak bir mesaj olarak kavimlerini ona davet etmiş, söz ve yaşantılarıyla bu kelimeden ne kastettiklerini insanlara göstermiştir. Onların tevhid daveti başından sonuna bu kelimenin tefsiridir.

Resûllerin tevhid daveti için Allah (cc) **şöyle buyurmaktadır:**

"Senden önce gönderdiğimiz her resûle: 'Şüphesiz ki benden başka (ibadeti hak eden) hiçbir ilah yoktur. O hâlde yalnızca bana kulluk/ibadet edin.' diye vahyetmişizdir." [32]

Başka bir yerde Allah (cc)**, resûllerin daveti için şöyle demektedir:**

"Andolsun ki biz her ümmet arasında: 'Allah'a ibadet/kulluk edin ve tağuttan kaçının.' (diye tebliğ etmesi için) resûl göndermişizdir. Allah içlerinden kimisine hidayet bahşetti, kimisine ise sapıklık hak oldu. Yeryüzünde gezip dolaşın ve yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın." [33]

Demek ki "Lailaheillallah" **demek,** "Allah'a ibadet edin ve tağutlardan kaçının." **demektir. Bir başka ayette ise Allah** (cc) **yapışılması gereken sağlam kulpu, yani Kelime-i Tevhid'i şöyle açıklar:**

"Dinde zorlama yoktur. Rüşd/Hak, batıldan (kesin bir biçimde) ayrılmıştır. Her kim (reddetmek, tekfir etmek, teberrî etmek suretiyle) tağutu inkâr eder ve Allah'a iman ederse kopması olmayan sapasağlam kulp (olan Kelime-i Tevhid'e) tutunmuş (ve İslam dinine girmiş) olur. Allah (işiten ve dualara icabet eden) Semi', (her şeyi bilen) Alîm'dir." [34]

Burada ise tağuttan kaçınmakla beraber inkâr ve reddin gerekli olduğunu görüyoruz.

Yine şu ayetler düşünmeye değerdir:

32. 21/Enbiya, 25
33. 16/Nahl, 36
34. 2/Bakara, 256

"(Hatırlayın!) Hani İbrahim babasına ve kavmine: 'Şüphesiz ki ben, sizin ibadet ettiklerinizden berîyim/uzağım.' demişti. 'Beni yaratan (Allah) hariç. Şüphesiz ki O, beni (doğruya) hidayet edecektir.' (Bu sözleri) insanlar ona dönerler diye onun ardından kalıcı bir kelime kıldı." [35]

İbni Abbas'ın (ra) belirttiği gibi, İbrahim'in (as) bu sözleri, kendisinden sonra "kalıcı bir kelime" yani Kelime-i Tevhid olarak devam etmiştir.

Buna binaen Allah'ın dışında ibadet edilen ilahlardan teberrî etmek de bu kelimenin kapsamındadır. Bu ayetlere binaen şu soruyu soralım:

Bir muvahhid, putperestlerle beraber puta tapınma ayinlerine katılan, milyonlarca insanı demokrasi ve laiklik gibi İslam dışı dinlere davet eden kâfirleri dost edindiğini ilan eden ve fiilî olarak onların safında Ehl-i İslam'a savaş açan bir tağutu tekfir ettiğinde, yani onun tuğyanını reddedip ondan kaçındığında, Haricilik ve bedavet belirtisi mi göstermiş oluyor? Ya da bu sayılanları Hocamız, tuğyan kapsamında değerlendirmiyor mu? Demek ki tağutlaşmış varlıkların tekfiri Kelime-i Tevhid'in hakkındandır, Haricilik ve bedavet belirtisi değildir.

Şirkten Teberrî Etmek İçin Tekfir

Kendilerini İslam'a nispet edenler arasında tartışmasız kabul edilen hususlardan biri de "İslam'a girebilmek için, şirkten tevbe edip ondan teberrî etmenin" şart oluşudur:

"Şayet (şirkten) tevbe eder, namazı kılar, zekâtı da verirlerse dinde kardeşlerinizdirler… " [36]

35. 43/Zuhruf, 26-28
36. 9/Tevbe, 11

Öyleyse kişi ne yaptığında şirkten teberrî etmiş olur?

Bir sahabi, Allah Resûlü'nden kendisine bir amel öğretmesini talep etti. Allah Resûlü (sav) şöyle buyurdu:

"Yatağa girdiğinde Kâfirun Suresi'ni oku, onun üzerine uyu. **O, şirkten beraattir.**" [37]

Oysa bu surenin içindeki tek kelimede "şirk" ya da "müşrik" lafzı geçmemektedir. Kâfirun Suresi'nde;

- Allah'a şirk koşanların tekfir edilmesi,
- Onların ibadet ettikleri ilaha ibadet edilmeyeceği,
- Onların tapındıklarını zannettikleri mabud ile müminlerin mabudlarının aynı olmadığı ve
- Onların dinlerinin Müslimlerin dinlerinden ayrı olduğu vurgusu vardır.

Bizim konumuzu ilgilendiren kısım ise surenin girişidir. Demek ki müşrik olanların tekfir edilmesi hususu şirkten teberrî etmek için şarttır. Ve unutmamak gerekir ki; bu ayetlere muhatap olanlar Allah'ın (cc) varlığına, O'nun yarattığına ve rızık verdiğine, putlar da dâhil tüm varlığın mülkünü elinde bulundurduğuna iman eden ve İbrahim Peygamber'in (as) ümmeti olduğuna inanan insanlardı.

Buradan yola çıkarak, kendilerini Muhammed'in (sav) ümmetine nispet eden; Allah'a (cc) ve O'nun sıfatlarına inanan, bununla birlikte Allah'a şirk koşan bir şahsı tekfir edenler Haricilik ve bedavet belirtisi mi göstermiş olur? İlerleyen satırlarda görüleceği gibi kendilerini Muhammed'e (sav) nispet edenler arasında, kendilerini İbrahim'e (as) nispet eden

37. Ebu Davud, 5055; Tirmizi, 3403

şirk ehlinden daha fazla mesafe kat ederek şirk işleyenler vardır. En basitinden bu ülkenin belli bölgelerinde, en küçük bir öfke hâlinde Allah'a hakaret eden, kutsala söven ve bunu "lan" demek gibi basite indirgeyenler mevcuttur.

Tekfir Şer'i Bir Hükümdür

Allah'ın şeriatından herhangi bir hükmü inkâr etmek; nassı yalanlamak ve tekzip olduğu için küfürdür. Uzak beldelerde yaşayan veya İslam'a henüz girdiği için şer'i bir hükmü kabul etmeyene nas hatırlatılıp gösterilir, inkârında ısrar ederse küfrüne hükmedilir.

Namazın farziyeti, içkinin haramlığı vb. farz ve haram gibi isimleri veren Allah (cc), aynı zamanda bazı insanlara da kâfir ve müşrik ismini vermiştir. Allah'ın (cc) "farz" dediğine farz demeyenlerin durumu ne ise, Allah'ın "kâfir" ve "müşrik" ismini verdiği kimseler hakkında böyle düşünmeyenlerin durumu da odur.

❁ ❁ ❁

Faruk Hoca'nın başlığı şöyle de olabilirdi: "Tekfirsizlik; Tağuttan ve Şirkten Teberrî Etmeme ve Şer'i Nasları Yalanlamadır" Bu tarz genellemeler yapmak yerine daha dikkatli lafızlar seçilmesi elzemdir. Buna "şer'i tekfir", "şer'i olmayan tekfir" ya da "Haklı ve haklı olmayan tekfir" diyebiliriz. Mutlak olarak tekfiri yermek, sahibini Haricilikle yaftalamak; Kelime-i Tevhid'in hukukunu, İbrahim'in (as) milletine ittibayı ve şer'i nasları tasdik etme hukukunu ihlal etmek ve insanları bu hakikatlerden alıkoymaktır.

Haksız tekfir ise; İslam'ın kesin bir dille yasakladığı haddi aşmak, küfür ve şirk üzere olmadığı hâlde insanları tekfir

etmektir. Haricilerin büyük günah sahiplerini tekfir etmeleri bu duruma örnektir. Allah (cc) büyük günah sahibini, imanı nakıs, mertebesi düşük bir Müslim kabul ediyorken; onlar, Allah'ın hükmüne razı olmayıp, bu sınıfın da kâfir olması gerektiğini iddia edenlerdir. Bu sebeple aşırı tekfir onlarla özdeşleştirilmiştir. Şayet kasıt, bu sınıfa giren tekfirse buna aklı başındaki her Müslim karşıdır. Fakat kasıt, Allah'a şirk koşanların tekfiriyse bu da tersten Hariciliktir. Harici, Allah'ın günahkâr olanlara verdiği hükmü aşırı tabiatına kabul ettirememiş ve ona "kâfir" demiştir. Tersten harici ise, Allah'ın şirk koşanlara verdiği hükmü gevşek tabiatına kabul ettirememiş ve onları da "günahkâr" kabul etmiştir.

Bu zaviyeden bakılınca iki tutum da yanlış ve hatalıdır. İkisinde de şahsi tabiat, Allah'ın (cc) ahkâmının önüne geçirilmiştir.

Yukarıda kaydettiklerimize şöyle bir itiraz getirilebilir: "Bu söyledikleriniz doğrudur. Ancak bu naslar; resûllerin davetine karşı çıkmış, putperset ve inkârcı kâfirlerin tekfiri için geçerlidir. Siz bu nasları alıyor; Allah Resûlü'ne inanan, kendisini İslam ümmetinden gören insanlara uyguluyorsunuz."

Bu itiraza şöyle cevap veririz:

Allah Resûlü (sav), ümmetinin başlangıç günlerine döneceğini, insanların tevhidden yüz çevirip şirke döneceğini, Yahudi ve Hristiyanların bozulma sürecini adım adım takip edeceklerini sarih naslarla haber vermiştir. Yani yukarıda zikrettiğimiz naslara bu ümmete müntesip insanların da muhatap olacağı ve insanların -çok azı hariç- bu ümmete

müntesip olmakla beraber putperestlik de dâhil, naslara muhatap toplumların cürümlerini işleyeceği bildirilmiştir:

"Benim ümmetimden kabileler putlara tapmadıkça ve müşriklere katılmadıkça kıyamet kopmaz." [38]

"Devs Kabilesi'nin kadınlarının kalçaları Zu'l Halasa putunun etrafında dönmedikçe kıyamet kopmaz." [39]

"Lat ve Uzza'ya tapılmadıkça kıyamet kopmaz." [40]

"Sizden önceki milletlerin yoluna karış karış, zira' zira' tabi olacaksınız. Onlar kelerin deliğine girse siz de gireceksiniz." [41]

Aynı hadis başka bir lafızda şöyle gelir:

"Onlardan biri anasıyla nikahlansa siz de nikahlanacaksınız." [42]

Cabir (ra) **insanların ihtilafı ve dinden döndüklerini görünce ağlamış ve şöyle demiştir:**

"Ben Allah Resûlü'nü (sav), 'İnsanlar fevc fevc bu dine girdikleri gibi fevc fevc de geri çıkacaklar.' derken işittim." [43]

"İslam garip başladı ve garipliğine geri dönecektir. Müjdeler olsun o gariplere!" [44]

Hiç kimse bu ümmete karşı Allah Resûlü'nden (sav) **daha merhametli olamayacağı gibi, onların akıbetini ondan daha fazla dert edinen bir konumda da olamaz. Onun** (sav)**, ümmetinin selameti için sabahlara kadar ağladığı, onlar**

38. Tirmizi, 2219
39. Buhari, 7116
40. Müslim, 2907
41. Buhari, 3456; Müslim, 2669
42. Hakim, 444
43. Hakim, 8518
44. Müslim, 145

için Rabbine niyazda bulunduğu malumdur. Bu şefkati, onu hakikatten alıkoymamış ve kendisinden önceki milletlerin başına gelenlerin bu ümmetin de başına geleceğini haber vermiştir.

Allah Resûlü'nün (sav) haber verdiği bu durumların, ümmetindeki bazı gruplarda tezahür ettiğini gören ve buna binaen o gruplara "kâfir" ismini verenler bedevilik ve Haricilik mi yapmış olur?

Allah Resûlü (sav) ümmetinin birlik ve beraberliğini o kadar fazla istemesine rağmen neden bu durumları haber verdi? Sadece konuşmak için mi? Ya da Faruk Hoca'nın ifadesiyle "ilmiyle amil olan âlimler" neden bu rivayetleri kitaplarına aldılar? Sadece rivayet olsun diye mi?

Allah Resûlü'nün (sav) tüm haberleri, içinde teşvik ve sakındırma barındırır. Hayrı haber vermesi, onu aramaya ve bulup amel etmeye teşvik etmektir; şerden haber vermesi ise ondan sakınmaya ve uzak durmaya irşad etmektir.

Allah Resûlü'nün (sav) haber verdiği bu durumlar sadece bu ümmete has değildir. Bu, Allah'ın (cc) insanlar hakkındaki değişmez sünnetlerindendir. İnsanların çoğu iman etmemiş, küfür ve dalaleti tercih etmiştir. İmanı kabul edenlerin çoğuysa, bu ahit üzere sebat etmemiş; dininden dönmüş ya da dine müntesip olmakla beraber onu bozmuş, tahrif etmiş ve resûllerin yıkmakla görevlendirildiği batılı, hak adına ikame etmiştir.

"Şayet yeryüzündeki çoğunluğa uyarsan, seni Allah'ın yo-

lundan saptırırlar. Onlar, sadece zanna uyarlar ve yalnızca tahminle iş yaparlar." [45]

"Andolsun ki, cinlerin ve insanların birçoğunu cehennem için yaratmışızdır. Onların kalpleri vardır, onunla anlamazlar; gözleri vardır, onunla görmezler; kulakları vardır, onunla işitmezler. Bunlar, hayvanlar gibidir hatta daha sapkındırlar. Bunlar gafillerin ta kendileridir." [46]

"Onların birçoğu Allah'a şirk koşmadan iman etmezler." [47]

"De ki: 'Yeryüzünde gezip dolaşın da bakın (bakalım), öncekilerin akıbeti nasıl olmuş? Onların çoğu müşriklerdi.' " [48]

"Gerçek şu ki; onlar babalarını sapıklar olarak buldular. Kendileri de, onların izleri peşinde koşuşturmaktadırlar. Andolsun ki onlardan önce, evvelkilerin çoğu da sapmıştı." [49]

İslam olduktan sonra bu yolda sebat edemeyenlere dair Rabbimiz şöyle buyurur:

"Onların çoğunda söze bağlılık (ahlakı) görmedik. Ama onların çoğunun gerçekten fasıklar olduğunu gördük." [50]

"(Hatırlayın!) Hani biz İsrailoğullarından: 'Yalnızca Allah'a ibadet edin, anne babaya, yakın akrabaya, yetimlere ve miskinlere/ihtiyaç sahibi yoksullara iyilik yapın. İnsanlara güzel söz söyleyin. Namazı dosdoğru kılın, zekâtı verin.' diye söz almıştık. Sonra pek azınız hariç (büyük çoğunluğu-

---

45. 6/En'âm, 116
46. 7/A'râf, 179
47. 12/Yûsuf, 106
48. 30/Rûm, 42
49. 37/Saffât, 69-71
50. 7/A'râf, 102

nuz) sözünüzden döndünüz ve hâlâ yüz çevirmeye devam etmektesiniz." [51]

"Bunlar, Allah'ın kendilerine nimet verdiği Âdem'in zürriyetinden peygamberler, Nuh'la beraber (gemide) taşıdıklarımız, İbrahim ve İsrail'in soyundan olanlar ve seçip hidayet ettiklerimizdir. Onlara, Er-Rahmân'ın ayetleri okunduğunda, ağlayarak secdeye kapanırlardı. Onlardan sonra bir topluluk geldi, namazı zayi/ihmal edip şehvetlere uydular. Onlar 'ğayy' (özel bir azap çeşidi) ile karşılaşacaklardır." [52]

Sonradan gelip de kendilerini Nebi'ye (sav) **nispet eden, fakat hakikatte onun gönderiliş gayesine muhalefet edenlere karşı nasıl davranmalı? Bu soruya Allah Resûlü** (sav) **şöyle cevap veriyor:**

"Allah hangi kavme bir peygamber göndermişse, mutlaka onun sünnetini alan ve onun yoluna uyan ashabı ve havarileri vardır. Onlardan sonra bir kavim gelir, yapmadıklarını söyler, emrolunmadıklarını yaparlar. Kim bunlarla eliyle cihad/mücadele ederse mümindir. Kim diliyle mücadele ederse mümindir. Kim kalbiyle mücadele ederse mümindir. Bunun arkasında hardal tanesi kadar iman yoktur." [53]

Faruk Hoca diyor ki: " '**Kim kardeşine 'kâfir' derse ikisinden biri öyledir. Dediği doğru ise doğrudur, değilse küfür kendisine döner.'** [54] Ama Nevevî bu hadisi şerifi açıklamakta zorlanır. Çünkü evet, birine kâfir demek büyük günahtır, ama büyük günah insanı dinden çıkarmaz, öyleyse

51. 2/Bakara, 83
52. 19/Meryem, 58-59
53. Müslim, 50
54. Müslim, 60

bunu söyleyen isabet etmediğinde kendisi nasıl kâfir olur? O halde şöyle demeliyiz: Tekfircinin hükmü budur ama böyle söyleyen birisine de sen kâfir oldun diyemeyiz. Belki bu sözü ve fiili küfürdür diyebiliriz."

Ne İmam Nevevi (rh) ne de başka bir âlim bu hadisi açıklamakta zorlanmıştır. Çünkü ortada zorlanmayı gerektiren bir durum söz konusu değildir. Burada yapılan, aynı konuda varid olmuş ve zahirleri birbirine zıt olan nasların birbirine uyuşturulması, teknik ifadeyle "tearud ve tercih" sisteminin işletilmesidir.

Bu hadisin sahibi Allah Resûlü'dür. Allah Resûlü'nün (sav) farklı uygulamaları; bu nasla, zahirinin kastedilmediğini göstermiştir:

Hatıb bin Ebi Beltea (ra) müşriklere mektup yazıp, Allah Resûlü'nün (sav) bir orduyla onların üzerine geleceğini haber vermişti. Allah (cc) bu durumu Resûl'üne bildirince mektup bulundu. Ömer (ra), "Ey Allah'ın Resûlü, Hatıb irtidat etmiştir!" diyerek onu öldürmek için izin istedi. Allah Resûlü (sav), onun Bedir ashabından olduğunu, Allah'ın (cc) Bedir ashabına, "Dilediğinizi yapın. Sizleri bağışladım." dediğini söyleyerek, Ömer'e engel oldu.[55]

Allah Resûlü (sav) kâfir olmadığı hâlde onu haksız yere tekfir eden Ömer'i (ra), "Kardeşin kâfir olmadığı için küfür sana döndü." diyerek tekfir etmedi.

İfk Hadisesi'nde yaşanan bir tartışmadan dolayı Useyd

55. Buhari, 3007; Müslim, 2494

bin Hudayr (ra) Ensar'dan Sa'd bin Ubade'ye, "Sen münafıksın, münafıkları savunuyorsun!" demişti. [56]

Allah Resûlü (sav) bu yanlış tutumundan dolayı malum hadisi, Useyd bin Hudayr'a tatbik edip onu tekfir etmedi.

Allah Resûlü'nün bu ve benzeri uygulamaları nedeniyle İslam âlimleri yukarıda kaydedilen hadisi zahiri anlamıyla kabul etmemiş, haksız tekfiri büyük günah kabul etmiş ve küfür ameli saymamıştır.

Bununla birlikte birine İslam'ından dolayı kâfir diyenleri ise bu günahı helal saymaya yorarak zahiri manaya uygun olarak ele almışlardır.

"Ama Nevevî bu hadisi açıklamakta zorlanmıştır." ifadesi muğlak olup, Faruk Hoca'nın tam olarak neyi kastettiğini açıklamaya yetmese de, zahirinden anlaşılan mananın yanlışlığına dikkat çektik. Esasen sorunun temelinde, yazıların tamamına hâkim olan üslup sorunu vardır. Faruk Hoca, on dört asırdır ümmeti meşgul eden, bir yönüyle akidenin konusu olan bir meseleyi "çay sohbeti" edasıyla kaleme almıştır. Belli bir kesimin hedef alındığı, cahillik ve bedevilikle suçlandığı ve cevap verileceği muhtemel yazılarda daha dikkatli olunması gerektiği aşikârdır.

Faruk Hoca'nın bir başka iddiası ise şudur:

"İslam'ın en net yaşandığı Selef asrında tekfir hastalığı yoktur. Onlar insanları küfre değil imana nispet etmeye çabalamışlardır. Cemel Vakasında ve Sıffîn Savaşında her iki tarafta da sahabe, hatta Aşere-i Mübeşşere'den (Cennetle müjdelenenlerden) insanlar vardır. Ama taraflardan hiçbiri

56. Buhari, 2661; Müslim, 2770

diğerini tekfir etmemiştir. Tekfir hastalığı Haricilerle birlikte başlamıştır."

Faruk Hoca bilmediğinden midir yoksa bilip de bilgiye yoğunlaşmadığından, fehmedemeyişinden midir bilemiyoruz; ama yazısında tarihi hakikatlere taban tabana zıt genellemeler yapmaya devam etmektedir. Sahabe Dönemi'nde tekfir vardır; tekfir, Haricilikle başlamamıştır. Sahabe Dönemi'nde, büyük günah işleyen fasıkları tekfir etmek yoktur. Akide esaslarına muhalefet eden, nassı inkâr eden, haramı helal sayan ve dinde zorunlu bilineni reddedenleri ise tekfir etmişlerdir.

Ebu Bekir (ra) Dönemi'nde yalancı peygamberleri ikrar edenleri tekfir etmediler mi? Bu insanlar İslam'ı inkâr edip yeni bir din çıkarmamışlardı. Lailaheillallah demeye, Muhammed'i (sav) peygamber kabul etmeye, İslam dinine intisaba devam ettiler. Yalnızca kendi kavimlerinden birine vahiy geldiğini iddia ettiler. Öyle ki Museyleme bu iddiasına yalancı şahit de bulmuştu. Sözde Allah Resûlü (sav) kendisinden sonra Museyleme'ye vahiy geleceğini bildirmişti. Sahabe icmayla bunları tekfir etti ve bunlara karşı savaştı.

Basra'da kaderi inkâr edenler türedi. Onlar "Her şey aniden olur." diyerek Allah'ın ilmini inkâr ettiler. Bugün modernist ilahiyatçılarda mebzul miktarda bulunduğu gibi... Bu durumu Yahya bin Ma'mer ve tabiinden bir arkadaşı İbni Ömer'e haber verdi. Basra'da Kur'ân okuyan, ilimle iştigal eden bir grubun böyle inandığını söylüyorlardı. Abdullah bin Ömer (ra) şöyle dedi: "Onlarla karşılaşırsan benim onlardan, onların da benden berî olduğunu haber

ver. Allah'a yemin olsun ki, onlardan biri Uhud Dağı kadar altın verse, sonra kadere inanmasa onun bu infakı kabul olunmaz." Sonra da meşhur Cibril hadisini rivayet etti. [57]

Allah (cc) içkiyi haram kıldığında bir sahabi "İçki haram kılınmadan ölenlerin durumu ne olacak?" diye sordu. Bunun üzerine Allah (cc) şu ayeti indirdi:

"(Şayet içki yasaklanmadan önce onu içmiş ve vefat ettiği için aranızda bulunmayanların durumunu merak ediyorsanız) iman edip salih amel işleyenler için sakınıp iman ettikleri ve salih amel işledikleri, sonra sakınıp iman ettikleri, sonra sakınıp iyilik yaptıkları takdirde (haram kılınmadan önce) tattıkları (içkiden) dolayı bir günah yoktur. Allah, muhsinleri/kulluğunu en güzel şekilde yapmaya çalışanları sever." [58]

Bir rivayete göre Bedir ashabından Kudame bin Maz'un, başka bir rivayete göre Şam ehlinden bir grup insan bu ayeti tevil ettiler. İman eden ve salih amel işleyenlerin içki içmesinde bir beis yoktur, dediler. Ali ve Ömer (r.anhuma), bu kimselerin tevbeye çağrılıp yanlış tevillerinin düzeltilmesine, aksi hâlde öldürülmelerine icma etti. [59]

Ali (ra) hilafete geldiğinde bir grup aşırıya kaçıp, onun ilah olduğunu iddia etti. (Günümüzde de Rafizî Şia'nın ağıt ve mersiyelerinde bu lafızlar çokça bulunuyor.) Onu (ra) uluhiyet sıfatlarıyla anmaya başladılar. Ali (ra) bir çukur kazdırıp ateş yaktırdı ve bu insanları o ateşte yaktı. Hatta Abdullah bin Abbas'ın (ra), "Ateşle insanlara azap etmeyiniz." hadisini nakletmesinin nedeni de bu hadisedir. "Ben olsam

57. Müslim, 8
58. 5/Mâide, 93
59. Kurtubi Tefsiri ilgili ayet, 6/298

onları öldürür, yakmazdım. Çünkü Allah Resûlü'nün şöyle dediğini işittim ... " demiş ve hadisi rivayet etmiştir.[60]

Demek ki Sahabe Dönemi'nde tekfir varmış. Şayet tabiin ve sonraki dönemden örnekler vermeye başlarsak yazımız makale formatından çıkarak kitap formatına dönüşür. Faruk Hoca, Cemel ve Sıffin Vakalarında sahabenin tekfirden kaçındığını söylüyor. El-hak, doğrudur. Zira İslam toplumunun kendi arasında savaşması, adam öldürmek, fitne çıkarmak ... bir küfür ameli değil, günahtır. Sahabe, günah olan bir amelle niye birbirini tekfir etsin ki? Ancak yukarıda okuduğumuz örneklerde de görüleceği gibi küfür itikadı/ameli söz konusu olduğunda tekfirden kaçınmamış, Allah'ın (cc) küfür işleyenlere verdiği ismi vermişlerdir.

Asıl sorumuz şudur: Bugünün muvahhidleri; insanları adam öldürdükleri, hırsızlık yaptıkları, fitne çıkardıkları ... için mi tekfir etmektedir? Faruk Hoca'nın toplumu, Cemel ve Sıffin ashabının sorunlarını mı yaşamaktadır?

Faruk Hoca, ülkenin %25'inin; İslam'a savaş açmış, dinin emirlerini yasaklamayı marifet bilen, İslami bir sistemi kaldırıp gayri İslami bir nizam kurmakla övünen bir partiye destek verdiğini bilmiyor mu? Bu ülkenin yüzde %10'unun; "Muhammed bu sıfatlarla peygamberse ben de Kürtlerin peygamberiyim!" diyen, "Benim anam tanrıçadır." diyen bir müşriğin/tağutun partisine destek verdiğini bilmiyor mu?

Bu ülkenin okullarında çocuklara "Karanlığa güneşsin, bir sönmeyen ateşsin, sen ilahlara eşsin, benim sevgili

60. Buhari, 6922

Atam!"[61] diye şiir ezberletildiğini? Hâlâ fiilî ve kevni hadiselerin Allah'a (sav) değil, esbaba izafe edildiğini; okulların başköşesinde Atatürk putunun olduğunu...

Muhyiddin-i Arabî'nin "Allahlık" iddiasını savunanların, Mesnevi'ye "Kur'ân" diyenlerin, şeyhlerinin bir çağrıyla Allah (cc) misali imdada yetişeceğine inananların, darda ve rahatlıkta tadarru içinde onlara dua edenlerin hiç de az olmadığını...

Hemen hemen her evde bulunan ve ev halkının neredeyse tamamının müptelası olduğu televizyonların Allah'ın diniyle dalga geçtiğini, dinin şiarlarını küçümsediğini, insanların buna katıla katıla güldüğünü ...

Faruk Hoca, kendisi de dâhil, ülkenin hatırı sayılır bilinçli bir kesiminin; puta tapınma ayinlerine mütemadiyen katılan, Allah'ın indirdikleriyle hükmetmeyen, ülkedeki tüm şirk ve haram müesseselerini işleten, şu an Haçlı ordusuyla birlikte İslam ordularına bomba yağdıran bir partiye destek verdiğini bilmiyor mu?

Ekranlarda boy gösteren ve her geçen gün sayıları artan modernistler kaderi inkâr ediyor, Allah Resûlü'nün (sav) hadislerini reddediyor, Kur'ân'ın kat'i hükümlerinin bağlayıcı olmadığını söylüyor. Mütevatir naslarla sabit olmuş, itikadi meseleleri inkâr ediyor! Bunlar Hocamızın haberdar olmadığı şeyler midir?

Hocamız hiç radyo dinlemiyor mu acaba? Dindar kesimin çoğunluğunun dinlediği ilahilerden haberdar mıdır? Şeyhler için zikredilen vasıfların, âdeta Rabbimizin yüce

61. 2007 ve 2008'de okullarda çocuklara ezberletilen ve Millî Eğitim'e şikâyet konusu olan şiir

sıfatları ve güzel isimlerine paralel sıfatlar olduğunu duymuyor mu?

Bu ülkenin sayı ve güç yönünden en etkili cemaatinin; Yahudi ve Hristiyanların da cennete gireceğini iddia ettiğini, dünya Müslümanlarının karşısında Batı'nın ve İsrail'in safında yer aldığını da mı bilmiyor? Gerçi tahkik ehli hocalarımız (!) iktidarla kavgaya tutuştuktan sonra bu cemaatin tüm itikadi hastalıklarını bir bir tespit ettiler. Şer'i hükmünü de beyan ederek kamuoyunu bilgilendirdiler. Bunca yıldır niye sustuklarına dair de bir şeyler söyleselerdi iyi olacaktı, ama lütfedip orasını izah etmediler. Faruk Hoca diyor ki: "Bilmiyorsak, ilmiyle amil âlimlere sormalıyız." Bunlara mı soracağız Sayın Hocam?

Bir zamanlar övdükleri ve yalakalık yaptıkları özellikleri, iktidarla kavga ettikten sonra itikadi sorun kabul eden ve piyasada âlim kabul edilenlere mi dinimizi soralım? Değil bunlara soru sormayı, selam vermeyi dahi insanlık onuruna hakaret sayarız.

Yoksa Hocamız bu ülkede, "Allah'ın sadece varlığına ve bizi yarattığına inanıyorum, ama her şeye karıştığını/karışacağını düşünmüyorum." diyen ve literatürde **deist** olarak isimlendirilenlerin oranının %6, "Hayır, Allah'a inanmıyorum." diyerek **ateist** olduğunu ifade edenlerin oranının %4 olduğunu bilmiyor mu?

Yoksa Hocamız bu ülkede, meleklere inanmadıklarını, "Gözümle görmediğim varlıklara inanmam." demek suretiyle ifade edenlerin oranının % 15 olduğunu bilmiyor mu?

Yine Hocamız bu ülkede, Kur'ân-ı Kerim ve diğer semavi

kitapların vahiyle geldiğine inanmadığını söyleyenlerin oranının %14 olduğunu bilmiyor mu?

Hocamız bu ülkede, "Peygamberlere inanmıyorum." diyenlerin oranının % 9 olduğunu bilmiyor mu?

Yoksa Hocamız, bu ülke vatandaşlarından %6'lık bir kesimin Allah'a hiç dua etmediğini bilmiyor mu?

Yine Hocamız bu ülkede, kadere inanmayanlarının oranının %10 olduğunu da mı bilmiyor?

Hocamız, öldükten sonra diriltileceğine ancak hesaba çekilmeyeceğine inananlarının oranının bu ülke de %10, öldükten sonra dirilmeye inanmayanların oranının %9 olduğunu da mı duymadı?

Bu ülkede Kur'ân-ı Kerim'in Türkçe mealini hiç okumadıklarını ifade edenlerin %60 oranında bir çokluğu teşkil ettiğini de mi bilmiyor?

Hocamız bu ülkede, teravih, bayram ve Cuma namazları da dâhil, hiç namaz kılmadıklarını söyleyenlerin oranının %22 olduğunu da mı bilmiyor?

Hocamız, "İslam ülkelerinin -Hristiyan ülkelerin dinî lideri papa gibi- **halifelik** benzeri bir dinî liderliğe ihtiyacı olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusuna % 40'ın hayır cevabı verdiğini bilmiyor mu?

Yoksa Hocamız Ankete göre Türkiye'de yasaların Kuran'a göre hazırlanmasını istemeyenlerin oranının %87 olduğunu ve dinin, yasalarda hiçbir etkisi olmamasını

isteyenlerin oranının 2012'den sonra %36'ya yükseldiğini bilmiyor mu? [62]

Hâliyle vakıamız, sahabe arasında cereyan eden Cemel ve Sıffin Savaşlarından ziyade; yalancı peygamberlere tabi olan, İslam'a savaş açan, din ile dalga geçen, putperestliğe dönen insanlar ile sahabe arasındaki vakıaya benziyor.

Şayet ortada birbiriyle çekişen, iktidar mücadelesi veren iki Müslim grup olsa ve diğer bir grup da bunları iktidar mücadelesindeki hataları nedeniyle tekfir etseydi, Hocamızın değerlendirmesinin bir anlamı olurdu. Hâli bu olan bir topluma birkaç beden küçük duruyor bu değerlendirmeler...

Öyleyse ne yapmalı?

İnsanları Allah'a (cc) davet etmeli, Tevhid ve Sünnet hakikatlerini onlara anlatmalı, onların bu durumunu dert edinip onlara merhametle yaklaşmalıyız.

Ancak onları kandırmamalı, günahkâr bir toplum muamelesi yapıp asıl sorunlarını görmelerine engel olmamalıyız. Bu toplum, Allah Resûlü'nün (sav) haber verdiği bir süreci yaşıyor. İnsanlar şirk ve bidatlerin sarmalında yaşıyor. Bunun bir müsebbibi de kendilerini "ehli merhamet", tevhid davetçilerini de "ehli bedavet" gören hocalardır. Başlamış ve alevleri çetin rüzgârla her yeri saran bir yangının ortasında "bulunduğunuz nokta iyi, öylece kalın" telkininde bulunmak; insanlara iyilik yapmak değil, onları yanmaya mahkûm etmektir.

62. https://www.pewresearch.org/global/2016/04/27/the-divide-over-islam-and-national-laws-in-the-muslim-world/

Bedevilik vurdumduymazlıktır. "Allah'ım bana ve Muhammed'e merhamet et, bizden başka kimseye merhamet etme!" demektir. Toplumun içinde bulunduğu hâli; merhamet ve bedevi olmamak adına yanlış yorumlayanlar, insanlara karşı vurdumduymaz olan ve onların merhamete erişmesini istemeyenlerdir.

Bir insanın, tağutu reddetmeden İslam'a girmesi mümkün değildir. Bugün insanlara tağutu anlattığımızda; kırk yıldır cuma namazını hiç kaçırmadığını, ama imamın hiç böyle bir şey anlatmadığını; on yıldır bir cemaatte aktif olduğunu, ilk defa bunları duyduğunu; uzun zamandır televizyonda veya web sitesinde bir hocayı takip ettiğini, ama hiç bu konulara girilmediğini söylediklerini duyuyoruz.

Tevhid ve şirk noktasında sorunlar yaşayan bu toplumu, aldatmayın! Allah'a döndürüleceğiniz ve çetin bir hesaba tutulacağınız o günün dehşetinden korkun.

"Ya Rabbi bu adamlar sadece bize içkiyi, zinayı, kumarı anlattı. Onu da Allah affeder, dediler." "Rabbimiz olan Allah'a yemin olsun ki biz müşriklerden değildik." [63]

Bu sözlerle sorumluluğu size yıktıklarında, ne dönüp ıslah edecek bir fırsatınız ne de sunacağınız özürlerin bir karşılığı olacak:

"Gerçeği bildiğiniz hâlde hakkı batılla karıştırıp (bu suretle) hakkı gizlemeyin." [64]

"Şüphesiz ki bizim indirdiğimiz apaçık delilleri ve hidayeti, insanlar için Kitap'ta açıkladıktan sonra gizleyenler (var ya!),

63. 6/En'âm, 23
64. 2/Bakara, 42

bunlara Allah lanet etmektedir ve tüm lanet ediciler de lanet etmektedir. Tevbe edenler, (hatasını) düzeltenler ve (yanlış yaptığını insanlara) açıklayanlar (bu lanetten) istisnadır. Bunların tevbesini kabul edeceğim. Ve ben (tevbeye muvaffak kılan, tevbeleri çokça kabul eden) Et-Tevvâb, (kullarına karşı merhametli) Er-Rahîm olanım."[65]

Faruk Hoca, tekfiri bedavetle özdeşleştirmesinin dayanağı olarak şunları söyler:

"**Bedavet', yani Bedevilik/A'rabîlik ruhu ve kabalığı taşıma**. Allah buyurur ki, '**A'râbiler küfür ve nifakta çok şiddetli ve Allah'ın elçisine indirdiğinin sınırlarını anlamamaya en layık insanlardır**' (Tövbe 9/97). Bu ayet son gelen ayetlerdendir ve bu işin sürüp gideceğine işaret eder."

Hocamız bir ayet verip, kimsenin zikretmediği bir yorumla ayeti tefsir ediyor. Ayet dikkatle incelendiğinde, Faruk Hoca'nın anladığı anlamın tam zıddında bir anlama delalet ettiği görülüyor.

"Allah'ın elçisine indirdiğinin sınırlarını anlamama" nedir? Allah (cc) ayette "hudud" kelimesini kullanıyor. "Hadd" ne demektir?

Rağıp El-Isfehani Müfredat'ta şöyle der:

"İki şeyin birbirine karışmasını engellemek için aralarına konan hacizdir. 'Şunu tahdid ettim' denildiğinde, yani 'onu ayırt edecek bir sınır kıldım' anlamına gelir... Bir şeyin haddi, onun manasını kuşatan ve onu başkalarından ayıran vasıftır. Ayette 'Arabiler Allah'ın elçisine indirdiği hududu anlama-

65. 2/Bakara, 159-160

maya en layık olanlardır.' buyrulur. Yani onun **ahkâmını** bilmemeye en layık olanlardır.

Denildi ki: **Manaların hakikatlerini** bilmemeye en layık olanlardır... "[66]

"Hadd" bir şeyi diğerlerinden ayıran vasıftır. İki bahçeyi birbirinden aradaki çeper ayırır. İnsanları ise birbirlerinden isimleri ayırır. Kâfir, müşrik, Müslim, münafık... Her bir ismin bir sınır ve kendine özel hükümleri vardır.

Bedeviler, Allah'ın (cc) indirdiği hududları bilmezler. Bu, helal haram sınırı olduğu gibi mümin ve müşrik isimlerini, farz ve sünnet gibi ahkâmı da kapsar. Zaten müfessirler de bu anlamlara vurgu yapmışlardır.

Peki, ayet hangi siyakta varid olmuştur?

Hocamıza 90. ayetten itibaren okumasını öneririz. Cihada çıkmayan Arabilerden bahsediliyor o ayetlerde. Önce Medine'de bulunan münafıklar anlatılıyor, sonra da Medine çevresinde bulunan Arabiler. Bunlar öylesine iman etmiş, şartların zorlamasıyla teslim olmuş kimselerdir. Ne dost edinecekleri müminleri ne de düşman edinip savaşacakları kâfirleri bilirlerdi. Gözetleme hâlindelerdi. Güç kimden yana olursa ondan yana olur, Allah Resûlü'nün (sav) ve müminlerin zayıflayacağı anı beklerlerdi.

Yani ayet bedevilerin tekfirciliğine değil, tekfirci olmayışına gönderme yapıyor. Onların dost ve düşman, savaş ve barış hukukunun üzerine bina edildiği hadlerde cahil olduklarını söylüyor. Yani iman ve küfür ahkâmını bilmiyorlar.

66. Mufredâtu'l Kur'ân, h-d-d maddesi

Hocamız için bir anlam ifade eder mi bilmiyoruz, lakin İbni Teymiyye (rh) **şöyle der:**

"Naslarda bulunan umumi ve hususi isimlerin bilinmesi, (iman, küfür) hududların/Allah'ın indirdiği sınırların bilinmesi kapsamındadır." [67]

İlginçtir; yüce Allah'ın, bedevileri kınadığı bir ayet daha vardır. Ayeti ve nüzul sebebini okuduğumuzda; Allah'ın (cc) **kimlere bedevi dediğini anlarız.**

"Bedeviler: 'İman ettik.' dediler. De ki: 'İman etmediniz. Fakat 'Teslim olduk.' deyin.' (Çünkü) iman henüz kalplerinize girmiş değildir. Şayet Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederseniz (Allah,) amellerinizden hiçbir şey eksiltmez. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir. Müminler ancak o kimselerdir ki; Allah'a ve Resûlü'ne iman etmiş, sonra da şüpheye düşmeden Allah yolunda malları ve canlarıyla cihad etmişlerdir. Bunlar, sadık olanların ta kendileridirler.

De ki: 'Allah'a dininizi mi öğretiyorsunuz? Oysa Allah göklerde ve yerde olan her şeyi bilmektedir. Şüphesiz ki Allah, her şeyi bilir.' " [68]

Bir grup bedevi iman ettiklerini iddia ediyorlardı. Allah (cc)**, zahiren teslim olsalar da imanın kalplerine yerleşmediğini ve mümin olmadıklarını haber verdi. Bu uyarıya rağmen mümin olduklarında ısrar edince de** "Allah'a dininizi

67. Mecmu'u'l Fetava, 19/289
68. 49/Hucurât, 14-16

mi öğretiyorsunuz?" diyerek yaptıklarının ne denli çirkin bir şey olduğunu ortaya koydu.

Kimin, ne şekilde ve hangi sıfatlarla mümin olup tevhid ehlinden olacağına dinin sahibi olan Allah (cc) hükmeder.[69]

Bu ölçülere uymadığı hâlde kendilerine ve insanlara ısrarla "Mümin/Müslim" diyenler, Allah'a (cc) din öğretmeye kalkışan bedevi kimselerdir.[70]

Bir hatırlatmada daha bulunmak isteriz: Arabilerin katı olduğuna Allah Resûlü (sav) işaret etmiştir. Âlimlerde bu nebevi hikmete dayanarak kabalık, katılık ve sert tutumları bedevilikle özdeşleştirmişlerdir.

"**Kim çölde yaşarsa katılaşır.** Av peşine düşen gafil olur. **Sultanlara gelen fitneye düşer.**"[71]

Günümüz hocaları; ne hikmetse bu hadisin baş kısmını uzun uzun şerh eder ve son kısmı yokmuş gibi davranırlar. Öyleyse bu kısmı da biz uzun uzun (!) şerh edelim: Allah Resûlü (sav) çölün, insanı kabalaştırdığını söylediği gibi, sultanların/yöneticilerin kapısına gelenlerin dinlerinde fitneye düşeceğini de haber verir.

Geçmişte âlimler sultanların sarayına gelir, onlardan görev alır, onlara yakın olurlardı. Hâliyle onların münkerlerine sükût eder, İslam'a aykırı şeyleri görmemezlikten gelir, böylece dinlerinde fitneye düşerlerdi. Günümüzde, sarayda ziyaret edilebilecek, kitap okuma meclisleri olan sultanlar yoktur. Öyleyse hadisin son kısmını nasıl anlamalıyız?

69. Bk. 2/Bakara, 138; 2/Bakara, 256; 3/Âl-i İmran, 64; 16/Nahl, 36
70. 49/Hucurât, 16 Açıklaması
71. Müsned, 3362; Ebu Davud, 2859

Sultanların resmî müesseseleri vardır. Onların tahtlarına hizmet eden, onların politikalarını destekleyen, düzeni meşrulaştıran üniversiteler, camiler, memurluklar vs. Buralarda yer alanlar sultanlara yakın olup dininde fitneye düşmüş, oradaki varlığıyla küfür ve zulüm sistemlerini meşrulaştırmışlardır.

Şimdi aklınıza gelebilir, neden böyle bir konuya değindik? Acaba bir yere gönderme mi yapıyoruz? Hayır. Bedevilikten böyle bir çağrışım oldu. Türkiye'de çöl yok örneğin. Öyleyse bir insan nasıl katılaşır? Çöle benzeyen dağlarda, ovalarda yalnız yaşayanlar hadisin kapsamına dâhildir. Yalnızlık, insanı bedevileştirip katılaştırır. Eh, hâliyle hadisin devamına da bir karşılık bulmak gerekiyordu.

Bedevilikle ilgili parmak adedince hadis varsa; sultanların kapısına gelmeyi, onlara yakın olmayı, onların yanında vazife almayı yasaklayan kitap dolusu hadis vardır. Ne hikmetse muvahhidleri eleştirirken bedevilik hadislerine yapışıp kabalık katılık edebiyatı yapanlar, genelde günümüz sultanlarının paralı işçileri/memurları oluyorlar. Allah Resûlü (sav) bu tehdidi "Müslim, ama zalim sultanlara" yakın olanlara yapmışken; "laik, demokrat ve kâfir" sultanlara yakın olan, onları varlığıyla meşrulaştıranları okuyucuların insafına bırakıyoruz.

Faruk Hoca diyor ki:

"Ehli Sünnet âlimlerinin kendileri gibi düşünmeyen Mutezile'yi ve Şia'yı/Rafizîleri tekfir etmekten kaçınmaları bizim için ölçüdür. Oysa Rafizîler Sahabe'nin bile kahir ekseriyetini tekfir ederler."

Zannımca Faruk Hoca'nın geçmişe dair okumalarında kaynaklarını değiştirmesi, mevcut bilgisini gözden geçirmesi gerekiyor. Zira Ehl-i Sünnet, Mutezile'yi iki kısma ayırır:

Allah'ın ilmini inkâr ederek kaderi tamamen reddedenler ile Allah'ın ilmini ve yazmasını kabul edip O'nun (cc) meşiet ve yaratmasını farklı yorumlayan ve "Kullar kendi fiillerini yaratır." diyenler…

Birinci gruba "ğulat-ı kaderiyye" der ve onların İslam milletinden olmadığını nas kılarlar. İkinci grup ise Ehl-i Sünnet âlimleri arasında ihtilaf konusudur. Kimi mutlak tekfir eder kimisi bidate davet eden ile etmeyeni ayırır, bazısı da kendisiyle tartışılıp hüccet ikamesi yapılan ve yapılmayanı tekfir eder.

Yine Mutezile'den olup, "Kur'ân mahlûktur." inancına sahip olanları da tekfir ederler.

Ehl-i Sünnet, Rafizî ve Şia'yı bir kabul etmez. Şia; Ali'ye (ra) taraftar olan, Emevilerle mücadelesinde Ehl-i Beyt'ten yana tavır koyanlardır.

Rafizî ise, refdeden, yani karşı çıkıp kabul etmeyendir. Ali'ye taraftar olmakla kalmaz, Ebu Bekir ve Ömer'i (r.anhuma) ve sair sahabeyi reddedip tekfir eder.

Zaman içerisinde Rafızilik, Ali'ye (ra) uluhiyet vasıfları yüklemiş, imamların masumiyetini ve onları kabulün imanın şartı olduğunu söylemiş, Kur'ân'ın tahrifini kabul edip, Aişe Anne'mize zina iftirasını devam ettirmiştir. Günümüzde İran'ın başını çektiği on iki imamcılık/İsnaaş'eriyye Rafıziliği bu inancı yaymaktadır.

Ehl-i Sünnet, Ali'ye (ra) taraftar olan Şia ile Rafızileri birbirinden ayırır. Siyasi bir tutum olan Şia'ya akidevi meseleler ilhak eden Rafızileri tekfir eder.

Yazı içinde Ali'nin (ra), ğulat olan Rafızilere; İbni Ömer'in (ra), Allah'ın (cc) ilmini kabul etmeyen Mutezile'nin kök uçlarına nasıl muamele ettiğini gördük. İlk dönem olarak isimlendirdiğimiz ve üç asrı içine alan bu zaman diliminde isnat yoluyla kaleme alınan sünnet kitapları incelendiğinde bu ayrım çok net bir şekilde görülecektir:

"Abdullah İbni Abbas şöyle dedi: 'Kaderiye'nin kelamı küfürdür. Harurilerin kelamı dalalettir. Şia'nın kelamı helak sebebidir.' "[72]

Hişam b. Ebu Selman şöyle dedi: "Sufyan Es-Sevri'ye, 'İki sınıf insan vardır ki bunların İslam'da payı yoktur.'hadisini sordum. Dedi ki: 'Bunlar 'İman sözden ibarettir.' diyenler ve kaderin olmadığını iddia edenlerdir."[73]

Said b. Cubeyr diyor ki: "Kaderiye Yahudi'dir. Şa'bi Kaderiye Hristiyan'dır. Nafi' Kaderiye olanlar öldürülür. Müzeni ve Şafii'den, onları tekfir ettikleri rivayet edilmiştir. İbrahim b. Tahman, 'Kaderiye kâfirdir.' demiştir. İmam Ahmed b. Hanbel'den, İmam Malik ve Ebu Sevr'in sözünün benzeri aktarılmıştır."[74]

Horasan ehlinden bir adam Ebu Sevr'e mektup gönderdi. Kaderiye'yi soruyordu. Ebu Sevr şöyle cevap verdi: "Allah'ın rahmeti üzerinize olsun. 'Masiyetler kaderle değildir.' diyenin hükmünü soruyorsunuz. 'Böyle biri fasık olur mu?

72. Ehli Sünnet ve'l Cemaatin İtikadı, El-Lâlekâî, Polen Yayınları, s. 998
73. Ehli Sünnet ve'l Cemaatin İtikadı, El-Lâlekâî, Polen Yayınları, s. 993
74. Ehli Sünnet ve'l Cemaatin İtikadı, El-Lâlekâî, Polen Yayınları, s. 302

Arkasında namaz kılınır mı?' diye soruyorsunuz. Böyle biri, ilim ehlinin kanaatine göre fasıktır. Arkasında namaz kılınmaz. Böyle birisi kader ehli hükmündedir. Her şey kader iledir. "Masiyetler hariç" diyen kişinin de arkasında namaz kılınmaz."[75]

Amr b. Dinar dedi ki: "Resûlullah'ın ashabından dokuz kişi ile karşılaştım. Hepsi de 'Kur'ân'ın mahluk olduğunu söyleyen kâfir olur.' diyordu."[76]

Malik dedi ki: "Allah Resûlü'nün ashabına söven kimsenin İslam'dan nasibi yoktur."[77]

İmam Buhari dedi ki: "Bir Cehmi ve Rafızi'nin arkasında namaz kılmak ile Yahudi ve Hristiyan arasında namaz kılmak benim yanımda aynıdır. Onlara selam verilmez, (hastalandıklarında) ziyaret edilmez. Onlarla260 evlenilmez, şahitlikleri kabul edilmez ve kestikleri de yenmez."[78]

Ebu Zur'a Er-Rrazi dedi ki: "Bir adamın, Allah Resûlü'nün ashabına sövdüğünü görürsen bil ki o kişi zındıktır."[79]

Faruk Hoca'nın bu yorumu ise "ilim dedikodusu" **diyebileceğimiz bir söylentinin tahkik edilmeden aktarımından ibarettir.**

Kendilerini Selefîliğe nispet edenlerin, selefin kitaplarından yüz çevirip akideyi onlardan altı asır sonra yaşamış İbni Teymiyye'nin (rh) **kitaplarından aldığı gibi; büyük bir çoğunluk da, Ehl-i Sünnet adı altında onlardan dört veya**

75. Ehli Sünnet ve'l Cemaatin İtikadı, El-Lâlekâî, Polen Yayınları, s. 1173
76. Ehli Sünnet ve'l Cemaatin İtikadı, El-Lâlekâî, Polen Yayınları, s. 312
77. Es-Sunne, Hallal, 3/493 no: 779
78. Halku Ef'ali'l İbad, s. 33
79. Risale ila Ehli's Sağr, s. 172

beş asır sonra yaşamış filozof kelamcıların kitaplarından besleniyor.

Ehli Sünnet imamlarının fırkalar hakkındaki sözleri, isnat yoluyla kaleme alınan kitaplarda mevcuttur. Onlardan yüzyıllar sonra gelen, onların zındıklık olarak gördüğü kelam ve felsefeye dalan, çoğu inancında töhmet altında kalmış ve ahir ömründe tevbe edip yeni bir yöneliş içine giren insanların kitaplarından Ehl-i Sünnet'in itikadı ve tutumu öğrenilemez.

Yazımızı burada sonlandırırken Allah'tan (cc), kendimiz ve Faruk Hoca için hakka hidayet edilmeyi niyaz ediyor, O'ndan af ve merhamet diliyor, O'nun keremine sığınıyoruz.

KARDEŞLERİM,
ŞÜPHESİZ BEN SİZLER İÇİN
GÜVENİLİR BİR NASİHATÇİYİM!

KARDEŞLERİM, ŞÜPHESİZ BEN SİZLER İÇİN GÜVENİLİR BİR NASİHATÇİYİM!

Allah'ın Adıyla! [1]

Kullarını vahiyle aydınlatıp şirk, bidat ve haramların zulümatından kurtaran Allah'a (cc) hamdolsun. Rabbinin emirlerini ümmetine eksiksiz olarak ulaştıran ve onları gecesi, gündüz misali aydınlık bir yol üzere bırakan Nebi'ye salât ve selam olsun.

Müminler kardeştir. Onların kardeşlikleri Allah (cc) tarafındandır. Ve Müslimler bu kardeşliği, hidayetten sonra en büyük nimet olarak bilirler:

"Allah'ın ipine hep beraber/topluca tutunun ve ayrılığa düşmeyin. Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın! Bir zamanlar düşmandınız da Allah kalplerinizi birbirine ısındırmıştı. O'nun bu nimeti sayesinde kardeşler olmuştunuz. Siz ateş

1. Bu makale Tevhid Dergisi'nin 24. sayısından alınmıştır.

çukurunun kenarındaydınız da sizi ondan kurtarmıştı. Hidayete eresiniz diye Allah ayetlerini sizin için açıklamaktadır." [2]

"(Allah,) onların kalplerini birbirine ısındırdı. Sen yeryüzündekilerin tamamını harcasaydın, yine de onların kalplerini birbirine ısındıramazdın. Ama Allah onların arasını ısındırdı. (Çünkü) O, (izzet sahibi, her şeyi mağlup eden) Azîz, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir." [3]

Kardeşlerim!

Bizleri kendi katından bir nimet ile kardeş kılan Rabbimiz, bunun sonrasında bizlere birtakım sorumluluklar yüklemiştir. Kardeşliğimizin devamı için bazı haklara riayet etmek mecburiyetindeyiz. Bunlardan biri de nasihattir:

"Resûlullah (sav), 'Din nasihattir.' buyurdu. Biz kendisine, 'Kimin için nasihattir?' dedik. Peygamber Efendimiz, 'Allah, O'nun Kitab'ı, O'nun Resûl'ü, müminlerin yöneticileri ve tüm Müslimler için nasihattir.' dedi." [4]

Kardeşler olarak, birbirimizde hata gördüğümüzde uyarımızı yapmalı, birbirimizi terk etmemeliyiz. Hususen bu hata; itikada taalluk eden cinstense daha hassas olmalı, kendimiz için temenni ettiğimiz hayrı kardeşlerimiz için de temenni etmeli, Allah'tan (cc) ihlas ve yardım dileyerek nasihatimizi esirgememeliyiz. Din, ancak bu şekilde ayakta durur. İslam âlimleri, nasihate dair yukarıda geçen hadisi, dinin üzerine kaim olduğu esaslardan kabul etmişlerdir:

"Bu çok büyük bir hadistir. İslam bu hadis üzerine kurulmuştur. Bazı âlimler bu hadisi dinin dörtte biri kabul ederler.

2. 3/Âl-i İmran, 103
3. 8/Enfâl, 63
4. Müslim, 55

Bilakis bu hadis tek başına dinin üzerinde döndüğü hadislerdendir." [5]

Bu kelime, lügat anlamı olarak dahi çok engin manalar içeriyor. Nasihat; ihlas demektir. Yani arındırılmış, halis kılınmış anlamındadır. Rabbimiz, Kitab'ında "nasuh tevbe" diyor. Yalan, günaha dönme azmi vb. kusurlardan arınmış, saf ve samimi bir tevbe! İşte İslam, nasihat eden kişinin kardeşini aldatmayıp, sözünü halisane söylediği için yaptığı bu işe nasihat demiştir.

Hakeza Araplar dikişe de nasihat demiştir. Çünkü diken kusurları kapatır veya eksik olanı daha iyi olması için tamamlar. Nasihat eden de kardeşinin bir eksiğini gidermeye uğraştığı için, sökükleri diken terziye benzetilmiştir. Benim gayemde samimi duygularla oluştuğunu gördüğüm bir akidevi eksikliği gidermek, yani nasihattir.

Hususen bazı kardeşlerim, hem kendileri hem de kardeşleri için benden nasihat talebinde bulundular. Durum böyle olunca erdem olan nasihat de üzerimize vacip oldu:

"Resûlullah, 'Müslim'in, Müslim üzerindeki hakkı altıdır.' dedi. 'Ey Allah'ın Resûlü! Nedir onlar?' diye sorulduğunda, 'Onunla karşılaştığında ona selam ver, seni davet ettiğinde davetine git, vefat ettiğinde cenazesine iştirak et, aksırdığında ve 'elhamdulillah' dediğinde 'yerhamukallah' de, hasta olduğunda ziyaretine git, senden nasihat istediğinde ona nasihat et.' buyurdu." [6]

Son dönemlerde bazı kardeşlerimiz, daha önceden on-

5. El-Minhac fi Şerhi Sahihi'l Muslim, 2/37
6. Müslim, 2162

lardan duymadığımız birtakım düşünceler ortaya attı. Bu düşünceler, bizim yanımızda itikada taalluk eden, problemli düşüncelerdir. Bu düşünceyi savunan insanlarla İslam kardeşliği düzeyinde bir hukukumuzun olduğu malumdur. Yukarıda da belirttiğim gibi bu hukuka binaen sapma olarak gördüğüm düşüncelere ve bu düşüncelerin kaynaklandığı asıllara yönelik bir şeyler yazma gereği hissettim.

Aslen, benzeri düşünceler 2008 yılında bazıları tarafından dillendirilmişti. Biz "Güncel İtikad Meseleleri" adlı kitabımızda bunlara cevap verdik. Şu an ortaya atılan düşüncelerin 2008'deki düşüncelerden hiçbir farkı yoktur. Menhecimizin gereği olarak bir defa konuştuğumuz bir meselede, ikinci defa konuşmak yoktur. Ancak, bu kardeşlerimiz ile aramızda olan sevgi bağı, kendimiz için istediğimiz hayrı onlar için de isteme düşüncesiyle ve kardeşlerimizi, düştükleri yerden kaldırmasına yardımcı olmasını umarak tekrar yazmanın doğru olacağına inandım. Bu yazının herkes için hayırlı olmasını Rabbimden temenni ederek, bu düşünceleri tek tek ele almaya çalışacağım.

"Cihad Âlimleri Meseleleri Daha İyi Bilir" Çıkmazı

Her üç dört yılda bir birileri, bu cümleyi bayraklaştırıp çıkış yapıyor. Yaşadığımız vakıa ile hiçbir ilgisi olmayan insanların, kendi vakıalarını baz alarak verdikleri fetvalar, aktardıkları hatalı icmalar, tarihin tozlu sayfalarından çıkardıkları ve aslında aleyhlerine olan nakillerle gündemi meşgul ediyorlar. Birçok meselenin gelip kilitlendiği nokta ise "Cihad âlimleri daha iyi bilir." oluyor.

Kardeşlerim!

Hiç düşündünüz mü bilmiyorum, ama bu cümle hüküm ifade eden bir cümledir. Ve her hüküm bildiren cümle gibi bu cümle de delile muhtaçtır. Özellikle de vakıaya yansıyan ve itikadla alakalı bazı meselelerde bu sözün gereğince amel edildiği düşünülürse, olayın vahameti daha iyi anlaşılacaktır.

Bazıları bu hüküm ifade eden cümle için şu delili zikrediyorlar:

"Bizim yolumuzda cihad edenlere elbette (en doğru olan) yollarımızı gösteririz."[7]

İlginç olan şey, bu ayetin Mekkî olmasıdır. Yani cihad farz kılınmadan önce inmiştir. Örneğin, Furkan Suresi'nde yer alan "...Ve o (Kur'ân'la) onlara karşı büyük bir cihad ver."[8] ayetini hiç kimse "kıtal" anlamında yorumlamamıştır. "Cihad henüz farz kılınmadığı için, bu ayette kastedilen, mücadeledir." denilmiştir.

Aynı durum Ankebut Suresi'ndeki ayet için de geçerlidir. Lafız itibarıyla Allah yolunda cihad edenleri kapsasa da bu ayet indiğinde henüz cihad/kıtal farz kılınmadığı için, asıl kastedilen "Allah için çabalayanlar"dır. Zaten ayetin tefsirinde âlimlerin ne dediğine müracaat edilseydi, mesele daha iyi anlaşılacaktı.

İmam Kurtubi'nin (rh) tefsirinden, ayet hakkında selefin söylediklerini aktararak izaha başlamak istiyorum:

Suddi ve başkaları, "Bu ayet kıtal farz kılınmadan önce inmiştir." der.

7. 29/Ankebût, 69
8. 25/Furkân, 52

İbni Atiye, "Bu, örfi olan cihaddan (kıtalden) öncedir. Allah'ın rızasını kazanmak için yapılan umumi mücadele içindir." der.

İbni Abbas ve İbrahim b. Ethem,"Bu ayet, bildikleriyle amel edenler içindir." der.

İbni Abbas, "Biz, itaat hususunda mücadele edenleri, sevap yollarımıza iletiriz."[9]

Ayette geçen "cihad" lafzı her türlü ceht ve gayreti kapsar. Allah yolunda cihadda bir çaba, cehttir. Bundan dolayı selef, Allah yolunda kıtal edenleri de bu ayete dâhil etmiştir. Ancak bazılarının yaptığı gibi ayeti sadece kıtal edenlere hasredip onların dışındakileri ayetin kapsamı dışına çıkarmamıştır. Özellikle seleften bir nakille süslenen ve hatalı bir anlamın terviç edildiği bu tutum, ilim sahibi kardeşlerimize yakışmaz. Sufyan bin Uyeyne, Abdullah b. Mübarek'e yaptığı nasihatte şöyle der:

"İnsanlar ihtilaf ettiğinde sen cihad edenlerin sözünü al. Çünkü Allah; onları doğru yola ileteceğini söylemiştir."[10]

Bu nakil; "İnsanlar ihtilaf ettiğinde, sen her hâlükârda cihad edenlere yapış." anlamına gelmez. Ne nas ne de akıl bunu doğrulamaz. Kaldı ki, eğer bu anlam kastedilmişse de söz hatalıdır. Örneğin, bu ve benzeri sözlerin sahipleri olan selef; Allah yolunda cihad eden Emevi ve Abbasileri her anlamda kabul mü ettiler? Onların itikadi, ahlaki ve siyasi hatalarına "cihad sancağının sahipleri" diye muvafakat mi ettiler? Asla!

---

9. Kurtubi Tefsiri'nden nakiller burada son bulmuştur. 13/364
10. Kurtubi Tefsiri, 13/365

Peki, bu mantığa göre, en eski cihad cemaatlerinden olan Hamas'ın demokratik tercihine de sükût edilmeli değil miydi? Veya Afganistan'da kırk yılı aşkın süredir cihad eden, ancak itikadda Maturidiliği seçenlere de hak verilmeli değil miydi?

Her cihad eden doğru yola iletilmişse; kabirlere ibadet eden, boynunda kendilerini koruduğuna inandığı muskasıyla işgalcilere karşı savaşanlar ve onların mollaları da mı hakka isabet etmişti?

Nasihatimize muhatap olan kardeşlerimizin bunları söylemeyecek basirete sahip olduklarından hiç kuşkum yok. Ancak bu durum kardeşlerimizin -her ne kadar onları bağlamasa da- mezheplerinin gereği olan bu sonuçları, onlara hatırlatmamıza da engel değildir.

Allah Resûlü Dönemi'nde cihad eden sahabilerden öyle hatalar sadır oldu ki, bu anlayışa göre onların da "doğru yola iletildiklerini" kabul edip, hatalı olduklarını düşünmemek gerekir.

Örneğin; cihada çıkmış birinin Allah Resûlü'ne, "Adaletli ol, ey Muhammed!" dediğini biliyoruz. Yine fetih sonrası Ensar'ın gençlerinden bir topluluk, yeni Müslim olanlara fazladan ganimet verildiğini duyunca, Allah Resûlü'nün akrabalarını kayırdığını ve Ensar'a tercih ettiğini düşünmüştü. Ki bu iki örnek de itikadi hataya işarettir.

Uhud Günü'nde sahabenin birçoğunun Allah Resûlü'ne isyan ettiğini biliyoruz. Okçular yerlerinde sebat etmeyerek yenilgiye sebep olmuş, sahabenin büyük çoğunluğu savaşın kızışma anında Allah Resûlü'nü (sav) bırakıp kaçmıştı. Bu

ve benzeri örnekler de ahlaki ve menhecî hataya işarettir.

Bunun gibi örnekleri daha çoğaltabiliriz. Şayet cihad ediyor olmak, hakka isabet etmek anlamına gelseydi, her hâlükârda bu olayları farklı yorumlamamız gerekirdi. Ancak cihad ediyor da olsa, herkes vahiy ölçüsüyle değerlendirildiği için bu olaylara hata nazarıyla bakıyoruz.

Sahabe Varken Bize Laf Düşmez!

Bazı kardeşlerimizin, selef imamlarının "Sahabe varken bize laf düşmez." mealindeki sözlerini, konumuz sadedinde kullanmasına ise şaşırmamak elde değil! Yani "Nasıl ki selef, sahabenin konuştuğu konularda 'Bize laf düşmez.' demişse, cihad âlimlerinin konuştuğu konularda da bizlere laf düşmez." demek isteniyor.

Evvelen; bu sözde açıkça, cihad ehlini sahabe seviyesine çıkarmak vardır ki, benim zannım bu sözün sahibinin bu anlamı kastetmediği yönündedir. Bunu söylemeyecek kadar ilimden nasibini almıştır.

Sâniyen; selef, "Bizim zamanımızın âlimleri varken, bize söz düşmez." dememiştir ki, bu söz bu bağlamda zikredilsin. Bu söz hem yanlış anlaşılmış hem de yanlış yerde kullanılmıştır.

Sâlisen; bu söz, ayet olmadığı gibi hadis de değildir. Selefin, hatta bizzat sahabenin kendisi, bu sözün gereğiyle amel etmemiştir.

Örneğin; Ebu Bekir ve Ömer (ra) hem cihad ehlidir hem sahabedir hem de cennetle müjdelenmiştir. Sahabe, onların nassa muhalefet ettiği yerlerde nasıl davranmıştır? Burası çok mühimdir. "Onlar varken bize söz düşmez."

deyip susmuşlar mıdır? Yoksa nassın gereğince mi amel etmişlerdir? Bir örnek verelim:

Abdullah bin Abbas (ra) şöyle demektedir:

"...Neredeyse gökten başınıza taş yağacak. Ben size, 'Allah'ın Resûlü böyle söylüyor.' diyorum, siz bana 'Ebu Bekir ve Ömer şöyle söyledi.' diyorsunuz!" [11]

Kendilerine ittiba edilmesi ayetle emredilmiş insanların tutumu bu konuda nettir. Rabbim bizlere ve İslam davası için dertlenen kardeşlerimize "hüsnüfehm" ihsan eylesin.

Ayrıca bu mezhebin gereğine göre cihad âlimlerinin sözleri iptal edilmeli değil midir? Örneğin, kendilerinden önce daha büyük savaşlar vermiş ve tüm ümmetin takdirini kazanmış âlimler Eşari'ydi. Kudüs Fethi kendisiyle müyesser olan Selahaddin Eyyubî veya diğerleri… Oysa cihad âlimlerinin akidevi meselelerde tercih ettikleri Selefilik, Eşariliğe aykırı olduğu gibi, aynı zamanda onu bidat fırkalarından saymaktadır. Bu durumda cihad âlimlerinin tercihi olan Selefilik mi, yoksa onlardan yüzyıllar önce cihad etmiş Eşarilerin yolu mu hatalı oluyor?

Veya Maturidiler... Mevleviler, Afganistan'da Selefî cihad ehlinden daha fazladır. Bu durumda Maturidiliğin, itikadın tüm konularında hak olduğu kanaatine mi varmalıyız?

Yine Abdulkadir b. Abdulaziz cihad âlimlerindendir. Ve şu anda cihad âlimleri ve öncüleri hakkındaki olumsuz düşünceleri ortadadır. Nasıl yapmalıyız? Nasıl anlamalıyız?

Aslında anlatmak istediğim açıktır: Dinde asıl olmayanı

11. Mecmu'u'l Fetava, 20/ 215

asıl, hüccet olmayanı hüccet yaptığınızda ortaya bu türden çelişkilerin çıkması normaldir.

Kardeşlerimizin düşünmesi gereken bir başka mesele de; Türkiye'de davetimize muhatap olan sufilerin kendi âlim ve şeyhlerine bakışıyla, bizimki arasında nasıl bir fark olduğu meselesidir. Muhtemelen bazı nazari farklar zikredilecektir. Ancak onların da "şeyhlerinin, Kitab'ı kendilerinden daha iyi anladığı ve asla Kitab'a muhalefet etmeyecek iman ve takvaya sahip olduğu" kanaatine sahip olduklarını unutmamak gerekir. Zaten onları bu hataya düşüren de bu zanlarıdır. Yoksa şeyhlerinin Kitap ve sünnetin üstünde olduğunu, azınlık bir grup hariç hiçbir tasavvuf fırkası kabul etmez.

Sonuç olarak kardeşlerimize nasihatimiz, bir usul olarak benimsedikleri ve birçok meselede de pratik olarak uyguladıkları bu asıllarını gözden geçirmeleridir.

Allah (cc) bizleri hakka muvaffak kılsın.

Kıyası Yanlış Mikyaslarla Ters Yüz Etmek

"İçinde yaşadığımız toplum Mekke toplumuna kıyas edilmez." diyorsunuz. Arada ciddi farklar olduğunu savunuyorsunuz.

"Mekke toplumu Kelime-i Tevhid'i inkâr ediyor, ağızlarına dahi almıyordu. Bu toplum ise bu kelimeyi inkâr etmiyor, bilakis kabul ediyor." diyorsunuz.

"Mekkeliler çoğunlukla ahirete inanmıyordu. Bizim toplum ise ahireti, imanın esası olarak kabul ediyor." diyorsunuz.

"Mekkeliler Allah Resûlü'nü inkâr etmiş, ona ve getirdiklerine karşı çıkmıştır. Bu toplum ise iman etmiştir." diyorsunuz.

"Mekkeliler yaptıklarına ibadet, putlara da ilah diyorlardı. Bu toplum ise asla böyle bir iddiayı kabul etmez." diyorsunuz.

Ancak gözden kaçırdığınız bir durumun olduğu kesindir. O da İslami bir terim olan kıyas kavramını İslam'dan alıyor, ancak içini farklı dolduruyorsunuz.

Biz biliyoruz ki; kıyas, illetlerle yapılır. Bir şeyin başka bir şeye kıyası, her yönden onunla aynı olmasını gerektirmez. Bir şey için sabit olan hükmün illeti, İslam tarafından belirlenmişse; aynı illeti kendisinde bulunduran diğer şey de ona kıyas edilir. Üzerine kıyas edileceği şeye her yönden benzemesi beklenmez.

Örneğin, uyuşturucu maddelerini içkiye kıyas ediyoruz. Aradaki tek benzerlik, şeriatın içkinin haram oluşunda illet kabul ettiği "aklı örtme" benzerliğidir. Aksi hâlde içkinin ham maddesi, manevi tahribatı, sağlık üzerindeki olumsuz etkileri ve hatta sarhoşluk hâlleri dahi tamamen farklıdır. Bunca farklılık uyuşturucuyu içkiye kıyas etmemize engel değildir. Çünkü aralarında, şeriatın belirlediği "aklı örtme" özelliği müşterektir.

Peki, Allah (cc), Mekke toplumunu neden kâfir kabul etmiştir?

Buradaki tek illet Allah'a şirk koşuyor olmalarıdır. Allah (cc) gerek onları tekfir edişinde, gerek de bu tekfire bina ettiği hükümlerde illet olarak şirki kabul etmiştir. Bunun yanında; ahireti inkâr ediyor olmaları, Peygamber'e (sav) iman etmeyişleri de vardır elbet. Ancak onların tekfir edilmesinde asıl olan bunlar değildir. Çünkü henüz peygamber gelmeden, yani onlar Muhammed'i (sav) inkâr etmeden de

Allah onları şirklerinden dolayı müşrik saymıştır. Demek ki asli illet, şirktir. Ayrıca Allah Resûlü risaletle gönderilmeden önce onlar İbrahim'e (as) inanıyorlardı. Ancak buna rağmen yine de müşrik kabul edilmişlerdi. Çünkü Allah'a şirk koşuyorlardı:

"Ehl-i Kitap'tan ve müşriklerden kâfir olanlar, kendilerine apaçık deliller gelinceye kadar, (küfür ve şirkten) ayrılacak değillerdi. Allah tarafından (gönderilmiş bir) Resûl... Tertemiz sahifeleri okur." [12]

Burada henüz onlara temiz Kur'ân sayfalarını okuyan Peygamber (sav) gelmeden de Allah (cc) onları müşrik olarak kabul etmiştir.

Daha açık bir delil ise Allah Resûlü'nün (sav) ebeveyni meselesidir. Onlar ne Allah Resûlü'nü gördüler ne de onu inkâr ettiler. Ne Kelime-i Tevhid'e karşı çıktılar ne de Kur'ân'ı yalanladılar. Ancak onların evladı olan Resûl (sav) onların ateş ehli olduğuna hükmetti.

Peki, neden?

Çünkü illet; "Kitab'ın olmadığı, peygamberin bulunmadığı bir zaman diliminde Allah'a şirk koşmalarıydı." Öyleyse; Kitab'a ulaşmış, ama yüz çevirmiş; Resûl'ü duymuş, ancak kendi atası ve örfü kadar değer vermemiş insanlar Allah'a şirk koştuğunda elbette onlar da müşrik toplumlara kıyas edilirler.

Enes'ten (ra) şöyle rivayet edilmiştir:

"Birisi, 'Ya Resûlullah, babam nerededir?' diye sordu. Resûlullah, 'Cehennemdedir.' buyurdu. Adam, arkasını dönüp

12. 98/Beyyine, 1-2

gidecekken, Resûlullah onu çağırdı ve 'Benim babam da senin baban da cehennemdedir.' buyurdu." [13]

"Anneme mağfiret dilemem hususunda Rabbimden izin istedim, izin vermedi. Kabrini ziyaret edeyim diye izin istedim, bana izin verdi." [14]

Yahudi ve Hristiyanları da örnek verebiliriz. Onlar ahiret gününe, Kitab'a ve peygamberlere inanıyorlardı. Ancak bu onların müşrik olmalarına engel değildi. Çünkü şirk içindelerdi.

Öyleyse bizim içinde yaşadığımız toplumda ibadet şirki, hâkimiyeti Allah'tan başkasına verme şirki, dinden yüz çevirme ve onu önemsememe küfrü, Allah düşmanlarını dost edinme küfrü, Allah'ın diniyle dalga geçme küfrü de dâhil tüm küfür ve şirk çeşitleri vardır. Bu da bu kavmi Mekke cahiliyesine kıyas etmemiz için kâfidir. Çünkü içlerinde, şeriatın tekfir için illet kabul ettiği büyük şirk mevcuttur.

Aynı zamanda Allah (cc), onları müşrik kabul etmesine bina ettiği ahkâmı da sadece onların şirkine bağlamıştır:

"...Müşriklerin sizlerle topluca savaştıkları gibi, siz de onlarla topluca savaşın..." [15]

"Fitne/şirk sonlanıncaya ve dinin/otoritenin tamamı Allah'ın oluncaya dek onlarla savaşın..." [16]

"Şüphesiz ki kim Allah'a şirk koşarsa, Allah cenneti ona

13. Müslim, 203
14. Müslim, 976
15. 9/Tevbe, 36
16. 8/Enfâl, 39

haram kılar. Onun barınağı ateştir. Zalimler için yardımcı da yoktur." [17]

"Şüphesiz ki Allah, kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun (şirk) dışında kalanları dilediği için bağışlar. Kim de Allah'a şirk koşarsa, hiç şüphesiz büyük bir günahla iftirada bulunmuş olur." [18]

Bu kıyası âlimlerimizin de yaptığını kardeşlerimize hatırlatmak isterim. Her konuda âlimlerin yoluna müracaat eden kardeşlerimizin bu konuda da onların sözlerine kulak vermelerini beklerdik.

İbni Kayyım (rh) **Medaricu's Salikîn kitabında şöyle der:**

"Fasıl; şirk büyük ve küçük olmak üzere iki kısımdır. Allah, büyük olanı tevbesiz affetmez. Büyük şirk; kişinin Allah'a sevgide birilerini denk tutmasıdır. Bu, geçmiş müşriklerin, ilahlarını Allah'a eşit görmelerini de içeren şirktir:

'Orada birbirleriyle tartışarak diyecekler ki: 'Allah'a yemin olsun ki, bizler apaçık bir sapıklık içindeydik. Çünkü sizi, âlemlerin Rabbi olan Allah'a denk tutmuş (O'nu sever gibi sizi sevmiş, O'ndan korkar gibi sizden korkmuş, O'na yönelir gibi size tevbe vermiş, O'ndan medet umar gibi sizin himmetinize sığınmış ve O'nun otoritesine boyun eğer gibi sizin yasalarınıza boyun eğmiştik).' ' [19]

Aslında onlar Allah'ın kâinatın tek yaratıcısı, Rabbi ve Melik'i olduğunu ikrar ediyor, ilahlarının yaratmadıklarını, rızık vermediklerini, öldürüp diriltemediklerini biliyorlardı. Bu denk tutma dünya müşriklerinin birçoğunun hâli gibi sadece sevgi,

17. 5/Mâide, 72
18. 4/Nîsa, 48
19. 42 /Şuarâ, 96-98

yüceltme ve ibadetteydi. Onların çoğu ilahlarını Allah'tan daha çok sevip yüceltiyorlar. Şeyhlerinin ismi anıldığında mutlu oluyor, onları dost ediniyor, onlara söz söylendiğinde ise Allah'a söylenen sözden daha fazla sinirleniyorlardı. Biz ve bizim dışımızdakiler bu hâlleri onlarda açıkça gördük. İlahlarının (şeyhleri kastediyor) ismini kendilerine zikir virdi edinirler. Otururken, kalkarken, hastalandıklarında vs. onların ismini anarlar. Onların Allah'a aracılar olduğunu, O'nun katında şefaatçileri olduğunu zannederler.

Putlara kulluk edenler de aynen böyleydi. Bu hâl/inanç onların kalplerinde yer eden ortak noktadır ve müşrikler ilahlarının farklı olmasına rağmen bunu birbirlerinden miras almışlardır. (Mekkeli müşriklerin putlara ibadetiyle, sufilerin şeyhlerine yaptığını ortak miras ve payda olarak kabul ediyor. Dahası, onların bu hâllerini müşriklerin putlara yaptıklarına kıyas ediyor.) Mekkeli müşriklerin putları taştan, bunlarınki ise insandandır. Allah, bu müşriklerin selefi sayılan müşrikler hakkında şöyle demiştir:

'Dikkat edin! Halis olan din Allah'ındır. O'nun dışında veliler edinenler (derler ki):'Bizi Allah'a yaklaştırsınlar diye bunlara ibadet ediyoruz.'Allah, ihtilaf ettikleri konularda aralarında hükmedecektir. Şüphesiz ki Allah, yalancı ve kâfir olan kimseyi hidayet etmez.' [20]

Bu müşrikler ve onların selefi olan müşriklerin (Mekkelilerin) kalbinde olan, ilahlarının Allah'ın katında onlara şefaat edeceğidir. Kardeşleri olan Mekkeli müşrikler, 'Siz ilahlarımızı ayıpladınız.' derlerdi. Bunlarsa, 'Şeyhlerimizi küçümsediniz.' derler. Allah Resûlü, 'İsa, Allah'ın kuludur.' dediğinde, Hris-

20. 39/Zümer, 3

tiyanlar da 'İsa'yı küçümsedin.' dediler. Bugün de kabirlerin mescid edinilmesini, oraların bayram yerine çevrilmesini yasaklayanlara ve oraların Allah ve Resûl'ünün izin verdiği şekilde ziyaret edilmesini isteyenlere, bu müşriklerin benzeri olan müşrikler, 'Kabirlerde yatanları küçümsedin.' derler. Onların kalplerinde olan bu benzerliğe bakmaz mısın? Sanki birbirlerine vasiyet etmiş gibilerdir:

'De ki: 'Haydi! Allah'ın dışında (ilah olduğunu) zannettiklerinizi çağırın (bakalım)!'Onların göklerde ve yerde zerre ağırlığınca sahip oldukları bir şey yoktur. O ikisinde bir ortaklıkları da yoktur. (Allah'ın) onlardan yardımcı/destek edindiği kimse de yoktur.' [21]

Bu ayet; nur, delil, kurtuluş ve şirkin aslını yerle bir edip tevhidi şirkten soyutlamak için kâfidir. Kur'ân, bu ve benzeri ayetlerin misalleriyle doludur. Ancak insanların çoğu yaşadıkları vakıanın bu ayetlerin kapsamında olduğunun farkına varmazlar. Zannederler ki bu geçmiş ve arkalarından takipçi kalmamış kavimler içindir. İşte bu anlayış, kalp ile Kur'ân'ı anlamanın arasına girer. Allah'a yemin olsun ki; bu kavim geçse de onların misali onlardan daha şerli veya onlardan daha düşük kavimler onların bu durumunu miras olarak almıştır. Kur'ân onları kapsadığı gibi bunları da kapsamıştır. Fakat durum Ömer'in (ra) dediği gibidir: 'İslam'da cahiliyeyi bilmeyenler yetişince İslam'ın bağları tane tane çözülür.' " [22]

Evet kardeşim, dikkat edersen İbni Kayyım (rh); Mekkeli müşrikleri, Hristiyanları ve yaşadığı dönemin tasavvuf ehlini kıyas etmiştir. Aynı ismi ve aynı hükmü onlara

21. 34/Sebe, 22
22. Medaricu's-Salihin, 1/339

vermiştir. Birilerinin bu kıyası terk etmesini ise Kur'ân'ı anlamamaya bağlamıştır. Bırakın bu kıyası terk etmeye fıkıh veya ilim demeyi, bunu yermiştir.

Bir başka âlim de İmam San'ani'dir (rh)**. O,** "Tathiru'l İ'tikad an Edrani'l İlhad" **adlı eserini bu sebeple kaleme almıştır. İmam, tevhidi özet olarak izah ettiği kitabında kardeşlerimiz ve onlar gibi düşünenlere -bu toplumun Mekke'ye kıyas edilemeyeceğini söyleyenlere- şöyle cevap verir:**

"Şayet dersen ki: 'Bu insanlar kabirler, evliyalar ve fasıklar hakkındaki inançlarıyla putlar hakkında itikada sahip olan müşrikler gibi olurlar mı?'

Derim ki: 'Evet, olurlar. Çünkü onların yaptıklarını yapmış ve onlarla eşit olmuşlardır. Bilakis inanç, bağlılık ve boyun eğme hususunda onlardan daha fazlasını yapmışlardır.'

Şayet dersen ki: 'Kabirlere ibadet edenler, 'Biz bunlarla Allah'a şirk koşuyor, onları Allah'a denk tutuyoruz.' demiyorlar.'

Derim ki: 'Evet, ağızlarıyla böyle söylemiyorlar, ama kalplerindeki böyle değildir. Bu, onların şirkin manası hakkındaki cehaletlerinden kaynaklanıyor. Çünkü velileri tazim etmek ve onlara kurbanlar kesmek şirktir.'

Şayet dersen ki: 'Onlar bu yaptıklarıyla müşrik olduklarını bilmiyorlar.'

Derim ki: 'Fukaha riddet kitaplarında açıkça belirtmiştir ki: 'Kim küfür sözünü söylerse manasını kastetmese dahi kâfir olur.' Zaten bu durum dahi onların İslam'ın hakikatini ve tevhidin mahiyetini bilmediklerini gösterir ve bu hâlleriyle onlar asli kâfirler gibidir.'

Şayet dersen ki: 'İki taife eşit değildir. Bunlar Kelime-i Tevhid'i söylüyorlar. Allah Resûlü (sav), 'İnsanlar bu kelimeyi söyleyinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum.' diyor. Usame (ra) bu kelimeyi söyleyen birini öldürdüğünde Allah Resûlü, 'Sen bu kelimeyi söylediği hâlde mi onu öldürdün?' demiştir. Ayrıca bunlar müşriklerden farklı olarak namaz kılıyor, oruç tutuyor, zekât veriyor ve haccediyorlar.'

Derim ki: 'Ancak hadislerde 'İslam'ın hakkı müstesna' deniyor. Hakkından kasıt; uluhiyet ve ibadette Allah'ı (cc) birlemektir. Kabirperestler uluhiyet ve ibadette Allah'ı birlemediler. Böyle olunca da bu kelime onlara fayda sağlamadı. Çünkü bu kelime, manasıyla amel etmeyenlere fayda sağlamaz. Yahudiler de bu kelimeyi söylüyordu, ama bazı resûlleri inkâr edince onlara fayda sağlamadı.'

Şayet dersen ki: 'Bunlar 'Biz kabirlere ibadet etmiyor, onlara namaz kılmıyor, onlar için oruç tutmuyoruz. Sadece Allah'a ibadet ediyoruz.' diyorlar.'

Derim ki: 'Bu onların ibadetin manasında cahil olmalarındandır. Çünkü ibadet bu sayılanlarla münhasır değildir. Onun başı ve esası inançtır. Ve onların kalplerinde inanç olan şeyler ve bu inançtan kaynaklı kabirlere yönelik fiiller vardır." [23] [24]

Aynı dönemde yaşayan İmam Şevkani (rh), "Ed-Durru Nedid fi İhlas Kelimeti't Tevhid" adlı eserini kaleme almıştır. Küçük bir risale olan bu kitap, asıl itibarıyla şirki beyan etmiş ve o dönemde yaşayanlarla Mekkelilerin yaptıklarının farklı olduğunu söyleyenlere tafsilatlı cevap

23. Tathiru'l İ'tikad an Edrani'l İlhad, 1-30 arasından özetleyerek aktardım.
24. Bazıları İmam San'ani'ye farklı bir görüş nispet etse de bu kitabı en güzel cevaptır. Ve onun kendi kaleminden ve beyanından, bu görüşten döndüğü sabit değildir.

vermiştir. Yukarıda zikrettiğimiz, İbni Kayyım'ın da (rh) kıyasını aktarmış ve onaylamıştır. Hatta kardeşlerimiz de çok iyi bilirler ki; kıyasın en üst mertebesi "kıyas-ı evla"dır. Kıyas illetle yapılır. Şayet hükmü İslam tarafından belirlenmeyen bir şeyi, hükmü belli olana kıyas ediyorsak ve hükmü belli olmayanda illet daha belirginse buna "kıyas-ı evla" diyoruz. Örneğin, Allah (cc) "...Onlara 'öf' bile deme!"[25] buyurmuştur. "Öf" demenin yasaklanmasındaki illet, onlara eziyet etmektir. Kur'ân, onları dövmenin hükmünü zikretmemiştir. Âlimlerimiz; onlara öf demek dahi eziyet illetinden dolayı yasaklanmışsa, onları dövmek daha katı ve kesin bir şekilde yasak olmalıdır, çünkü eziyet illeti dövme fiilinde daha belirgindir, demişlerdir.

İmam Şevkani (rh) kitabın 46. sayfasında şöyle der:

" ... Bilakis bunlar ölüler hakkındaki itikatlarında öyle boyutlara vardılar ki; müşrikler, putları hakkındaki inançlarında o boyutlara varmamışlardı. Cahiliye ehline bir sıkıntı dokunduğunda onlar sadece Allah'a dua ediyorlardı. Kabirperestler ise darda ve rahatlıkta dahi ölülere dua ediyor, onlara yöneliyorlar."

Kendi toplumunda yapılan şirki Mekke müşriklerinin fiiline kıyas eden ve hatta Mekkelilerin şirkinden daha ileri görenlerden âlimlerden bir diğeri de İmam Muhammed bin Abdulvahhab'tır (rh). Tevhidle ilgili dört kaideyi izah ettiği kısa, ama faydası büyük sayfalar arasında şöyle der:

"Dördüncü Kaide: Bizim zamanımızın müşrikleri ilk dönem müşriklerinden daha şedittir. Çünkü ilk dönem müşrikleri

25. 17/İsrâ, 23

rahatlıkta Allah'a şirk koşuyor, zorlukta ise ihlasla O'na kulluk ediyorlardı. Şimdiki müşriklerin şirki rahatlık ve zorluk anında daimidir. Bunun delili Allah'ın şu sözüdür:

'Gemiye bindikleri zaman, dini Allah'a halis kılarak (şirk koşmaksızın yalnızca) Allah'a dua ederler. Onları kurtarıp karaya çıkardığı zaman, (bir bakarsın ki) hemen şirk koşuvermişler.'[26] "[27]

Evet, bir imam daha kendi dönemindeki insanları Mekkelilere kıyas etmiş ve hatta kendi toplumunu şirkte daha ileride görmüştür. Şunu hatırlatmakta fayda vardır: İmam, "Keşfu'ş Şubuhat" adlı eserini müşriklerin şüphelerini gidermek için yazmıştır. Ve bazılarının diline doladığı bu şüpheye bizzat kendisi cevap vermiştir. Hatta "ilk müşriklerle kendi zamanındaki müşriklerin aynı olmadığı, çünkü bunların Kelime-i Şehadet'i reddetmeyip ikrar etmesi" iddiasına "Onların en büyük şüphelerindendir." demiştir:

"Resûlullah'ın harp ilan ettiği kimselerin bugünkü müşriklerden daha sağlam bir akla sahip olduklarını ve şirk yönünden bunlardan daha hafif olduklarını öğrendiysen bil ki; bunların bizim fikirlerimiz hakkında ileri sürecekleri bir şüphesi daha vardır. Ve bu, onların en büyük şüphelerindendir. Cevabına iyi kulak ver!

Derler ki: 'Haklarında Kur'ân inen kimseler, Allah'tan başka bir ilah olmadığına inanmazlar. Peygamber'i yalanlarlar, öldükten sonra dirilmeyi inkâr ederler, Kur'ân'ı yalanlar ve onu sihir kabul ederlerdi. Hâlbuki biz; Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in (sav), O'nun Resûlü

26. 29/Ankebût, 65
27. Muhammed b. Abdulvahhab, Kavaidu'l Erba, Dördüncü Kaide

olduğuna şehadet ediyor, Kur'ân'ı tasdik ediyor, öldükten sonra dirilmeye inanıyor, namaz kılıyor ve oruç tutuyoruz. Böyle olunca nasıl olur da bizi onlar gibi kabul edersiniz?

Cevap: Resûlullah'a (sav) bir meselede inanıp bir meselede inanmayanın kâfir olduğu hususunda bütün ilim adamları ittifak etmişlerdir. Kur'ân'ın bir kısmına inanıp bir kısmına inanmayan, tevhidi kabul edip namazın farziyetini inkâr eden yahut tevhide ve namazın farz oluşuna inanıp zekâtın farz oluşuna inanmayan ya da hepsine inanıp orucun yahut haccın farz oluşuna inanmayan da aynı hükümdedir:

'Şüphesiz ki Allah'a ve resûllerine karşı küfre sapan, Allah ile resûllerinin arasını ayırmak isteyen: 'Bir kısmına inanır bir kısmını inkâr ederiz.' diyenler ve bu ikisi arasında bir yol tutmak isteyenler (var ya); Bunlar, hakiki kâfirlerin ta kendileridirler. Kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır.' [28]

İnanılması gereken bazı şeylere inanıp bazılarına inanmayanın kâfir ve zikredilen cezaya müstahak olduğunu bizzat Allah (cc) izah ettiğine göre şüphe ortadan kalkmış olur. Bilinmektedir ki tevhid, Peygamber'in (sav) bildirdiği en muazzam farzdır. Namaz, zekât, oruç ve hacdan daha muazzamdır. Nasıl olur da Resûlullah'ın bütün tebliğ ettiklerini yaptığı hâlde bu farzlardan birisini inkâr eden kâfir olur da, bütün peygamberlerin yolu olan tevhidi inkâr eden kâfir olmaz? Hayret! Bu cehalet ne kadar acayiptir.

Denilebilir ki: Peygamber'in sahabesi, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in (sav), O'nun Resûlü olduğuna

28. 4/Nîsa, 150-151

şehadet ettikleri, ezan okuyup namaz kıldıkları ve Peygamberle beraber Müslim oldukları hâlde Ben-i Hanife ile savaşmışlardır.

Şayet birisi derse ki: 'Onlar Müseyleme'nin peygamber olduğunu iddia ediyorlar.'

Deriz ki: Bizim istediğimiz de bu cevaptır. Bir insanı peygamber mertebesine çıkaran kâfir olup malı ve canı helal oluyorsa, Kelime-i Şehadet ile namaz ona fayda vermiyorsa; Şemsan veya Yusuf'u yahut bir sahabe veya peygamberi, Allah'ın mertebesine yükselten nasıl olur?

'Allah, bilmeyenlerin kalplerini böyle mühürler işte.'[29] "[30] [31]

İki toplum arasındaki ortak illet, Allah'a (cc) şirk koşuyor olmalarıdır. Yoksa bir toplumun bu kelimeyi nutkedip diğerinin inkâr etmesi; birinin Resûl'e iman edip diğerinin reddetmesi veya birinin yaptığına ibadet deyip diğerinin dememesi hükmü değiştirmez. İlk satırlarda da söylediğimiz gibi bu maddeler ortaya çıkmadan da Allah (cc) onları yaptıkları amellerle müşrik kabul etmişti.

Evet, bu meselede kıyası kabul etmeyen kardeşlerimiz, kıyasın hiç mümkün olmadığı başka bir meselede öyle bir kıyas yapmışlardır ki; söylenecek söz bulmakta zorlanıyorum. İddia şudur:

"Bu sistemler küfür sistemleri olabilirler. Ancak halklar asıl itibarıyla Müslüman'dır. Çünkü Ubeydiler uzun yıllar

29. 30/Rûm, 59

30. Keşfu'ş Şubuhat, 20

31. Şüphenin cevabını özetle aktardım. İmam bu şüphenin batıl olduğuna başka delillerle de açıklık getirmiştir.

İslam âlemine hükmetti. Âlimler Ubeydileri tekfir etti. Ancak onların tebaası olarak yaşayanları tekfir etmediler. Aynı şekilde Tatarlar İslam âlemini işgal ettiğinde Mardin mıntıkasını Müslümanlardan aldılar. İbni Teymiyye'ye Mardin'in durumu sorulduğunda; Tatarlar ile işgalden önce orada bulunan Müslümanları ayırdı ve özet olarak şöyle söyledi:

'... Mardin, ne askeri Müslüman olan İslam beldesi ne de halkı kâfir olan küfür beldesidir. Mardin üçüncü bir kısım olan 'daru'l mürekkeb'tir. Müslüman orada hak ettiği şekilde muamele görür. İslam şeriatının dışına çıkanlar da hak ettikleri şekilde muamele görürler.' "[32]

Bu sözü alır ve "Bu yaklaşımlar bize içinde yaşadığımız toplumu genel olarak veya asıl itibarıyla Müslüman kabul etmemiz gerektiğini gösterir." derler.

Allah'tan geldik, tekrar O'na (cc) döneceğiz. Şurası bir gerçektir ki; İslam beldeleri işgal edilir ve orada bulunan Müslimler işgalcilerden ayırt edilebilir konumdaysa, onların küfrüne itikad etmek hata olur. Ancak işgalcilerin başa gelmesi için oyu o halk veriyorsa; küfür nizamını ayakta tutan ve koruyan kâfir askeriyeyi o halk oluşturuyorsa; âlimlerin, Ubeydilerde küfür illeti saydığı, şahısları ilahlaştırma şirkini, kabirleri ve liderleri ilahlaştırarak o halk işliyorsa o halkı nasıl İbni Teymiyye (rh) fetvasına dâhil edeceksiniz? İçinde yaşadığımız ve durumu bu olan halkı, âlimlerin zikrettiği halklara kıyas etmek ve bu neticeye ulaşmanın adını da "fıkıh" koymak şaşırtıcıdır. Gerçekten kardeşlerimin bu çelişkiyi düşünmelerini isterim.

32. Mecmu'u'l Fetava 28/241

Örneğin, Ubeydiler ile ilgili âlimlerin söylediklerine bakalım:

Kadı İyad (rh), "Tertib El-Medarik" **eserinde şöyle der:**

"İbnu Azire'ye soruldu: 'Sünni olduğu hâlde Ubeydilere hatiplik yapanların durumu nedir?' İmam cevap verdi: 'Onlar hutbelerinde, 'Allah'ın yönetici olan ve yeryüzünün vârisi olan kuluna salât et.' demiyorlar mı?' 'Evet.' dediler. İbnu Azire onlara sordu: 'Biri hutbe verse ve hutbesinde Allah'ı ve Resûl'ünü en güzel şekilde övse sonra da Ebu Cehil cennette, dese kâfir olur mu?' Onlar, 'Evet.' dediler. İbnu Azire, 'İşte bu yönetici, Ebu Cehil'den daha kötüdür.' dedi.

Bu soru Davudi'ye soruldu ve o da şöyle cevap verdi: 'Onlara hatiplik yapan ve onlara dua eden kafirdir, öldürülür.' dedi." [33]

İmam Zehebi, Kadı İyad'dan (rh) **nakletti:** "Kayrevan âlimleri icma etti ki; Ubeydilerin durumu zındık ve mürtedlerin durumudur." [34]

Şeyh Muhammed bin Abdulvahhab (rh) **şöyle der:** "Ubeydilerin hâli de böyledir. Onlar H 300'lü yılların başlarında ortaya çıktılar. Liderleri olan Ubeydullah, Fatıma (r.anha) soyundan olduğunu iddia edip, cihad ve taat örtüsü altında zuhur etti. Mağrib ehlinden birileri de ona tabi olunca büyük bir devletleri oldu. O ve ondan sonra çocukları Mısır ve Şam bölgesini de ele geçirdiler. Namazları cemaatle kılıp, cumayı ikame ettiler. Kadılar ve müftüler tayin ettiler. Lakin onlar şirk ve şeriata muhalefet izhar ettiler. Onların nifakına

33. Tertib El-Medarik, 7/275
34. Siyeru A'lâmi'n Nubelâ, 11/ 424

delalet eden şeyler onlardan açığa çıktı. Âlimler onların kafir olduğunda ittifak etti.

İslam'ın şiarlarını ve şeriatını izhar etmelerine rağmen âlimler onların beldelerinin harp diyarı olduğuna ve onlarında kâfir olduğunda icma ettiler. Mısır'da âlim ve abid olan insanlardan çok kişi vardı. Mısırlıların birçoğu, onların çıkardıkları küfürlere onlarla beraber girmemiş olsa da âlimler bu zikrettiğimiz hükümde ittifak ettiler."[35]

Şimdi delil olarak alınan Ubeydiler kıssasına ve âlimlerin ne dediğine beraber bakalım kardeşlerim:

a. Ubeydiler kâfirdir. Ve onların namaz kılmaları, kadılarının bulunması onların küfre girmesine engel olmamıştır. Çünkü onlarda müşrik olmanın esas illeti olan ve Kelime-i Tevhid'i bozan "şirk" vardır.

b. Onlara destek veren, onlara dua eden, onlara imamlık yapanlar da onlar gibi kâfirdir; velev ki Sünni olup onları şirke düşüren aşırı Şii görüşlerine katılmasalar da.

c. Onların yönetimi altında olan halk onların izhar ettiği küfürlerde onlara ortaklık etmemişlerdir. Sadece onların hâkimiyeti altında yaşamışlardır. Bununla beraber Ubeydiler küfürlerini cihad, itaat, şer'i mahkemeler kılıfıyla gizlemişlerdir.

Şimdi, aramızdaki ortak inanç olan, Allah'ın (cc) azameti adına soruyorum: İçinde yaşadığınız toplum bu durumda mıdır?

Yöneticiler küfürlerini gizleyip şeriatla mı hükmediyorlar?

35. Muhtasaru Siyreti'r Resûl, 1/51

Halk; onların izhar ettiği demokrasi, kabirperestlik, rububiyyeti dahi Allah'tan (cc) başkasına veren eğitim sistemi, İslam düşmanı tağutların takdis ve sevgisi, Allah'ın diniyle dalga geçme, milliyetçilik, modernizm vb. izmler, Allah düşmanlarını dost edinme, Allah'ın dininden yüz çevirme vb. küfürlere yöneticilerle beraber girmemişler midir?

Allah için söyleyin! Hangi ölçüyle kıyas yapıyor, neye göre tutumunuzu belirliyorsunuz? Âlimler dediğinizde, bu söylediğinizi hangi ölçüye göre kabul ediyorsunuz? Ben, Türkiye'de bazılarının yaptığı âlim bezirgânlığını size yakıştırmadım, hiçbir zaman yakıştırmam. İstediği âlimin istediği fetvasını alan ve bunu da âlimlere ittiba diye isimlendiren zümreden, siz kardeşlerimi tenzih ederim. Ancak bu konudaki çelişkiyi de size hatırlatmak isterim.

Mardin Fetvası da bundan farklı değildir. Fetva ne kadar açıktır! Net bir şekilde, işgal eden ve kâfir kabul edilenle ona başkaldıran ve ondan ayrılan bir halk vardır. Sorarım sizlere; bu ülkenin kâfir ordusu kimden müteşekkildir? Uzaylılardan mı? Yoksa sizin İslam kabul ettiğiniz toplumun çocuklarından mı? Polis halk, asker halk, memur halk, daha önemlisi o dönemde âlimlerin küfürlerinin altını çizdiği yöneticiler, yani bürokrat ve siyasetçiler dahi halk! Yani kimse bir yeri işgal etmiş değil. Seçimler yapılıyor ve halk yöneticisini kendi belirliyor.

Başka bir mesele: İbni Teymiyye'nin (rh) bu fetvasını alana kadar, neden onun Tatarlara destek verenler hakkındaki fetvalarını almıyorsunuz? Çünkü bu halk bir yere kıyas edilecekse veya bir fetvayla konumu belirlenecekse; Ta-

tarlara destek verenler, hatta bizzat onları oluşturanlar zümresine dâhil edilmeli değil midir?

Veya yine İbni Teymiyye'nin (rh) "mümteni" taifelerle ilgili söylediklerini neden zikretmiyorsunuz? Sizler bu halkı İslam'a göre yargılamak ve hüccet ikame etmek isterseniz, sığınacakları ilk merci kanunlar ve sizin mümteni kabul ettiğiniz güvenlik güçleri olacaktır. Allah'ın şeriatına gelmeyen ve kendisi dine davet edildiğinde dahi bunu kanun yoluyla çözen insanlar için İbni Teymiyye'nin daha açık fetvaları varken, hiçbir yönden uyuşmayan Mardin Fetvası neden? Çocuklarına tevhidi anlattığınız anne ve babalar sizi nereye şikâyet ediyor? Sizin asli küfür kabul ettiğiniz ve mümteni taife diye isimlendirdiğiniz kanunlara ve o kanunların bekçileri olan yöneticilere! Allah için nasıl oluyor bu? Bu kanunları yapanlar kâfir, onları koruyan ve sahip çıkanlar kâfir, İslam şeriatına karşı bu kanunların arkasına gizlenenler kâfir... (Ve bu konuda da genelde İbni Teymiyye'nin Tatarlar hakkındaki fetvaları zikredilir.) Ancak bu kanunu yapanları gönülden seçen, kanunları koruyan asker ve polisin içinden çıktığı, başı sıkıştığında bu kanunların arkasına sığınan halk Müslüman!

Kıyas yapılası yerde kıyası terk edip, kıyasın asla mümkün olmadığı yerde kıyasa başvurdunuz! Ubeydiler ve Mardin Fetvası'nda illet; işgale uğramış topraklardaki Müslimlerin;izhar edilen şirk, küfür ve işgale ortak olmaması, onlardan temeyyüz etmiş olmasıdır. Ancak bu halk bunlardan ayrılmadığı gibi, âlimlerin Ubeydileri ve Tatarları tekfir ettikleri her hususu kendilerinde barındırıyorlar!

Rabbim sizleri ve bizi hakka muvaffak kılsın.

Kardeşlerim, İrca Tehlikesinden Allah'a Sığınalım!

Bu kısmı yazmaya başlamadan önce belirtmeliyim ki, sizleri Mürcielikle itham etmiyorum. Bundan da Allah'a (cc) sığınırım. Sadece çalan tehlike çanlarına dikkat çekmek ve bazen istemeden de olsa ircaya muvafakat ettiğinizi hatırlatmak isterim.

Oy kullanma meselesinin tevhide aykırı bir durum olduğunu siz de kabul ediyorsunuz. Hâkimiyetin Allah'ın (cc) hakkı olduğu, bunu O'na tahsis etmenin ibadet oluşu, O'ndan başkasına verilmesinin şirk oluşu sizin yanınızda da izahtan varestedir. Ancak bu her asırda farklı şekillerde oluyor. Kimi zaman insanlar örflerine ve onu belirleyen aşiret ağalarına bu hakkı verdiler, kimi zaman diktatörlerine, bazen de din adamlarına... Asrımızda ise bu cürüm oy verilerek yapılıyor.

Oy veren insanların itikad ve amellerini birbirinden ayırmak ne kadar doğrudur? "Yaptıkları amel şirktir, asla tasvip etmiyoruz; ancak oy kullananlar hâkimiyeti Allah'tan başkasına vermek adına değil de; sağlık, yol, ekonomi, iş imkânları ve benzeri sebeplerden veriyor." **diyorsunuz.** "Durum böyle olunca da kasta bakmadan tekfir olmaz." **diyorsunuz.**

Eğer bir amel ne kasıtla yapılırsa yapılsın, karşıdakine Allah'a (cc) ait bir hakkı veriyorsa ve karşıdaki yönetici bu oyla açık bir şekilde Allah'ın şeriatı dışında bir şeriatı yaşıyor ve yürürlükte tutuyorsa, o ameli yapanın kastının ne önemi vardır?

Böyle bir durumda amel ile itikad ayrımına gitmek irca ehlinin yaptığı şeylerden değil midir?

Örneğin, muasır Mürcie, tağutlarını aynı gerekçeyle savunduğunda, onların amelleri bozuk olsa da niyetlerinin temiz olduğunu söylediğinde, buna ilk sizler karşı çıkıyorsunuz. İslam, amelin kendine bakar, diyorsunuz. İtikadla ameli ayırmak irca ehlinin işidir, diyerek karşı çıkıyorsunuz. Farkında mısınız; asrın en ciddi şirklerinden biri olan bu meselede sizler de itikad ile ameli ayırıyorsunuz!

Şöyle diyebilirsiniz: "Biz bu meseleyi kapalı bir mesele olarak kabul ediyoruz. Ondan dolayı bu tafsilata gidiyoruz."

Ben sormak istiyorum: "Bir meselenin kapalılığı ve açık oluşu neyle mümkündür? Birileri bir meseleye kapalı dedi, diye o mesele kapalı olur mu?"

Elbette hayır. Meselenin kapalılığı ve açıklığı üç şekilde olur:

1. Meselenin delilleri kapalıdır. Konuya delalet eden deliller, ona muhalefet edeni sapıklığa nispet edecek açıklıkta değildir.

Ben, hükmün Allah'a (cc) ait oluşu, yaratma ve emretmenin aynı anda Allah'a sıfat kılınması, hükümde Allah'ın şerikinin olmayacağının delillerini zikretmenin dahi gereksiz olduğunu düşünüyorum. Hâkimiyetin Allah'a ait oluşunun delilleri Güneş'in aydınlığından daha açıktır.

2. Meselenin vakıası kapalıdır. Olur ki bir mesele hakkında yaşanan vakıa açık değildir. Vakıa kapalı olduğundan meseleye kapalı muamelesi yapılabilir.

Bu ülkede herkes, sistemin şeriat dediği bir devleti kaldırdığını ve onun yerine İslam düşmanlığıyla maruf bir

rejim ikame ettiğini biliyor. Bu devletin laiklik anlayışının dinlerden ziyade özellikle şeriata mesafeli olduğunu da... İlkokuldan başlamak üzere demokrasinin ne olduğu, oy kullanma hakkının demokratik bir hak olduğu, şeriat sisteminde seçme seçilme hakkı olmadığı için bunun gericilik olduğu insanlara öğretiliyor.

Bu ülkede partiler oy isterken "daha iyi kanun yapmak" için oy istiyorlar. Daha da çirkini, bu ülkede referanduma gidildiğinde yaşandı. İnsanlardan, direkt anayasa yapmak için oy aldılar.

Bu ülkede çıkarılan kanunlarla 18 yaşından büyüklere zinanın helal olduğu, içkinin helal olduğu herkes tarafından biliniyor.

Seçim zamanlarında hususen, sair zamanlarda umumen televizyonlarda, tartışma programlarında insanlara demokrasinin ne olduğu, seçme seçilme hakkı anlatılıyor.

Sonra Meclis yer altında bir kurum değil ki? Herkes Mecliste ne yapıldığını görüyor. Hatta bu, devletin resmî televizyon kanalından yayımlanıyor.

Yani meselenin vakıası kapalı değildir. Ancak birilerinin yanlış kıyaslar yapıp, tarihten bazı alakasız örnekler aktardıktan sonra "İşte bu mesele de böylece kapalıdır." demesi açıkçası bu saydığımız gerçekleri değiştirmez.

3. Kişinin kendisi kapalıdır. Yani tevhidin cahilidir. Kafası Allah'ın kelamına ve Resûl'ünün sünnetine kapalıdır. O, tevhide dair hiçbir şey bilmez. Siyasi önderler, gereksiz menkıbeler, hatta komik fıkralar kadar Rabbinin hukukuna dair yer yoktur zihninde. Buna binaen de tevhide dair

her mesele onun kafasında kapalıdır. Çünkü vahiyden yüz çevirmiş, Rabbinin dininde cahil kalmıştır. Ona Muhammed'in dini anlatıldığında "Biz babalarımızdan bunu duymadık." der. Ona Allah'ın kelamı işaret edildiğinde "Biz anlamayız." der. Ona tevhid anlatıldığında "Fazla dalma, boğulursun." diye karşılık verir. Yaban eşeğinin aslandan kaçtığı gibi Rabbinin öğüdünden kaçar. Hâli bu olan adamın elbette tevhidî meselelere muhalefet etmesi normaldir.

Vakıaya insafla baktığımızda meselelerin delillerinde ve vakıasında değil, insanların kafalarında kapalılık olduğu görülecektir. Bu da insanlar için özür değildir. Bundan dolayı hangi isim adı altında olursa olsun, bu insanların kasıt ve amellerinde ayrıma gitmek doğru değildir.

İrca noktasında uyarıda bulunmak istediğim bir diğer mesele ise şudur: Halkta İslam'ı asıl olarak görürken, bunu neye dayanarak yapıyoruz? Dikkatle düşünüldüğünde kendilerini İslam'a nispet etmeleri dışında bir delil yoktur. Bu insanlarda Tevhid'in esası olan, Allah'ın (cc) ibadette birlenmesi bulunmadığı gibi, dinin giriş şartı olan tağutu inkâr ve ondan içtinap etmek de yoktur. Şirkin ne olduğu onların zihinlerinde kapalı olduğu için her türlüsüne rastlamak mümkündür. Öyleyse bizim bu insanları İslam kabul etmemiz ve bunu asıl kılmamız, aslen onların Kelime-i Şehadet'i nutketmelerindendir. Anlamını bilmedikleri, onu bozan her türlü unsuru işledikleri, tağutlardan ve onlara kulluktan uzak durmaya sevk etmeyen bir Kelime-i Tevhid... Ben bu konuda fırkaların görüşlerini zikretmeyi gereksiz görüyorum. Ancak irca altında sınıflandırılacak

bazı fırkaların; Kelime-i Tevhid'in nutkunu İslam için yeterli saydığını hatırlatmak istiyorum.

Aslen siz bu toplumda yaşıyor ve bu insanları çok iyi tanıyorsunuz. Kahir ekseriyetin kelimenin manasını bilmediğini; bozan unsurlardan habersiz olduğunu; tağutu duymadığı için içtinap etmesinin de mümkün olmadığına şahitsiniz. Hâl böyle olunca dilinizle kabul etmeseniz de zımnen Kelime-i Tevhid'in, toplumları bu hâliyle İslam'a nispet edeceğini ve doğal olarak da onlarda aslın İslam olduğunu savunuyorsunuz.

Elbette mezhebin gereği, kişi onu kabul etmedikçe kişiye mezhep olmaz. Benim gayem de bunu size kâl diliyle nispet etmek değildir. Ancak içinde bulunduğunuz hâlin buna delalet ettiğini göstermek istiyorum.

Belki şöyle diyebilirsiniz: "Âlimlerimiz hükmi İslam'la, hakiki İslam'ı ayırmışlardır." Eyvallah! Bunun doğruluğunda şüphe yoktur. Ancak vakıası bilinen bir meselede, işin hükmi olanıyla hakiki olanına gerek kalmaz. Bu kaide, vakıasına dair hiçbir bilginin olmadığı yerlerde geçerlidir. Sizin elinizde hüküm verecek hiçbir şey kalmazsa emarelerle bunu yaparsınız. Aslında sizlerin de yerinde kullandığınız birçok örnek, bu söylediğimi desteklemektedir. Ancak bunlara dikkat edilmeyip üzerinde düşünülmediğinde, okuduğumuz kitapların algılarımızı yönlendirmesine müsaade ettiğimizde, ne yazık ki bu sonuçlar çıkıyor ortaya.

Örneğin, sahabeden başlayalım. Kendilerinde riddet vuku bulan ve İslam ahkâmının bazı hükümlerini reddeden bir toplumla karşılaştılar. Ve bu toplum Kelime-i

Tevhid'i nutketmeye, hatta kendilerini İslam'a nispet etmeye devam ediyorlardı. Sadece bir şahsı, belli bir şüpheden dolayı peygamber kabul etmişlerdi. Sahabe, onların Kelime-i Tevhid'ini İslamlarına alamet kabul etmedi. Ne hükmi anlamda ne de hakiki anlamda... Sizin kullandığınız nasları size aktaran, sahabenin bizzat kendisidir. Ancak sizin anladığınız gibi anlamamış, çok farklı bir şekilde davranmışlardır. Bunun nedeni, nasları iptal veya inkâr değildir. Vakıası bilinen ve toplumun durumunun net olduğu yerlerde yakini bilgiyle amel etmeleridir.

Şimdi şöyle söyleyebilirsiniz: "İki toplum aynı mıdır?"

Elbette aynıdır. Hatta Muhammed bin Abdulvahhab'ın (rh) şu sözünü hatırlatmak isterim:

"Denilebilir ki: Peygamber'in sahabesi, Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in (sav), O'nun Resûlü olduğuna şehadet ettikleri, ezan okuyup namaz kıldıkları ve Peygamberle beraber Müslim oldukları hâlde Ben-i Hanife ile savaşmışlardır.

Şayet birisi derse ki: 'Onlar Müseyleme'nin peygamber olduğunu iddia ediyorlar.'

Deriz ki: Bizim istediğimiz de bu cevaptır. Bir insanı peygamber mertebesine çıkaran kâfir olup malı ve canı helal oluyorsa, Kelime-i Şehadet ile namaz ona fayda vermiyorsa; Şemsan veya Yusuf'u yahut bir sahabe veya peygamberi, Allah'ın mertebesine yükselten nasıl olur?" [36]

Şeyh (rh), sahabe, Peygamber'in (sav) hakkında dahi bu kadar hassas davranmışsa, Allah'ın (cc) hakkında daha hassas

36. Keşfu'ş Şubuhat, 39

olunması gerektiğine dair bize yol gösteriyor. Özetle sahabe; kendilerini İslam'a nispet eden bir toplum, İslam'ın asıllarına muhalefet ettiğinde, onların İslam'a nispetini ne hükmi ne de hakiki anlamda İslamlarına alamet saymamıştır. Kendilerine "Selefî" diyen kardeşlerimizin, selefin özü olan sahabenin bu hususta yaptıklarından yüz çevirip, hicri altı veya yedinci asrın nakillerine yapışmaları düşündürücü olsa gerek.

Bazı kardeşlerimizin şöyle söylediklerini duyar gibiyim: "O topluma hüccet kaim olmuştu. Onlar meseleyi çok iyi biliyordu. Bu toplumun hâli böyle olmadığı için bizler aynı şeyleri söyleyemeyiz."

Cevap olarak deriz ki: Âdeta fukaha gibi resmedilen bu mürted topluluk, aslında geneli bedevilerden olan insanlardı. Ve Allah (cc) onlar için şöyle diyordu:

"Bedeviler, küfür ve nifak yönünden en beter olanlardır. Allah'ın, Resûlü'ne indirdiği sınırları bilmemeye de en elverişli olanlar onlardır. Allah (her şeyi bilen) Alîm, (hüküm ve hikmet sahibi olan) Hakîm'dir." [37]

Bu ayet açıkça onların cehaletine ve fıkhetmeyen bir toplum olduklarına delildir. Buna rağmen sahabe onların toplu olarak küfrüne hükmetmekten imtina etmemiştir.

"Bedeviler: 'İman ettik.' dediler. De ki: 'İman etmediniz. Fakat 'teslim olduk' deyin.' (Çünkü) iman henüz kalplerinize girmiş değildir. Şayet Allah'a ve Resûlü'ne itaat ederseniz (Allah,) amellerinizden hiçbir şey eksiltmez. Şüphesiz ki Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbe-

37. 9/Tevbe, 97

tinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir." [38]

Bu ayet dahi onların imanının nasıl olduğunu ve meseleyi ne kadar anladıklarını göstermesi için yeterlidir sanırım.

"İnsanlardan öylesi vardır ki; Allah'a kıyısından köşesinden (şüphe içinde, ayağı sağlam basmadan) kulluk eder. Şayet ona bir hayır erişirse, onunla mutmain olur. Ona bir fitne/imtihan erişirse, yüz üstü çevrilir (eski hâline döner). Dünyayı da ahireti de kaybeder. İşte bu, apaçık bir hüsrandır." [39]

İbni Abbas(ra) bu ayetin bedeviler hakkında indiğini söyler:

"Medine'ye gelir, iman eder, sonra beldelerine dönerlerdi. Bolluk, evlat ve hoşnut oldukları şeyler meydana gelirse 'Bu iyi bir din.' derledi. Hastalık, kıtlık vb. hoşnut olmadıkları şeyler olursa, 'Bu kötü bir dindir.' der, dinlerinden dönerlerdi." [40]

Evet, Sahabe Dönemi'nde irtidad eden bedevilerin genel olarak hâli böyleydi. Ve sahabe onların meselelerin inceliğini anlamamalarını, cahil oluşlarını, imanın kalplerinde tam yer etmeyişini onlar ve içinde bulundukları toplumlar için özür kabul etmediler.

Biz de yaşadığımız toplumun vakıasını yakinen biliyoruz. Açık ve kapalı her şirke bulaştıklarını, en önemlisi de Allah'ın (cc) hakkı olan tevhidin cahili olduklarını, dinin giriş şartı olan tağutu redde dair ne itikadi ne de amelî bir bilgiye sahip olmadıklarını da biliyoruz.

38. 49/Hucurât, 14
39. 22/Hac, 11
40. İbni Kesir, 5/ 400

Bırakalım şimdi bu toplumu, sizler İslami cemaatlerle aranızdaki ihtilafı söyleyebilir misiniz? Sizler bu toplumda İslam davası güden, bu uğurda bedel ödeyen insanlarla dahi tevhidin asıllarında anlaşamıyorsunuz! Onlarla ihtilafınız dinin temel meselelerinde vuku buluyor. Tevhidin asıllarını teferruat kabul eden, tevhide dair asılların konuşulmasını, İslam toplumlarını bölen "fitne" olarak değerlendiren insanlar bunlar. Şuurlu olanının hâli böyle olan bir toplumun, avamını nasıl İslam kabul edebilirsiniz?

Sürekli önemine vurgu yaptığınız için, İslam âlimlerinin de izahatından istifade ederek, sahabeden sonraki nesilden de nakil yapmak istiyorum. Ancak şunu belirtmekte fayda olduğunu düşünüyorum: Farkındaysanız, ben İslam alametleri konusuna girip konuyu gereksiz bir mecraya kaydırmadım. Çünkü bizim ihtilafımız İslam alametleri meselesi değildir. İhtilafımız; "Hâli Müslimler tarafından bilinen, vakıası açık olan toplumların İslam alametleri nasıl algılanmalıdır?" meselesidir.

Allah (cc) Kitab'ında şöyle buyuruyor:

"Haram aylar çıktığında, müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün. Onları yakalayın, onları kuşatın ve her gözetleme yerine onlar için oturup (onları gözetleyin). Şayet (şirkten) tevbe eder, namazı dosdoğru kılar ve zekâtı verirlerse yollarını açın/onları serbest bırakın. Şüphesiz Allah, (günahları bağışlayan, örten ve günahların kötü akıbetinden kulu koruyan) Ğafûr, (kullarına karşı merhametli olan) Rahîm'dir."[41]

Allah (cc) ayetin girişinde müşrikleri öldürmeyi emretmiş-

41. 9/Tevbe, 5

tir. Ayetin devamında ise bazı şartlar çerçevesinde bunun durdurulmasını istemiştir. İlk olarak "Şayet tevbe eder..." ifadesini kullanmıştır. Tüm tefsir kitaplarında "Burada tevbeden kasıt, şirkten tevbe etmektir." şeklinde açıklanmıştır. Ayrıca âlimler bu ayeti açıklarken Sahiheyn (Buhari, Müslim) başta olmak üzere birçok hadis imamının kitaplarında naklettiği gibi şu hadisi zikretmiştir:

"Ben, insanlar 'Lailaheillallah' diyinceye ve namazı kılıp, zekâtı verinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum" [42]

Sözgelimi imam Kurtubi (rh) bu ayetin tefsirinde, "Tevbe şirkten dolayı yapılır ve öldürme, onun yok olmasıyla ortadan kalkar." [43] demiştir.

Tefsirci İbni Arabî de "Bu ayet ve hadis, ikisi de aynı manaya gelir." [44] demiştir.

Dikkat edilirse Allah (cc) müşrike İslam sıfatı vermek için şirkten tevbe etmeyi şart koştuğu gibi, bunun yanında Müslimlerin onlarla olan muamelelerinde de yine bu noktayı esas almalarını emretmiştir. Nitekim " ... fitne kalmayıncaya dek" [45] onlarla savaşmanın manası da budur.

Meselenin asıl noktası ise şudur: Şüphesiz Allah Resûlü (sav) hiçbir zaman Kur'ân'a muhalefet etmez. Bilakis Resûlullah, Kur'ân'ın hem sözlü ve hem de fiilî olarak en güzel açıklayıcısıdır. Zaten onun görevlerinden biri de budur:

"(Peygamberleri) apaçık deliller ve Kitaplarla (yolladık).

42. Buhari, 25; Müslim, 22
43. Kurtubi Tefsiri, 8/74
44. Kurtubi Tefsiri, 8/74
45. 2/Bakara, 143

Sana da bu zikri/Kur'ân'ı indirdik ki, insanlara indirileni onlara açıklayasın. Umulur ki düşünürler." [46]

"Hakkında anlaşmazlığa düştükleri hususları onlara açıklaman, iman eden bir topluluğa hidayet ve rahmet olması için bu Kitab'ı sana indirdik." [47]

Resûlullah (sav) bu manayı ifade etmek için şöyle demiştir:

"Ben insanlar La ilahe illallah diyinceye ve namazı kılıp, zekâtı verinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum. Eğer bunu yaparlarsa canlarını ve mallarını benden korumuş olurlar." [48]

Şimdi şu soruyu sormak istiyoruz: Acaba Allah (cc) can ve mal emniyeti için şirkten tevbeyi şart koşarken, Resûlullah (sav) farklı bir şart mı belirlemiştir? Asla! Kuşkusuz o dönemde Kelime-i Tevhid'i söylemek, bir insanın var olan şirklerden teberrî ettiğini ve onlardan pişmanlık duyduğunu ifade ettiği için Resûlullah böyle buyurmuştur.

Ayrıca o dönemde bütün müşrikler bu kelimenin ne manaya geldiğini çok iyi biliyorlardı ve bu kelimeyi söylemekle neleri ellerinin tersiyle ittiklerinin ve neleri kabul ettiklerinin bilincindelerdi. Bundan dolayı da şirkten teberrînin ve İslam'a girişin sembolü "Kelime-i Tevhid" idi. Nitekim Allah (cc), kâfirlerin bu kelimeyi duyunca şöyle dediklerini buyurmaktadır:

"İlahları tek bir ilah mı yaptı? Gerçekten bu çok ilginç/şaşılacak bir şeydir." [49]

Şimdi şöyle bir şey düşünün: Müşrikler hem Lat ve

46. 16/Nahl, 44
47. 16/Nahl, 64
48. Buhari, 25; Müslim, 22
49. 38/Sâd, 5

Menat putlarını bırakmayacak hem de Kelime-i Tevhid'i söyleyecek olsalardı, acaba bu kelime onlara hükmi veya hakiki anlamda bir fayda sağlar mıydı? Kimsenin böyle bir soruya "evet" diyeceğini zannetmiyorum. Öyleyse Kelime-i Tevhid; şirki terk etmenin sembolü olduğu müddetçe, bir insana İslam hükmü verir.

İslam tarihinde baktığımızda şunu görürüz: İslam âlimleri hâli bilinen, inanç ve amellerine dair bilgi sahibi oldukları toplumlarda sahabe gibi davranmıştır. Kelime-i Tevhid'i, şirk hâli üzereyken söyleyen toplumlara ise ne hükmi ne de hakiki anlamda İslam hükmü vermemişlerdir.

İmam Ebu Hanife'nin öğrencisi olan İmam Muhammed (rh) "Siyeru'l Kebir" adlı eserinde şöyle der:

"Bir kâfir; üzerinde bulunduğu şeyin hilafına bir şeyi açığa vurursa, onun İslam'ına hükmedilir. Bu konunun temel delili ise '...İnsanlar La ilahe illallah deyinceye kadar onlarla savaşmakla emrolundum.' hadisidir. Resûlullah, bunu söylemeyen putperestlerle savaştı. Ayrıca Medine'de Yahudileri İslam'a davet ettiğinde ise 'Peygamberliğinin kabulünü' imanlarına alamet saymıştır.

Bir Müslim, bir müşriki öldürmek istediği zaman (ona saldırınca) müşrik, Allah'tan başka ilah olmadığına şahitlik ederse ve şayet o müşrik bunu söylemeyen (kabul etmeyen) bir toplulukta ise Müslim onu öldürmekten vazgeçmelidir." [50]

İmam Beğavi (rh) **şöyle der:** "Kâfir şayet putperest ise ve tevhidi ikrar etmiyorsa 'La ilahe illallah' demesiyle İslam'ına hükmedilir, sonra da İslam'ın tüm ahkâmını kabul edip, İslam'a

50. Siyeru'l Kebir 5/345

muhalif tüm dinlerden berî olmaya zorlanır. Eğer tevhidi ikrar edip risaleti inkâr ediyorsa 'La İlahe İllallah' sözüyle İslam'ına hükmedilmez, yani Müslim olmaz. Ta ki 'Muhammedun Rasulullah' deyinceye kadar. Eğer Muhammed'in (sav) risaletinin 'Araplara has' olduğuna inanıyorsa, İslam'ına hüküm olunması için 'tüm insanlığa' demesi gerekir. Eğer bir vacibi inkâr etmiş veya haramı mübah saymışsa o itikadından dönmesi gerekir (İslam'ına hüküm edilmesi için)." [51]

Taberi (rh) **ve başkaları da şöyle demiştir:** "Birincisi ('...La ilahe illallah deyinceye kadar...'); sadece Kelime-i Tevhid'i ikrar etmeyen putperestlerle savaşırken söylenmiştir. İkincisi ('...La ilahe illallah Muhammedun Resûlullah deyinceye kadar...'); tevhidi ikrar edip, nübüvveti inkâr edenlere söylenmiştir. Üçüncüsünde ('...Namazı kılıp zekâtı verinceye kadar...') ise şuna işaret vardır: İslam'a girip de itaat etmeyenlerle ve amel etmeyenlerle, ta ki boyun eğinceye kadar savaşılır."

İmam Nevevi (rh) **şerhinde şöyle der:** "Hattabi dedi ki: 'Malumdur ki burada kastedilen Ehl-i Kitap değil, putperestlerdir. Çünkü Ehl-i Kitap zaten 'La ilahe illallah' diyor. Buna rağmen onlarla savaşılır ve kılıç kafalarından kalkmaz.'

Kadı İyad bunu (Hattabi'nin sözünü) zikretti, ayrıca üstüne şunları ekledi ve meseleyi açıklığa kavuşturdu. Dedi ki: 'Can ve malın korunma altına alınmasının 'La ilahe illallah'a has olması, bu imanı kabul etmenin bir göstergesi olduğu içindir. Bundan kasıt Arap müşrikler ve tevhid ehli olmayan putperestlerdir. Çünkü onlar ilk olarak İslam'a çağırılıp, bunun üzerine kendileriyle savaşılanlardır. Ama onların dışındakilerden tevhidi ikrar edenlere gelince, mallarının ve

51. İmam Beğavî, Şerhu's Sunne, 10/242, 2562 No.lu hadisin şerhi

canlarının korunmasında 'La ilahe illallah' yeterli değildir. Zira onlar küfür hâlinde de bu sözü söylemektedir ve ayrıca bu onların itikadındandır. Bundan dolayı başka bir hadiste '... ve benim Resûl olduğuma şehadet edip, namazı kılıp, zekâtı verinceye dek' denmiştir.'

Bu, Kadı İyad'ın sözüdür. Ben de derim ki: 'Hadiste geldiği gibi bununla beraber tüm resûllerin getirdiğine iman etmek de olmalıdır… ' "[52]

Aslında kardeşlerimizin yerinde kullanmadıkları ve muasır âlimlerin, algılarını yönlendirerek hatalı tevil etmelerine neden oldukları deliller de buna işaret eder.

Bu kardeşlerin "cihad âlimi" dediği hocalar; Mardin Fetvası'nı yanlış bir siyakta aktarıyor, düşünmeden okuyan biri de fetvanın onları desteklediğini zannediyor. Oysa Mardin Fetvası dikkatle okunacak olsa, konuştuğumuz vakıayla hiçbir alakası olmayan bir vakıadan söz ettiği ve aslında bugünkü toplumun, işgalcilere destek verenlerle ilgili kısma dâhil olduğu görülecekti. Dahası bu kardeşler, toplumu "kendilerini İslam'a nispet eden, ancak tevhidi bilmeyen" bir kategoride ele alıyor; bu toplumla aynı kategoride olan Tatarlarla ilgili fetva yerine Mardin'le ilgili fetvayı gündemleştiriyor ve maalesef onu da anlamıyorlar.

Tatarlar İslam'a yeni girmiş bir topluluktu. Kelime-i Tevhid'i nutkediyor, namaz kılıyor, kendilerini İslam'a nispet ediyorlardı. Cuma kılıyor, kadılar tayin ediyor, şer'i mahkemeler kuruyorlardı. En önemlisi de hücceti anlamayacak kadar kaba ve bedevi, İslam'ı hakkıyla fehmedemeyecek

52. Nakiller için bk. Güncel İtikad Meseleleri, s. 11-18; El-Minhac, 1/240

kadar da yenilerdi. Ancak bu saydıklarımızın hiçbiri onların İslam'ına hükmen delil sayılmamıştı. Çünkü bir topluluk olarak hâlleri biliniyordu.

Ubeydiler de böyleydi. Onlar da küfürlerini gizlemiş, şeriat mahkemeleri ve kadılar tayin etmişlerdi. İslam'ın özünü temsil ettiklerine inanıyorlardı. Ancak bunların hiçbiri onlara hükmi İslam sıfatı verdirmedi. Çünkü hâlleri biliniyordu.

Aynısı, içinde yetiştiğimiz toplum için de geçerlidir. Hâlleri bizim yanımızda malumdur. Çünkü Allah (cc) hidayetle şereflendirinceye dek biz de bu toplumun bir parçasıydık. Yani bizler öz benliğimizden, kendimizden konuşuyoruz. Çok uzaklarda olan nazari bir meseleyi tartışmıyoruz.

Meselenin aslına dönecek olursak; hâli malum bir toplumun Kelime-i Tevhid'ini ve kendilerini İslam'a nispet edişlerini gerekçe göstererek onların aslen İslam toplumu olduğuna delil saymanın, ircanın bizzat kendisi olmasa da, ona doğru bir kayış olduğunu düşünüyorum. Rabbim bizleri hakka muvaffak kılsın.

Burada özellikle bizlerle aynı vakıayı paylaşmış ve aynı konuları tartışmış tevhid imamlarından nakillerle onların dilinden sizlere seslenmek istiyorum. Allah'tan (cc) temennim; bunları sizlere ve bizlere faydalı kılmasıdır.

Sizleri tenzih ediyorum. Ancak son zamanlarda bazı mirashor (mirasyedi) tipler türedi. Bulduğu mirası har vurup harman savuran ve mirasın asıl sahibine laf söylemekten geri durmayacak kadar da nankör olanlara şahit oluyoruz. Kendi sapık fehimlerinden tevbe etmek yerine,

tevhid imamlarının aşırı gittiklerini iddia etmeye başladılar. Tevhid imamlarının akidelerini yanlış ve hatalı fetvalarıyla tashih etmeye kalkan muasır âlimlerin, tevhidi bu imamların kitaplarından öğrendiğini unuttular. Bunun yanında selefin "Birine uyacaksanız ölenlere uyunuz. Çünkü dirinin fitnesinden emin olunmaz."[53] tavsiyesini unuttular. Düne kadar Abdulkadir bin Abdulaziz'i göklere çıkardıklarını ne de çabuk unuttular. Bugün ise onu yerden yere vuruyorlar. Tabi oldukları dirilerin henüz akıbetlerinin netleşmediğini, kitaplarını koltuk altlarından düşürmedikleri ve ilginç fetvalarıyla meşhur âlimlerinin Suriye'de ne idiği belirsiz saflarda saf tutup tevhid ve cihad ehline sırt döndüğünü fark dahi etmediler. Bir tarafta akıbetleri tevhid üzere neticelenmiş, iki asrı tevhid kandiliyle aydınlatan imamlar, beri tarafta yaşarken tabileri tarafından sapıklıkla itham edilen muasır âlimler! İnanıyorum ki; selefin tavsiyesine uyarak, tevhid imamlarının bu konudaki sözlerinden istifade ederiz.

Muhamed bin Abdulvahhab (rh) "Kitabu't Tevhid" kitabında Kelime-i Tevhid'in tefsiri sadedinde şöyle der: " 'Kim 'Lailaheillallah' der, Allah'ın dışında ibadet edilenleri inkâr ederse kanı ve canı haram olur.' Bu hadis Kelime-i Tevhid'in manasını açıklayan en büyük delildir. Resûlullah (sav) bu kelimeyi söylemeyi canı ve malı korumak için yeterli görmedi. Bilakis onu söylemekle beraber manasını bilmek, hatta bunu ikrar etmek ve dahi sadece Allah'a dua ediyor olmak da canın ve malın korunması için yeterli değildir. Kişinin canının ve malının korunması; Allah'ın dışında ibadet edilenleri inkâr

53. Mecmeu'z Zevaid, 1/180, 850 No.lu Hadis

etmekle mümkün olur. Bu konuda tereddüt eder veya şüpheye düşesre canını ve malını koruma altına alamaz."[54]

Şeyhin torunu olan davet imamlarından Şeyh Abdurrahman bin Hasen de (rh) **imamın sözünü şerh ederken şöyle der:** " ... Kelime-i Tevhid'in nutku, tek olan Allah'a iman ve tağutları inkârı ifade etmeye delalet etmesi için kılınmıştır. Bu kelimeyi söyleyenlerde asıl olan budur. Ancak bu kelimeyi küfür hâlinde söyleyen, bu kelimeden kastedilen manayı yerine getirmeyen kişilerin hâli bu olduğu müddetçe onları koruma altına almaz. Ta ki bu kelimeye küfründen beri olduğuna delalet edecek başka şeyler ekleyinceye dek."

Şeyh başka bir yerde de şöyle der: "Bu noktada dikkat edilmesi gereken bir musibet vardır. Bizim yaşadığımız bu çağın insanları ve daha öncekileri iki şey aldatmıştır:

Birincisi; sözü güzel söylediler mi bunu yeterli görmüşlerdir. Amel yapmamayı ve sözün tam zıddına amel etmiş olmayı önemsememişlerdir. Allah Resûlü'nün Hariciler hakkında sözlerini unutmuşlardır.

'En hayırlı olanın sözlerinden bir şeyler söylerler, ancak okun yaydan fırladığı gibi dinden çıkarlar.'

Bunun Kitap ve Sünnet'te örneği çoktur. Konuşup amel etmeyen veya sözü ameline muhalif olanlar yerilir ve buğzedilirler:

'Yapmayacağınız/Yapamayacağınız şeyleri (yapacakmış gibi) konuşmanız, Allah katında büyük bir öfke nedenidir.' 55

İkincisi; çoğu insan, kendilerini İslam'a nispet etmelerinin

54. Kitabu't Tevhid, 26
55. 61/Saff, 3

ve Kelime-i Tevhid'i nutketmelerinin canlarını ve mallarını koruma altına alacağını zannettiler. Velev Kelime-i Tevhid'in anlamı olan şirkin nefyi, ibadeti Allah'a halis kılma gibi şeylerle amel etmeseler dahi..."

Şeyhin oğlu Abdullatif bin Abdurrahman (rh) **şöyle der:**

"Bu zamandaki müşriklerin çoğu zannetti ki; Kelime-i Tevhid'i söyleyenleri tekfir etmek Haricilikti̇r. Oysa durum böyle değildir. Kelime-i Tevhid'in tekfire engel olması; onun manasını bilen, gerekleriyle amel eden, ibadeti Allah'a halis kılıp ona şirk koşmayanlar içindir. Bu kelime bu insanlara fayda sağlamıştır.

Fakat bu kelimeyi söylediği hâlde onun gereklerine boyun eğmeyen, Allah'a şirk koşan, Allah ile arasında vasıtalar ve şefaatçiler edinip sadece Allah'ın kudretinde olan şeyleri onlardan isteyen, cahiliye ehlinden müşriklerin putlarına yaptıklarını onlara yapanlara gelince bu kelime onlara fayda vermez. Onlar bu şehadetlerinde yalancıdır Onların şahitlikleri şunun gibidir:

'Münafıklar sana geldiklerinde:'Şahitlik ederiz ki sen Allah'ın Resûlü'sün.' derler. Allah, senin O'nun Resûlü olduğunu pekâlâ bilir. Allah şahitlik eder ki münafıklar gerçekten yalancıdırlar.' [56]

"Şeyhin oğulları ve Hamd bin Nasır'a soruldu: 'Müşrik, harp esnasında Kelime-i Tevhid'i söylerse ne olur?'

Şöyle cevap verdiler: 'Bu konuda tafsilat vardır. Şayet müşrik şirk ve küfür hâlinde bu sözü söylemiyorsa ve harp esnasında söylerse ondan el çekmek gerekir. Allah Resûlü Dönemi'ndeki

56. 63/Münafikûn, 1

müşrikler gibi. Onlar şirk hâllerinde bu kelimeyi söylemezlerdi. Söyledikleri zaman da bu İslamlarına alamet sayılırdı. Bu kelimeyi söyleyenden el çekilmesi gerektiğini ifade eden hadisler bu manaya işaret eder.

Ancak müşrik, şirk hâlinde ve onun malını ve canını mübah kılan amelleriyle beraber bu kelimeyi telaffuz ediyorsa öldürülür, malı ve kanı da helaldir. Ebu Bekir Sıddık'in Araplar mürted olduğunda yaptığı gibi. Onlardan Kelime-i Şehadet'i söyler, namaz kılar; ancak zekâtı vermezlerdi.' "[57]

Yani tevhid imamları da bu hadisleri mutlak kabul etmemiş, sahabenin fehmiyle yola çıkarak tafsilata gitmişlerdir. Rabbim bizleri hakka muvaffak kılsın.

Genel Hatırlatmalar!

Kardeşlerim, muayyen olan meselelerde vahye muhalefetten sakınmamız gerektiği gibi, genel sayılacak adımlarımızda da bu muhalefetten sakınmalıyız. Bazen attığımız adımlar Kur'ân ve Sünnet'in ruhuna veya selefin metoduna aykırı olabilir. Bunlar arasından hatırlatmak istediklerim şunlardır:

İlk olarak; sizler bazı amelleri ve onları işleyen insanların durumunu tartışmaya açtınız. Aynı zamanda muvahhid kardeşlerinizle aranızı da açtınız. Müslimlerin safında çatlağa neden oldunuz. Yaptığınızın hata olduğunu düşünmekle beraber, hedefinizin bu olmadığını düşünüyorum. Sizin hedeflemiş olduğunuz bu olmasa da ortaya çıkan sonuç maalesef böyle olmuştur. Bununla beraber İslam için hizmet eden birçok insanın kafasını da karıştırdınız.

57. Nakiller için bk. Fetava Eimme Necdiyye, 4/9-39

Peki, bütün bunlar kimin için? Siz de takdir edersiniz ki bu meseleler Müslimlerin problemi olan meseleler değildir. Bunlar daha ziyade dinden yüz çevirmiş ve her türlü şirk, bidat ve masiyet musibetiyle müptela toplumun meseleleridir. Acaba vahiy nazarıyla baktığımızda buna değer mi? Ya da bu insanların durumlarını tartışmaya açmak ve Müslimlerin saflarında çatlağa neden olmak, vahyin çizgisine ne kadar uygundur?

"Size ne oluyor da (hicret etmeyen) münafıklar hakkında (onlar mümin mi kâfir mi diye tartışan) iki gruba bölünüyorsunuz? Oysa Allah onları kazandıklarından dolayı baş aşağı etmiştir. (Yoksa siz) Allah'ın saptırdığını hidayet etmek mi istiyorsunuz? Kimi de Allah saptırmışsa, sen onun için (bir kurtuluş) yolu bulamazsın. (O münafıklar) küfre girdikleri gibi sizin de küfre girmenizi ve onlarla eşit olmanızı isterler. Allah yolunda hicret edinceye kadar onlardan dost edinmeyin. (Hicret etmeye yanaşmaz) yüz çevirirlerse onları yakalayın ve bulduğunuz yerde öldürün. Onlardan ne bir dost ne de yardımcı edinin." [58]

Tefsir kaynakları bu ayetlerle ilgili iki nüzul sebebi aktardılar. Bunlardan ilki İmam Buhari ve Müslim'in de aktardığı,[59] ayetin Uhud Savaşı'na katılmadan yoldan dönen münafıklar hakkında olduğudur. Müslimlerden bir grup onları öldürmek gerektiğini, bir diğer grup da onlara karışmamak gerektiğine inanıyorlardı. Bunu kendi aralarında tartışıp iki ayrı görüşe ayrılınca Allah (cc) onları uyaran bu ayetleri indirdi.

58. 4/Nîsa, 88-89
59. Buhari, 4050; Müslim, 2776

Bir diğeriyse; bu ayetin Mekke'de kalan ve hicret etmeyen; ancak Müslim olduğunu iddia edenler hakkında olduğudur.[60] Müslimler bu kişilerin durumunu tartıştılar. Kimileri onların müşriklerle beraber olup onlara destek verdiği için kanları ve mallarının helal olduğunu savundu. Kimisi ise "Sizinle aynı kelimeyi söyleyen insanları mı öldüreceksiniz?" diyerek itiraz etmiş ve iki ayrı görüşe ayrılmışlardı.

Olayın özü; zahirde Müslim olan bir topluluk Allah'ın emirlerinden birinde geri kalmıştır. Bunu ister hicret ister cihad kabul edelim. Allah'ın emrine boyun eğen Müslimler, geride kalanlar hakkında tartışınca İslam saflarında ayrılık belirmiştir. Hakkında tartışılan insanlar buna değmediği için Allah (cc) sahabeyi uyarmıştır. "Allah'ın emirlerine icabet etmeyerek kendilerini içinde bulundukları kötü duruma düşüren insanları siz ne diye tartışıyorsunuz?" demiştir âdeta.

Bugün sizlerin, durumlarını tartışmaya açtığınız veya ortaya attığınız düşüncelerden dolayı Müslimler arasında durumları tartışmaya neden olan ve safları ortadan bölen insanlar kimlerdir? Değer mi acaba? Allah'ın tevhide dair tüm emirlerinden geri kalmış, dünyasını ahiretine tercih etmiş insanlar değil midir bunlar? Hâli bu olan insanlar hakkında bu tutum neden? Saflarda iki düşünceye sebebiyet vermek neden?

Şöyle diyebilirsiniz: "Bu bizim başlattığımız bir tartışma değildir. Zaten var olan bir konuyu gündeme getirmiş olduk."

Doğrudur, bu tartışma vardır. Bunu başlatanlar hata

60. Zâdu'l Mesîr, 1/442

etmiştir, bu konuları tekrardan açıp bu hatanın devamına sebebiyet verenler de bu hataya ortak olmuştur. Bu insanlar ne cihaddan ne de hicretten geri kalmıştır. Bunlar bütün insanlığın kendisinden dolayı yaratıldığı tevhidden geri kalmıştır. Onların dünyayı ahirete tercih etmeleri ve vahiyden yüz çevirmeleri nedeniyle içine düştükleri durum Müslimlerin safında neden çatlağa sebep olsun ki? Buna değecek ne yaptılar bugüne dek?

İkinci olarak; Allah'ın (cc), Kitab'ında açıkça iptal ettiği ve muteber saymadığı özürleri ihya etmekten sakınalım. Örneğin; "Yöneticiler küfür ehlidir. Çünkü İslam'ın açık küfür olarak kabul ettiği cürümleri işliyorlar. Ancak halk böyle değildir. Onlar meselenin farkında değildir." düşüncesi. Peki, bir yöneticiye tabi olarak şirke düşmek Allah (cc) katında özür müdür? Cihad âlimleriniz değil de El-Alîm olan Allah ne buyuruyor bu konuda? Buyrun okuyalım:

"Hepsi beraber Allah'ın huzuruna çıkarlar. (Tağutlar tarafından sömürülüp fakirleştirilerek, işkence ve zorbalıkla onursuzlaştırılmış olan) mustazaflar, müstekbirlere derler ki: "Biz (dünyada) sizin tebaanızdık. Şimdi siz, Allah'ın azabına karşı bizi koruyabilecek misiniz/bize bir faydanız olacak mı?" Diyecekler ki: "Şayet Allah bizi hidayet etmiş olsaydı, biz de sizi hidayet edebilirdik. (Artık bir önemi yok.) İster (bu azaba) sabredelim, ister dövünüp yakınalım farketmez, bizim için kaçış yoktur." [61]

"Yüzlerinin ateşte evrilip çevrileceği gün diyecekler ki:'Keşke Allah'a itaat etseydik. Keşke Resûl'e itaat etseydik.' Diyecekler ki:'Rabbimiz! Bizler efendilerimize ve büyüklerimize itaat

61. 14/İbrahîm, 21

ettik. (Onlar da) bizi (doğru yoldan) saptırdılar.'' Rabbimiz! Onlara iki kat azap ver ve onlara büyük bir lanetle lanet et.' " [62]

"Kâfirler dediler ki:'Bu Kur'ân'a da onun öncesinde gelmiş (Kitaplara da) inanmayız.'Sen, o zalimleri Rablerinin huzurunda durdurulurken bir görseydin! Birbirlerine laf atarlar. Zayıf bırakılmış (mustazaflar), büyüklenen (müstekbirlere) derler ki: 'Siz olmamış olsaydınız biz, müminler olurduk.'Müstekbirler, mustazaflara derler ki: 'Hidayet size geldikten sonra, biz mi sizi ondan alıkoyduk? (Hayır, öyle değil!) Bilakis sizler, suçlu günahkârlardınız.'Mustazaflar, müstekbir olanlara derler ki:'Bilakis (işiniz gücünüz) gece gündüz hile (yapmaktı)... (Çünkü) siz, Allah'a karşı kâfir olmamızı ve O'na ortaklar koşmamızı emrediyordunuz bize.'Azabı gördüklerinde (için için yanarak) pişmanlıklarını gizleyecekler. Biz, kâfirlerin boynuna zincirli halkalar geçirdik. (Ne yani) yaptıklarından başkasıyla mı cezalandırılacaklardı?" [63]

"O gün, her insan topluluğunu imamlarıyla çağırırız..." [64]

İbni Abbas (ra) bu ayet hakkında şöyle demiştir: "Yaşadığı zamanda insanları hidayete veya delalete çağıran yöneticiyle çağırırız, anlamındadır." [65]

Allah Resûlü (sav) kıyamet gününü anlatırken şöyle buyurmuştur:

"Kıyamet gününde insanlar bir araya toplanır, Rabbimiz, 'Her kim neye tapmışsa onun ardına düşsün.' buyurur. Artık kimi Güneş'in, kimi Ay'ın, kimi tağutların peşine düşüp gider." [66]

62. 33/Ahzâb, 66-68
63. 34/Sebe, 31-33
64. 17/İsrâ, 71
65. Zadu'l Mesir, 3/40
66. Buhari, 6573

Ayetler ve hadisler açıktır ki dünyada küfrün öncülerine tabi olanlar, aldatılmış ve tuzağa düşürülmüş olsalar da kıyamet gününde liderleriyle haşrolacak, onlarla aynı sonu paylaşacaklardır. Allah (cc) konuyu müteaddit kereler açıklamasına rağmen, tarihin satır aralarından cımbızlanmış ve vakıayla alakası olmayan fetvalarla vahye muhalefet etmek neden? Rabbim bizleri doğruya muvaffak kılsın.

Üçüncü olarak; selefin anlayışında ister açık ister kapalı olsun akidevi muhalefetlerde tafsilat yoktur. Onlar olabilecek en sert şekilde akidevi sapmaların önüne geçmiş, ahkâmda tafsilata gitmemiş, aynı safta görünenlere aynı muameleyi yapmışlardır.

Açık meseleye "riddet" olayları örnek verilebilir. Sahabe ne mürtedlerde ne de onlarla aynı dönemde başkaldıranlarda tafsilata girmemiş, onları aynı kefeye koymuştur. Kandırılmış, cahil, tevili olan vb. ıstılahlar ortaya atmak yerine, bu sorunu ortadan kaldırmak için çabalamışlardır. Onların yapmadığı bu ayrımı maalesef onlardan sonra gelenler yapmıştır. Anlayışlarına tabi olmakla mükellef oldukları, ancak bunu yapmadıkları gibi sahabe anlayışına müdahaleye kalkışan bir zümre; sahabe adına tafsilat yapmaya kalkışmış, ilginç taksimatlarla konuyu içinden çıkılmaz hâle getirmiştir. Oysa sahabe bir konuda durmuş veya ilerlemişse bu ilimledir. Onlar bazılarının vehminde olduğu gibi sathi insanlar değildir. Yeryüzünün gördüğü en derin anlayış ve basiret sahipleridir. Onların kendi dönemlerinde vuku bulan riddet, kaderin inkârı, zekâtı vermeme olayındaki tavırları çok nettir.

Sizlere Ömer bin Abdulaziz'in (rh) dilinden aktaralım:

"O sahabe topluluğunun durduğu yerde dur. Çünkü onlar bilerek duruyorlardı. Terk ettiklerini de derin bir basiret ile terk ediyorlardı. Onlar terk ettiklerini neden dolayı terk ettiklerini çok iyi biliyorlardı. Şayet terk ettiklerinde bir fazilet olsaydı onu yapmaya onlar daha layık idiler. Eğer onların terk ettikleri için, 'onlardan sonra ortaya çıktı' derseniz, bunu onların yoluna ve onların sünnetine muhalefet edenlerden başkası ortaya çıkarmadı. Onlar gerektiği kadar ve yeterli miktarda konuştular, anlattılar. Onların yaptığından fazlasını yapan yolda kalır, onların altında kalan ise eksik yapmış olur. Birtakım kimseler onlardan geri kaldılar ve bu yüzden uzak düştüler. Bazıları da onları geçerek aşırılık yaptılar. Onlar ise şüphesiz bu ikisi arasında doğru bir çizgidedir." [67]

Onlardan sonra gelen ve onlara tabi olan selefimiz kapalı kabul edilen meselelerde de farklı bir yol izlememiştir. "Kur'ân mahlûktur" **fitnesi ortaya çıktığında** "Kim Kur'ân mahluktur derse kafirdir, ona kâfir demeyen de kâfirdir." **demişlerdir. Şöyle denilebilir:** "Bu kaideyi her zaman tatbik etmediler." **Doğrudur. Zaten mesele bu değildir. Mesele; selefin tafsilata gitmemesi ve insanları batıl akidelerden korumak adına net hükümler ortaya koyduklarıdır. Amel ve muamele olarak da böyle davranmışlardır. Bu fitneye düşen insanlara yaptıkları muamele, onlar hakkında soru soranlara verdikleri cevaplar hep bu cinstendir. Tafsilat zikretmemiş, onları aynı kefede değerlendirmişlerdir.**

Sakın, ama sakın! Halefin ortaya çıkardığı ve selefin metoduna zıt olan şeyleri insanların önüne "İşte fıkıh budur!" **diye koymayalım. Allah'tan** (cc) **korkalım. Bu ümmete**

67. Lum'atu'l İ'tikad, 8

şerrin tümü, selefe muhalefet edenlerden geçmiştir. Kapalı olan bu meselelerde selefin tutumu için "kendi kitaplarına" bakmak yeterlidir sanırım. Muasırlardan bazıları güncel meselelerde yapılanın küfür olduğuna, fakat yapanın kâfir olmadığına on beş sayfa ayırmayı ilim sayınca, arkasından birilerinin de buna "işte fıkıh", "işte ilim" ve "işte derinlik" dediğini duyunca ürkmemek elde değil. Selefe muhalif ilim, fıkıh ve derinlik birilerine mübarek oladursun, biz konumuza dönelim. Sizlerin de selefin metodu konusunda hassas olduğunuzu biliyorum. Ve hüsnüzannım bu yöndedir. Ancak hepimizde olabileceği gibi bazen insan farkında olmadan, kabul ettiği usulün dışına çıkabiliyor.

Hususen selef âlimlerini onların kendisinden öğrenmek yerine onlardan asırlar sonra yaşamış âlimlerden öğrenmeye kalkınca işin rengi tamamen değişiyor. Çünkü âlimin aktardığı doğru, ancak anladığı hatalı olabiliyor. Veya selefin tutumunu yorumlarken hatalı yorum olabiliyor. Ondan dolayı kavli, kavlin kendisinden öğrenmek en doğrusu olsa gerek. Bugünlerin tartışma konusu olduğu için, özellikle bir örnek vermek istiyorum:

İbni Teymiyye (rh) şöyle demiştir: "Dört mezhep imamı ve onların dışındaki imamların ittifakıyla namaz, mesturu'l hâl[68] olan her Müslim'in arkasında kılınır. Kim 'Cuma namazını veya cemaatle namazı ancak akidesini bildiğim adamın arkasında kılarım, akidesini bilmediğimin arkasında kılmam.' derse sahabeye, selefe ve imamlara muhalefet eden bir bidatçidir."

68. Namaz veya Kelime-i Tevhid gibi İslam alametleri izhar edip onda herhangi bir küfür görülmeyen kişi anlamına gelir.

Bir başka yerde de şöyle der: "Bazı insanlar hevalar/bidatler çoğaldığı zaman sadece bildiği insanların arkasında namaz kılmak ister. Bunu istihbaben yapar. İmam Ahmed'e soru sorulduğunda verdiği cevap da böyledir. Ancak Ahmed 'Hâlini bilmediğimin arkasında namaz olmaz.' dememiştir." [69]

İmam Ahmed'in ve selef imamlarının (r.anhum) **bidatlerin çoğaldığı zamanda namazları tanıdıkları insanların arkasında kılmaya gayret ettikleri doğrudur. Ancak bunu istihbaben mi yapmışlardır, yoksa o namazları geçersiz mi saymışlardır? Buradan sonrası İbni Teymiyye'nin** (rh) **kendi yorumudur.**

İmam Ebu Ya'la "Tabakatu'l Hanabile" **kitabında İmam Mervezi'den** (rh) **aktarır:**

"Ahmed'e soruldu: 'Yolda giderken ezan veya kamet sesi işitiyorum, gidip namaz kılayım mı?' İmam Ahmed şöyle cevap verdi: 'Ben bu konuda rahat davranırdım. Ancak bidatler çoğalınca sadece tanıdığın insanların arkasında namaz kıl.' " [70]

Burada dikkat edilirse arkasında namaz kılınacak şahıs belli değildir. Yolda ezan sesi duyulan herhangi bir yer sorulmuştur. İkinci olarak İmam Ahmed (rh) **ilk başlarda bu konuda rahat davrandığını, ama sonradan fikrinin değiştiğini söylemiştir. Son olarak da illeti, bidatlerin çoğalmasına bağlamıştır. Bunun daha iyi anlaşılması için şu noktanın açıklanması gerekir: Cehmiyye bidati ilk çıktığında İmam Ahmed** (rh)**, bu bidat ve ehli hakkında net bir fikre sahip değildi.** "Kur'ân mahlûktur" **sözünün bidat olduğunda ittifak etseler de, bunun küfür mü yoksa**

---

69. Fetava, 3/281
70. 1/58

dinden çıkarmayan bir bidat mi olduğunda tereddüdü vardı. Bu sebepten dolayı onların arkasında namaz kıldı ve insanlara kıldırdı.

İmam Hallal (rh) "Es-Sünne" adlı eserinde şöyle der: "Bize Muhammed Ali Ebu Bekir haber verdi: 'Yakup bin Bahtan, Ahmed bin Hanbel'e, 'Kur'ân mahluktur' meselesini sordu. Ahmed, 'Ben daha önce kâfir demekten korkuyordum. Sonra Allah'ın 'Sana ilim geldikten sonra seninle tartışanlar...' ayetini görünce kâfir demeye başladım.' der."[71]

Benzer bir nakli Ebu Ya'la (rh), Tabakat'ında yapmıştır: "Ben onları bazı ayetleri görünceye dek tekfir etmezdim ... Ancak Kur'ân, Allah'ın ilmidir, kim de Allah'ın ilmine yaratılmış derse kâfir olur."[72]

Demek ki İmam Ahmed'in (rh) bu bidati ve sahiplerini tekfir etmediği bir dönem vardır. Bu dönemde İmam Ahmed'den nakledilen rivayetlerle hareket etmek doğru değildir. Daha sonra bunun küfür oluşu ve yaygınlaşması neticesinde İmam Ahmed, "sadece tanıdıkların" arkasında namaz kılmayı emretmiştir.

Ebu Davud (rh) Mesail'inde şöyle der: "Namazları Cehmi imamların kıldırdığı dönemde Ahmed'e cuma namazlarını sordum. 'Ben iade ediyorum, sen de ne zaman 'Kur'ân mahluktur' diyen birinin arkasında kılsan namazını iade et.' dedi."[73]

Demek ki İmam Ahmed'in (rh) namazı kılması veya terk etmesi istihbaben değildir. Bundan dolayı da namazları-

71. 2/231, 1879 No.lu rivayet
72. 1/414
73. Mesail, 64

nı iade etmiştir. Benzer rivayetler başka imamlardan da nakledilmiştir:

"İmam Malik'e kaderi inkâr edenlerin arkasında namaz kılmak soruldu. Soru sorana, 'Sana sorulursa arkasında namaz kılma.' dedi. Adam, 'Cumayı da mı kılmayayım?' diye sorunca 'Evet, cumayı da kılma. Şayet ondan korkar ve sakınman gerekirse onunla kıl, ancak öğlen namazı olarak iade et.' dedi." [74]

Demek selef imamları o gün namaz kılsalar dahi, bunu namazın sahih olduğuna inandıklarından değil, takiyyeden yapmış, daha sonra namazlarını iade etmişlerdir.

"Halife Me'mun, 'Kur'ân mahluktur' fitnesini izhar ettiği günden itibaren İmam Yahya bin Main, cuma namazlarını iade etmiştir." [75]

Oysa biz biliyoruz ki Yahya bin Main bu konuda itikadını gizleyenlerdendir. Hatta "ikrah var" diyerek kendisi de Kur'ân'ın mahluk olduğunu söylemiş, bu sebeple İmam Ahmed'le araları açılmıştır. Korkudan dolayı arkalarında kıldığı cumaları iade etmiştir. Yani seleften gelen bazı nakilleri böyle anlamak gerekir. Namaz kılmaları, namazı sahih görmelerinden değil, mecburiyettendir.

Şeyh Abdullatif bin Abdurrahman'a Cehmiyye arkasında namaz soruldu ve o şöyle cevap verdi: "...Oğlu Abdullah'ın da naklettiği gibi İmam Ahmed cumaları ve diğer namazları onların arkasında kıldı mı iade ederdi. Mürtedlerin devleti ve gücü olduğunda Müslimler de aynısını yapmak durumunda kalabilir." [76]

74. Mudevvene El-Kubra, 1/84
75. Sünne, 1/20, 77 No.lu rivayet
76. Dureru's Seniyye, 4/408

Bu nakilleri yapmamın sebebi; âlimlerin seleften aktardıklarıyla yorumladıklarının birbirinden farklı olduğunu göstermektir. İbni Teymiyye'nin aktardığı ve birçok muasırın da yapışıp muhalifini Harici ilan ettiği icmalar, beşer olarak, selefi yanlış anlamalarının neticesidir. Şayet Rafıziler gibi âlimlerimizin masum olduğuna inanmıyorsak, bunda şaşılacak bir şey yoktur. Onun döneminde birçok âlim selefi yanlış anlayıp batıl birçok görüşü selefe nispet ettiği gibi, İbni Teymiyye de (rh) bu cüzi meselede selefi yanlış anlamış ve onlardan aktardığı doğru nakilleri, yanlış yorumlamıştır.

Bununla beraber; acaba selef imamları yaşasa ve demokrasi, laiklik, modernistlik, hadis inkârcılığı, kabirperestlik, dinden yüz çevirme, dinle alay, putları ve tağutları tazim etme, Allah düşmanlarını dost edinme, Allah'ın sıfatlarını tevil etme bidatlerinin yüzde doksanlar seviyesinde yayıldığını görseydi acaba nasıl davranırdı? Bu sorunun cevabını da sizlere bırakıyorum.

Son olarak;

Rabbim söylediklerime şahittir ki; ben gücüm nispetinde ıslah etmek istedim. Kimseyi kırmak veya hedef hâline getirmek aklımdan dahi geçmedi. Kendileri için hayır dilediğim ve ayaklarının kaydığını düşündüğüm iki zümreye nasihat etmek istedim. Biri; bu fikirlere itikad eden ve bunları savunan, diğeri bunlara inanmasa da cemaatsel bağlar ağır bastığı için buna sükût eden kardeşlerimdir… Bu, ilk defa yaptığım bir şey de değildi. 2008 yılında benzer düşüncelerle ortaya çıkanlara da aynı tepkiyi gösterdim. Sevdiğimiz insanları itikad esası üzerine sevdiğimiz için,

değişen itikadla beraber bakışımızın da değişmesi normaldir. Hatta bir taifeye reddiyede bulunup başka bir taifeye sükût etmenin adaletle bağdaşmayacağını düşündüm. Bununla beraber benim nezdimde mesele basit bir ihtilaf değildir. Şirkleri ve cahiliye ehli oluşları bize Güneş'in aydınlığı gibi açık olan bir toplumun genel olarak İslam kabul edilmesi itikadi bir sapmadır. Ve muhakkak ıslah edilmesi gerekmektedir.

Rabbimden dileğim bu yazıyı bazı kardeşler için göz aydınlığı, bazısı içinse faydalı bir nasihat kılmasıdır. Bu yazıyla kardeşlerimizi rüştüne döndürmesidir. Ve bilinmesini isterim ki ben yukarda zikri geçen düşüncelerden ve bu düşünceye sahip olan insanlardan berîyim. Vakıası açık olan ve Müslimler tarafından bilinen toplumlar hakkındaki bu düşüncelerin, bidat olduğuna inanıyorum. Şüphesiz Allah (cc) her şeyin en doğrusunu bilendir.

Davamızın sonu; âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamdetmektir…

Halis BAYANCUK

(Ebu Hanzala)

10 Muharrem 1430

07.01.2009

F Tipi Kapalı Cezaevi

Kandıra/KOCAELİ

GÜNCEL
İTİKAD MESELELERİ

26 Zilhicce 1429/24 Aralık 2008 tarihinde elime bir risale geçti. Bazı insanların belirli bir fikre karşı kaleme aldığı ve özellikle muayyen tekfir, tekfirin engelleri, kimin tekfire müstehak olduğu; tağuti düzenlerde askerlik, okul ve memurluk gibi günümüzde çok tartışılan meseleler hususunda, muasır âlimlerin görüşlerinin beyan edildiği bir risaleydi.

Yazarın risaledeki temel vurgusu, bir grup gencin, muasır cihad âlimlerinin kitaplarını ve sözlerini yanlış anladığı yönündeydi. Nitekim yazar, bu konular üzerinde durmuş, kendince bunu beyan etmiş, risalede sözü edilen konulara değinmeye çalışmış ve kapasitesi ölçüsünde nakiller aktarmıştı. Cezaevindeyken ulaşan risalenin tamamını okudum, önemli olabilecek yerleri defalarca tekrar ettim. Risalenin içindeki konuların çoğunu internet ortamında mevcut olan derslerimde anlattığım için bir cevap vermeyi düşünmemiştim. Fakat risale henüz elime ulaşmadan önce birçok kardeşin, bu risaleyi okuyup kendilerine bazı noktalarda ayrıntılı bilgi vermemi talep etmesi, herkesin bilgi istediği noktanın farklı oluşu ve ayrı ayrı yazıldığı zaman çok vakit alacak olması üzerine fikrimi değiştirdim ve risaleye, baştan sona herkesin faydalanacağı bir reddiye yazmaya karar verdim. Rabbimden yardım dileyip, O'na (cc) sığınarak bu risaleye başladım.

tevhid BASIM YAYIN
GÜNCEL İTİKAD MESELELERİ
www.tevhidmeali.com
www.tevhiddersleri.org
www.tevhiddergisi.org
tevhiddergisi@gmail.com
ISBN 978-605-63824-1-3
9 786056 382413